

RIO/KF/12/2024

PROTOKÓŁ

kontroli kompleksowej gospodarki finansowej i zamówień publicznych przeprowadzonej w Gminie Raciążek przez: Joannę Głabicką, Jarosława Łukomskiego i Zbigniewa Roślika – inspektorów Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy na podstawie upoważnienia Prezesa Izby nr RIO-KF-4102-12/2024 z dnia 22 lutego 2024 r.

Kontrola została przeprowadzona w okresie od 4 marca do 15 kwietnia 2024 r., z uzasadnionymi przerwami w dniach 29 marca i 9 kwietnia 2024 r.

Jednostka kontrolowana: Gmina Raciążek
Urząd Gminy Raciążek
ul. Wysoka 4
87 – 720 Raciążek

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli (tj. do 4 marca 2024 r.)

Przedmiot kontroli: kompleksowa kontrola gospodarki finansowej obejmująca swoim zakresem następujące tematy:

I. Ustalenia ogólnooorganizacyjne.

1. Kierownictwo jednostki samorządu terytorialnego.
2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno – prawne.
3. Dane ogólne o jednostce samorządu terytorialnego.

II. Księgowość i sprawozdawczość.

1. Gospodarka pieniężna i kontrola kasy.
2. Księgi rachunkowe budżetu i urzędu.
3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna.
4. Inwentaryzacja.

III. Budżet jednostki samorządu terytorialnego.

1. Dochody:
 - 1.1. Subwencje i dotacje.
 - 1.2. Dochody z tytułu podatków i opłat.
 - 1.3. Dochody z majątku.
 - 1.4. Inne dochody.
2. Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych.
 - 2.1. Wydatki bieżące.
 - 2.2. Wydatki majątkowe.
 - 2.3. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.

3. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.

IV. Gospodarka mieniem.

1. Gospodarka mieniem komunalnym.
2. Gospodarka mieniem Skarbu Państwa.

V. Rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi.

1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi.
2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych wyjaśnień udzielali:

- Pani Beata Pietrzak Skarbnik Gminy Raciążek,
- Pan Michał Suchomski – Zastępca Wójta,
- Pan Maciej Malinowski – Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej,
- Pani Natalia Poliszuk – Inspektor ds. księgowości,
- Pani Krystyna Jaworska-Stefaniak – Inspektor ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych.

I. USTALENIA OGÓLNO-ORGANIZACYJNE.

1. Kierownictwo jednostki.

Wójtem Gminy Raciążek jest Pan Rafał Krajewski, wybrany do pełnienia tej funkcji w wyborach przeprowadzonych w dniu 13 lutego 2022 r. (zaświadczenie o wyborze Gminnej Komisji Wyborczej w Raciążku z dnia 14 lutego 2022 r.), który objął obowiązki w dniu 21 lutego 2022 r., kiedy to – wypełniając normę określoną w art. 29a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym złożył na XXXIII sesji wobec Rady Gminy ślubowanie (protokół Nr XXXIII/2022 z sesji Rady Gminy Raciążek z dnia 21 lutego 2022 r.).

Wcześniej od 28 grudnia 2021 r. Prezes Rady Ministrów działając na podstawie art. 28f ust. 1 ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) wyznaczył **Pana Rafała Krajewskiego** do pełnienia funkcji Wójta Gminy Raciążek. Pełnił on tę funkcję do momentu wyboru nowego Wójta w wyborach powszechnych. Powołanie osoby pełniącej funkcję Wójta wynikało ze zrzeczenia się mandatu Wójta Gminy Raciążek przez Panią Wiesławę Słowińską oraz jego wygaśnięcie, co zostało stwierdzone postanowieniem nr 68/2021 Komisarza Wyborczego we Włocławku z dnia 30 listopada 2021 r. (Pani **Wiesława Słowińska**, do pełnienia funkcji Wójta wybrana została ponownie w wyborach powszechnych przeprowadzonych w 2018 r., a objęła obowiązki w dniu 20 listopada 2018 r., kiedy to złożyła wobec Rady Gminy ślubowanie).

Zastępcą Wójta jest Pan Michał Suchomski, powołany na to stanowisko z dniem 27 stycznia 2023 r. na podstawie zarządzenia nr 4/2023 Wójta Gminy Raciążek z dnia 27 stycznia 2023 r. (1/4 etatu).

Wcześniej od 1 marca 2020 r. do 28 grudnia 2021 r., tj. do objęcia funkcji Wójta Gminy na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy Raciążek powołany był Pan Rafał Krajewski, na mocy zarządzenia nr 6/2020 Wójta Gminy Raciążek z 21 lutego 2020 r. w sprawie powołania zastępcy wójta. W okresie od 29 grudnia 2021 r. do dnia powołania (27 stycznia 2023 r.) Zastępcy w osobie Pana Michała Suchomskiego - Wójt Gminy Raciążek nie powołał swojego Zastępcy.

Pismem nr WNK.DW.IV.4130.1.1.2023.KJ z dnia 13 stycznia 2023 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski (wpłynęło do Urzędu w dniu 26 stycznia 2023 r.) zwrócił się do Wójta Gminy Raciążek o zajęcie stanowiska w sprawie niepowołania Zastępcy. W związku z ww. pismem Wójt Gminy Raciążek powołał Zastępcę, na mocy ww. zarządzenia nr 4/2023 oraz pismem nr W.007.1.2023 z dnia 27 stycznia 2023 r. poinformował Wojewodę o powołaniu Zastępcy. Skany pism włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/I.1/1**.

Skarbnikiem Gminy Raciążek jest Pani Beata Pietrzak powołana na to stanowisko z dniem 1 maja 2017 r. uchwałą Nr XXVII/239/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania skarbnika Gminy Raciążek.

Sekretarzem Gminy Raciążek jest Pan Michał Suchomski powołany na to stanowisko z dniem 2 lutego 2007 r. uchwałą Nr V/23/07 Rady Gminy Raciążek z dnia 2 lutego 2007 r., którego stosunek pracy nawiązany na podstawie powołania na mocy przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458 z ze zm.) przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

1.1. Przewodniczący Rady Gminy.

Przewodniczącym Rady Gminy Raciążek jest **Pan Mariusz Zakrzewski** wybrany na to

stanowisko z dniem 27 lutego 2019 r. na podstawie uchwały nr VI/43/2019 Rady Gminy Raciążek z dnia 27 lutego 2019 r. Wcześniej funkcję Przewodniczącego Rady Gminy Raciążek pełnił Pan Maciej Jankowski wybrany na to stanowisko mocą uchwały nr I/2/2018 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 listopada 2018 r.

W poprzedniej kadencji funkcję Przewodniczącego Rady Gminy Raciążek pełnił Pan Andrzej Sobociński wybrany mocą uchwały nr I/2/2014 Rady Gminy Raciążek z dnia 1 grudnia 2014 r.

1.2. Wiceprzewodnicząca Rady Gminy.

Uchwałą nr I/3/2018 z dnia 20 listopada 2018 r. Rada Gminy Raciążek na stanowisko Wiceprzewodniczącej Rady Gminy wybrała **Panią Ewelinę Borowską (obecnie Lewandowską).**

2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne.

2.1.1 Statut Gminy Raciążek.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut Gminy Raciążek, przyjęty w oparciu o art.18 ust. 2 pkt 1. ustawy o samorządzie gminnym, uchwałą nr XXXV/289/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Raciążek (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r., poz. 2679) ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XXXVI/311/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Statutu Gminy Raciążek (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2022 r., poz. 3661). Zmiany Statutu wprowadzono w związku z rozstrzygnięciem nadzorczym nr 82/2022 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 czerwca 2022 r. stwierdzającym nieważność § 11 ust. 1 i ust. 3 Załącznika do uchwały nr XXXV/289/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Raciążek.

Obowiązujący na dzień kontroli Statut Gminy Raciążek, określał:

- ustroj gminy (art. 3 ust. 1),
- zasady tworzenia, łączenia, podziału i znoszenia jednostek pomocniczych Gminy oraz udziału przewodniczących tych jednostek w pracach Rady gminy (art. 5 ust. 3 oraz art. 37a);
- organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów Gminy (art. 22 ust. 1);
- zasady i tryb działania Komisji Rewizyjnej (art. 18a ust. 5);
- zasady i tryb działania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji (art. 18b ust. 3);
- zasady dostępu obywateli do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych przez organy Gminy oraz zasady korzystania z tych dokumentów (art. 11b ust. 3);
- zasady działania klubów radnych (art. 23 ust. 4);
- uprawnienia jednostek pomocniczych do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy (art. 51 ust. 3).

W obowiązującym w kontrolowanym okresie Statucie zawarte były obligatoryjne regulacje dotyczące ustroju Gminy Raciążek, zasad tworzenia, łączenia, podziału i znoszenia jednostek pomocniczych Gminy, organizacji wewnętrznej oraz trybu pracy Rady Gminy oraz komisji Rady Gminy.

2.2. Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy.

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Gminy Raciążek określono w Regulaminie Organizacyjnym nadanym stosownie do przepisów art. 33 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym przez Wójta Gminy Raciążek zarządzeniem nr 9/2012 z dnia 1 marca 2012 r. ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 50/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. Skan

Regulaminu w wersji elektronicznej włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/I.2/1**). Obowiązujący w dniu kontroli regulamin organizacyjny określał organizację wewnętrzną i zasady funkcjonowania Urzędu Gminy Raciążek, zakres działania kierownictwa oraz poszczególnych stanowisk pracy w Urzędzie.

Stosownie do § 11 ust. 2 obowiązującego Regulaminu organizacyjnego pracą Urzędu kieruje Wójt przy pomocy Zastępcy Wójta, Sekretarza i Skarbnika oraz wykonuje swoją funkcję na zasadzie jednoosobowego kierownictwa.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem organizacyjnym służba finansowa Urzędu Gminy zorganizowana jest w formie jednej komórki organizacyjnej – Referatu Finansowo-Budżetowego (7 stanowisk łącznie ze Skarbnikiem).

Nadmienia się, iż w Urzędzie Gminy Raciążek nie utworzono stanowiska Głównego Księgowego tej jednostki.

Podział zadań i kompetencji Wójta, Sekretarza Gminy i Skarbnika Gminy oraz kierowników referatów został określony w §§ 12 - 15 Regulaminu organizacyjnego, w tym Skarbnika w § 14 Regulaminu.

Szczegółowy podział zadań między referatami i stanowiskami pracy określono w rozdz. IV w § 16 – 19 Regulaminu organizacyjnego (w tym Referatu Finansowego określono w § 18).

W strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Raciążek nie wyodrębniono samodzielnego stanowiska ds. audytu wewnętrznego.

W regulaminie ustalono także: regulamin kontroli wewnętrznej (załącznik nr 3 do Regulaminu), zasady przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg, wniosków i listów obywateli (załącznik nr 4 do regulaminu), strukturę organizacyjną Urzędu Gminy w Raciążku.

Ustalenia:

- 1) Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy Raciążek określa organizację i zasady funkcjonowania tej jednostki.
- 2) Regulamin organizacyjny szczegółowo określa zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy Raciążek.
- 3) W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu szczegółowo określono zadania Wójta, Sekretarza oraz Skarbnika.
- 4) W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy nie określono zadań Zastępcy Wójta.

Kontrolujący stwierdzili, że Wójt Gminy Raciążek odrębnym zarządzeniem nr 5/2023 z dnia 27 stycznia 2023 r. upoważnił Zastępcę Gminy Raciążek do prowadzenia w jego imieniu bieżących spraw Gminy Raciążek wchodzących w zakres zwykłego zarządu obejmujących zwłaszcza:

- pełnienie funkcji bezpośredniego zwierzchnika służbowego, w stosunku do pracowników Urzędu Gminy w Raciążku oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, jak również podejmowania wszelkich czynności z zakresu prawa pracy,
- reprezentowanie Gminy Raciążek i Urzędu Gminy Raciążek na zewnątrz, w tym przed wszystkimi organami administracji państwowej i samorządowej, instytucjami publicznymi, podmiotami gospodarczymi, bankami oraz w stosunku do osób indywidualnych,
- wydawanie i podpisywanie decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej oraz innych dokumentów sporządzonych w ramach prowadzenia spraw Gminy,
- składanie oświadczeń woli w imieniu Gminy i przyjmowanie takich oświadczeń także rodzących lub mogących rodzić skutki finansowe, tych ostatnich z kontrasygnatą Skarbnika Gminy a także do działania w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w tym do podpisywania zawartych w toku tych postępowań umów,

- zarządzanie mieniem Gminy,
- wykonywanie innych zadań wynikających z obowiązujących przepisów prawa oraz odrębnych zarządzeń, udzielonych już upoważnień i pełnomocnictw.

2.3. Zakresy czynności pracowników i pełnomocnictwa.

Kontroli poddano:

- obowiązujący Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Raciążek (powyżej opisany);
- sposób przekazania przez kierownika jednostki zakresu obowiązków dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy w Raciążku, to jest dla Skarbnika Gminy, Sekretarza Gminy, Kierowników oraz dla pracowników zatrudnionych w Referacie Finansowo-Budżetowym (pracujących na dzień rozpoczęcia niniejszej kontroli).
- rejestry pełnomocnictw i upoważnień.

Badaniu, pod kątem ich zgodności z zakresem zadań danego referatu określonych w Regulaminie organizacyjnym Urzędu, poddano zakresy czynności dla niżej wymienionych pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Raciążek, tj. dla:

- Pani Beaty Pietrzak – Skarbnika Gminy Raciążek (zakres czynności z dnia 3 maja 2017 r.),
- Pana Michała Suchomskiego – Zastępcy Wójta / Sekretarza Gminy Raciążek (zakres czynności Sekretarza Gminy z dnia 5 lutego 2007 r.). Ponadto Wójt Gminy Raciążek zarządzeniem nr 22/2016 z dnia 1 lipca 2016 r. upoważnił Sekretarza Gminy Raciążek do prowadzenia w jego imieniu spraw w zakresie:
 - zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu Gminy i warunków jego działania,
 - podejmowania czynności z zakresu prawa pracy,
 - wykonywania uprawnień zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników Urzędu Gminy oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, w tym wydawania poleceń służbowych,
 - udzielania urlopów wypoczynkowych i kierowania na wyjazdy służbowe i szkolenia,
 - sprawowania ogólnego nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem przez pracowników urzędu czynności kancelaryjnych,
 - stwierdzania własnoręczności podpisów i potwierdzania zgodności z oryginałem dokumentów,
 - podpisywania dokumentów finansowych, powodujących powstanie zobowiązań finansowych i dyspozycji pieniężnych w obrocie gotówkowym i bezgotówkowym oraz zatwierdzania dokumentów księgowych,
 - składania oświadczeń woli w imieniu Gminy Raciążek w zakresie zawierania umów, zaciągania zobowiązań i dysponowania środkami pieniężnymi na rachunku Gminy Raciążek,
 - wykonywania innych zadań i obowiązków nałożonych obowiązującymi przepisami za wyjątkiem należących do wyłącznej kompetencji Wójta,
 - powyższym zarządzeniem Wójt upoważniła Sekretarza także do wydawania i podpisywania w imieniu Gminy decyzji, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej oraz podpisywania pism i innych dokumentów objętych zakresem działania Urzędu lub wynikających z realizacji decyzji organów Gminy.

Wójt Gminy Raciążek odrębnym zarządzeniem nr 5/2023 z dnia 27 stycznia 2023 r. upoważnił Zastępcę Gminy Raciążek do prowadzenia w jego imieniu bieżących spraw Gminy Raciążek wchodzących w zakres zwykłego zarządu, co zostało opisane powyżej w punkcie dotyczącym Regulaminu Organizacyjnego.

- Pani Anny Dziedzic – Kierownika USC, Inspektora ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych (zakres czynności z dnia 4 lipca 2016 r.),
- Pana Macieja Malinowskiego – Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej od 1 lutego 2024 r. – aneks do umowy o pracę – zakres czynności nadano w tym samym dniu). Wcześniej ww. pracownik zatrudniony był na stanowisku Inspektora ds. budownictwa, geodezji i gospodarki komunalnej (zakres czynności z dnia 1 września 2021 r.),
- Pana Marka Smolińskiego – Inspektora s. informatycznych (zakres czynności z dnia 1 marca 2018 r.),
- Pani Krystyny Jaworskiej-Stefaniak – Inspektora ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych (zakres czynności z dnia 1 marca 2018 r.),
- Pani Żanety Wesołowskiej – Kasjera (zakres czynności z dnia 27 lutego 2023 r.),
- Pani Iwony Augustyniak – Inspektora ds. księgowości (zakres czynności z dnia 5 stycznia 2023 r.),
- Pani Natalii Poliszuk – Inspektora ds. księgowości (zakres czynności z dnia 8 listopada 2023 r.).

Ustalenia:

- 1) Kierownik jednostki określił zadania dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy w Raciążku w Regulaminie organizacyjnym oraz w zakresach czynności.
- 2) Wszyscy pracownicy objęci kontrolą (próbą objęto 37,50 % pracowników Urzędu, tj. 9 osób z 24 zatrudnionych w Urzędzie) mieli określone na piśmie zakresy czynności powiązane z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy w Raciążku. W zakresach czynności ustalono także zastępstwa w przypadku nieobecności pracowników. Pracownicy potwierdzili fakt przyjęcia zakresu czynności podpisem.
- 3) Wójt Gminy Raciążek określił zadania Skarbnika Gminy w zakresie czynności (**akta kontroli nr 12/24/I.2/2**) i w § 14 Regulaminu Organizacyjnego. Ponadto pismem z dnia 22 października 2020 r. (**akta kontroli nr 12/24/I.2/3**) powierzył Skarbnikowi Gminy, jako Głównemu Księgowemu budżetu i Głównemu Księgowemu Urzędu obowiązki i odpowiedzialność w zakresie określonym art. 54 ust. 1 i ust. 8 ustawy o finansach publicznych, a Skarbnik przyjęcie tych obowiązków potwierdziła podpisem.
- 4) Osoba pełniąca funkcję Skarbnika Gminy Raciążek spełnia wymogi uprawniające do pełnienia funkcji głównego księgowego jednostki, wynikające z art. 54 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, co stwierdzono na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych.
- 5) W Urzędzie Gminy Raciążek prowadzony jest rejestr upoważnień i pełnomocnictw. Rejestr wydanych upoważnień i pełnomocnictw prowadzi Sekretarz Gminy.
- 6) Wypełniając normę określoną w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt Gminy Raciążek udzielił kierownikom jednostek organizacyjnych gminy nieposiadającym osobowości prawnej pełnomocnictwa do działania jednoosobowo w zakresie działalności podległych im jednostek.

2.4. Przepisy i instrukcje wewnętrzne.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy:

- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342),

✓ U2

at
4

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- przestrzegania przez badaną jednostkę przepisów art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, w zakresie spełnienia obowiązku opracowania i wprowadzenia do stosowania dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, zwanych polityką rachunkowości,
- posiadania w przyjętej polityce rachunkowości obligatoryjnych elementów wskazanych w przepisach art. 10 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy.

Ustalenia:

Zasady (polityka) rachunkowości.

W latach 2022 – 2024 (do dnia 4 marca 2024 r.) w jednostce obowiązywała polityka rachunkowości wprowadzona w życie zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Zasady rachunkowości zmieniono dwukrotnie zarządzeniami Wójta Gminy Raciążek: nr 50/2022 z dnia 29 listopada 2022 r., nr 3/2/2023 z dnia 20 stycznia 2023 r. i nr 3/3/2023 z dnia 23 stycznia 2023 r. Skany zasad rachunkowości wraz ze zmianami (w wersji elektronicznej) włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/I.2/4**.

Integralną część obowiązujących na dzień kontroli przyjętych zasad rachunkowości stanowią załączniki: ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych (załącznik nr 1 do zarządzenia nr 57/2020), obowiązujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego (załącznik nr 2 do zarządzenia nr 57/2020), sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych (załącznik nr 3 do zarządzenia nr 57/2020), Zakładowy Plan Kont i wykaz kont pomocniczych (załącznik nr 3a do zarządzenia nr 57/2020), wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych oraz opis systemu przetwarzania danych – systemu informatycznego (załącznik nr 3b do zarządzenia nr 57/2020), systemy służące ochronie danych w jednostce (załącznik nr 4 do zarządzenia nr 57/2020), rachunkowość związana z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy pomocowych Unii Europejskiej (załącznik nr 5 do zarządzenia nr 57/2020).

Kontrolujący sprawdzili, czy przyjęte przez jednostkę zasady prowadzenia rachunkowości zawierały obligatoryjne elementy, wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Ustalono, że opracowana przez jednostkę dokumentacja określała:

- a) ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych. W zasadach tych określono między innymi: rok obrotowy, okres sprawozdawczy, księgi rachunkowe prowadzi się techniką komputerową, księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych obrotów i sald, które tworzą: dziennik, księgę główną, księgi pomocnicze i zastawienie obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych,
- b) plan kont dla budżetu Gminy i dla Urzędu Gminy ustalający: wykaz kont syntetycznych bilansowych i pozabilansowych, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont analitycznych,
- c) dokumentację systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera, w tym wykaz programów komputerowych stosowanych w jednostce.

Stwierdzono, że w opracowanych i stosowanych w kontrolowanej jednostce zasadach rachunkowości:

- a) w pkt 2 „Określenie roku obrotowego oraz okresów sprawozdawczych” ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych (załącznik nr 1 do zarządzenia nr 57/2020) zawarto m.in.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

zapisy, że „sprawozdania jednostkowe za okres miesięczne z zakresu sprawozdań „Rb” sporządzają jednostki i przekazują do Urzędu Gminy w Raciążku, do zbioru sprawozdań Gminy Raciążek w formie dokumentu w wersji papierowej.”, które do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli nie zostały zmienione, podczas gdy obecnie obowiązujące przepisy § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.) stanowią, że sprawozdania sporządza się w formie dokumentu elektronicznego,

- b) w pkt 4 „Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych” ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych (załącznik nr 1 do zarządzenia nr 57/2020) zawarto m.in. zapisy, że „sposoby i terminy przeprowadzenia inwentaryzacji oraz zasady jej dokumentowania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych wynikają z art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości oraz z załącznikowej instrukcji inwentaryzacji stanowiącej załącznik nr 1 i 2 do zarządzenia nr 42/2012 Wójta Gminy Raciążek z dnia 6 sierpnia 2012 r. w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji”, podczas gdy w momencie ustalania zasad (polityki rachunkowości) obowiązywała Instrukcja inwentaryzacyjna wprowadzona zarządzeniem nr 38/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy Raciążek,
- c) w pkt 2 obowiązujących metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego (załącznik nr 2 do zarządzenia nr 57/2020) zawarto m.in. zapisy, iż „wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym dla osób prawnych (z wyjątkiem związanych z pomocami dydaktycznymi) podlegają umarzaniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalane są zgodnie ze stawkami określonymi: w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych (załącznik nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (...).”

Na podstawie wydruku z ewidencji księgowej pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” (wydruk włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.1/6**) w zakresie konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” nie stwierdzono obrotów. Saldo końcowe na 31 grudnia 2022 r. było równe saldu początkowemu wynoszącemu 42.945,35 zł.

Kontrolujący ustalili, że takowa stawka amortyzacyjna dla wartości niematerialnych i prawnych została ustalona zarządzeniem nr 3/3/2023 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 stycznia 2023 r.

- d) W załączniku nr 3 do zarządzenia nr 57/2020 pn. „Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych” ustalono, że „w jednostce Urzędu Gminy w Raciążku sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych określony został w następujących załącznikach zarządzenia (...) 3) Plan Kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat podatkowych jednostki samorządu terytorialnego (załącznik nr 3c), według rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375), które opracowane zostały przez Skarbnika Gminy a zatwierdzone przez organ wykonawczy jst.” Kontrolujący ustalili, że polityka rachunkowości nie zawiera ww. załącznika nr 3c, co szczegółowo zostało opisane w pkt 1.2.1. Organizacja rachunkowości podatkowej III części niniejszego protokołu.
- e) w Zakładowym Planie Kont (załącznik nr 3 do zarządzenia nr 57/2020) w opisie konta 133, „Rachunek budżetu” nie określono zasad wyodrębniania i prowadzenia ewidencji analitycznej, w tym dotyczącej tworzonych subkont, czym naruszono przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zgodnie z którymi: „jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: (...) sposobu prowadzenia ksiąg

rachunkowych, w tym co najmniej: a) zkładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej (...).

Na podstawie wydruku z ewidencji księgowej pn. „Wykaz obrotów i sald na dzień 2022.12.31 dla kont od 133-000-0000-0000-00 do 133-852-85228-0830-00” (wydruk włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.1/8**) i „Wykaz obrotów i sald na dzień 2023.12.31 dla kont od 133-000-0000-0000-00 do 133-005-00000-0000-00” (wydruk włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.1/9**) skonstatowano, że w latach 2022-2023 w księgach rachunkowych Budżetu Gminy prowadzono także, pomimo braku uregulowań w tym zakresie w zasadach (polityce) rachunkowości, ewidencję na kontach 133 dla każdego rachunku na którym w trakcie roku zachodziły operacje finansowe, i tak np. konto 133-000-00000-0000-02 „Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych” (w 2022 i w 2023 r.), czy konto 133-000-00000-0000-08 „Cyfrowa Gmina” (w 2022 i w 2023 r.),

- f) w Zakładowym Planie Kont (załącznik nr 3 do zarządzenia nr 57/2020) ustalającym wykaz kont dla Urzędu nie ujęto konta 751 „Koszty finansowe” służącego do ewidencji kosztów finansowych pomimo, iż występowały operacje finansowe dotyczące odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek przez Gminę Raciążek, czym naruszono wymienione powyżej przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Na podstawie wydruków z ewidencji księgowej pn. „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75702-8110-00 za okres 2022.01.01- 2022.12.31”, „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75702-8110-00 za okres 2023.01.01- 2023.12.31” i „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75702-8110-00 za okres 2024.01.01- 2024.03.06” (wydruki włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.3/17**) kontrolujący stwierdzili, że pomimo braku uregulowań w tym zakresie w zasadach (polityce) rachunkowości, w księgach Urzędu prowadzono w ww. latach ewidencję spłacanych odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek na koncie 751-757-75702-8110-00 w korespondencji z kontem 130-757-75702-8110-00.

W trakcie kontroli zarządzeniem nr 14/2024 z dnia 21 marca 2024 r. zmieniającym zasady prowadzenia polityki rachunkowości Wójt Gminy Raciążek wprowadził do Planu Kont konto 751 „Koszty finansowe” (**akta kontroli nr 12/24/I.2/**).

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości jest Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski, który na mocy art. 10 ust. 2 przywołanej ustawy o rachunkowości ustala i aktualizuje zasady rachunkowości kierowanej przez siebie jednostki.

Ponadto, w związku ze wskazaniem Urzędu Gminy w Raciążku uchwałą nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku (**akta kontroli nr 12/24/I.2/5**) jako jednostki obsługującej dla GOPS-u oraz gminnych jednostek oświatowych, tj. Szkoły Podstawowej i Przedszkola Publicznego, na mocy, której wspólną obsługą objęto sprawy jednostek obsługiwanych w zakresie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej polegającej w szczególności na: prowadzeniu spraw kadrowo-płacowych pracowników jednostek obsługiwanych, prowadzeniu rachunkowości jednostek obsługiwanych, sprawozdawczości finansowej, budżetowej i statystycznej jednostek budżetowych, prowadzeniu spraw związanych z zamówieniami publicznymi jednostek obsługiwanych, prowadzeniu rozliczeń z Urzędem Skarbowym, ZUS i innymi jednostkami finansowymi kontrolujący na podstawie polityk rachunkowości dwóch jednostek (Szkoły i Przedszkola) sprawdzili, czy Wójt Gminy Raciążek, jako kierownik jednostki obsługującej ustalił dla jednostek obsługiwanych zasady (polityki) rachunkowości.

Urząd Gminy w Raciążku ww. uchwałą został wskazany jako jednostka obsługująca dla Szkoły Podstawowej i Przedszkola m.in. w zakresie prowadzenia obowiązków w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości (finansowej, budżetowej i statystycznej jednostek budżetowych). Obowiązki z zakresu rachunkowości jednostek obsługiwanych, przekazano w

całości. Powyższe zawarto w § 4 pkt 2 przywołanej powyżej uchwały. Ustawa o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1045) w związku ze wspólną obsługą wprowadziła też zmiany w ustawie o finansach publicznych. Według znowelizowanego art. 53 kierownik jednostki sektora finansów publicznych nadal jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, jednakże kierownik jednostki obsługującej, o której mowa w art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jest odpowiedzialny za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostki obsługiwanej, o której mowa w art. 10a pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, czyli jednostek organizacyjnych Gminy w zakresie obowiązków powierzonych uchwałą organu stanowiącego.

Zatem, to do obowiązków Wójta Gminy Raciążek należało ustalenie zasad (polityki) rachunkowości dla jednostek obsługiwanych – Szkoły i Przedszkola.

Kontrolujący stwierdzili, że do dnia kontroli, tj. do 4 marca 2024 r., zasady (polityki) rachunkowości Szkoły Podstawowej w Raciążku i Przedszkola Publicznego ustalone były przez Dyrektorów tych jednostek, co potwierdzają wyciągi dokumentacji Szkoły i Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/I.2/6**). Pomimo, że obie obsługiwane przez Urząd jednostki posiadają zasady (polityki) rachunkowości, to z chwilą objęcia ich wspólną obsługą, zasady rachunkowości powinny zostać przez kierownika jednostki obsługującej ustalone odrębnie dla każdej obsługiwanej jednostki z uwzględnieniem różnic w funkcjonowaniu poszczególnych jednostek.

Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (Wójt Gminy Raciążek w odpowiedzi na zapytanie przedłożył wyjaśnienia Skarbnika Gminy), iż nieprawidłowości w obowiązującej polityce rachunkowości wynikały z przeoczenia lub błędów pisarskich. Wyjaśnienie włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/I.2/7**.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień podkreślić należy, że zgodnie z art. 4 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości – zasady (polityka) rachunkowości są istotnym elementem rachunkowości jednostki, przez co wymagają należytej staranności przy jej ustalaniu oraz stosowaniu, w tym m.in. w zakresie prowadzenia, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym.

Stwierdzono, iż mimo wykonania zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 1 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r. w zakresie uzupełnienia dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości o wersję stosowanego oprogramowania, przy użyciu którego prowadzone są księgi rachunkowe oraz daty rozpoczęcia jego eksploatacji, to obowiązujące w jednostce zasady (polityka rachunkowości) wymagają aktualizacji o wykazane w tym protokole nieprawidłowości.

Instrukcje, regulaminy wewnętrzne.

W Urzędzie Gminy Raciążek w kontrolowanym okresie obowiązywały następujące przepisy wewnętrzne:

- Regulamin Pracy Urzędu Gminy Raciążek wprowadzony zarządzeniem Nr 17/2009 30 czerwca 2009 r.,
- Regulamin wynagradzania Wójta Gminy Raciążek z dnia pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy w Raciążku wprowadzony zarządzeniem nr 42/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 27 października 2021 r.,
- Instrukcja inwentaryzacyjna wprowadzona zarządzeniem nr 38/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy Raciążek,

- Instrukcja kasowa w Urzędzie Gminy w Raciążku wprowadzona zarządzeniem Nr 9/2007 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 marca 2007 r. ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem Nr 13/2012 Wójta Gminy Raciążek z dnia 12 kwietnia 2012 r.,
- Instrukcja w sprawie ewidencji podatków i opłat w gminie Raciążek wprowadzona zarządzeniem Nr 45/10 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r.,
- Instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych dla Urzędu Gminy w Raciążku wprowadzona zarządzeniem Nr 46/10 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r.,
- zarządzenie Nr 32/16 Wójta Gminy Raciążek z dnia 28 października 2016 r. w sprawie scentralizowanych zasad rozliczeń podatku VAT w Gminie Raciążek i jej jednostkach,
- zarządzenie nr 41/2011 Wójta Gminy Raciążek z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Raciążku i jednostkach organizacyjnych Gminy Raciążek oraz zasad jej koordynacji,
- zarządzenie nr 42/2011 Wójta Gminy Raciążek z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia misji Urzędu Gminy w Raciążku a także sposobu określenia celów i zadań, zarządzania ryzykiem związanym z ich realizacją jak również oceny stopnia ich osiągnięcia,
- Instrukcja postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wprowadzona zarządzeniem nr 38/2018 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2018 r.,
- Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Gminy Raciążek wprowadzony zarządzeniem nr 34/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 5 października 2020 r.,
- zarządzenie nr 358/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia „Procedur udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa netto nie przekracza kwoty 130.000,00 zł netto”.

2.5. Audyt wewnętrzny.

Analizie poddano przestrzeganie przez badaną jednostkę przepisów dotyczących audytu wewnętrznego określonych w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 506),
- komunikacie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MRiF z 2016 r., poz. 28).

Ustalenia:

- 1) Dokonane w ciągu roku budżetowego 2022 zmiany planu finansowego budżetu określonego uchwałą nr XXXII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. spowodowały zwiększenie planowanych kwot dochodów, przychodów oraz wydatków. Planowane pierwotnie rozchody pozostały na niezmiennym poziomie. W wyniku zmian w pierwotnej uchwale budżetowej wprowadzonych uchwałą nr XLII/337/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Raciążek na rok 2022 zwiększono planowane kwoty dochodów do wysokości 33.084.036,47 zł i wydatków do wysokości 41.108.950,53 zł. Przychody w kwocie 4.576.952,34 zł wynikały ze zmian w przychodach wprowadzonych uchwałami Rady Gminy w Raciążku nr XXXVI/308/2022 z dnia 28 czerwca 2022 r. i nr XXXIX/324/2022 z dnia 28 września 2022 r. W pierwotnej

uchwale rozchody ustalono w wysokości 552.038,28 zł. Na dzień przyjęcia ww. uchwały nr XLII/337/2022 z dnia 24 listopada 2022 r. (weszła w życie z dniem podjęcia), Rada Gminy ustaliła kwoty dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów w wysokości 41.660.988,81 zł, tj. w wysokościach przekraczających próg określony w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.), powyżej którego istnieje obowiązek przeprowadzania audytu wewnętrznego. Wydruk z programu Bestia wyciągu uchwał Rady Gminy Raciążek nr XXXVI/308/2022, XXXIX/324/2022 i XLII/337/2022 włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/I.2/8.**

- 2) Podobnie dokonane w ciągu 2023 r. zmiany planu finansowego budżetu określonego uchwałą nr XLVII/365/2023 Rady Gminy Raciążek z dnia 31 stycznia 2023 r. spowodowały zwiększenie planowanych kwot dochodów, wydatków przychodów i rozchodów. W wyniku zmian w pierwotnej uchwale budżetowej wprowadzonych uchwałą nr LV/420/2023 Rady Gminy Raciążek z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Raciążek na rok 2023 zwiększono planowane kwoty dochodów do wysokości 36.322.583,92 zł i wydatków do wysokości 40.793.590,64 zł. Przychody w kwocie 4.974.077,00 zł wynikały ze zmian w przychodach wprowadzonych uchwałami Rady Gminy w Raciążku nr LI/393/2023 z dnia 26 czerwca 2023 r. i nr LIII/401/2023 z dnia 21 września 2023 r. W pierwotnej uchwale rozchody ustalono w wysokości 552.038,28 zł.

Na dzień przyjęcia ww. uchwały nr LV/420/2023 z dnia 6 listopada 2023 r. (weszła w życie z dniem podjęcia), Rada Gminy ustaliła kwoty dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów w wysokości 41.296.660,92 zł.

Uwzględniając przepisy art. 88 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 ze zm.), zgodnie z treścią którego przy ustalaniu w latach 2023-2024 obowiązku prowadzenia audytu wewnętrznego, o którym mowa w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), od kwot ujętych w uchwale budżetowej odejmuje się środki przekazane gminom na realizację: 1) refundacji podatku VAT, o których mowa w art. 22; 2) wypłat dodatku węglowego, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692, 1967 i 2236) od ww. ustalonej kwoty odjęto kwotę 32.317,02 zł dotyczącą środków (**akta kontroli nr 12/24/I.2/9**), o których mowa w przywołanym przepisie. Tak ustalona wysokość planowanych dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów wynosiła 41.264.343,90 zł i przekraczała próg określony w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.), powyżej którego istnieje obowiązek przeprowadzania audytu wewnętrznego. Wydruk z programu Bestia wyciągu uchwał Rady Gminy Raciążek nr LI/393/2023, LIII/401/2023 i LV/420/2023 włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/I.2/10.**

- 3) W budżecie na 2024 r. przyjętym uchwałą nr LVII/437/2023 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 grudnia 2023 r. zmienionym uchwałą nr LXVIII/442/2024 Rady Gminy Raciążek z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Raciążek na rok 2024 zwiększono planowane kwoty dochodów do wysokości 44.345.762,33 zł i wydatków do wysokości 45.834.956,74 zł. Przychody w kwocie 1.916.369,41 zł i rozchody wynikały z uchwały pierwotnej nr LVII/437/2023. Na dzień przyjęcia ww. uchwały nr LVIII/442/2024 z dnia 9 lutego 2024 r. (weszła w życie z dniem podjęcia), Rada Gminy ustaliła kwoty dochodów i przychodów oraz wydatków i rozchodów w wysokości 46.262.131,74 zł, tj. w wysokościach przekraczających próg określony w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Wydruk z programu Bestia wyciągu uchwał Rady Gminy Raciążek nr LVII/437/2023 i LVIII/442/2024 włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/I.2/11.**

- 4) W związku z ustaleniami zawartymi w pkt 1-3 kontrolujący stwierdzili, że w okresie objętym kontrolą, tj. latach 2022-2024 jednostka kontrolowana wypełniła przesłanki zawarte w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w myśl których: „*Audyt wewnętrzny prowadzi się w jednostkach samorządu terytorialnego, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40.000 tys. zł*” i zgodnie z którymi miała obowiązek prowadzić audyt wewnętrzny.

Kontrolowana jednostka miała obowiązek po dniu 24 listopada 2022 r. prowadzić audyt wewnętrzny poprzez zatrudnienie audytora wewnętrznego albo zawarcie stosownej umowy z usługodawcą zgodnie z przepisami art. 275 ustawy o finansach publicznych.

- 5) Kontrolujący ustalili, że Gmina Raciążek w badanym okresie tj. od 24 listopada 2022 r. oraz od 6 listopada 2023 r. czy od 9 lutego 2024 r. nie wdrożyła procedur audytu wewnętrznego, którego obowiązek wynikał z art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w sytuacji gdy planowane kwoty dochodów i przychodów lub kwoty wydatków i rozchodów przekraczały 40.000 tys. zł, powyżej którego istniał obowiązek przeprowadzania audytu wewnętrznego. Brak prowadzenia audytu w ww. okresie potwierdza informacja Pana Rafała Krajewskiego – Wójta Gminy Raciążek (**akta kontroli nr 12/24/I.2/12**).

Odpowiedzialność za powstałą nieprawidłowość dotyczącą zaniechania wdrożenia procedur audytu wewnętrznego ponosi kierownik jednostki, któremu zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przypisano odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej w związku z art. 276 przywołanej ustawy o finansach publicznych w myśl których: „*W jednostce samorządu terytorialnego zadania przypisane kierownikowi jednostki związane z audytem wewnętrznym wykonują odpowiednio: wójt, burmistrz, prezydent miasta, przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego*” i w związku z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 506).

W wyjaśnieniach (**akta kontroli nr 12/24/I.2/13**) Wójt Gminy Raciążek wyjaśnił, że w latach 2022-2024 audyt wewnętrzny nie był prowadzony, gdyż nie posiadał wiedzy, iż należy wykonać taki audyt.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, iż określony w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.), próg kwotowy powyżej którego istnieje obowiązek przeprowadzania audytu wewnętrznego odnosi się do ujętych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwot dochodów i przychodów lub kwot wydatków i rozchodów w wielkości ogólnej, a nie do szczegółowych zagadnień ujętych w tym budżecie. To ogólne wielkości budżetu, w momencie przekroczenia progu wskazanego w przywołanym przepisie nakładają obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce samorządu terytorialnego.

2.6. Kontrola zarządcza.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF, nr 15, poz. 84).

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- zapewnienia przez kierownika jednostki funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej,
- procedur wewnętrznych funkcjonujących w jednostce w zakresie kontroli zarządczej,
- stosowania standardów kontroli zarządczej zgodnie ze wskazówkami ww. komunikatu.

Kontrolą objęto lata 2022-2023.

Organizację, zasady kontroli zarządczej w jednostce zawierały:

- akty normatywne obowiązujące w badanym okresie w kontrolowanej jednostce tj. Statut Gminy, Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Raciążku, polityka rachunkowości,
- zakresy czynności pracowników,
- zarządzenie nr 41/2011 Wójta Gminy Raciążek z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Raciążku i jednostkach organizacyjnych Gminy Raciążek oraz zasad jej koordynacji (**akta kontroli nr 12/24/I.2/14**),
- zarządzenie nr 42/2011 Wójta Gminy Raciążek z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia misji Urzędu Gminy w Raciążku a także sposobu określenia celów i zadań, zarządzania ryzykiem związanym z ich realizacją jak również oceny stopnia ich osiągnięcia (**akta kontroli nr 12/24/I.2/15.**).

Wójt Gminy Raciążek ww. zarządzeniami określił zasady: kontroli zarządczej, zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej oraz nadzoru nad działalnością gminnych jednostek organizacyjnych.

Zgodnie z zapisami przedmiotowego zarządzenia w badanej jednostce funkcjonują 2 poziomy kontroli zarządczej:

I – na poziomie poszczególnych komórek organizacyjnych, za którą odpowiedzialni są kierownicy danych komórek,

II – na poziomie Gminy, wykonywana przez Wójta, w szczególności:

- kontrola finansowa sprawowana przez Skarbnika lub osoby przez niego wskazane,
- kontrola funkcjonalna wykonywana przez kierowników komórek organizacyjnych,
- kontrola wewnętrzna wykonywana przez pracowników urzędu po pisemnym upoważnieniu przez Wójta Gminy,
- samokontrola.

Zasady kontroli zarządczej składają się z 5 grup, które odpowiadają poszczególnym elementom kontroli zarządczej, tj.:

- a) środowisko wewnętrzne – Wójt Gminy dokonuje okresowej oceny pracowników; pracownicy posiadają zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, których przyjęcie potwierdzali własnoręcznymi podpisami. Zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom jest określony w formie pełnomocnictw i upoważnień Wójta Gminy.
- b) zarządzanie ryzykiem - zarządzanie ryzykiem ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań i obejmuje rozpoznanie i analizę zewnętrznych i wewnętrznych ryzyk zagrażających realizacji tych celów. Zarządzanie w Urzędzie odbywa się przy zastosowaniu metody planowanie - wdrażanie - sprawdzenie rezultatu - kryterium: wykonanie budżetu.
- c) czynności (mechanizmy) kontroli - w jednostce funkcjonuje obowiązek dokumentowania kontroli zarządczej w formie zarządzeń, instrukcji (m.in. wymienionych w pkt 2.4. „Przepisy i instrukcje wewnętrzne” niniejszej I części protokołu), pełnomocnictw i upoważnień.
 - mechanizmem ochrony zasobów w jednostce jest inwentaryzacja aktywów. Ustalono, że w badanym okresie, tj. w latach 2022-2024 (do dnia rozpoczęcia kontroli) zasady przeprowadzenia inwentaryzacji zostały określone w formie instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem nr 38/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy

Raciążek. Metody inwentaryzacji przyjęte w przedmiotowym dokumencie obejmują: spis z natury, uzgodnienia sald, weryfikacje sald - porównanie danych zawartych w księgach rachunkowych z odpowiednimi dokumentami świadczącymi o wartości danych aktywów. Przestrzeganie obowiązku przeprowadzania inwentaryzacji opisano w części II niniejszego protokołu punkcie 4. „Inwentaryzacja”.

- mechanizmy kontroli operacji finansowych i gospodarczych w postaci kontroli wstępnej, bieżącej i następnej realizowane są przez dokumentowanie, autoryzowanie, podział kluczowych obowiązków. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi każdy dokument księgowy: winien być sprawdzony pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym; powinien posiadać zapis dotyczący udzielonego zamówienia publicznego. Ponadto każdy dokument winien być zatwierdzony przez dwie upoważnione osoby.
 - w zakresie ochrony zasobów - dostęp do nich posiadają jedynie upoważnieni pracownicy.
- d) informacja i komunikacja – Wójt Gminy, Zastępca Wójta, Sekretarz, Skarbnik oraz kierownicy jednostek organizacyjnych otrzymują w odpowiedniej formie i czasie informacje wewnętrzne i zewnętrzne niezbędne do realizacji zadań.
- e) monitorowanie i ocena – kontrola zarządcza podlegała stałemu monitorowaniu i ocenie poprzez sprawozdania z działalności kontrolowanej jednostki; sprawozdania budżetowe (miesięczne, kwartalne, roczne) i sprawozdania finansowe (roczne); protokoły kontroli wewnętrznej. Kontrola zarządcza podlega monitorowaniu i ocenie, do którego zobowiązani są pracownicy pełniący funkcje kierownicze.

W związku z tym, że koordynację kontroli zarządczej sprawuje Sekretarz Gminy, na podstawie postanowień § 5 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 41/2011 Wójta Gminy Raciążek z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Raciążku i jednostkach organizacyjnych Gminy Raciążek oraz zasad jej koordynacji (**akta kontroli nr 12/24/I.2/14**)

Kontrolującym przedłożono sporządzoną w dniu 23 stycznia 2023 r. przez Sekretarza Gminy i zatwierdzoną przez Wójta Gminy Raciążek informację w formie sprawozdania o realizacji planu kontroli zarządczej w 2022 r.

Z treści sprawozdania wynika, że plan kontroli zarządczej na 2022 r. określony w załączniku od zarządzenia nr 9/2022 Wójta Gminy Raciążek z dnia 22 lutego 2022 r. został zrealizowany. Stwierdzono, że do dnia kontroli informacja ta nie została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, co naruszało § 14 pkt 5 ww. zarządzenia Nr 41/2011 Wójta Gminy Raciążek, z których wynika, że po zakończeniu roku kalendarzowego sporządza się informację o realizacji planu kontroli zarządczej, która podlega zatwierdzeniu przez Wójta i zamieszczeniu w biuletynie informacji publicznej Urzędu.

Sekretarz Gminy wyjaśnił (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 21 marca 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/I.2/16**), że przyczyną niezamieszczenia informacji dotyczącej kontroli zarządczej w BIP Urzędu było przeoczenie spowodowane natłokiem prac związanych z dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z objęcia funkcji Zastępcy Wójta.

W trakcie kontroli w dniu 12 marca 2024 r. sprawozdanie o realizacji planu kontroli zarządczej w 2022 r. zostało zamieszczone w BIP Urzędu (w zakładce: Menu Przedmiotowe -Finanse Gminy - Kontrola Zarządcza).

Ponadto wykonując w badanym okresie obowiązki z zakresu prowadzenia kontroli zarządczej Wójt Gminy Raciążek złożył w dniu 23 stycznia 2023 r. oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za 2022 r. Oświadczenie to w BIP Urzędu zostało zamieszczone w trakcie niniejszej kontroli - w dniu 12 marca 2024 r. Z oświadczenia Wójta wynika, że w 2020 r. funkcjonowała w ograniczonym stopniu adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Kontrolujący badając procesy gromadzenia dochodów i dokonywania wydatków, zaciągania zobowiązań, prowadzenia rozliczeń finansowych z kontrahentami oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Raciążek, opisane w poszczególnych rozdziałach niniejszego protokołu, w szczególności w procesie identyfikacji przyczyn powstania ewentualnych naruszeń obowiązujących przepisów, dokonają oceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej.

3. Dane ogólne o jednostce samorządu terytorialnego.

3.1. Informacje dotyczące ilości jednostek podległych i nadzorowanych.

Zgodnie z postanowieniami Statutu w celu wykonywania swoich zadań Gmina może tworzyć jednostki organizacyjne. Na potrzeby kontroli sporządzono wykaz jednostek organizacyjnych funkcjonujących na dzień 1 stycznia 2022 r. w którym wskazano także formy w jakich funkcjonują jednostki organizacyjne i nadzorowane Gminy Raciążek. Wykaz ten włączono do akt kontroli - **akta kontroli 7/24/I.3/1.**

Na podstawie ww. wykazu jednostek Gminy Raciążek, ustalono, iż zadania publiczne Gmina realizowała za pośrednictwem:

- 3 jednostek budżetowych:
 - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciążku,
 - Szkoły Podstawowej w Raciążku ,
 - Przedszkola Publicznego „Słoneczko” w Raciążku,
- 2 samorządowych instytucji kultury:
 - Gminnej Biblioteki Publicznej w Raciążku,
 - Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku.

Stwierdzono, że w odniesieniu do instytucji kultury jest prowadzony elektroniczny rejestr instytucji kultury, zgodnie z § 2 w związku z § 10 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. poz. 189).

Jednostki budżetowe (GOPS, Szkoła i Przedszkole) Gminy Raciążek prowadziły księgowość w ramach wspólnej obsługi na podstawie uchwały nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku. Na mocy tej uchwały z dniem 1 lipca 2022 r. Urząd Gminy w Raciążku został wskazany jako jednostka obsługująca dla GOPS-u oraz gminnych jednostek oświatowych, a wspólną obsługą objęto sprawy jednostek obsługiwanych w zakresie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej polegającej w szczególności na:

- prowadzeniu spraw kadrowo-płacowych pracowników jednostek obsługiwanych,
- prowadzeniu rachunkowości jednostek obsługiwanych,
- sprawozdawczości finansowej, budżetowej i statystycznej jednostek budżetowych,
- prowadzeniu spraw związanych z zamówieniami publicznymi jednostek obsługiwanych,
- prowadzeniu rozliczeń z Urzędem Skarbowym, ZUS i innymi jednostkami finansowymi.

Jednostki pomocnicze.

Również zgodnie z postanowieniami Statutu Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze – sołectwa, których organizację i zakres działania określają statuty sołectw uchwalone przez Radę Gminy Raciążek. Na potrzeby kontroli sporządzono wykaz jednostek pomocniczych wg stanu

na dzień 1 stycznia 2022 r., w którym wskazano także numer uchwały określającej statuty sołectw. Wykaz ten włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 7/24/I.3/2).**

Uczestnictwo Gminy Raciążek w związkach komunalnych.

Gmina należy do Związku Gmin Ziemi Kujawskiej w Aleksandrowie Kujawskim. Do związku przystąpiła na mocy uchwały nr XIX/87/92 Rady Gminy Raciążek z dnia 29 stycznia 1992 r. w sprawie przystąpienia Gminy Raciążek do Związku Gmin Ziemi Kujawskiej w Aleksandrowie Kujawskim.

Uczestnictwo Gminy Raciążek w stowarzyszeniach.

Gmina Raciążek należy do:

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Uchwała o przystąpieniu
1.	Stowarzyszenia Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej w Aleksandrowie Kujawskim z siedzibą w Odolonie, ul. Piaskowa 4, 87-700 Aleksandrów Kujawski	Nr XXIV/155/08 Rady Gminy Raciążek z dnia 18 grudnia 2008 r.
2.	Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Samorządowego "Salutaris" z siedzibą w Toruniu, Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń	Nr X/82/205 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 października 2015 r.
3.	Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia z siedzibą w Toruniu, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 41a/1-4, 87-100 Toruń	Nr XXIV/204/2021 Rady Gminy Raciążek z dnia 31 marca 2021 r.

3.2 Kontrole zewnętrzne w zakresie gospodarki finansowej przeprowadzone w Urzędzie Gminy Raciążek w latach 2022-2023 r.

Na podstawie książki kontroli Urzędu Gminy Raciążek ustalono, że w badanym okresie nie były przeprowadzane kontrole w zakresie gospodarki finansowej i zamówień publicznych.

Kontrole przeprowadzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Bydgoszczy.

Ostatnia kontrola gospodarki finansowej przeprowadzona była przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Bydgoszczy w 2020 r., co zostało udokumentowane protokołem nr RIO/KF/60/2020 z dnia 5 stycznia 2021 r. Na podstawie wyników kontroli skierowano do Wójta Gminy Raciążek wystąpienie pokontrolne z dnia 5 marca 2021 r. (znak: RIO-KF-4104-60/2020).

Informacja o wykonaniu zaleceń pokontrolnych, przesłana została do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy przez Wójta Gminy Raciążek pismem z dnia 1 kwietnia 2021 r. (znak: Fin.3032.1.2021) oraz . Z powyższej informacji wynika, że zalecenia zostały wykonane. Prezes Izby pismem z dnia 20 kwietnia 2021 r. (znak: RIO-KF-4310-9/2021) wniósł o uzupełnienie odpowiedzi w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych nr 3, 14, 24 (a-e), 40 i 42 w przesłanym wystąpieniu z dnia 1 kwietnia 2021 r. Pismami z dnia 26 maja 2021 r. (znak: Fin.3032.1.2021) i z dnia 24 czerwca 2021 r. (znak: Fin.3032.1.2021) Wójt Gminy Raciążek przesłał uzupełnienie odpowiedzi w zakresie realizacji zaleceń.

Sprawdzenia wykonania wniosków zawartych w skierowanym do jednostki ww. wystąpieniu pokontrolnym dokonano w trakcie niniejszej kontroli kompleksowej.

Ustalenia w przedmiotowym zakresie (w przypadku stwierdzenia niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zalecenia) zawarte zostaną w protokole, w części tematycznej dotyczącej opisywanych zagadnień, w których wystąpiła nieprawidłowość. Sprawdzenia wykonania wniosków zawartych w skierowanym do jednostki wystąpieniu pokontrolnym dokonano podczas niniejszej kontroli kompleksowej.

II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

W zakresie poprawności prowadzenia gospodarki pieniężnej oraz ewidencji na kontach rozrachunkowych w Urzędzie Gminy Raciążek, sprawdzono:

- stan i prawidłowość prowadzenia gospodarki środkami pieniężnymi,
- prawidłowość ewidencji i gospodarowania drukami ścisłego zarachowania,
- stan rozrachunków i roszczeń oraz prawidłowość regulowania zobowiązań i windykacji należności,
- inwentaryzację środków na rachunkach bankowych, a także stan druków ścisłego zarachowania.

1. Gospodarka środkami pieniężnymi

1.1. Gospodarka kasowa.

Zasady gospodarki kasowej zostały określone w „Instrukcji kasowej” stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9/2007 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie Instrukcji Kasowej w Urzędzie Gminy w Raciążku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 13/2012 Wójta Gminy Raciążek z dnia 12 kwietnia 2012 r.,

Obsługa kasy odbywa się w programie Radix KASA+ firmy RADIX Sp. z o.o., Sp.k. z Gdańska.

Ustalenia:

- 1) W Urzędzie Gminy w Raciążku funkcjonuje kasa obsługująca Urząd oraz jednostki obsługiwane przez Urząd: GOPS i Przedszkole (na podstawie uchwały nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku).
- 2) Kasa znajduje się w wydzielonym pomieszczeniu, na piętrze budynku.
- 3) Obowiązki kasjera w kasie Urzędu Gminy w Raciążku pełni Pani Żaneta Wesołowska – Kasjer. Osobą zastępującą kasjera jest Pani Krystyna Jaworska-Stefaniak – Inspektor ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych.
- 4) W aktach osobowych ww. znajdują się oświadczenia o przyjęciu odpowiedzialności materialnej za powierzoną gotówkę i inne wartości pieniężne oraz dokumentacja potwierdzająca niekaralność kasjera i osoby zastępującej.
- 5) W Urzędzie Gminy w Raciążku w związku z prowadzeniem kasy kierownik jednostki wprowadził Instrukcję kasową (załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9/2007 Wójta Gminy Raciążek z dnia 23 marca 2007 r. ze zm.).
- 6) Wewnętrzne regulacje wskazały, że przejęcie- przekazanie kasy może nastąpić protokolarnie w obecności Skarbnika (§ 3 pkt 2 Instrukcji) tj. określały sposób przekazywania kasy w przypadku absencji kasjera..
- 7) Wewnętrzne regulacje zawarte w instrukcji kasowej dopuszczają możliwości przechowywania w kasie innych rzeczy poza gotówką, tj. druków ścisłego zarachowania. Nie dopuszczono przechowywania np. pieczętek, kart bądź pinów do bankowości elektronicznej. Podczas kontroli nie stwierdzono przechowywania depozytów, kart bądź pinów do bankowości elektronicznej poszczególnych pracowników.
- 8) Wysokość pogotowia kasowego dla Kasy Urzędu ustalono ww. zarządzeniem nr 9/2007 Wójta Gminy Raciążek. Obowiązujące pogotowie kasowe zostało ustalone na kwotę 3.000,00 zł.
- 9) W Instrukcji kasowej nie ustalono limitu gotówki, jaka może znajdować się w kasie.
- 10) Wydatki budżetowe w kontrolowanej jednostce nie były pokrywane z uzyskanych

dochodów a uzyskane dochody były odprowadzane na rachunek budżetu (będący także rachunkiem Urzędu).

- 11) W Urzędzie Gminy Raciążek występują następujące rodzaje raportów kasowych gotówkowy i raport operacji bezgotówkowych. Raporty gotówkowe sporządzane są dla: podatków, opłat z tytułu zagospodarowania odpadami komunalnymi, wpłat za wodę i ściek oraz dla pozostałych operacji.
- 12) Ewidencja kasowa była prowadzona techniką komputerową. Zgodnie z postanowieniami instrukcji kasowej wszystkie wpływy i wypłaty z kasy rejestrowane były w raportach kasowych sporządzanych w każdym dniu, w którym wystąpiły zdarzenia, zgodnie z postanowieniami Instrukcji. Przestrzegano zasady ciągłości sald raportów kasowych.
- 13) Dokumenty operacyjne kasy generowane są z ww. oprogramowania i automatycznie są numerowane. Na wpłaty do kasy z tytułu dochodów budżetowych oraz na wypłaty z kasy z tytułu wydatków budżetowych z programu drukowane są raporty kasowe.
- 14) Środki pieniężne znajdujące się w kasie Urzędu, ewidencjonowane były na koncie 101 „Kasa” i zgodne z raportami kasowymi.
- 15) Wpłaty w kasie za pomocą terminala płatniczego ujmowane były w odrębnym raporcie kasowym wpłat niepieniężnych i ewidencjonowane były na koncie 141 „Środki pieniężne w drodze”.
- 16) Środki pieniężne w kasie zabezpieczone były w sposób określony w obowiązującej instrukcji kasowej.
- 17) W regulacjach wewnętrznych wskazano osoby uprawnione do pobierania gotówki z banku do kasy (§ 8 pkt 2 Instrukcji). Pobieranie gotówki odbywało się na podstawie czeków gotówkowych zatwierdzonych przez osoby uprawnione.
- 18) Prowadzona jest ewidencja w zakresie rozchodów i przychodów czeków gotówkowych.
- 19) W regulacjach wewnętrznych nie wskazano kwoty gotówki jaką jednorazowo można pobrać z banku do kasy. Określono natomiast sposób transportowania gotówki (§ 6 Instrukcji)
- 20) Gotówka oraz druki ścisłego zarachowania przechowywane są w sejfie.
- 21) Zgodnie z zapisami instrukcji (§ 4 pkt 1 i 3) drzwi wejściowe do pomieszczenia kasy winny być specjalnej konstrukcji, z blokadami wewnętrznymi lub wzmocnione blachą i zaopatrzone w co najmniej dwa zamki oraz, że w pomieszczeniu kasy winno być zainstalowane urządzenie alarmowe. Kontrolujący stwierdzili, że drzwi nie są wzmocnione oraz że posiadają tylko pojedynczy zamek. Pomieszczenie kasy nie jest także wyposażone w urządzenie alarmowe. W związku z powyższym udzielono instruktażu Sekretarzowi Gminy Panu Michałowi Suchomskiemu, któremu powierzono koordynowanie kontroli zarządczej na podstawie postanowień § 5 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 41/2011 Wójta Gminy Raciążek z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie określenia sposobu prowadzenie kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Raciążku i jednostkach organizacyjnych Gminy Raciążek oraz zasad jej koordynacji.
- 22) Stan środków pieniężnych i innych walorów oraz prawidłowość ich przechowywania w kasie został sprawdzony przez kontrolujących w dniu 5 marca 2024 r. Z czynności sprawdzających sporządzono odrębny protokół, stanowiący **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.
- 23) Na podstawie Zarządzenia 60/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na koniec roku w dniu 29 grudnia 2023 r. (ostatni dzień roboczy 2023 r.) przeprowadzono inwentaryzację środków pieniężnych znajdujących się w kasie. Przeprowadzona inwentaryzacja została udokumentowana protokołem - nie ujawniono różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych.

1.1.1. Udokumentowanie operacji kasowych.

Szczegółową kontrolą objęto udokumentowanie operacji kasowych w okresie od 4 maja do 31 maja 2022 r. od 2 stycznia do 31 stycznia 2023 r.

Dokumentację kasową skontrolowano w zakresie:

- przestrzegania przepisów art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zakresie dokonywania wydatków bezpośrednio z budżetu i odprowadzania uzyskanych dochodów na rachunek bankowy tego budżetu,
- bieżącego ujmowania w raportach wszystkich operacji kasowych (art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości),
- przestrzegania limitu przechowywanej gotówki w kasie,
- prawidłowości sporządzania raportów kasowych,
- zaprzychodowania w raportach kasowych środków pieniężnych pobranych z banku do kasy,
- przestrzegania zasady ciągłości sald raportów kasowych,
- bieżącego odprowadzania gotówki do banku.

W powyższym zakresie kontrolą objęto raporty kasowe sporządzone dla Urzędu Gminy w Raciążku w zakresie pozostałych operacji od nr Kasa/522023/0052 do nr KASA/64 za okres od 4 maja do 31 maja 2022 r. i od nr KASA/1 do nr KASA/16 za okres od 2 stycznia do 31 stycznia 2023 r.

Ustalenia:

- 1) W kontrolowanej jednostce, w badanym okresie raporty kasowe sporządzano komputerowo.
- 2) Na podstawie próby objętej kontrolą stwierdzono przestrzeganie zasady ciągłości sald raportów kasowych
- 3) Każdy z ww. raportów kasowych zawierał dowody źródłowe (potwierdzenia wpłat, w zakresie wydatków faktury, rachunki), sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, zatwierdzone do wypłaty przez Skarbnika lub osobę upoważnioną do tych czynności i Kierownika jednostki lub osobę upoważnioną do tych czynności.
- 4) Gotówkę z banku do kasy pobierano na podstawie czeku gotówkowego. Gotówkę popierała osoba uprawniona.
- 5) Przychody i rozchody gotówki do kasy ujęte były na bieżąco w raportach kasowych w wielkościach wynikających ze stosownych dokumentów (czeków, dowodów wpłat, rachunków, faktur).
- 6) Kontrolujący nie stwierdzili pokrywania wydatków budżetowych z dochodów.

1.2. Obsługa bankowa.

Od 1 lipca 2022 r. obsługę bankową budżetu Gminy Raciążek i jednostek organizacyjnych Gminy prowadzi Kujawski Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Kujawskim z siedzibą w Aleksandrowie Kujawskim przy ul. Chopina 3, Oddział w Aleksandrowie Kujawskim (należący do Spółdzielczej Grupy Bankowej) na podstawie umowy ramowej modulo nr 501640 zawartej w dniu 30 czerwca 2022 r. (skan umowy w wersji elektronicznej włączono do akt kontroli - akta kontroli nr 1224/II.1/1). Umowę zawarto na okres od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2025 r. (§ 21 umowy). Umowę podpisał Wójt Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy.

Wyboru Banku obsługującego budżet Gminy i jednostki organizacyjne, z uwagi na to, że wartość zamówienia nie przekraczała wartości 130.000,00 zł, w związku z czym nie zachodziła

konieczność stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, dokonano na podstawie „Procedur udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa netto nie przekracza kwoty 130.000,00 zł netto” wprowadzonych zarządzeniem nr 58/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2021 r.

Zgodnie z warunkami umownymi (§ 2 umowy ramowej modulo nr 501640 Bank zobowiązał się do realizacji usługi polegającej na bankowej obsłudze budżetu Gminy Raciążek i jednostek organizacyjnych wg wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do umowy, w tym do: otwierania i prowadzenia rachunków: bieżącego, pomocniczego, lokacyjnego, lokat, rachunku VAT oraz rachunków bankowych dla jednostek organizacyjnych Gminy Raciążek. W § 3 umowy postanowiono, że zawarcie ww. umowy stanowi podstawę do zawarcia umów szczegółowych dla poszczególnych rachunków bankowych i innych czynności objętych zamówieniem oraz, że umowy szczegółowe, po zaakceptowaniu przez Zamawiającego, stanowiąc będą podstawę do bankowej obsługi budżetu Gminy Raciążek i jej jednostek organizacyjnych.

Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach nie podlegały oprocentowaniu (§ 4 umowy).

W § 15 umowy ustalono, że Bank za czynności związane z otwarciem i prowadzeniem rachunków oraz udostępnieniem usług (w zakresie: prowadzenia rachunków bankowych w złotych lub walutach wymienialnych, wydawania i obsługi instrumentów płatniczych, bankowości elektronicznej innych funkcjonalności i usług oferowanych w ramach posiadanego rachunku na zasadach i warunkach określonych w Regulaminie świadczenia usług ...) będzie pobierał miesięczną opłatę ryczałtową w kwocie 1.900,00 zł.

Umowa w § 18 zawierała także dodatkowe postanowienia dotyczące udzielenia przez Bank, na podstawie odrębnej umowy, kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu Gminy Raciążek do wysokości określonej w każdym roku przez Radę Gminy w uchwale budżetowej oraz wysokości oprocentowania tego kredytu (wg stawki WIBOR 1M powiększonej o marżę banku w wysokości 0,50 p.p. w całym okresie obowiązywania umowy), a także szczegółowe warunki kredytu, które powinna określać odrębna umowa.

Wcześniej obsługę bankową budżetu Gminy Raciążek i jednostek organizacyjnych Gminy prowadził także Kujawski Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Kujawskim na podstawie umowy ramowej modulo nr 501640 zawartej w dniu 28 czerwca 2019 r. (skan umowy w wersji elektronicznej włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 1224/II.1/2**). Umowa była zawarta na okres określony od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. (§ 20 umowy). Umowę podpisał Wójt Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy.

Bank za czynności związane z otwarciem i prowadzeniem rachunków oraz udostępnieniem usług pobierał opłatę ryczałtową w kwocie 1.900,00 zł (ustaloną w § 14 umowy).

Kontrolujący stwierdzili, że umowy w zakresie prowadzenia rachunków dla jednostek podległych Gminie Raciążek, tj. GOPS (umowa ramowa modulo nr 501695 z dnia 30 czerwca 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/II.1/22**), Szkoły (umowa ramowa modulo nr 501666 z dnia 30 czerwca 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/II.1/23**), i Przedszkola (umowa ramowa modulo nr 501800 z dnia 30 czerwca 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/II.1/24**) zostały podpisane przez Kierownika GOPS lub Dyrektorów jednostek oświatowych oraz Skarbnika Gminy zamiast przez Wójta Gminy Raciążek. Ponadto skonstatowano, że dokonywaniem przelewów zajmowali się kierownicy jednostek obsługiwanych zamiast kierownika jednostki obsługującej. Urząd Gminy w Raciążku uchwałą nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku (**akta kontroli nr 12/24/I.2/5**) został wskazany jako jednostka obsługująca dla GOPS, Szkoły Podstawowej i Przedszkola m.in. w zakresie prowadzenia obowiązków w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości (finansowej, budżetowej i statystycznej jednostek

budżetowych). Zgodnie z przepisami art. 10c ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym „w przypadku powierzenia obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych, o których mowa w art. 10a pkt 1 i 2, są one przekazywane w całości”. Powyższe zawarto w § 4 pkt 2 i 3 przywołanej powyżej uchwały. Ustawa o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1045) w związku ze wspólną obsługą wprowadziła też zmiany w ustawie o finansach publicznych. Według znowelizowanego art. 53 kierownik jednostki sektora finansów publicznych nadal jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, jednakże kierownik jednostki obsługującej, o której mowa w art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jest odpowiedzialny za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostki obsługiwanej, o której mowa w art. 10a pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, czyli jednostek organizacyjnych Gminy w zakresie obowiązków powierzonych uchwałą organu stanowiącego.

Zatem, to do obowiązków Wójta Gminy Raciążek należało zawarcie umów o prowadzenie rachunków bankowych dla jednostek obsługiwanych – GOPS, Szkoły i Przedszkola oraz dokonywanie przelewów (czynność techniczna) dla wydatków zatwierdzonych przez kierowników jednostek obsługujących. To bowiem w jednostce obsługującej prowadzona jest rachunkowość jednostek obsługiwanych, tj. dokonywane są księgowania poszczególnych zdarzeń występujących w okresie sprawozdawczym oraz sporządzane są sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania. To kierownik jednostki obsługującej ponosi odpowiedzialność za prowadzoną rachunkowość jednostek obsługiwanych i sprawozdawczość tych jednostek. Wobec powyższego nieprawidłowe jest prowadzenie rachunkowości jednostek obsługiwanych przez jednostkę obsługującą, ale dokonywanie przelewów przez kierowników jednostek obsługiwanych.

Kontrolujący w powyższym zakresie udzielili instruktażu Wójtowi Gminy Raciążek oraz Skarbnikowi Gminy.

1.2.1. Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych posiadanych przez Gminę Raciążek oraz Urząd Gminy w Raciążku.

W powyższym zakresie kontrolą objęto:

- umowy na bankową obsługę budżetu Gminy,
- potwierdzenia sald uzyskane z Kujawskiego Banku Spółdzielczego w Aleksandrowie Kujawskim wg stanu na 31 grudnia 2022 r. i 31 grudnia 2023 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.1/3**),
- wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej budżetu pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/4**),
- wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej budżetu pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/5**),
- wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej Urzędu pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 - 860-000-00000-0000-00” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/6**),
- wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej Urzędu pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 - 860-000-00000-0000-00” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/7**),
- wydruku z ewidencji księgowej pn. „Wykaz obrotów i sald na dzień 2022.12.31 dla kont od 133-000-0000-0000-00 do 133-852-85228-0830-00” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/8**),
- wydruku z ewidencji księgowej pn. „Wykaz obrotów i sald na dzień 2023.12.31 dla kont od

- 133-000-0000-0000-00 do 133-005-00000-0000-00" (akta kontroli nr 12/24/II.1/9),
- wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej Urzędu pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 0- Raciążek” organ (akta kontroli nr 12/24/II.1/10),
 - wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej Urzędu pn. „Dziennik obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 0- Raciążek” organ (akta kontroli nr 12/24/II.1/11),
 - wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej Urzędu pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 1- Raciążek” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/12),
 - wersję elektroniczną wydruku z ewidencji księgowej Urzędu pn. „Dziennik obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 1- Raciążek” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/13),
 - obowiązujące uregulowania wewnętrzne określone w zasadach polityki rachunkowości,
 - sprawozdania budżetowe Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych na koniec 2022 r. oraz na koniec 2023 r.
 - sprawozdania finansowe: bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dzień 31 grudnia 2022 r., bilans jednostki budżetowej sporządzony na dzień 31 grudnia 2022 r.

Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych na dzień 1 stycznia i 31 grudnia 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego (czego dotyczy)	Numer rachunku bankowego	Nr konta księgowego	Saldo na dzień 01.01.2023 r.	Saldo na dzień 31.12.2023 r.
BUDŻET (ORGAN)					
1.	Gmina Raciążek	57 9537 0000 0050 1640 2000 0001	133...00	2.877.867,92	1.480.156,59
2.	Dostępny Samorząd	55 9537 0000 2107 0050 1640 0020	133...11	89.999,10	0,00
3.	Ciepłe mieszkanie	28 9537 0000 2107 0050 1640 0021*	-	-	0,00
4.	Gmina Raciążek wspiera uczniów	05 9537 0000 2104 0050 1640 0003**	-	0,00	0,00
5.	COVID	05 9537 0000 2005 0050 1640 0006	133...04	0,00	0,00
6.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	07 9537 0000 2107 0050 1640 0011	133...02	841.521,84	449.112,96
7.	****Erasmus+	12 9537 0000 2107 0050 1640 0018**	-	0,00	0,00
8.	Laboratoria Przyszłości	23 9537 0000 2107 0050 1640 0014	133...05	0,00	0,00
9.	Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników	32 9537 0000 2005 0050 1640 0005***	131-001...03	0,00	0,00
10.	****Kujawsko-Pomorska Teleopieka	39 9537 0000 2107 0050 1640 0017**	-	0,00	0,00
11.	Gmina Cyfrowa	93 9537 0000 2107 0050 1640 0015	133...08	98.167,30	0,00
12.	Fundusz Sprawiedliwości dla strażaków Osp dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego	59 9537 0000 2104 0050 1640 0001	133...06	0,00	0,00
13.	VAT	43 9537 0000 2102 0050 1640 0001	133-004...00	0,00	0,00
14.	Pomoc Ukrainie	66 9537 0000 2107 0050 1640 0016	133...07	16.486,61	17.030,47
15.	Oplata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	75 9537 0000 2104 0050 1640 0004	133...01	793,60	0,00
16.	Sprzedaż węgla	82 9537 0000 2107 0050 1640 0019	133...10	439.300,00	1.221,39
17.	Lepszy uczeń	75 9537 0000 2005 0050 1640 0007**	-	0,00	0,00
18.	Modernizacja energetyczna gminnego budynku przy ul. Rynkowej 6A w Raciążku	91 9537 0000 2108 0050 1640 0001**	-	0,00	0,00
19.	FUNDUSZ SPRAWIEDLIWOŚCI	50 9537 0000 2107 0050 1640 0013**	-	0,00	0,00
20.	Publiczny Internet dla każdego w Gminie Raciążek	48 9537 0000 2104 0050 1640 0005	133...09	0,00	0,00
21.	Uczeń na wsi	59 9537 0000 2005 0050 1640 0004**	-	0,00	0,00

22.	Gmina Raciążek stawia na edukację	48 9537 0000 2005 0050 1640 0008**	-	0,00	0,00
23.	*Cyberbezpieczny samorząd	98 9537 0000 2107 0050 1640 0022**	-	0,00	0,00
24.	Gmina Raciążek	61 9537 0000 2107 0050 1640 0009**	-	0,00	0,00
Razem				4.364.136,37	1.947.521,41
URZĄD (JEDNOSTKA)					
1.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	30 9537 0000 000 1640 2000 0002	135...01	2.119,13	2.414,27
2.	Depozyty	43 9537 0000 2005 0050 1640 0001	139...01	76.593,26	120.910,55
Razem				78.712,39	123.324,82

* data otwarcia rachunku 2 styczeń 2023 r. i poz. 23 wykazu – data otwarcia 5 październik 2023 r.,

**brak obrotów na rachunku w 2022 r. i w 2023 r.,

*** brak obrotów na rachunku w 2023 r.,

****poz. 7 wykazu – data otwarcia rachunku 9 czerwiec 2022 r. i poz. 10 wykazu – data otwarcia rachunku 9 maj 2022 r.

Ustalenia:

- 1) Rachunki bankowe funkcjonujące jako rachunek podstawowy i pomocnicze budżetu gminy, urzędu oraz rachunki VAT (rachunek podzielonej płatności), które posiadała Gmina Raciążek w 2023 r. wymienione zostały w powyższej tabeli.

Jednostka prowadziła, m.in.:

- rachunek bieżący budżetu (organu) o nr 57 9537 0000 0050 1640 2000 0001 (poz. 1 zestawienia). W Gminie Raciążek nie wyodrębniono rachunku bankowego dla Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, a Urząd korzysta bezpośrednio z rachunku budżetu Gminy,
- odrębny rachunek VAT (podzielonej płatności) o nr 43 9537 0000 2102 0050 1640 0001 (poz. 13 zestawienia),
- rachunek „Gospodarowanie odpadami komunalnymi” o nr 75 9537 0000 2104 0050 1640 0004 (poz. 15 zestawienia).

- 2) Dla Gminy Raciążek i dla Urzędu Gminy Raciążek zawiadomienia w formie papierowej o stanie środków na rachunkach bankowych na ostatni dzień roku obrotowego Bank, za 2022 r. przekazał w dniu 16 stycznia 2023 r., a za 2023 r. wydruk z dnia 2 stycznia 2024 r. (brak daty wpływu). Stan środków pieniężnych na rachunku (rachunkach) bankowym budżetu Gminy Raciążek i Urzędu Gminy Raciążek wg bankowych potwierdzeń sald na dzień 31 grudnia 2022 r. i 31 grudnia 2023 r. był zgodny ze stanem środków pieniężnych wykazanym na ten dzień w księgach rachunkowych budżetu Gminy i Urzędu, poza stanem rachunku depozytów o nr 43 9537 0000 2005 0050 1640 0001, dla którego w saldzie konta wykazano kwotę wyższą o 50,00 zł. Powyższą różnicę inwentaryzacyjną wyjaśniono i rozliczono w księgach rachunkowych 2023 r.
- 3) W Zakładowym Planie Kont (załącznik nr 3 do zarządzenia nr 57/2020) w opisie konta 133, „Rachunek budżetu” nie określono zasad wyodrębniania i prowadzenia ewidencji analitycznej, w tym dotyczącej tworzonych subkont, czym naruszono przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zgodnie z którymi: „jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: (...) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: a) zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej (...).

Na podstawie wydruków z ewidencji księgowej pn. „Wykaz obrotów i sald na dzień 2022.12.31 dla kont od 133-000-0000-0000-00 do 133-852-85228-0830-00” i „Wykaz obrotów i sald na dzień 2023.12.31 dla kont od 133-000-0000-0000-00 do 133-005-00000-

0000-00" stwierdzono, że w latach 2022-2023 w księgach rachunkowych Budżetu Gminy prowadzono także, pomimo braku uregulowań w tym zakresie w zasadach (polityce) rachunkowości, ewidencję na kontach 133 dla każdego rachunku na którym w trakcie roku zachodziły operacje finansowe, i tak np. konto 133-000-00000-0000-02 „Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych” (w 2022 i w 2023 r.), czy konto 133-000-00000-0000-08 „Cyfrowa Gmina” (w 2022 i w 2023 r.). Zagadnienie opisano w I części protokołu w punkcie dotyczącym zasad (polityki) rachunkowości,

- 4) Prowadzono ewidencję operacji na rachunku VAT (podzielonej płatności) na podstawie wyciągów bankowych do tego rachunku - operacje ujmowano na koncie 133—004-00000-0000-00 „Rachunek VAT”.
- 5) Kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą nie korzystała z kredytu w rachunku budżetu. Powyższe stwierdzono w oparciu o wyciągi bankowe i wydruki z ewidencji księgowej budżetu pn. *Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 0- Raciążek*” organ (akta kontroli nr 12/24/II.1/10) i „*Dziennik obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 0- Raciążek*” organ (akta kontroli nr 12/24/II.1/11), oraz informację Skarbnika Gminy Pani Beaty Pietrzak (akta kontroli nr 12/24/II.1/14).
- 6) W ewidencji Urzędu na koncie 130 dokonywano powtórzonych zapisów w zakresie zrealizowanych dochodów i wydatków, w tym zakresie prowadzono ewidencję szczegółową według podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków.
- 7) Sumy depozytowe gromadzone były na odrębnym rachunku bankowym o nr 43 9537 0000 2005 0050 1640 0001 (poz. 2 zestawienia w części dotyczącej Urzędu) i prawidłowo ewidencjonowane na koncie 139 „*Inne rachunki bankowe - Depozyty*” poprzez ujmowanie na stronie Wn wpływów sum depozytowych, a na stronie Ma wypłaty środków pieniężnych. Saldo konta na koniec 2022 r. w wysokości 76.593,26 zł i saldo konta na koniec 2023 r. w kwocie 120.910,55 zł (strona Wn). Saldo tego konta na koniec 2023 r. wykazywało wyższe saldo o 50,00 zł niż wynikające z bankowego potwierdzenia sald. Powyższą różnicę inwentaryzacyjną wyjaśniono i rozliczono w księgach rachunkowych 2023 r.

Na podstawie wydruków z ewidencji księgowej pn. „*Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 1- Raciążek*” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/12) i „*Dziennik obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 1- Raciążek*” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/13) w zakresie konta 139 nie stwierdzono ujmowania na tym koncie środków, które winny być zaliczone do dochodów budżetowych.

- 8) Na podstawie wydruków ewidencji księgowej Urzędu pn. „*Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00*” (akta kontroli nr 12/24/II.1/6), pn. „*Wykaz stanów i sald dla konta 131-001-00000-00000-03 za okres 2022.01.01-2022.12.31*” (akta kontroli nr 12/24/II.1/19) oraz wyciągów bankowych potwierdzających operacje finansowe na rachunku bankowym nr 32 9537 0000 2005 0050 1640 0005 skonstatowano, iż zdarzenia prowadzone na ww. rachunku bankowym dotyczące środków na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników zaewidencjonowano na koncie 131-001-00000-00000-03, tj. koncie które nie występowało w wykazie kont Zakładowego Planu Kont dla jednostki Urząd Gminy Raciążek stanowiącym załączniki nr 3a zarządzenia nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami, czym naruszono przepisy art. 4 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) i w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.), zgodnie z którymi jednostki sektora finansów publicznych prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami rachunkowości, tj. obowiązane są stosować przyjęte

zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, a rachunkowość jednostki obejmuje, m.in. prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, której Wójt Gminy Raciążek pismem z dnia 22 października 2020 r., jako Skarbnikowi i Głównemu Księgowemu Gminy Raciążek oraz Głównemu księgowemu Urzędu Gminy w Raciążku powierzył obowiązki i odpowiedzialność m.in. w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

Skarbnik Miasta Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Skarbnika Gminy z dnia 11 kwietnia 2024 r. – **akta kontroli nr 12/24/II.1/20**), że przyczyną prowadzenia ewidencji na tym koncie była pomyłka wynikająca z dużej rotacji pracowników, której w momencie zauważenia nie skorygowano.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że przywołane powyżej przepisy wskazują, iż zasady (polityka) rachunkowości są istotnym elementem rachunkowości jednostki, przez co wymagają należytej staranności przy ustalaniu oraz stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym m.in. w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym.

- 9) Na podstawie wydruków ewidencji księgowej Urzędu pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” w zakresie kont: 130 „Rachunek bieżący jednostki”, 135 „Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia” i 139 „Inne rachunki bankowe” stwierdzono, iż stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych Urzędu wynosił: konto 130 – 0,00 zł, konto 135 – 2.119,13 zł, konto 139 – 76.593,26 zł i sumą ww. kwot, tj. 78.712,39 zł został wykazany w poz. BIII 2 „Środki pieniężne na rachunkach bankowych” bilansu jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Raciążek (bilans z dnia 31 marca 2023 r. znacznik: 587262CF02C85601).
- 10) W poz. BIII 4 „Inne środki pieniężne” ww. bilansu jednostki budżetowej – Urzędu prawidłowo wykazano saldo konta 141 „Środki pieniężne w drodze” w wysokości 0,00 zł.
- 11) W bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządzonym w dniu 31 marca 2023 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., znacznik: B1F838630C70D35E (**akta kontroli nr 12/24/II.1/15**) wykazano w aktywach stan środków pieniężnych w kwocie 4.363.342,77 zł, z tego: środki pieniężne budżetu – 4.363.342,77 zł (poz. I.1.1 „Środki pieniężne budżetu”), tj. środki w wysokości zaniżonej wobec łącznej sumy salda konta 133 „Rachunek budżetu” o kwotę 793,60 zł odpowiadającą saldu konta 133-000-00000-0000-01 „R-k Bankowy Odpady komunalne”.

Wykazanie w bilansie z wykonania budżetu zaniżonego stanu środków pieniężnych naruszyło przepisy § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342)

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół ustnych wyjaśnień przyjętych od Skarbnika w dniu 10 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/II.1/16**), że przyczyną przygotowania projektu bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za 2022 r., w którym wykazano zaniżony stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku budżetu było niedopatrzenie.

Ponadto Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak w piśmie z dnia 27 marca 2024 r. (**akta**

kontroli nr 12/24/II.2/8) poinformowała, że nie jest w stanie wskazać w jakich pozycjach bilansu ujęła ustalone podczas kontroli różnice wykazanych danych a stanami kont.

Odnosząc się do ww. informacji należy wskazać, że od osób odpowiedzialnych za prowadzenie rachunkowości oraz przygotowywanie projektu bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego wymagane jest dochowanie należytej staranności. Ponadto osoby podpisujące sprawozdanie obowiązane są do weryfikacji wykazywanych danych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

- 12) W poz. I.1.2 „*Pozostałe środki pieniężne*” bilansu wykazano wartość zerową.
- 13) Wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzonym na koniec 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/3**) stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego wynosił 4.363.342,77 zł i był niezgodny ze stanem środków wykazanych przez bank w bankowych potwierdzeniach sald na koniec 2022 r. oraz ze stanem środków ujętych w księgach rachunkowych budżetu na koncie 133 o kwotę 793,60 zł, tj. wykazano środki zaniżone o środki salda konta 133-000-00000-0000-01 „*R-k Bankowy Odpady komunalne*” - pozostające na rachunku bankowym nr 75 9537 0000 2104 0050 1640 0004, czym naruszono przepisy § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 454) w zw. z § 20 ust. 1 stanowiące że kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a w sprawozdaniach rocznych Rb-ST wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.

Wobec powyższego dane wykazane w sprawozdaniu winny być zgodne z danymi wynikającymi z dowodów bankowych (potwierdzeń sald na koniec roku).

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 10 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół ustnych wyjaśnień przyjętych od Skarbnika w dniu 10 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/II.1/16**), że przyczyną przygotowania projektu sprawozdania budżetowego Rb-ST w którym wykazano zaniżony stan środków na rachunkach budżetu było niedopatrzenie.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień, należy wskazać, że sprawozdanie winno być sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. W związku z powyższym od osób przygotowujących projekt takiego sprawozdania wymagane jest dochowanie należytej staranności, a od osób zatwierdzających (podpisujących) sprawozdanie weryfikacja wykazywanych danych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kwoty niewykorzystanych środków dotacji w roku budżetowym oraz dotacji i subwencji przekazanych w grudniu na styczeń następnego roku (według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.) została opisana w III części niniejszego protokołu w punktach dotyczących dotacji i subwencji.

- 14) Stan depozytów w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2022 r. Urzędu Gminy Raciążek z dnia 13 lutego 2023 r. znacznik: EB3ADD5C6615B8BA (**akta kontroli nr 12/24/II.1/17**) w poz. N3 „*gotówka i depozyty*” oraz w tej samej wysokości w poz. N3.2 „*depozyty na żądanie*” został wykazany w kwocie 4.363.342,77 zł (suma sald konta 133 bez konta 133-000-00000-0000-01 „*R-k Bankowy Odpady komunalne*”, co opisano powyżej w zakresie bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego i sprawozdania Rb-ST) zamiast w kwocie 4.060.399,64 zł, tj. w kwocie wynikającej z sumy sald konta 133 (4.364.136,37 zł), pomniejszonej o kwotę 235.154,00 zł wynikającą z salda konta 909 „*Rozliczenia międzyokresowe*” w zakresie środków (z tytułu subwencji) otrzymanych w grudniu 2022 r. na styczeń 2023 r. oraz kwotę

60.582,73 zł z tytułu niewykorzystanych dotacji podlegających zwrotowi w wyniku rozliczenia w następnym okresie sprawozdawczym (wynikająca z konta 224 „Rozrachunki budżetu” oraz ustaleń zawartych w III części protokołu w pkt 1.1.2. Dotacje), czym naruszono przepisy § 10 ust. 4 rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 652) zgodnie, z którymi sprawozdania sporządza się rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, w związku z § 13 ust. 1 pkt 4 lit a Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski, który na mocy przepisów § 6 ust. 1 pkt 2, w związku z § 10 ust. 4 przywołanego wyżej rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, zobowiązany był do sporządzenia i przekazywania sprawozdań w imieniu jednostki samorządu terytorialnego, w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Odpowiedzialność ponosi również Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak, która przygotowała projekt ww. sprawozdania.

Błędnie wykazane dane w sprawozdaniu jednostkowym zostały zaagregowane do sprawozdania łącznego przekazanego do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy. Skarbnik Gminy w ustnych wyjaśnieniach (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 10 kwietnia 2024 r. dołączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.1/16**) wskazała, iż przyczyną wykazania w sprawozdaniu Rb-N zawyżonej kwoty depozytów na żądanie było niedostateczne zapoznanie się z przepisami instrukcji sporządzania sprawozdania Rb-N.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień, należy wskazać, że sprawozdanie winno być sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. W związku z powyższym od osób przygotowujących projekt takiego sprawozdania wymagane jest dochowanie należytej staranności, a od osób zatwierdzających (podpisujących) sprawozdanie weryfikacja wykazywanych danych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

- 15) W jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2023 r. Urzędu Gminy Raciążek z dnia 25 stycznia 2024 r. znacznik: B10C73374066BD3A (**akta kontroli nr 12/24/II.1/18**) w poz. N3 „gotówka i depozyty” oraz w poz. N3.2 „depozyty na żądanie” wykazane zostały wartości zerowe pomimo, że jednostka posiadała środki zapisane na rachunku bankowym w Banku prowadzącym bankową obsługę budżetu Gminy Raciążek, stanowiące depozyty w rozumieniu przepisów § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 652) czym naruszono przepisy § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia zgodnie, z którymi sprawozdania sporządza się rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Błędnie wykazane dane w sprawozdaniu jednostkowym zostały zaagregowane do sprawozdania łącznego przekazanego do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy. Odpowiedzialność za powyższe ponosi Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski, który sprawozdanie podpisał. Odpowiedzialność ponosi również Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak, która przygotowała projekt ww. sprawozdania.

Skarbnik Gminy wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 10 kwietnia 2024 r. dołączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.1/16**), że przyczyną niewykazania w sprawozdaniu Rb-N depozytów było przeoczenie.

Kontrolujący ustalili, że w sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2023 r. w poz. w poz. N3.2 „depozyty na żądanie” należało wykazać kwotę 1.651.953,56 zł, wynikającą z sumy sald

konta 133 (1.947.521,41 zł) , pomniejszonej o kwotę 275.416 zł (saldo konta 909 „Rozliczenia międzyokresowe” w zakresie środków (z tytułu subwencji) otrzymanych w grudniu 2023 r. na styczeń 2024 r. oraz kwotę 20.151,85 zł z tytułu niewykorzystanych dotacji podlegających zwrotowi, w wyniku rozliczenia, w następnym okresie sprawozdawczym (saldo konta 224 „Rozrachunki budżetu”).

1.1.4. Karty płatnicze

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2022-2024 (do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli) pracownicy Urzędu Gminy Raciążek nie korzystali z kart płatniczych. Powyższe potwierdza informacja Skarbnika Gminy Pani Beaty Pietrzak (**akta kontroli nr 12/24/II.1/21**).

1.2. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania.

W kontrolowanej jednostce gospodarka drukami ścisłego zarachowania została uregulowana w części 7 „Ewidencja i kontrola druków ścisłego zarachowania” „Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych dla Urzędu Gminy w Raciążku” stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 46/10 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r. Zgodnie z postanowieniami ww. Instrukcji drukami ścisłego zarachowania są różne formularze powszechnego użytku, w zakresie, których obowiązuje specjalna ewidencja, mająca zapobiegać ewentualnym nadużyciom, wynikającym z ich stosowania. W Urzędzie Gminy w Raciążku do druków ścisłego zarachowania zalicza się: чеки gotówkowe, kwitariusze przychodowe opłaty targowej, arkusze spisu z natury, karty drogowe.

Zgodnie z postanowieniami ww. Instrukcji, pracownikiem odpowiedzialnym za prawidłową gospodarkę, ewidencję i zabezpieczenie druków ścisłego zarachowania jest pracownik wyznaczony przez Skarbnika. Pracownikiem wyznaczonym przez Skarbnika jest Kasjer. Badając prawidłowość funkcjonowania gospodarki pieniężno-kasowej kontrolujący dokonali w dniu 5 marca 2024 r. kontroli kasy, podczas której sprawdzono także zgodność druków ścisłego zarachowania z prowadzoną ewidencją. Stwierdzono zgodność stanów. Druki ścisłego zarachowania zostały zinwentaryzowane na koniec 2023 r. Z protokołu inwentaryzacji wynika, że stan druków był zgodny z prowadzoną ewidencją w tym zakresie.

2. Księgi rachunkowe budżetu i urzędu.

2.1. Stan i kompletność urządzeń księgowych.

Badając stan i kompletność urządzeń księgowych, skontrolowano dopełnienie przez jednostkę następujących obowiązków wynikających z ustawy o rachunkowości:

- opracowania zasad (polityki) rachunkowości (art. 10 ustawy),
- prowadzenia wszystkich zbiorów zapisów księgowych, tworzących księgi rachunkowe, tj. dziennika, księgi głównej, ksiąg pomocniczych oraz zestawienia obrotów i sald (art. 13 ustawy),
- zachowania zasady ciągłości bilansowej (art. 5 i 13 ustawy).

Ustalenia:

- 1) Księgi rachunkowe były otwierane na początek roku obrotowego oraz zamykane na dzień kończący rok obrotowy. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy, okresem sprawozdawczym jest miesiąc.
- 2) Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości księgi te obejmowały zbiory zapisów

- księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, na które składały się: dzienniki, księga główna, zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald ksiąg pomocniczych, księgi pomocnicze (dla środków trwałych, pozostałych środków trwałych).
- 3) Księgi pomocnicze (analityczne) stanowią zapisy uszczegóławiające dla wybranych kont księgi głównej i są dokonywane zgodnie z zasadą zapisu powtarzanego, dostosowanego do konta głównego. Najczęściej występującymi dowodami księgowymi są: wyciągi bankowe oraz faktury.
 - 4) Systemy informatyczne i bazy danych zabezpieczone były przed ingerencją osób nieupoważnionych za pomocą wprowadzonego systemu hasłowych zabezpieczeń dostępów.
 - 5) W celu sprawdzenia zapewnienia ciągłości przenoszenia sald, skontrolowano proces zamknięcia roku obrotowego 2022 i otwarcia 2023 – ewidencji syntetycznej kont zespołu 2 prowadzonych dla budżetu (organu) i Urzędu Gminy. W toku czynności sprawdzających, kontrolujący dokonali porównania wielkości sald końcowych, wykazanych w zestawieniu obrotów i sald budżetu Gminy oraz Urzędu Gminy na koniec 2022 r. z bilansem otwarcia na 1 stycznia 2023 r. W wyniku porównania sald końcowych kont księgi głównej budżetu i Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2022 r. z saldami początkowymi tych kont na dzień 1 stycznia 2023 r. stwierdzono, że salda początkowe kont księgi głównej są zgodne z saldami wykazanymi na tych kontach na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych 2022 r., tj. zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (zachowano zasadę ciągłości bilansowej).
 - 6) Podstawowym dokumentem wewnętrznymi regulującym sposób prowadzenia rachunkowości w Gminy Raciążek w badanym okresie było zarządzenie nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami.

2.2. Prawidłowość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej.

Wymienione powyżej zagadnienie skontrolowano w oparciu o następujące przepisy:

- ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (obecnie t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 342),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. nr 208, poz. 1375),
- obowiązujące w jednostce zasady rachunkowości, w tym zakładowy plan kont.

Ustalenia:

- 1) Na podstawie wydruków ewidencji księgowej Urzędu pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” (akta kontroli nr 12/24/II.1/6), pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 1- Raciążek” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/12) i pn. „Dziennik obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 1- Raciążek” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/13) stwierdzono, że do ksiąg rachunkowych Urzędu wprowadzono pod datą 31 grudnia 2022 r. zdarzenia gospodarcze związane z obrotem węglem, w związku z realizacją ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych. Zdarzenia te zaewidencjonowano jako

wartość przyjętych dostaw: w kwocie 64.804,76 zł Wn konto 330-000-00000-00000-00 „Towary” / Ma 300-000-00000-00000-00 „Rozliczenie zakupu”. Powyższą operację na kontach zaksięgowano pod nazwą „PGE Paliwa f-ra 9034021571 z 26.01.2023 r. węgiel 53,14 ton, data sprzedaży 30.12.2022 r.” oraz w kwocie 339.487,19 zł na ww. kontach 330 (...) / 300 (...). Powyższą operację na kontach zaksięgowano pod nazwą „PGE Paliwa f-ra 9034020555 z 10.01.2023 r. węgiel 278,38 ton, data sprzedaży 22.12.2022 r.”. Ponadto pod tą samą datą dokonano księgowania w kwocie 266.036,11 zł Wn 730-000-00000-00000-00 „Sprzedaż towarów” / Ma 330-000-00000-00000-00, a operacje na kontach zaksięgowano pod nazwą „wartość sprzedanego węgla 12/2022 brutto 436.300 zł 218,15 t x 1219,51 zł”.

Z ww. kont na koniec 2022 r. konta 300 i 330 wykazywały salda, z tego: konto 300 wykazywało saldo Ma w wysokości 404.291,95 zł, a konto 330 saldo Wn w wysokości 138.255,84 zł.

Wykazanie ww. sald w bilansie Urzędu opisano w punkcie dotyczącym sprawozdań finansowych.

W księgach rachunkowych prowadzonych w 2023 r. dla Urzędu pod datą 31 stycznia 2023 r. ujęto zdarzenia gospodarcze związane z wpływem faktur związanych z nabyciem węgla w kwocie 64.804,76 zł zapisem Wn konto 300-000-00000-00000-00 „Rozliczenie zakupu” / Ma 201-999-08000-00000-00. Powyższą operację na kontach zaksięgowano pod nazwą „PGE Paliwa f-ra 9034021571 z 26.01.2023 r. węgiel 53,14 ton, data sprzedaży 30.12.2022 r.” oraz w kwocie 339.487,19 zł na ww. kontach 300 (...) / 201-999 (...). Powyższą operację na kontach zaksięgowano pod nazwą „PGE Paliwa f-ra 9034020555 z 10.01.2023 r. węgiel 278,38 ton, data sprzedaży 22.12.2022 r.”.

Kontrolujący stwierdzili, że żadne z ww. kont, tj. 300, 330 i 730 nie występowało w wykazie kont Zakładowego Planu Kont dla jednostki Urząd Gminy Raciążek stanowiącym załączniki nr 3a zarządzenia nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami, czym naruszono przepisy art. 4 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) i w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.), zgodnie z którymi jednostki sektora finansów publicznych prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami rachunkowości, tj. obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, a rachunkowość jednostki obejmuje, m.in. prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, której Wójt Gminy Raciążek pismem z dnia 22 października 2020 r., jako Skarbnikowi i Głównemu Księgowemu Gminy Raciążek oraz Głównemu księgowemu Urzędu Gminy w Raciążku powierzył obowiązki i odpowiedzialność m.in. w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

- 2) Oprócz ww. zdarzeń ujmowanych na kontach, które nie występowały w wykazie kont Zakładowego Planu Kont dla jednostki Urząd Gminy Raciążek stwierdzono także ujmowanie operacji finansowych dotyczących środków na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników na koncie 131-001-00000-00000-03, czy odsetek od kredytów koncie 751-757-75702-8110-00. Zagadnienia te opisano w niniejszej II części protokołu w punkcie dotyczącym stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych posiadanych przez Gminę Raciążek oraz Urząd Gminy w Raciążku oraz w III części w punkcie dotyczącym długu publicznego.
- 3) Ujęcie w 2022 r. w księgach rachunkowych Urzędu zdarzeń związanych z przekazanymi

- na rachunek budżetu (rachunek wspólny z Urzędem) pobranymi dochodami przez jednostki organizacyjne Gminy. Zagadnienie to opisano w V części protokołu.
- 4) Pozostałe w tym zakresie ustalenia poczyniono w oparciu o próby dowodów księgowych przyjętych do badania przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy i opisano w poszczególnych punktach niniejszego protokołu kontroli.

2.3. Rozrachunki i roszczenia.

Kontrolą objęto konta rozrachunkowe Gminy Raciążek (budżetu) oraz Urzędu Gminy w Raciążku, funkcjonującego w formie jednostki budżetowej.

W zakresie rozrachunków i roszczeń skontrolowano:

- prawidłowość realność sald należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2022 r.,
- przestrzeganie zasad funkcjonowania poszczególnych kont rozrachunkowych, określonych przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...), w szczególności przestrzeganie obowiązku prowadzenia do kont rozrachunków kont szczegółowych (analitycznych) według poszczególnych kontrahentów oraz ewidencjonowania obrotów na kontach rozrachunkowych terminowo i zgodnie z treścią operacji gospodarczych wynikającą z dowodów księgowych (art. 20 ustawy o rachunkowości),
- przestrzeganie wynikających z przepisów prawa i zawartych umów terminów regulowania zobowiązań (opłacenie odsetek za zwłokę, ustalenie przyczyn zwłoki),
- dochodzenie należności jednostki (sprawdzenie czy wykazuje się dostateczną troskę o terminową windykację należności i roszczeń),
- przestrzeganie obowiązku przeprowadzania na koniec roku inwentaryzacji należności – drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych stanu należności (art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości),
- zgodność ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną,
- przestrzeganie obowiązku ujęcia w księgach rachunkowych danego roku wszystkich kosztów jednostki i przypadających na jej rzecz przychodów, niezależnie od terminu zapłaty (art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości).

Konta budżetu

Ewidencję syntetyczną i analityczną na kontach rozrachunkowych prowadzono techniką komputerową przy użyciu programu komputerowego „System Finansowo-Księgowy Księgowości Budżetowej FKB+” firmy RADIX Spółka z o.o., Spółka komandytowa. Zakładowy Plan Kont przewidywał m.in. prowadzenie dla budżetu – Gminy Raciążek następujących kont rozrachunkowych: 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych, 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych, 224 – Rozrachunki budżetu, 225 – Rozliczenie niewygasających wydatków, 240 – Pozostałe rozrachunki, 260 – Zobowiązania finansowe. Kontrolujący stwierdzili, że Plan Kont Budżetu Gminy nie przewidywał kont: 250 – Należności finansowe i 290 – Odpisy aktualizujące należności. Na podstawie ewidencji księgowej budżetu (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” oraz „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” stwierdzono, że w księgach rachunkowych budżetu ww. konta również nie występowały. Skarbnik Gminy w piśmie z dnia 25 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 7/24/II.2/1**) poinformowała, że Gmina Raciążek w latach 2022-2024, a także w latach wcześniejszych (co miałoby wpływ na lata 2022-2024) nie udzielała z budżetu pożyczek, w związku z powyższym nie zachodziła konieczność prowadzenia w księgach budżetu kont 250

i 290, ani ujmowania ich w planie kont.

Szczegółowej kontroli poddano konta 222 i 223.

Konto 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych (konto budżetu).

Na podstawie ewidencji księgowej budżetu (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” oraz „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” w zakresie konta 222, stwierdzono, że stan obrotów i sald konta 222 wynosił:

	2022 r.	2023 r.
BO Wn	W 2022 r. konto 222 w księgach budżetu nie występowało	0,00
BO Ma		0,00
Obroty Wn		3 782 323,92
Obroty Ma		3 781 822,12
BZ Wn		410,80
BZ Ma		0,00

Nieprowadzenie w 2022 r. konta 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych (konto budżetu) służącego do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych skutkowało błędnym ujmowaniem przekazywanych przez jednostki organizacyjne podległe Gminie, tj. GOSP, Szkołę i Przedszkole pobranych dochodów na rachunek budżetu Gminy, jako dochodów Urzędu, co wynikało z przyjętego sposobu ewidencjonowania wpływów środków na rachunek budżetu. Zagadnienie to opisano w V części protokołu.

Konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”(konto budżetu).

Na podstawie ewidencji księgowej budżetu (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” oraz „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00” w zakresie konta 223, stwierdzono, że stan obrotów i sald konta 223 wynosił:

	2022 r.	2023 r.
BO Wn	0,00	0,00
BO Ma	454 377,47	0,00
Obroty Wn	13 268 476,73	22 746 521,03
Obroty Ma	12 814 099,26	22 746 521,03
BZ Wn	0,00	0,00
BZ Ma	0,00	0,00

Kontrolą objęto konta analityczne prowadzone w 2023 r. dla:

- Urzędu Gminy w Raciążku (konta 222-000-00000-0000-03 i 223-000-00000-0000-07),
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciążku (konta 222-000-00000-0000-02 i 223-000-00000-0000-04),
- Szkoły Podstawowej w Raciążku (konta 222-000-00000-0000-00 i 223-000-00000-0000-03),
- Przedszkola Publicznego w Raciążku (konta 222-000-00000-0000-01 i 223-000-00000-0000-05).

Ustalenia:

- 1) Ewidencja szczegółowa do konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w 2023 r. prowadzona była w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów i wydatków budżetowych, tj. zgodnie z zasadami prowadzenia tych kont ustalonymi w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).
- 2) Na podstawie zapisów w ewidencji księgowej ustalono, że jednostki budżetowe poddane kontroli przekazały w całości uzyskane dochody za 2023 r. na rachunek budżetu, zgodnie z postanowieniami art. 11 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Na koniec 2023 r. saldo konta wykazywało stany zerowe.
- 3) Na podstawie wydruków z ewidencji księgowej pn. „Dziennik Obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31” - Organ oraz sprawozdań jednostkowych jednostek organizacyjnych Gminy (GOPS, Szkoła Podstawowa i Przedszkole) ustalono, że pobrane przez jednostki dochody ujęto na stronie Wn konta 222 w korespondencji ze stroną Ma konta 901 „Dochody budżetu” a zrealizowane wydatki ujęto na stronie Ma konta 223 w korespondencji ze stroną Wn konta 902 „Wydatki budżetu” na podstawie złożonych sprawozdań w okresach miesięcznych, tj. zgodnie z zasadami prowadzenia kont 222 i 223 określonymi w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).
- 4) Salda kont analitycznych konta 223 prowadzonych dla jednostek podległych Gminie (GOPS, Szkoła Podstawowa i Przedszkole) na koniec 2023 r. wykazywały 0,00 zł, co wskazuje, że niewykorzystane środki przekazane jednostkom budżetowym na pokrycie wydatków, zostały w całości zwrócone na rachunek budżetu do dnia 31 grudnia danego roku.

Konta jednostki:

Zakładowy Plan Kont przewidywał prowadzenie dla jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Raciążek następujących kont rozrachunkowych: 201 – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych, 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych, 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych, 224 – Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich, 225 – Rozrachunki z budżetami, 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne, 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami, 240 – Pozostałe rozrachunki,

Kontrolujący stwierdzili, że Plan Kont Budżetu Gminy nie przewidywał kont: 226 – Długoterminowe należności budżetowe 245 – Wpływy do wyjaśnienia i 290 – Odpisy aktualizujące należności.

Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak w piśmie z dnia 27 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/2**) poinformowała, że w latach 2022-2024 nie wystąpiły zdarzenia gospodarcze skutkujące dokonaniem odpisów aktualizujących, nie wystąpiły też wpłaty wymagające wyjaśnienia oraz że Urząd nie posiadał długoterminowych należności podlegających ujęcie w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli zarządzeniem nr 17/2024 z dnia 27 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/3**) zmieniającym zasady prowadzenia polityki rachunkowości Wójt Gminy Raciążek uzupełnił plan kont o brakujące konta - w zespole kont 2 „Rozrachunki i roszczenia” wprowadził konta: 245 „Wpływy do wyjaśnienia” i 290 „Odpisy aktualizujące należności”

Kontrolą objęto konta 201, 221, 224, 225, 229, 231.

Konto 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

Na podstawie ewidencji księgowej budżetu (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” oraz „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” w zakresie konta 201 stwierdzono, że stan obrotów i sald tego konta wynosił:

	2022 r.	2023 r.
BO Wn	0,00	122,54
BO Ma	271 562,27	504 684,03
Obroty Wn	3 236 673,03	8 825 218,87
Obroty Ma	3 469 672,25	12 242 150,56
BZ Wn	122,54	22 675,49
BZ Ma	504 684,03	3 944 168,67

Na potrzeby kontroli sporządzono w formie tabeli zestawienie zobowiązań składających się na saldo Ma konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” na dzień 31 grudnia 2022 r. i na dzień 31 grudnia 2023 r., w którym wyszczególniono m.in. dowody źródłowe wraz z datą ich wystawienia, datą wpływu do jednostki oraz terminem i datą ich zapłaty:

Rok 2022

Lp	Kontrahent	Nr faktury	Data wystawienia faktury/ data wpływu	Termin zapłaty wynikający z faktury	Wysokość zobowiązania	Data zapłaty	Kwota	Numer i data wyciągu bankowego	Ilość dni zwłoki
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Generali	Polisa 25718327	20.12.2022/ brak daty wpływu	03.01.2023	534,00	02.01.2023	534,00	WB 1	-
2.	Prąd Hurt 2	1812/2022	20.12.2022- 21.12.2022	03.01.2023	112,99	03.01.2023	112,99	WB 4	-
3.	Uzdrowisko Ciechocinek	2022/P/002915	19.12.2022/ 21.12.2022	02.01.2023	492,00	03.01.2023	492,00	WB 4	-
4.	Energa Operator	6319680000/FED/00081/2022	20.12.2022/ 27.12.2023	03.01.2023	7.437,87	03.01.2023	5302,01	WB 4	-
5.	Energa Operator	1131585650/FED/00022/2022	19.12.2022 / 27.12.2022	02.01.2023	3.783,96	02.01.2023	3.783,96	WB 4	-
6.	Energa Operator	1649957948/FED/00071/2022	19.12.2022 / 27.12.2022	03.01.2023	435,16	03.01.2023	435,16	WB 4	-
7.	Helvetia	Polisa Hmax/H143/GN60/2022/001	20.12.2022 / 02.01.2023	02.01.2023	900,00	03.01.2023	900,00	WB 4	1
8.	Diesel Centrum	07615/2022	20.12.2022/ 21.12.2022	03.01.2023	344,00	03.01.2023	344,00	WB 4	-
9.	Gabinet Weterynaryjny	FV/26/2022	20.12.2022/ 21.12.2022	03.01.2023	268,00	03.01.2023	268,00	WB 4	-
10.	PGE Obrót	16/2211/00001677	02.12.2022/ 09.12.2022	30.12.2022	2167,46	03.01.2023	2159,03	WB 4	4
11.	PGE Obrót	16/2211/00002625	07.12.2022/ 14.12.2022	04.01.2023	3.078,93	03.01.2023	3078,93	WB 4	-
12.	Elektromechanika Pojazdowa T. Kornaszewski	Ru 16/12/22	06.12.2022 2/ 29.12.2022	10.01.2023	140,00	10.01.2023	140,00	WB 18	-
13.	Diesel Centrum	07701/2022	27.12.2022/ 27.12.2022	10.01.2023	45,00	10.01.2023	45,00	WB 18	-
14.	Pzpz M. Adamowicz	737/2022	20.12.2022/ 28.12.2022	03.01.2023	108,00	10.01.2023	108,00	WB 18	7
15.	Partner Kleks	FS-359/22/EL/12	08.12.2022/ 12.12.2022	07.01.2023	754,73	10.01.2023	754,73	WB 18	3

Lp	Kontrahent	Nr faktury	Data wystawienia faktury/ data wpływu	Termin zapłaty wynikający z faktury	Wysokość zobowiązania	Data zapłaty	Kwota	Numer i data wyciągu bankowego	Ilość dni zwłoki
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16.	DARGUN	1/12/2022	22.12.2022/ 22.12.2022	05.01.2023	2200,00	10.01.2023	2200,00	WB 18	5
17.	TOP-CHEM	863/M/2022	22.12.2022/ 22.12.2022	05.01.2023	642,82	10.01.2023	642,82	WB 18	5
18.	PGE Obrót	16/2211/00002292	05.12.2022/ 12.12.2022	02.01.2023	4644,24	10.01.2023	4644,24	WB 18	8
19.	PGE Obrót	16/2211/00002446	05.12.2022/ 12.12.2022	02.01.2023	419,06	10.01.2023	419,06	WB 18	8
20.	PGE Obrót	16/2211/00002213	05.12.2022/ 12.12.2022	02.01.2023	1100,28	10.01.2023	1100,28	WB 18	8
21.	Trans- Kol	793/M03/2022	05.12.2022/ 06.12.2022	06.01.2023	12.821,40	10.01.2023	12.821,40	WB 18	4
22.	Energa Obrót	501008350/36/W/2022	27.12.2022/ 30.12.2022	10.01.2023	260,00	10.01.2023	260,00	WB 18	-
23.	Perm Mierzejewscy	1733/12/2022	22.12.2022/ 22.12.2022	05.01.2023	75,00	10.01.2023	75,00	WB 18	5
24.	FIRE-TECH	156/22	16.12.2022/ 16.12.2022	10.01.2023	369,00	10.01.2023	369	WB 18	-
25.	Michalin Mierzejewscy	F 5623K3/7089/22	27.12.2022/ 27.12.2022	10.01.2023	444,34	10.01.2023	444,34	WB 18	-
26.	Michalin Mierzejewscy	F 5588k3/7089/22	22.12.2022/ 22.12.2022	05.01.2023	512,116	10.01.2023	512,16	WB 18	5
27.	Uzdrowisko Ciechocinek	2022/P/002945	27.12.2022/ 29.12.2022	10.01.2023	492,00	10.01.2023	492,00	WB 18	-
28.	Kuj. Pom Centrum Kompetencji	FSU/0320/12/2022	30.12.2022/ 02.01.2023	13.01.2023	553,50	12.01.2023	553,50	WB 25	-
29.	Naftex	19/12/2022	22.12.2022/ 27.12.2022	05.01.2023	12.925,61	12.01.2023	12.925,61	WB 25	7
30.	RenSoft	FV/002006/2022	28.12.2022/ 28.12.2022	11.01.2023	170,97	12.01.2023	170,97	WB 25	1
31.	Ziemecki kancelaria Radcy	8/12/2022	29.12.2022/ 12.01.2023	12.01.2023	3111,90	12.01.2023	3111,90	WB 25	-
32.	Energy Lab	35/12/2022	14.12.2022/ 29.12.2022	14.01.2023	305,04	17.01.2023	305,04	WB 35	3
33.	Kuj. Pom Centrum Kompetencji	FSU/0312/12/2022	30.12.2022/ 02.01.2023	13.01.2023	424,35	17.01.2023	424,35	WB 35	4
34.	Kuj. Pom Centrum Kompetencji	FSU/0379/12/2022	30.12.2022/ 10.01.2023	13.01.2023	20,00	17.01.2023	20,00	WB 35	4
35.	Centrum Szkoleń	076/09/2022- duplikat	13.01.2023/ 17.01.2023	27.01.2023	553,50	17.01.2023	553,50	WB 35	-
36.	PGE Obrót	16/2212/00000240	16.12.2022/ 28.12.2022	15.01.2023	291,96	17.01.2023	291,96	WB 35	2
37.	PGE Obrót	16/2212/00000228	16.12.2022/ 28.12.2022	15.01.2023	117,21	17.01.2023	117,21	WB 35	2
38.	THU K. Wasielewski	413/22	16.12.2022/ 23.12.2022	15.01.2023	5.999,94	17.01.2023	5.999,94	WB 35	2
39.	WinPol	F/MGC/004422/22	30.12.2022/ 12.01.2023	13.01.2023	167,01	17.01.2023	167,01	WB 35	4
40.	MPWiK Ciechocinek	2022/003739	31.12.2022/ 04.01.2023	14.01.2023	29.615,16	17.01.2023	29.615,16	WB 35	3
41.	Ekosklad	4226/USL/2022	30.12.2022/ 05.01.2023	13.01.2023	157,02	17.01.2023	157,02	WB 35	4
42.	ITTAM	FV 268/2022	27.12.2022/ 29.12.2022	17.01.2023	12105,66	17.01.2023	12105,66	WB 35	-
43.	PGE Obrót	16/2212/00000229	16.12.2022/ brak daty wpływu	15.01.2023	500,90	17.01.2023	500,9	WB 35	2
44.	Centrum Szkoleń	067/06/2022 - duplikat	13.01.2023/ 17.01.2023	27.01.2023	553,50	17.01.2023	553,50	WB 35	-
45.	Centrum Szkoleń	059/04/2022 - duplikat	13.01.2023/ 17.01.2023	27.01.2023	553,50	17.01.2023	553,50	WB 35	-
46.	Centrum	055/01/2022 -	13.01.2023	27.01.2023	553,50	17.01.2023	553,50	WB 35	-

Lp	Kontrahent	Nr faktury	Data wystawienia faktury/ data wpływu	Termin zapłaty wynikający z faktury	Wysokość zobowiązania	Data zapłaty	Kwota	Numer i data wyciągu bankowego	Ilość dni zwłoki
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Szkoleń	duplikat	/						
			17.01.2023						
47.	Energa Operator	8966515000/FED/00011/2023	01.01.2023/ 05.01.2023	23.01.2023	6840,84	23.01.2023	6840,84	WB 45	-
48.	PGE Obrót	16/2212/00000698	27.12.2022/ /	24.01.2023	138,73	26.01.2023	138,73	WB 55	2
			04.01.2023						
49.	PGE Obrót	16/2212/00000740	27.12.2022/ 05.01.2023	24.01.2023	1157,97	26.01.2023	1157,97	WB 55	2
50.	Prywatna Praktyka Lekarska	87/11/2022	29.12.2022/ 11.01.2023	25.01.2023	1150,00	26.01.2023	1150,00	WB 55	1
51.	GK Pro	17/01/abo	10.01.2023/ 10.01.2023	24.01.2023	385,73	26.01.2023	385,73	WB 55	2
52.	Energa Operator	7588180000/FED/00083/2023	09.01.2023/ /	23.01.2023	126,12	26.01.2023	126,12	WB 55	3
			16.01.2023						
53.	Energa Oświetlenie	1393/TO/2022	27.12.2022/ 03.01.2023	17.01.2023	8329,07	26.01.2023	8329,07	WB 55	9
54.	Poczta Polska	F42075PI222SFAK AMB	04.01.2023/ 09.01.2023	18.01.2023	1316,40	26.01.2023	1316,40	WB 55	8
55.	Energa Obrót	0981475430/FES/00054	05.12.2023/ 12.12.2022	19.12.2022	2523,26	26.01.2023	2523,26	WB 55	47
56.	Energa operator	2000315806/FED/00036/2023	04.01.2023/ 10.01.2023	23.01.2023	841,20	26.01.2023	841,20	WB 55	3
57.	Generali	Polisa 25901127	21.12.2022/ brak daty wpływu	31.01.2023	2951,00	31.01.2023	2951,00	WB 64	-
58.	Groneko	202/K/12/2022	30.12.2022/ 09.01.2023	29.01.2023	70610,40	31.01.2023	70610,40	WB 64	2
59.	PGE obrót	16/2212/00001374	04.01.2023/ 12.01.2023	01.02.2023	2320,15	01.02.2023	2320,15	WB 67	-
60.	Agropol M. kowalczyk	03/00458/2022	12.12.2022/ 13.12.2022	31.01.2023	258915,00	01.02.2023	258915,00	WB 67	1
61.	PGE Obrót	16/2212/00001259	04.01.2023/ 12.01.2023	01.02.2023	5004,31	01.02.2023	5004,31	WB 67 UG	-
62.	PGE Obrót	16/2212/00001561	05.01.2023/ 12.01.2023	02.02.2023	856,83	01.02.2023	856,83	WB 67 UG	-
63.	PGE Obrót	16/2212/00001727	05.01.2023/ 12.01.2023	02.02.2023	7812,98	01.02.2023	7812,98	WB 67 UG	-
64.	Energa Obrót	501008373/35/W/2023	21.01.2023/ 25.01.2023	06.02.2023	2020,38	07.02.2023	2020,38	WB 83 UG	1
65.	Energa Obrót	501008311/1/34/33-R	21.01.2023/ 25.01.2023	06.02.2023	1979,10	07.02.2023	1979,10	WB 83 UG	1
66.	Energa Operator	7588180000/FED/00085/2023	26.01.2023/ 30.01.2023	09.02.2023	1243,88	07.02.2023	1117,76	WB 83 UG	-
67.	Kuj Pom Centrum Kompetencji	FSU/0297/11/2022 – duplikat	10.02.2023 / brak daty wpływu	24.02.2023	553,50	13.02.2023	553,50	WB 94 UG	-
68.	Piotr Ciuryło	FV/7/12/2022	30.12.2022/ 10.02.2023	13.01.2023*	1.365,30	13.02.2023	1365,30	WB 94 UG	-
69.	Infor PL	Fa2022/00055248	16.11.2022 /	31.01.2023 31.01.2024 31.01.2025	12.000,00	31.01.2023	4.000,00	WB 64UG	-
			22.11.2022						
70.	PHU Daniel	585/2022	31.12.2022/ 03.01.2023	17.01.2023	3.249,66	17.01.2023	3.249,66	WB 35 UG	-
RAZEM					504.684,03	-	496.684,03	-	-

*data zapłaty wynikająca z faktury, jednakże z uwagi na późniejszą, niż termin zapłaty, datę wpływu faktury do Urzędu termin zapłaty winien być wskazany na 14 od daty wpływu, tj. 24 lutego 2023 r.

Rok 2023

Lp	Kontrahent	Nr faktury	Data wystawienia faktury/ data wpływu	Termin zapłaty wynikający z faktury	Wysokość zobowiązania	Data zapłaty	Kwota	Numer i data wyciągu bankowego	Ilość dni zwłoki
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Energa Operator	5086085650/FED/0006/2023	26.12.2023/ 02.01.2024	15.01.2024	273,76	12.01.2024	273,76	WB 20 UG	-
2.	Energa Operator	6515292096/FED/0006/2023	26.12.2023/ 02.01.2024	15.01.2024	176,48	12.01.2024	176,48	WB 20 UG	-
3.	Energa Operator	6469924215/FED/2023	27.12.2023/ 03.01.2024	15.01.2024	201,93	12.01.2024	201,93	WB 20 UG	-
4.	Ścieki Polskie	23/11/2023-duplikat	12.01.2024/ 12.01.2024	19.01.2024	307,50	15.01.2024	307,50	WB 23 UG	-
5.	Ścieki Polskie	27/12/2023	31.12.2023/ 03.01.2024	14.01.2024	307,50	12.01.2024	307,50	WB 20 UG	-
6.	MPWiK Ciechocinek	R 2023/005794	31.12.2023/ 03.01.2024	14.01.2024	29.201,90	12.01.2024	29.201,90	WB 20 UG	-
7.	Energa Obrót	501031504/21/W/2023	29.12.2023/ 09.01.2024	23.01.2024	1.523,05	23.01.2024	1.523,05	WB 35 UG	-
8.	TUW	Polisa 45853104	17.12.2023/ 22.12.2023	07.01.2024	704,00	05.01.2024	704,00	WB 10 UG	-
9.	Ziemecki Kancelaria Radcy Prawnego	10/12/2023	29.12.2023/ 04.01.2024	12.01.2024	3.579,30	12.01.2024	3.579,30	WB 20 UG	-
10.	Ekoskład Służewo	FS 47/USL/12/2023	29.12.2023/ 04.01.2024	25.01.2024	213,79	23.01.2024	213,79	WB 35 UG	-
11.	Ekoskład Służewo	FS 41/USL/12/2023	29.12.2023/ 04.01.2024	05.02.2024	64.070,78	29.01.2024	64.070,78	WB 45 UG	-
12.	TROPS Aleksandrów Kuj	4596/2023/20RS	29.12.2023/ / 03.01.2024	12.01.2024	132,84	12.01.2024	132,84	WB 20 UG	-
13.	RenSoft Grudziądz	FV/002050/2023	29.12.2023/ / 29.12.2029	12.01.2024	209,10	12.01.2024	209,10	WB 20 UG	-
14.	Petropol	FAS/233/12/2023	27.12.2023/ 02.01.2024	10.01.2024	5.060,00	10.01.2024	5060,00	WB 16 UG	-
15.	Hydrociech	FS 2142/CIE/11/2023	30.11.2023/ / 09.01.2024	16.01.2024	112,84	15.01.2024	112,84	WB 23 UG	-
16.	Piotr Ciuryło Doradztwo	FV/9/12/2023	31.12.2023/ 03.01.2024	14.01.2024	1.365,30	12.01.2024	1.365,30	WB 20 UG	-
17.	Instalcompact	ZFV/23/12/138 - duplikat	15.02.2023/ 23.02.2024	22.03.2024	3.765.444,60	16.02.2024	3.765.444,60	WB 76 UG WB 79 UG	-
18.	Biuro Obsługi Inwestycji	10/12/2023	27.12.2023/ 02.01.2024	20.02.2024	59.507,40	16.02.2024	59.507,40	WB 78 UG, WB 79 UG	-
19.	WC Tron	0050/TOR/12/2023/ FVS	31.12.2023/ 02.01.2024	14.01.2024	291,60	12.01.2024	291,60	WB 20 UG	-
20.	Infor	Fa2022/00055248	16.11.2022/ 22.11.2022	31.01.2024 31.01.2025	8.000,00	31.01.2024	4.000,00	WB 49 UG	-
21.	Generali	Polisa 25718327	27.03.2023/ Brak daty wpływu	03.01.2024	534,00	03.01.2024	534,00	WB 4 UG	-
22.	Generali	Polisa 25901127	27.03.2023/ brak daty wpływu	31.01.2024	2.951,00	29.02.2024	2.951,00	WB 101 UG	29
RAZEM							3.944.168,67		

Ustalenia:

- 1) Ewidencja na kontach 201 prowadzona była na bieżąco, na podstawie częściowo zadekretowanych dowodów źródłowych, tj. zawierających wskazanie kwoty, konta Winien np. konta kosztowego Urzędu 401, 402 lub konta wydatkowego budżetu 902 wraz z klasyfikacją budżetową w szczególności dział, rozdział i paragraf bez wskazania konta przeciwstawnego. Ponadto w przypadkach, gdy dane zdarzenie podlegało zapisowi powtórzonemu w związku z tym, że Urząd Gminy, jako jednostka obsługująca jednostkę samorządu terytorialnego nie dysponował w banku wyodrębnionym rachunkiem bieżącym i korzystał bezpośrednio z rachunku budżetu (o symbolu 133), to zapisów wtórnych w księgach rachunkowych dokonywano bez wcześniejszego wskazania sposobu ujęcia

dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji), czym naruszono przepisy art. 21 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, a także przepisy wewnętrzne określone w § 9 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 46/10 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych dla Urzędu Gminy w Raciążku (**akta kontroli nr 12/24/II.2/12**) zgodnie z którymi „dekretacją określa się ogół czynności związanych z przygotowaniem dowodów do księgowania, wydaniem dyspozycji co do sposobu ich księgowania i pisemnym potwierdzeniem jej wykonania (...)”.

Do akt kontroli włączono przykładowe dowody księgowe (faktury) nr: FV/7/12/22 (poz. 68 zestawienia), 19/12/2022 (poz. 29 zestawienia), 793/M03/2022 (poz. 21 zestawienia), 0981475430/FES/00054 (poz. 55 zestawienia), 16/221/00001677 (poz. 10 zestawienia) wraz z wyciągami bankowymi potwierdzającymi zapłatę zobowiązania - **akta kontroli nr 12/24/II.2/9**

Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 13 marca 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/II.2/4**), że wprowadzenie do ksiąg dowodów księgowych bez dekretacji był spowodowane brakiem nadzoru w przedmiotowym zakresie.

- 2) Ewidencję w latach 2022-2024 (do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli) na koncie 201 w zakresie odbiorców i dostawców prowadzono bez zastosowania klasyfikacji budżetowej, tj. w sposób uniemożliwiający ustalenie stanu zobowiązań wg podziałek klasyfikacji budżetowej.

Kontrolujący stwierdzili, że w przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości wprowadzonych zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami w opisie konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” zawarto zapisy, iż: „Ewidencja szczegółowa do konta 201 może być prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów” (rozdz. II „Wykaz kont syntetycznych i analitycznych dla jednostki Urząd Gminy Raciążek” załącznika nr 3a „Zakładowy Plan Kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych” do zarządzenia nr 57/2020).

Przyjęcie w zasadach (polityce) rachunkowości zapisów ustalających, że ewidencja szczegółowa do konta 201 może (a nie musi) być prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej, zacytowanych za załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342), przy jednoczesnym braku wskazania sposobu prowadzenia ewidencji zapewniającej wykonanie obowiązków sprawozdawczych wynikających z obowiązujących przepisów nie dostosowywało dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości uregulowań w tym zakresie do potrzeb sprawozdawczych jednostki, czym naruszono przepisy art. 20 ust. 1 pkt 4 lit. b przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa (...), zgodnie z którymi zakładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

Ponadto skonstatowano, że w ogólnym opisie zespołu 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie (tej samej części zasad polityki rachunkowości określono, że „Ewidencję szczegółową do kont zespołu 4 prowadzi się według podziałek klasyfikacji planu finansowego oraz w przekrojach dostosowanych do potrzeb planowania, analiz oraz w

sposób umożliwiający sporządzenie sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach obowiązujących jednostkę" (na podstawie zapisów w księgach rachunkowych prowadzonych dla Urzędu - „Dzienniki obrotów” za lata 2022-2024 ustalono, że ewidencję w na kontach kosztowych zespołu 4 prowadzono z zastosowaniem klasyfikacji budżetowej – dział, rozdział, paragraf).

Zgodnie z zasadami funkcjonowania kont określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...) konta kosztowe zespołu 4 przenoszone są w końcu roku obrotowego na konto 860 „Wynik finansowy” - stąd salda tych kont na koniec roku obrotowego wykazują wartości zerowe. Natomiast konta zespołu 2 – Rozrachunki i rozliczenia, z tego konta: 201, 221, 225, 229, 231, 234, 240, mogą mieć dwa salda, z których saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań. Pozostałe konta zespołu 2, np. konta 222, 223, 226, 245 mogą wykazywać saldo Wn oznaczające stan należności i roszczeń lub saldo Ma – oznaczające stan zobowiązań w zależności od tego, do jakich rozrachunków konta te służą.

Wobec powyższego, to salda zespołu 2 oznaczające stany należności i zobowiązań podlegają wykazaniu w sprawozdaniach budżetowych, finansowych i z operacji finansowych jednostki, a ewidencja szczegółowa prowadzona do tych kont winna zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań budżetowych w szczególności klasyfikacji budżetowej.

- 3) Na podstawie jednostkowego rocznego sprawozdania budżetowego Rb-28S sporządzonego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. dla Urzędu Gminy Raciążek – znacznik 69947408545B9EDD Korekta nr 2 (**akta kontroli nr 12/24/II.2/5**) stwierdzono, że zobowiązania Gminy Raciążek zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Urzędu na koncie 201 (stan zobowiązań ujęty w księgach rachunkowych według wydruku komputerowego pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/6**) - zgodny z wykazaniem w ww. zestawieniu zobowiązań na koniec 2022 r.) zostały wykazane w tym sprawozdaniu w łącznej kwocie zaniżonej o 4.156,11 zł tj. w wysokości 500.527,92 zł (przy stanie zobowiązań wynikającym z ewidencji konta 201 w wysokości 504.684,03 zł), czym naruszono przepisy § 6 ust. 1 pkt 1 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454) zgodnie z którymi sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ewidencji księgowej, a kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski, który podpisał sprawozdanie oraz Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak, której Wójt Gminy powierzył obowiązki o odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości budżetu i jednostki, i która przygotowała projekt sprawozdania.

Skarbnik Gminy Raciążek w piśmie z dnia 3 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/6**) poinformowała, że nie jest w stanie wyjaśnić różnic pomiędzy stanami kont wynikającymi z ksiąg rachunkowych prowadzonych dla 2022 r. dla Urzędu, a danymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym i finansowym za 2022 r.

- 4) W bilansie jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Raciążek sporządzonym w dniu 31 marca 2023 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., znacznik: 587262CF02C85601 (**akta kontroli nr 12/24/II.2/7**) wykazano w pasywach w poz. D.II.1 „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług” kwotę 504.945,07 zł, tj. kwotę wyższą niż saldo Ma konta 201 (504.684,03 zł) o 261,04 zł, a w aktywach w poz. B.II.1 „Należności z tytułu dostaw i usług” kwotę 0,00 zł, tj. kwotę niższą niż saldo Wn konta 201 (122,54 zł) o kwotę 122,54 zł, tj. niezgodnie z prowadzoną ewidencją księgową, czym naruszono przepisy § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia

Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342) w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).

W związku z tym, że w bilansie jednostki suma aktywów musi się równać sumie pasywów (zasada bilansowania się) zwrócono się do Skarbnika Gminy Raciążek Pani Beaty Pietrzak w informację w jakich innych pozycjach bilansu ujęła wyżej wykazane różnice. Skarbnik Gminy Raciążek w piśmie z dnia 27 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/8**) poinformowała, że nie jest w stanie wskazać w jakich pozycjach bilansu ujęła te różnice.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski oraz Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak, którzy podpisali bilans jednostki za 2022 r.

- 5) W oparciu o ww. zestawienia: dla 2022 r. oraz wyciągi bankowe stwierdzono, że zobowiązania wobec kontrahentów wymienionych pod poz. 7, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 26, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 64, 65 oraz dla 2023 r. wobec kontrahenta wymienionego pod poz. 22 (kserokopię polisy ubezpieczeniowej włączono do **akt kontroli nr 12/24/II.2/13**) regulowane były z naruszeniem terminów wynikających z faktur, czym naruszono zasady dokonywania wydatków określone w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którą wydatki publiczne powinny być dokonywane m.in. w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Kontrolujący stwierdzili, że w przypadkach nieterminowego regulowania zobowiązań jedynie dostawcy energii elektrycznej (PGE Obrót S.A., Energa Operator i Energa Obrót) naliczali odsetki za zwłokę na łączną kwotę 300,15 zł. Pozostali kontrahenci nie występowali z notami odsetkowymi ani nie domagali się ich zapłaty.

Do akt kontroli dołączono wydruk „Wykaz stanów i sald dla konta 130-750-75023-4580-00 i 130-900-90015-4580-00 za okres od 2023.01-01 do 2023-12-31” wraz przykładowymi fakturami w których naliczono odsetki za zwłokę oraz wyciągi bankowe potwierdzające zapłatę odsetek - **akta kontroli nr 12/24/II.2/10**.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Pani Beata Pietrzak, Skarbnik Gminy Raciążek, zgodnie z zakresem obowiązków i odpowiedzialności, które dołączono do akt kontroli (**akta kontroli nr 12/24/I.2/2-3**).

Skarbnik Gminy wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 15 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/II.2/11**), że w przypadkach zwłoki w zapłacie faktur tylko dostawcy energii elektrycznej naliczali odsetki za zwłokę. Pozostali kontrahenci nie występowali z notami odsetkowymi ani nie domagali się ich zapłaty, a przyczyną nieterminowego regulowania zobowiązań zaksięgowanych na rozrachunkowym koncie 201 wobec dostawców, usługodawców i wykonawców było przeoczenie terminów. Odnosząc się do wyjaśnień, należy wskazać, że zgodnie z przepisami art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 17 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

- 6) Na podstawie ewidencji analitycznej konta rozrachunkowego 201 prowadzonego w księgach rachunkowych Urzędu dla 2022 r. oraz dowodów źródłowych (faktur), stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina Raciążek posiadała następujące wymagalne zobowiązania (zobowiązania przeterminowane) zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Raciążek:

	Kontrahent	Nr faktury	Data wystawienia faktury/ data wpływu	Termin zapłaty wynikający z faktury	Wysokość zobowiązania	Data zapłaty	Kwota	Numer i data wyciągu bankowego	Dz./Rozdz./Paragraf wg dowodu księgowego
1	PGE Obrót	16/2211/00001677	02.12.2022/ 09.12.2022	30.12.2022	2 167,46	03.01.2023	2 159,03	WB 4	400/40002/4260
2	Energa Obrót	0981475430/ FES/00054	05.12.2023/ 12.12.2022	19.12.2022	2 523,26	26.01.2023	2 523,26	WB 55	900/90015/4260
Razem					4 690,72	-	4 690,72	-	-

Potwierdzone kserokopie faktur oraz wydruki z ksiąg rachunkowych w zakresie analitycznych kont rozrachunkowych konta 201, na których ujęto ww. zobowiązania włączono do akt kontroli – **Akta kontroli nr 12/24/II.2/9.**

W oparciu o powyższe ustalenia stwierdzono, że na koniec 2022 r. Urząd posiadał zobowiązania, w tym zobowiązania wymagalne w wysokości 4.690,72 zł podlegające wykazaniu w rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r., których nie wykazał, czym naruszone przepisy § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.; aktualnie t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454) w związku z § 8 ust. 4 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia.

Zgodnie z przepisami § 4 pkt 3 lit b oraz § 6 ust. 1 pkt 1, w związku z § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej do sporządzenia i przekazywania sprawozdań w imieniu jednostki, w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, jest obowiązany kierownik tej jednostki.

Odpowiedzialność za powstałą nieprawidłowość ponosi Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski. Odpowiedzialność ponosi również Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, która przygotowała projekt sprawozdania (zgodnie z zakresem czynności – pkt 6 części C zakresu czynności z dnia 3 maja 2017 r.).

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 11 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

Szczegółowe ustalenia kontroli w zakresie prawidłowości funkcjonowania konta **221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”** opisano w III części niniejszego protokołu w punkcie 1 „Dochody”

Szczegółowe ustalenia kontroli w zakresie prawidłowości funkcjonowania kont: **224 – Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich, 225 – Rozrachunki z budżetami, 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne, 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń** opisano w III części niniejszego protokołu w pkt. 2 Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych.

2.4. Ewidencja składników majątkowych.

Na podstawie ewidencji księgowej Urzędu (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” (akta kontroli nr 12/24/II.1/6) i pn. „Zestawienie Stanów Kont - Syntetyczne okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 konta: 011-000-00000-0000-00 – 860-000-00000-0000-00” (akta kontroli nr 12/24/II.1/7) stwierdzono następujące stany majątku wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.:

Konto	Nazwa konta	Stan na 31 grudnia 2022 r.		Stan na 31 grudnia 2023 r.	
		Saldo Wn (w zł)	Saldo Ma (w zł)	Saldo Wn (w zł)	Saldo Ma (w zł)
011	Środki trwałe	30 066 668,29	0,00	37 324 127,36	0,00

Konto	Nazwa konta	Stan na 31 grudnia 2022 r.		Stan na 31 grudnia 2023 r.	
		Saldo Wn (w zł)	Saldo Ma (w zł)	Saldo Wn (w zł)	Saldo Ma (w zł)
013	Pozostałe środki trwałe	439 883,30	0,00	505 636,76	0,00
020	Wartości niematerialne i prawne	42 945,35	0,00	89 890,76	0,00
030	Długoterminowe aktywa finansowe	Konto nie występowało w księgach rachunkowych			
071	Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	0,00	14 265 031,25	0,00	15 380 518,72
072	Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	0,00	482 828,65	0,00	548 582,11
080	Inwestycje	1 484 758,47	0,00	1 409 564,90	0,00

Kontroli poddano ewidencję składników majątkowych zaewidencjonowanych w 2022 r. na kontach 011, 013 wraz z umorzeniami i odpisami środków majątkowych oraz ewidencję na koncie 080.

Konto 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” w księgach rachunkowych Urzędu nie występowało. Prowadzenie tego konta było przewidziane w Zakładowym Planie Kont stanowiącym załącznik nr 3a do zarządzenia nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. W badanym okresie, tj. w latach 2022-2023 nie wystąpiły zdarzenia podlegające ewidencji na koncie 030, co ustalono na podstawie wydruków z ksiąg rachunkowych pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 1- Raciążek” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/12) i „Dziennik obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31 1- Raciążek” jednostka (akta kontroli nr 12/24/II.1/13).

Powyższe zagadnienia skontrolowano pod kątem przestrzegania przez jednostkę następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (aktualna publikacja: t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.),
- ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (aktualna publikacja: t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2805 ze zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), (Dz.U. z 2016 r., poz. 1864),
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 342),
- uregulowań wewnętrznych ustalonych zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami w zakresie: zasad wyceny środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji oraz zasad i metod amortyzacji (umorzenia) środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

2.4.1. Środki trwałe

Środki te ewidencjonowane były w Urzędzie Gminy na koncie 011 „Środki trwałe”. Wartość zaewidencjonowanych na tym koncie środków trwałych na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiła 30.066.668,29 zł, a na dzień 31 grudnia 2023 r. – 30.200. 641,09.

Na podstawie ewidencji księgowej Urzędu stwierdzono, że w kontrolowanych latach 2022-2023 wartość początkowa środków trwałych, ulegała zwiększeniom w niżej podanych wielkościach:

	Na dzień 31 grudnia 2022 r.	Na dzień 31 grudnia 2023 r.
BO Wn	29 982 168,29	30 066 668,29
BO Ma	0,00	0,00
Obroty Wn	84 500,00	7 257 459,07
Obroty Ma	0,00	0,00
BZ Wn	30 066 668,29	37 324 127,36
BZ Ma	0,00	0,00

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- kompletności i prawidłowości ujęcia w/w składników majątku w ewidencji księgowej syntetycznej i analitycznej,
- terminowości i prawidłowości udokumentowania obrotu poszczególnymi składnikami majątku (zakup, przyjęcie, przekazanie, sprzedaż),
- prawidłowości zaszeregowania środków trwałych do poszczególnych grup klasyfikacji środków trwałych,
- zgodności danych dotyczących składników majątku wykazanych w sprawozdaniu finansowym za 2022 r. (bilansie) z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Kontrolą objęto następującą dokumentację:

- dowody źródłowe potwierdzające dokonanie zakupu środka trwałego (faktury),
- dowody wewnętrzne dokumentujące przyjęcie na stan majątku środków trwałych z inwestycji,
- dowody wewnętrzne dokumentujące naliczenie amortyzacji środków trwałych,
- ewidencję księgową – wydruki komputerowe pn. „Dziennik Obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31”, „Dziennik Obrotów za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31” w zakresie kont: 011 „Środki trwałe”, 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”,
- ewidencję księgową analityczną – księgi inwentarzowe prowadzone komputerowo.

Ustalenia:

- 1) Księgowania na koncie dokonywano w oparciu o źródłowe dowody wewnętrzne: OT, PT, LT oraz dowody zewnętrzne: faktury VAT, protokoły przekazania, umowy darowizny. Na ww. koncie ewidencjonowano składniki o wartości przekraczającej 10.000,00 zł, a ich amortyzacji dokonywano metodą liniową, jednorazowo za okres całego roku.
- 2) Ewidencję analityczną prowadzono w księgach inwentarzowych środków trwałych.
- 3) Środki trwałe pochodzące z inwestycji, przyjęte zostały na stan majątku poprzez zaewidencjonowanie ich na stronie Wn konta 011 „Środki trwałe” na podstawie sporządzonego dowodu wewnętrznego OT - przyjęcie na stan środka trwałego.
- 4) W 2022 r. na stan majątku przyjęto w miesiącu oddania do użytkowania:
 - zakupioną równiarkę o wartości 20.000,00 zł. Środek trwały do ewidencji wprowadzono w dniu 24 marca 2022 r. na podstawie faktury Vat nr 1102/2022 z dnia 22 marca 2022 r.,
 - hotspoty zewnętrzne UAP-AC-M-Pro -2 sztuki i UAP-AC-LITE -12 sztuk w ramach inwestycji pn. Publiczny Internet dla każdego w Gminie Raciążek o łącznej wartości 64.500,00 zł. Środek trwały do ewidencji wprowadzono w dniu 7 lipca 2022 r. na podstawie dowodu wewnętrznego OT z dnia 7 lipca 2022 r.
- 5) Na podstawie ewidencji księgowej Urzędu (wydruki komputerowe) pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31” oraz faktury nr 001/00931/22/1/053 z dnia 22 grudnia 2022 r. (wyciąg z Dziennika obrotów strony 1 i 866 oraz fakturę włączono do akt kontroli – akta kontroli nr 12/24/II.2/14) stwierdzono, że Gmina Raciążek nabyła

samochód osobowy TOYOTA PROACE_VERSO LONG 2.0 o wartości 173.444,00 zł, z czego wkład własny Gminy wynosił 53.444,00 zł, a kwota 120.000,00 zł została dofinansowana ze środków PFRON (bezpośrednio na rachunek dostawcy samochodu). Zobowiązanie z tytułu ww. faktury w wysokości wkładu własnego zapłacono w dniu 27 grudnia 2022 r. i w tym samym dniu ujęto w księgach rachunkowych na koncie strona Wn 080-801-80113-6060-00 w korespondencji z kontem rozrachunkowym strona Ma 201-707-10000-0000-00 oraz strony Wn przywołanego konta rozrachunkowego ze stroną Ma konta 130-801-80113-6060-00.

Samochód ten jest użytkowany. Kontrolujący skonstatowali, że do dnia kontroli tego zagadnienia, samochód ten nie został przyjęty na stan majątku Gminy Raciążek, czym naruszono przepisy art. 20 ust. 1 w zw. z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Powyższe brak przyjęcia samochodu na stan majątku Gminy potwierdziła Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak (protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 15 kwietnia 2024 r. - **akta kontroli nr 12/24/II.2/15**).

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Skarbnik Gminy, której Wójt powierzył obowiązki i odpowiedzialność w zakresie rachunkowości budżetu i jednostki.

Skarbnik Gminy wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 15 kwietnia 2024 r. - **akta kontroli nr 12/24/II.2/15**), że przyczyną nieprzyjęcia samochodu na stan majątku było przeoczenie.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień podkreślić należy, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości – Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, wobec czego osoby, którym powierzono obowiązki i odpowiedzialność w zakresie rachunkowości obowiązane są prowadzić rachunkowość z należytą starannością, w tym m.in. poprzez ujmowanie zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym i w okresach, w których te zdarzenia wystąpiły.

- 6) W 2023 r. na stan majątku przyjęto środki trwałe o łącznej wartości 7.257.459,07 zł, z tego kontrolą objęto środki trwałe przyjęte na stan majątku w związku z rozliczeniem inwestycji wymienionych w punkcie 2.4.3. Środki trwałe w budowie (inwestycje) – konto 080, tj. inwestycji pn.:

- „Wymiana *opraw oświetleniowych na ledowe na terenie gminy Raciążek*” – 471.083,42 zł. Środek trwały do ewidencji wprowadzono w dniu 31 grudnia 2023 r. na podstawie dowodu wewnętrznego OT z dnia 31 grudnia 2023 r.,
- „Stacja *meteorologiczna*” – 69.900,00 zł. Środek trwały do ewidencji wprowadzono w dniu 31 grudnia 2023 r. na podstawie dowodu wewnętrznego OT z dnia 30 listopada 2023 r.

- 7) Ewidencję umorzenia podstawowych środków trwałych prowadzono na koncie 071 „umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” w korespondencji z kontem 400 „Amortyzacja”.

Wartość umorzenia na koniec 2022 r. wyniosła 14.265.031,25 zł (saldo strony Ma konta 071, z tego odpisy umorzeniowe dokonane w 2022 r. wynosiły 1.029.463,51 zł (w 2022 r. nie stwierdzono wartości niematerialnych i prawnych podlegających umorzeniu metodą liniową). Wartość umorzenia na koniec 2023 r. wyniosła 15.380.518,72 zł (saldo strony Ma konta 071, z tego odpisy umorzeniowe dokonane w 2022 r. wynosiły 1.115.487,47 zł (w 2023 r. umorzenie wartości niematerialnych i prawnych podlegających umorzeniu metodą liniową wyniosło 5.868,18 zł - **akta kontroli nr 12/24/II.2/16**).

- 8) W jednostce kontrolowanej umorzenia dokonano wg stawek określonych w wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych stanowiących załącznik nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, a wartości niematerialnych i prawnych

wg stawki określonej przez Wójta Gminy Raciążek w zarządzeniu nr 3/3/2023 z dnia 23 stycznia 2023 r. zmieniającym zasad prowadzenia polityki rachunkowości .

2.4.2 Pozostałe środki trwałe.

Kontrola w powyższym zakresie obejmowała następujące zagadnienia:

- prawidłowość i terminowość ujęcia w ewidencji księgowej operacji gospodarczych związanych z przyjęciem na stan majątku pozostałych środków trwałych,
- prawidłowość umorzenia pozostałych środków trwałych.

Kontrolą objęto następującą dokumentację:

- dowody źródłowe potwierdzające dokonanie zakupu pozostałych środków trwałych (faktury) za 2022 r., dowody wewnętrzne dokumentujące przyjęcie na stan i umorzenie,
- ewidencję księgową prowadzoną na kontach Urzędu: 013 „Pozostałe środki trwałe”, 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

Ustalenia:

- 1) Na podstawie wydruków komputerowych pn. „Zestawienie stanów kont – syntetyczne za okres od 2022-01-01 do 2022-12-31” oraz „Zestawienie stanów kont – syntetyczne za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31” stwierdzono następujące zapisy na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”:

	Na dzień 31 grudnia 2022 r.	Na dzień 31 grudnia 2023 r.
BO Wn	428 621,40	439 883,30
BO Ma	0,00	0,00
Obroty Wn	11 261,90	65 753,46
Obroty Ma	0,00	0,00
BZ Wn	439 883,30	505 636,76
BZ Ma	0,00	0,00

- 2) Po stronie Winien tego konta zaksięgowano zwiększenia wartości pozostałych środków trwałych przekazanych do użytkowania o wartości początkowej mniejszej niż 10.000,00 zł.
- 3) W oparciu o poddane badaniu zapisy dokonane na koncie 013 wraz z kontrolą dowodów źródłowych (faktur), kontrolujący stwierdzili, iż pozostałe środki trwałe wprowadzano do ksiąg w danym miesiącu, w którym zdarzenie nastąpiło, tj. zgodnie z przepisami art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.
- 4) Pozostałe środki trwałe zostały umorzone jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia ich do używania, zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 2, pkt 4 i pkt 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342), oraz uregulowań wewnętrznych w przyjętych zasadach polityki rachunkowości. Umorzenie to księgowano na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

2.4.3. Środki trwałe w budowie (inwestycje) – konto 080

Na podstawie ewidencji księgowej, stwierdzono, że w trakcie badanego okresu wartość początkowa środków trwałych w budowie (inwestycji), ulegała zwiększeniom i zmniejszeniom w niżej podanych wielkościach:

	Na dzień 31 grudnia 2022 r.	Na dzień 31 grudnia 2023 r.
BO Wn	848 920,19	1 484 758,47
BO Ma	0,00	0,00

Obroty Wn	700 338,28	7 279 276,47
Obroty Ma	64 500,00	7 354 470,04
BZ Wn	1 484 758,47	1 409 564,90
BZ Ma	0,00	0,00

Ewidencję szczegółową do konta 080 prowadzono według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych z wyodrębnieniem kosztów danej inwestycji.

Pozostające na koniec 2022 r. saldo konta 080 w wysokości 1.484.758,47 zł i na koniec 2023 r. w wysokości 1.409.564,90 zł dotyczyło kosztów wykonanych dokumentacji technicznych pod planowane zadania inwestycyjne oraz inwestycji w trakcie realizacji.

Szczegółową kontrolą w zakresie prawidłowości i terminowości ujęcia w ewidencji księgowej oraz przyjęciem na stan majątku objęto operacje gospodarcze związane z rozliczeniem zakończonej inwestycji pn.: „Wymiana opraw oświetleniowych na ledowe na terenie gminy Raciążek” – 471.083,42 zł (konto 080-900-90015-6050-01) oraz „Stacja meteorologiczna” – 69.900,00 zł (konto 080-010-01095-6050-00).

Kontrola w powyższym zakresie obejmowała następujące zagadnienia:

- prawidłowość i terminowość ujęcia w ewidencji księgowej operacji gospodarczych związanych z rozliczeniem zakończonej inwestycji, przyjęciem na stan majątku lub przekazaniem środków trwałych pochodzących z zakończonej inwestycji,
- prawidłowość wykazania badanych składników majątku w sprawozdaniu finansowym za 2022 r. (bilansie).

Kontrolą objęto następującą dokumentację:

- dowody źródłowe potwierdzające gromadzenie kosztów inwestycji (faktury) oraz potwierdzające zakończenie realizacji inwestycji,
- dowody wewnętrzne dokumentujące przyjęcie na stan majątku lub przekazanie środków trwałych pochodzących z inwestycji (OT),
- ewidencję księgową Urzędu Gminy Raciążek prowadzoną na kontach: 080 „Inwestycje (środki trwałe w budowie); 011 „Środki trwałe” i 800 „Fundusz jednostki”.

Ustalenia:

- 1) Ewidencji operacji gospodarczych na stronie Wn konta 080 dla wybranej próby dokonano na podstawie zewnętrznych dowodów źródłowych (m.in. faktur). Dowody te zawierały akceptację zapłaty potwierdzoną podpisami upoważnionych osób.
- 2) Odbiory końcowe inwestycji zostały potwierdzone sporządzonymi protokołami odbioru (z dnia 21 września 2023 r. – stacja meteorologiczna i z dnia 21 grudnia 2023 r. – wymiana opraw). Z zapisów protokołu wynika, że zadania zostały wykonane prawidłowo i terminowo. Inwestor uznał wszystkie prace za zakończone, za odebrane i całkowicie przygotowane do eksploatacji.
- 3) Jednostka kontrolowana sporządziła dokumenty źródłowe OT stanowiące podstawę do ujęcia w księgach rachunkowych rozliczonych inwestycji (OT z dnia 30 listopada 2023 r. – stacja meteorologiczna i z dnia 31 grudnia 2023 r. – wymiana opraw) Ustalone w OT wartości inwestycji wynikały z kosztów zgromadzonych na koncie 080 - obejmowała roboty budowlane powiększone o pozostałe koszty wytworzenia (w przypadku wymiany opraw oświetleniowych).
- 4) Ewidencja na stronie Ma konta 080 prowadzona była na podstawie wewnętrznych dowodów źródłowych OT, w korespondencji ze stroną Wn konta 011 (rozliczenie uzyskanych efektów inwestycyjnych oraz zaewidencjonowanie środka trwałego na stan majątku jednostki).
- 5) Zdjęcie z ewidencji konta 080 wartości poniesionych nakładów i przyjęcie na stan środków trwałych (zaewidencjonowanie na koncie 011) nastąpiło pod datą 31 grudnia 2023 r., tj. w przypadku wymiany opraw tym miesiącu w którym wystąpiła zdarzenie gospodarcze, a w

przypadku stacji meteorologicznej, 3 miesiące od miesiąca, w którym nastąpiło zdarzenie gospodarcze. Zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Kontrolujący w zakresie przestrzegania ww. przepisów udzielił instruktażu Skarbnikowi Gminy Pani Beacie Pietrzak.

- 6) W bilansie jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Raciążek sporządzonym w dniu 31 marca 2023 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (znacznik: 587262CF02C85601) wykazano w aktywach w poz. A.II.2 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” kwotę 1.484.758,470 zł (saldo Wn konta 080), tj. zgodnie z prowadzoną ewidencją księgową.

3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna.

Prawidłowość, rzetelność i terminowość sporządzania sprawozdań finansowych, budżetowych i innych wynikających z ustaw skontrolowano w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144),
- rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 652),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1585).

3.1. Sprawozdawczość budżetowa.

Kontrolą objęto niżej wymienione sprawozdania jednostkowe i zbiorcze sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 r. i na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz sporządzone za poszczególne miesiące w latach 2022-2023.

Kontrolą objęto niżej wymienione sprawozdania:

- Rb-27S roczne zbiorcze sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb-27S miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej,
- Rb-28S miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej,
- Rb-28S roczne zbiorcze sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- Rb-NDS kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu

terytorialnego,

- Rb-ST roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego,
- Rb - PDP roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy,
- Rb-Z - kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- Rb-UZ - roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych,
- Rb-N - kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- Rb-ZN - kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych,
- Rb-50 - sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- sprawozdania jednostkowe Rb-27S i Rb-28S złożone przez Urząd Gminy i jednostki podległe (MGOPS, SP w Raciążku i Przedszkole w Raciążku) za listopad 2022 r. i listopad 2023 r.

Ustalenia:

- 1) W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu (wydruk z Bestii sprawozdania Rb/27S Korekta nr 1 włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.3/1**) wykazano dochody uzyskane przez podległe Gminie jednostki organizacyjne (GOPS, Szkołę Podstawową i Przedszkole) przez co zawyżono dochody Urzędu o 80.179,83 zł. Przyczyną powyższej nieprawidłowości było ujmowanie przekazanych dochodów uzyskanych przez ww. jednostki na rachunek bankowy budżetu Gminy, w związku z prowadzeniem jednego wspólnego rachunku dla budżetu i dla Urzędu) zapisem powtórzonym w księgach Urzędu. Zagadnienie to opisano w części V niniejszego protokołu.

Kontrolujący stwierdzili, że sprawozdanie Rb-27S Korekta nr 1 do dnia rozpoczęcia kontroli (do 4 marca 2024 r.) nie zostało zaakceptowane i podpisane przez Wójta Gminy i Skarbnika Gminy, tj. funkcjonowało w wersji roboczej, czym naruszono przepisy § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.; aktualnie t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454) zgodnie z którymi sprawozdanie podpisują główny księgowy (skarbnik) i kierownik jednostki (dysponent funduszu, przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego, kierownik jednostki obsługującej). Powyższe potwierdza zrzut ekranu z programu Bestia JST sporządzony w dniu kontroli tego zagadnienia, tj. z dnia 21 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/2**).

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Skarbnika Gminy z dnia 4 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/III.3/14**), że przyczyną powyższej nieprawidłowości było niedopatrzenie.

W trakcie kontroli w dniu 2 kwietnia 2024 r. w związku z koniecznością dokonania korekty sprawozdania w zakresie nieprawidłowo wykazanych skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja Podatkowa, w zakresie umorzenia zaległości podatkowych wydanych sprawozdanie Rb-27S Korekta nr 1 zostało zaakceptowane i podpisane. Wydruk z Bestii jednostkowego sprawozdania Rb-27S Urzędu Gminy z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. Korekta nr 1 (podpisanego w dniu 2 kwietnia 2024 r.) wraz z wydrukiem zrzutu ekranu z programu Bestia JST w zakresie jednostkowego sprawozdania RB-27S Korekta nr 1 Urzędu Gminy włączono do akt kontroli – **akta**

kontroli nr 12/24/II.3/12.

- 2) Ustalenia w zakresie poprawności wykazania danych w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu oraz w sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za rok 2022, w części dotyczącej sald końcowych oraz skutków opisano w III części niniejszego protokołu w punkcie dotyczącym podatków i opłat. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie wykazanych wysokości skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku rolnym (zaniżenie tych skutków o 41.369,46 zł), nieprawidłowe wykazanie skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja Podatkowa, w zakresie umorzenia zaległości podatkowych (zawyżenie 93,00 zł i zaniżenie o 85,00 zł) oraz w zakresie dotacji (zawyżenie dochodów o 441.189,06 zł).

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 8 lit. a i c wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

- 3) Sprawozdania jednostkowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. GOPS (**akta kontroli nr 12/24/II.3/3**), Szkoły Podstawowej (**akta kontroli nr 12/24/II.3/4**), Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/II.3/5**) nie zostały zatwierdzone w programie Bestia JST, przez co nie zostały również zagregowane do sprawozdania zbiorczego przesłanego do Regionalnej izby Obrachunkowej. Powyższe potwierdza zrzut ekranu z programu Bestia JST sporządzony w dniu kontroli tego zagadnienia, tj. z dnia 21 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/2**). Jednakże w związku z tym, że dochody jednostek organizacyjnych zostały ujęte w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu (co przedstawiono w pkt 1 ustaleń) powyższa nieprawidłowość polegająca na niezatwierdzeniu sprawozdań podległych jednostek nie miała wpływu na wysokość wykazanych w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S za 2022 r. uzyskanych przez Gminę dochodów.

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 9 i pkt 24 lit. e wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 4 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/III.3/14**), że przyczyną niezatwierdzenia sprawozdań Rb-27S jednostek obsługiwanych w programie Bestia było niedopatrzenie.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że przepisy § 9 ust. 3 przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej nakładają na jednostki będące odbiorcami sprawozdań obowiązek sprawdzenia prawidłowości otrzymywanych sprawozdań pod względem formalno-rachunkowym. W przypadkach sporządzania i przekazywania odbiorcy sprawozdań w postaci elektronicznej – to zatwierdzenie otrzymanych sprawozdań jest potwierdzeniem dokonania czynności ich sprawdzenia.

- 4) Na podstawie ww. sprawozdań jednostkowych Rb-27S GOPS, Szkoły Podstawowej i Przedszkola za 2022 r. oraz sprawozdań jednostkowych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. Szkoły Podstawowej (**akta kontroli nr 12/24/II.3/6**), Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/II.3/7**) stwierdzono, że zostały one sporządzone i podpisane przez kierowników tych jednostek i Skarbnika Gminy, tj. Dyrektorów Szkoły i Przedszkola, a w przypadku GOPS przez Kierownika GOPS. W związku z tym, że Urząd Gminy w Raciążku uchwałą nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku (**akta kontroli nr 12/24/I.2/5**) został wskazany jako jednostka obsługująca dla GOPS, Szkoły Podstawowej i Przedszkola m.in. w zakresie prowadzenia rachunkowości i sprawozdawczości (finansowej, budżetowej i

statystycznej jednostek budżetowych), a obowiązki z zakresu rachunkowości jednostek obsługiwanych, przekazano w całości (powyższe zawarto w § 4 pkt 2 przywołanej powyżej uchwały) to na kierowniku jednostki obsługującej spoczywała odpowiedzialność za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostek obsługiwanych. Wobec powyższych ustaleń, na mocy przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którymi sprawozdania, w imieniu jednostki, są sporządzane kierownikami jednostek obsługujących, a sprawozdania podpisują główny księgowy (skarbnik) i kierownik jednostki obsługującej, sprawozdania w imieniu jednostek obsługiwanych powinien sporządzić i podpisać Wójt Gminy Raciążek.

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 4 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/III.3/14**), że przyczyną przygotowania projektów sprawozdań budżetowych Rb-27Si Rb-28S podległych gminie jednostek organizacyjnych, dla których Urząd był jednostką obsługującą, w których jako osoba sporządzająca i podpisująca wskazałam kierowników tych jednostek zamiast Wójta Gminy - kierownika jednostki obsługującej było powielenie danych ze sprawozdań z lat wcześniejszych.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej sprawozdanie winno być sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Zatem, to od osób przygotowujących projekty sprawozdań wymagane jest dochowanie należytej staranności, w tym także w zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdań pod względem formalnym.

- 5) Sprawozdania zbiorcze Rb-27S sporządzono za 2023 na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych Gminie oraz sprawozdania jednostkowego sporządzonego dla jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu.
- 6) Dane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. wykazano w nieprawidłowych wysokościach. Zagadnienie dotyczące wydatków opisano w II części protokołu w punkcie dotyczącym rozrachunków oraz w III części protokołu w punkcie dotyczącym wydatków bieżących. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykazanych wysokości zobowiązań (w tym z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń nie wykazano zobowiązań Urzędu zaewidencjonowanych na kontach 231, 225, 229 w kwocie ogółem 178.191,96 zł oraz z tytułu zobowiązań z dostawcami wykazano kwotę zobowiązań zaniżoną o 4.156,11 zł tj. w wysokości 500.527,92 zł (przy stanie zobowiązań wynikającym z ewidencji konta 201 w wysokości 504.684,03 zł).
Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 11 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.
- 7) Dane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. wykazano w prawidłowych wysokościach wynikających z ksiąg rachunkowych.
- 8) Sprawozdania jednostkowe Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. Szkoły Podstawowej (**akta kontroli nr 12/24/II.3/8**), Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/II.3/9**) oraz za okres od początku roku do 30 listopada 2023 r. Szkoły Podstawowej (**akta kontroli nr 12/24/II.3/10**), Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/II.3/11**) zostały sporządzone i podpisane przez kierowników tych jednostek i Skarbnika Gminy, tj. Dyrektorów Szkoły i Przedszkola. Sprawozdania Rb-28S GOPS były sporządzone i podpisane przez Wójta Gminy Raciążek. W związku z tym, że

Urząd Gminy w Raciążku został wskazany jako jednostka obsługująca dla GOPS, Szkoły Podstawowej i Przedszkola m.in. w zakresie prowadzenia rachunkowości i sprawozdawczości (finansowej, budżetowej i statystycznej jednostek budżetowych), a obowiązki z zakresu rachunkowości jednostek obsługiwanych, przekazano w całości, to Wójt Gminy, jako kierownik jednostki obsługującej, na mocy przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, winien sporządzić i podpisać sprawozdania w imieniu jednostek obsługiwanych. Pozostałe ustalenia jak w opisie nieprawidłowości dotyczącej sprawozdań Rb-27S.

- 9) Sprawozdania zbiorcze Rb-28S sporządzono za lata 2022-2023 na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych Gminie oraz sprawozdania jednostkowego sporządzonego dla jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu.
- 10) Dane w rocznym sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. i do początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r. w zakresie dochodów i wydatków wykazano w tych samych wysokościach co wynikających ze sprawozdań Rb-27S i Rb-28S. Dane dotyczące przychodów i rozchodów opisano w III części protokołu w punkcie dotyczącym przychodów i rozchodów.
- 11) W rocznym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego za 2022 r. w wierszu „*Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego*” wykazano zaniżony stan środków na rachunku (rachunkach) budżetu jednostki samorządu terytorialnego o kwotę 793,60 zł, tj. nie wykazano środków wynikających z salda konta 133-000-00000-0000-01 „*R-k Bankowy Odpady komunalne*” (pozostających na rachunku bankowym nr 75 9537 0000 2104 0050 1640 0004). Zagadnienie to opisano w niniejszej części protokołu w pkt 1.2.1. Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych posiadanych przez Gminę Raciążek oraz Urząd Gminy w Raciążku.
W wierszu „*środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym*” wykazano kwotę 129,27 zł zamiast 60.582,73 zł. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w III części protokołu w punkcie dotyczącym dotacji.
W wierszu „*środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku*” zostały wykazane prawidłowo - zagadnienie dotyczące ww. wierszy opisano w III części niniejszego protokołu w punkcie dotyczącym dochodów z tytułu subwencji.
Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 10 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.
- 12) W kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń Rb – Z za IV kwartał 2022 r. i za III kwartał 2023 r. wykazano w prawidłowych wysokościach wielkość zadłużenia z tytułu pożyczek i kredytów.
W sprawozdaniu sporządzonym na koniec IV kwartału 2022 r. nie wykazano zobowiązań wymagalnych pomimo ich wystąpienia.
Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 12 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.
Zagadnienie to szczegółowo opisano w III części niniejszego protokołu w pkt 3. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.
- 13) W kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń Rb-N za IV kwartał 2022 r. i za IV kwartał 2023 r. nieprawidłowo wykazano w poz. N3.2 „*depozyty na żądanie*” wysokości tych depozytów. Zagadnienie to opisano w niniejszej II części protokołu w pkt 1.2.1. Stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych (...).

3.2. Sprawozdawczość finansowa.

Sprawdzono, czy wszystkie jednostki budżetowe będące jednostkami organizacyjnymi Gminy Raciążek sporządziły na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych (dzień bilansowy tj. na dzień 31 grudnia 2022 r. sprawozdanie finansowe obejmujące bilans, rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy) oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki.

W tym celu sporządzono wykaz jednostek organizacyjnych oraz nadzorowanych Gminy Raciążek, które na dzień bilansowy tj. na dzień 31 grudnia 2022 r. sporządziły sprawozdania finansowe.

Wykaz jednostek organizacyjnych i samorządowych osób prawnych utworzonych, przez Gminę Raciążek zobowiązanych do złożenia sprawozdania finansowego wg stanu na dzień 31.12.2022 r.			
L.p.	Nazwa jednostki	Data sporządzenia sprawozdania finansowego	Data złożenia sprawozdania finansowego
1.	Urząd Gminy w Raciążku	31.03.2023 r.	31.03.2023 r.
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku	31.03.2023 r.	31.03.2023 r.
3.	Szkoła Podstawowa w Raciążku	31.03.2023 r.	31.03.2023 r.
4.	Przedszkole Publiczne w Raciążku	31.03.2023 r.	31.03.2023 r.
5.	Gminna Biblioteka Publiczna w Raciążku	29.03.2023 r.	30.03.2023 r.
6.	Gminny Ośrodek Kultury w Raciążku	29.03.2023 r.	30.03.2023 r.

Ustalenia:

- 1) W badanym okresie, tj. latach 2022-2024 (do 4 marca 2024 r.) Gmina Raciążek nie likwidowała ani nie tworzyła jednostek podległych i nadzorowanych.
- 2) Sprawozdania finansowe za 2022 r. przez wszystkie jednostki budżetowe Gminy Raciążek (jednostki wymienione w wierszach 1-4 wykazu) zostały sporządzone w terminie wskazanym w § 32 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).
- 3) Sprawozdania finansowe ww. jednostek organizacyjnych Gminy Raciążek za 2022 r. zostały przekazane Wójtowi Gminy Raciążek z zachowaniem terminu określonego przepisami § 34 pkt 1 ww. rozporządzenia (co potwierdzają adnotacje o dacie wpływu zawarte na sprawozdaniach).
- 4) Sprawozdania finansowe: Urzędu Gminy Raciążek oraz jednostek organizacyjnych podległych Gminie zostały sporządzone i podpisane przez Wójta Gminy Raciążek i Skarbnika Gminy, zgodnie z przepisami § 33 ust. 6 ww. rozporządzenia.
- 5) Na podstawie danych bilansu sporządzonego według stanu na 31 grudnia 2022 r. dla Urzędu Gminy Raciążek stwierdzono, że dane te wykazano w wysokościach niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w księgach rachunkowych Urzędu, co opisano m.in. w niniejszej II części protokołu dotyczącej konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” oraz III części dotyczącej wydatków w tym w zakresie rozrachunków z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń (konta 225, 229, 231). Zestawienie różnic wybranych pozycji bilansu jednostki budżetowej Urzędu przedstawiono w tabeli:

Pozycja bilansu	Stan na koniec roku wykazany w bilansie	Stan na koniec roku według ksiąg rachunkowych	Konto	Różnica
Aktywa				
B.I.1 Materiały	148 898,48	10 642,64	310 Wn	0,00
		138 255,84	330 Wn	
B.II.1 Należności z tytułu dostaw i usług	0,00	122,54	201 Wn	- 122,54
B.II.2 Należności od budżetów	38 128,63	38 128,63	225 Wn	0,00
B.II.3 Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń	0,00	0,00	229 Wn	0,00
B.II.4 Pozostałe należności	1 549 756,98	346 255,02	221 Wn	426 460,04
		228,64	224 Wn	
		8 200,00	234 Wn	
		768 613,28	240 Wn	
B.III.2 Środki pieniężne na rachunkach bankowych	78 712,39	2 119,13	135 Wn	0,00
		76 593,26	139 Wn	
Ogółem różnice w wybranych pozycjach aktywów bilansu Urzędu (suma różnic bez uwzględnienia kwoty dodatnich i ujemnych)				426 582,58
Pasywa				
D.II.1 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	504 945,07	504 684,03	201 Ma	- 404 030,91
		404 291,95	300 Ma	
D.II.2 Zobowiązania wobec budżetów	18 145,00	17 908,00	225 Ma	237,00
D.II.3 Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń	87 544,78	87 544,78	229 Ma	0,00
D.II.4 Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	72 739,18	72 739,18	231 Ma	0,00
D.II.5 Pozostałe zobowiązania	95 322,29	18 440,56	221 Ma	- 4 304,43
		81 186,16	240 Ma	
Ogółem różnica w wybranych pozycjach pasywów bilansu Urzędu (suma różnic bez uwzględnienia kwoty dodatnich i ujemnych)				408 572,34

Wykazanie danych niezgodnych z prowadzoną ewidencją księgową, co wskazano już także w opisie konta 201 narusza przepisy § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342) w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak w piśmie z dnia 3 kwietnia (**akta kontroli nr 12/24/II.2/6**) poinformowała, że „nie jestem w stanie wyjaśnić różnic pomiędzy stanami kont wynikającymi z ksiąg rachunkowych prowadzonych dla 2022 r. dla Budżetu i dla Urzędu, a danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych i finansowych za 2022 r.” Ponadto we wcześniejszym piśmie z dnia 27 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/8**) Skarbnik poinformowała, że „Nie jestem w stanie wskazać w jakich pozycjach (i czy ujęłam) w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia różnice wobec stanów kont ustalone przez kontrolujących w trakcie kontroli.”

Odnosząc się do ww. informacji należy wskazać, że zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami jednostki obowiązane są do rzetelnego i jasnego przedstawiania sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego. Wobec czego od osób odpowiedzialnych za prowadzenie rachunkowości oraz przygotowywanie projektu sprawozdania finansowego wymagane jest dochowanie należytej staranności. Ponadto osoby podpisujące sprawozdanie obowiązane są do weryfikacji wykazywanych danych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą Wójta Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski oraz Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak, którzy podpisali

bilans jednostki za 2022 r.

- 6) Bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego – Gminy Raciążek za 2022 r. został przekazany do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w terminie zgodnym z § 34 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...).
Na podstawie danych bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego stwierdzono, że w ww. bilansie sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w pasywach w poz. I.1 „Zobowiązania finansowe” i w poz. I.1.2 Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) wykazano całą wartość zadłużenia jako zobowiązania długoterminowe.
Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 14 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.
Zagadnienie to szczegółowo zostało opisane w III części niniejszego protokołu, w punkcie dotyczącym długu publicznego.
- 7) Porównując dane wykazane w bilansach jednostkowych sporządzonych przez jednostki budżetowe za 2022 r. z danymi łącznego bilansu przesłanego do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy – bilans jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego sporządzonego w dniu 28 kwietnia 2023 r. przez Gminę Raciążek wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (znacznik: C9E4A236D72076A4 stwierdzono, że w przesłanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy łącznym bilansie wykazano dane wynikające z bilansów jednostkowych jednostek budżetowych (Gmina nie posiadała samorządowych zakładów budżetowych), tj. zgodnie z przepisami § 27 ust. 2 i 3 w związku z § 28 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...).
- 8) Sprawozdania finansowe instytucji kultury (Gminnej Biblioteki Publicznej w Raciążku i Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku za 2022 r. zostały sporządzone i podpisane przez Dyrektorów tych instytucji w dniu 29 marca 2023 r., tj. zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.
- 9) W sporządzonym w dniu 19 czerwca 2023 r. bilansie skonsolidowanym jednostki samorządu terytorialnego Gminy Raciążek wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (znacznik: DB3F64E8AFD00160) wykazano dane zgodnie z §§ 29 i 30 przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...), tj. połączono dane bilansu z wykonania budżetu j.s.t., dane łącznego bilansu jednostek budżetowych (jednostka nie posiadała zakładów budżetowych) oraz dane bilansów samorządowych instytucji kultury nadzorowanych przez Gminę Raciążek.
- 10) Skonsolidowany bilans za 2022 r. jednostka kontrolowana przekazała do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w postaci dokumentu elektronicznego z zachowaniem terminu określonego w § 34 pkt 4 ppkt 2 ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...), tj. w dniu 26 czerwca 2023 r.

3. 3. Sprawozdawczość inna.

3.3.1. Sprawozdania osób prawnych j.s.t. z wykonania planu finansowego (w tym art. 265 ustawy o finansach publicznych)

W ramach kontroli powyższego zagadnienia skontrolowano terminowość złożenia sprawozdań z wykonania planu finansowego jednostki, przez nadzorowane przez Gminę Raciążek jednostki posiadające osobowość prawną.

W badanym okresie jednostkami posiadającymi osobowość prawną i nadzorowanymi przez Gminę Raciążek, na których spoczywał obowiązek złożenia sprawozdań z wykonania planu finansowego na podstawie art. 265 ustawy o finansach publicznych, były: Gminna Biblioteka Publiczna w Raciążku i Gminny Ośrodek Kultury w Raciążku funkcjonujące jako instytucje kultury.

Ustalenia:

- 1) Informacje o przebiegu wykonania planu finansowego jednostki za pierwsze półrocze oraz sprawozdania z wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury utworzonych przez Gminę Raciążek składane były Wójtowi, a po weryfikacji przechowywane w Referacie Finansowo-Budżetowym.
- 2) Instytucje kultury przedłożyły informacje o przebiegu wykonania planu finansowego jednostki za pierwsze półrocze 2022 r. i za pierwsze półrocze 2023 r. w terminie wskazanym przepisami art. 265 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (przez GBP: za I półrocze 2022 r. w dniu 1 lipca 2022 r., a za I półrocze 2023 r. w dniu 12 lipca 2023 r.; przez GOK: za I półrocze 2022 r. w dniu 25 lipca 2022 r., za I półrocze 2023 r. w dniu 12 lipca 2023 r.).
- 3) Sprawozdania z wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury za 202 r. zostały złożone w terminie określonym art. 265 pkt 2 ustawy o finansach publicznych (przez GBP za 2023 r. w dniu 30 stycznia 2023 r., a przez GOK za 2023 r. w dniu 1 lutego 2023 r., co potwierdzają daty wpływu odnotowane na ww. sprawozdaniach) – ustawowy termin złożenia sprawozdania upływał w dniu 28 lutego 2023 r.).
- 4) Sprawozdania z wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury za 2023 r. zostały złożone w terminie określonym art. 265 pkt 2 ustawy o finansach publicznych (przez GBP za 2023 r. w dniu 22 stycznia 2024 r., a przez GOK za 2023 r. w dniu 23 stycznia 2024 r., co potwierdzają daty wpływu odnotowane na ww. sprawozdaniach) – ustawowy termin złożenia sprawozdania upływał w dniu 28 lutego 2024 r.).

3.3.2. Sprawozdanie z osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy:

- przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 984 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. z 2022 r., poz. 2767).

Ustalenia:

- 1) W latach 2022-2023 Gmina Raciążek prowadziła dwie jednostki oświatowe: Szkołę Podstawową w Raciążku i Przedszkole Publiczne „Słoneczko” w Raciążku.
- 2) Obsługę finansowo-księgową ww. jednostek prowadzi Urząd Gminy w Raciążku w oparciu o uchwałę nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku. Na mocy tej uchwały z dniem 1 lipca 2022 r. Urząd Gminy w Raciążku został wskazany jako jednostka obsługująca m.in. dla gminnych jednostek oświatowych.
- 3) Operacje pieniężne ww. jednostek oświatowych dokonywane były w latach 2022-2023 z odrębnych rachunków bankowych prowadzonych dla każdej z jednostek oświatowych

prowadzonych w tym samym banku co rachunek podstawowy Gminy Raciążek (przez bank obsługujący Gminę).

- 4) W badanym okresie prowadzono odrębne księgi rachunkowe dla każdej jednostki oświatowej przy wykorzystaniu programu komputerowego „System Finansowo-Księgowy Księgowości Budżetowej FKB+” firmy RADIX Spółka z o.o., Spółka komandytowa, a naliczenia płać programu „Place VULCAN” firmy VULCAN sp. z o.o. Dane do sprawozdania przygotowano z wykorzystaniem programu płacowego.
- 5) Projekt sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli osiągniętych w 2022 r. na poszczególnych stopniach awansu zawodowego został sporządzony przez Pana Tomasza Latopolskiego – Kasjera/ inspektora ds. oświaty zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Raciążku. Projekt sporządzono na formularzu sprawozdania, według wzoru określonego w załączniku nr 4 do ww. rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.
- 6) Z danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (art. 30 ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela) sporządzonym za 2022 r. wynika, że w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Raciążek wszystkie grupy nauczycieli osiągnęły w 2022 r. wymagane kwoty należnego wynagrodzenia obliczonego jako suma iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. Nadpłata wynosiła odpowiednio: nauczyciele początkujący 36.749,40 zł, nauczyciele mianowani 14.030,94 zł i nauczyciele dyplomowani 98.135,82 zł.
- 7) Projekt sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli osiągniętych w 2023 r. na poszczególnych stopniach awansu zawodowego został sporządzony przez Panią Magdalenę Grzegórką – Inspektora ds. oświaty i obsługi Rady Gminy zatrudnioną w Urzędzie Gminy w Raciążku. Projekt sporządzono na formularzu sprawozdania, według wzoru określonego w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.
- 8) Z danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (art. 30 ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela) sporządzonym za 2023 r. wynika, że w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Raciążek tylko grupa nauczycieli mianowanych (nauczyciele zatrudnieni w Szkole Podstawowej w Raciążku) nie osiągnęła w 2023 r. wymaganej kwoty należnego wynagrodzenia obliczonego jako suma iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. Niedopłata wyniosła 19.902,49 zł. Pozostałe dwie grupy nauczycieli osiągnęły w 2023 r. wymagane kwoty należnego wynagrodzenia obliczonego jako suma iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. Nadpłata wynosiła odpowiednio: nauczyciele początkujący 37.492,63 zł i nauczyciele dyplomowani 129.181,33 zł.
- 9) Sprawozdania te po zatwierdzeniu przez Wójta Gminy Raciążek w dniu 24 stycznia 2023 r. (za 2022 r.) i w dniu 25 stycznia 2024 r. (za 2023 r.), zgodnie z przepisami art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela - przedłożone zostało przy piśmie z tych samych dni do: właściwej Regionalnej Izby Obrachunkowej (RIO w Bydgoszczy), Rady Gminy w Raciążku, dyrektora szkoły i przedszkola prowadzonych przez Gminę oraz związków zawodowych zrzeszających nauczycieli.
- 10) W związku z nieosiągnięciem w 2023 r. przez grupę nauczycieli mianowanych wysokości średnich wynagrodzeń zachodziła konieczność naliczania i wypłacania jednorazowych dodatków uzupełniających.

11) Na podstawie sporządzonej listy płac (Szkoły Podstawowej w Raciążku) ustalono, iż naliczone do wypłaty jednorazowe dodatki uzupełniające z tytułu niedopłaty wynoszącej 19.902,49 zł zostały rozdzielone na nauczycieli mianowanych.

12) Dodatki te zostały wypłacone w dniu 30 stycznia 2024 r., co potwierdza wyciąg bankowy z tego dnia dla rachunku bankowego Szkoły.

Podsumowując:

- organ prowadzący szkoły będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadził, w terminie określonym w 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, analizę poniesionych w roku 2021 wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy KN oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego;
- grupie nauczycieli, która nie osiągnęła wysokości średnich wynagrodzeń zostały wypłacone jednorazowych dodatki uzupełniające;
- organ prowadzący szkoły będący jednostką samorządu terytorialnego sporządził sprawozdanie w terminie określonym w art. 30a ust. 4 ustawy KN, które przekazał: regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkoły i przedszkola oraz związkom zawodowym.

3.3.3. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych.

Rok 2022

W dniu 9 lutego 2023 r. kontrolowana jednostka sporządziła roczne sprawozdanie o udzielonych w 2022 r. zamówieniach publicznych o numerze referencyjnym nadanym przez Urząd Zamówień Publicznych 2022/SPRR 0003099/01 wypełniając tym samym obowiązek nałożony przepisami art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. W sprawozdaniu wykazano, iż w 2022 r. udzielono 5 zamówień, o wartości mniejszej niż progi unijne, w tym: 2 zamówienia na roboty budowlane, 2 zamówienia na dostawy i 1 zamówienie na usługi. Wszystkie zamówienia udzielono w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy.

Rok 2023

W dniu 19 lutego 2024 r. kontrolowana jednostka sporządziła roczne sprawozdanie o udzielonych w 2023 r. zamówieniach publicznych o numerze referencyjnym nadanym przez system: 2023/SPRR 00008289/01 (**akta kontroli nr 12/24/II.3/16**), wypełniając tym samym obowiązek nałożony przepisami art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. W sprawozdaniu wykazano, iż w 2023 r. udzielono 3 zamówień, o wartości mniejszej niż progi unijne, w tym: 2 zamówienia na roboty budowlane i 1 zamówienie na usługi. Wszystkie zamówienia udzielono w trybie podstawowym, o którym mowa w art. 275 pkt 1 ustawy.

Ustalenia:

- 1) Sprawozdanie za 2022 r. i za 2023 r. sporządzono na wzorze stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania (Dz. U. z 2021 r., poz. 2463).
- 2) W wyniku kontroli rzetelności informacji przedstawionych w ww. sprawozdaniu dotyczącym 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/13**) stwierdzono, że:
 - a) Gmina Raciążek zawarła z ENERGA OBRÓT S.A. z siedzibą w Gdańsku w dniu 28 września 2022 r. umowę nr IT.272.2.2022.EE w zakresie dostawy energii elektrycznej w

okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. do lokali i obiektów o przewidywanym łącznym wynagrodzeniu 379.371,18 zł brutto (**akta kontroli nr 12/24/II.3/14**) oraz w dniu 5 października 2022 r. umowę nr IT.272.1.2022.EE w zakresie dostawy energii elektrycznej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. dla potrzeb oświetlenia drogowego o przewidywanym łącznym wynagrodzeniu 523.749,05 zł brutto (**akta kontroli nr 12/24/II.3/15**), których nie wykazała w sprawozdaniu za 2022 r., czym naruszono przepisy § 1 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania (Dz. U. z 2021 r., poz. 2463).

Ustalono, że umowy zawarto w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych prowadzonego przez Aleksandrowsko-Radziejowską Grupę Zakupową.

- b) w objętych kontrą zamówieniach (na „*Rozbudowę, przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Raciążek*” (sygnatura postępowania IT.271.2.2022) i na „*Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Raciążek*” (sygnatura postępowania IT.271.6.2022) zarówno w dokumentach postępowania SWZ (odpowiednio: rozdz. II Opis przedmiotu zamówienia pkt 3.1 oraz rozdz. 27 jak i w umowach (odpowiednio: § 4 umowy na rozbudowę i § 6 umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów) Zamawiający uwzględnił aspekty społeczne w zakresie wymogu, stosownie do art. 95 ustawy Pzp. „*aby wszystkie osoby wykonujące czynności w zakresie realizacji przedmiotu zamówienia, których wykonanie polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, zostały zatrudnione przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę*”. Stwierdzono, że w sprawozdaniu za 2022 r. w pkt VI. „*Zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy, uwzględniające aspekty społeczne*” nie wykazano żadnych postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia, uwzględniających aspekty społeczne, czym naruszono przepisy § 1 ust. 1 pkt 7 powyżej przywołanego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania.
- 3) Kontrolujący stwierdzili, że w 2023 r., analogicznie jak w roku 2022, Gmina Raciążek zawarła z ENERGA OBRÓT S.A. z siedzibą w Gdańsku w dniu 16 listopada 2023 r. dwie umowy: nr IT.272.1.2023.EE w zakresie dostawy energii elektrycznej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. dla potrzeb oświetlenia drogowego o przewidywanym łącznym wynagrodzeniu 145.317,15 zł brutto (**akta kontroli nr 12/24/II.3/17**) i nr IT.272.2.2023.EE w zakresie dostawy energii elektrycznej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. do lokali i obiektów o przewidywanym łącznym wynagrodzeniu 159.682,85 zł brutto (**akta kontroli nr 12/24/II.3/18**), których nie wykazała w sprawozdaniu za 2023 r., naruszając tym samym przepisy § 1 ust. 1 pkt 4 przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania.

Umowy zawarto w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych prowadzonego przez Aleksandrowsko-Radziejowską Grupę Zakupową.

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 36 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

Pan Maciej Malinowski – Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej (który z upoważnienia Wójta złożył wyjaśnienie - **akta kontroli nr 12/24/II.3/19**) wyjaśnił, że ówczesny Kierownik Referatu omyłkowo nie zamieścił danych dotyczących umów zawartych w wyniku postępowania prowadzonego przez grupę zakupową a także zamówień uwzględniających aspekty społeczne.

Pismo z dnia 21 marca 2024 r. Zastępcy Wójta Gminy Raciążek Pana Michała Suchomskiego wraz z zakresem czynności byłego Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej Pana Przemysława Buchalskiego włączono do **akt kontroli nr 12/24/II.3/20**.

W dniu 12 kwietnia 2024 r. sporządzono korekty sprawozdań: za 2022 r. (nr sprawozdania nadany przez system 2022/SPRR 00033995/04) i za 2023 r. (nr sprawozdania nadany przez system 2023/SPRR 00033454/05) w których uzupełniono brakujące dane w pkt III „Zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne” oraz w pkt VI. „Zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy , uwzględniające aspekty społeczne”, czym wypełniono postanowienia § 3 przywołanego powyżej rozporządzenia. Kserokopię korekt włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/II.3/21**.

4. Inwentaryzacja.

W punkcie tym dokonano sprawdzenia poprawności wypełnienia obowiązku nałożonego na jednostkę zaliczoną do sektora finansów publicznych przepisami rozdziału 3. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, to jest: właściwego przeprowadzenia, rozliczenia a także udokumentowania inwentaryzacji składników aktywów i pasywów jednostki, wynikiem których to czynności winno być:

- doprowadzenie danych wynikających z ksiąg rachunkowych do zgodności ze stanem rzeczywistym;
- zapewnienie przedstawienia rzetelnej informacji o sytuacji ekonomicznej jednostki;
- rozliczenie osób materialnie odpowiedzialnych za powierzone im mienie.

4.1. Regulacje wewnętrzne.

Obowiązujące w jednostce zasady w zakresie przeprowadzania inwentaryzacji w okresie poddanym kontroli zostały określone przez Wójta Gminy Raciążek w Instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem nr 38/2020 z dnia 23 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy Raciążek, W „Instrukcji inwentaryzacyjnej” kierownik jednostki określił: rodzaje i metody przeprowadzenia inwentaryzacji ze wskazaniem składników majątkowych inwentaryzowanych poszczególnymi metodami; terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji poszczególnymi metodami; czynności, które należy wykonać przy przeprowadzaniu inwentaryzacji poszczególnymi metodami; zasady powoływania komisji inwentaryzacyjnej; uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność organów i osób w związku z wykonywaniem czynności inwentaryzacyjnych; zasady ustalania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych.

4.2. Przeprowadzenie inwentaryzacji w badanym okresie.

Okresową - roczną inwentaryzację w 2023 r. przeprowadzono na podstawie zarządzenia nr 60/2023 Wójta Gminy Raciążek z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji. Na mocy tego zarządzenia określono obszary objęte inwentaryzacją, wskazano osobę odpowiedzialną za sprawny, terminowy i prawidłowy przebieg czynności

inwentaryzacyjnych Zarządzeniem tym Wójt powołał także komisję inwentaryzacyjną oraz wyznaczył zespół spisowy.

Kontrolą objęto:

- terminowość i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji,
- udokumentowanie wyników inwentaryzacji,
- rozliczenie inwentaryzacji w księgach rachunkowych.

Ustalenia:

- 1) Poprzednią pełną inwentaryzację przeprowadzono w 2020 r. na podstawie zarządzenia nr 42/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych Gminy Raciążek oraz powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych do jej przeprowadzenia. Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy o rachunkowości oraz uregulowaniami wewnętrznymi – Instrukcją inwentaryzacyjną termin następnej pełnej inwentaryzacji wypada na koniec 2024 r.
- 2) Podczas niniejszej kontroli badaniu poddano dokumentację inwentaryzacji okresowej- rocznej, która została przeprowadzona wg. stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.
- 3) Inwentaryzację środków pieniężnych w kasie oraz druków ścisłego zarachowania przechowywanych w kasie Urzędu przeprowadzono w dniu 29 grudnia 2023 r. (ostatni dzień roboczy w 2023 r.). Stan środków pieniężnych w kasie ustalony podczas inwentaryzacji wynosił 0,00 zł. Stan druków ścisłego zarachowania ustalony podczas inwentaryzacji, zgodny był ze stanem druków wynikającym z zapisów księgi druków ścisłego zarachowania.
- 4) Inwentaryzację gruntów przeprowadzono według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. dokonując weryfikacji zapisów ksiąg inwentarzowych nieruchomości będących w zasobach komunalnych Gminy Raciążek z danymi zawartymi w księgach rachunkowych. Z czynności weryfikacji sporządzono protokół. W toku weryfikacji stwierdzono różnice na łączną kwotę 121.119,30 zł. Różnice zostały wyjaśnione i rozliczona w księgach rachunkowych prowadzonych dla Urzędu – ujęte na koncie 011 „Środki trwałe”.
- 5) Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych zinwentaryzowano metodą porównania sald wykazanych przez bank prowadzący obsługę budżetu na dzień 31 grudnia 2023 r. z zapisami ewidencji księgowej. Stwierdzono różnicę w wysokości 50,00 zł w saldzie konta 139 prowadzonego dla rachunku Depozytów nr 43 9537 0000 2005 0050 1640 0001. Różnica została wyjaśniona (wynikała z błędnego księgowania) i rozliczona w księgach rachunkowych prowadzonych dla Urzędu. Ponadto w przypadku rachunków bankowych, na których w roku 2023 nie wystąpiły obroty – nie prowadzono ewidencji w księgach rachunkowych decyzją Wójta Gminy Raciążek mają zostać zamknięte. Kontrolującym przedłożono wniosek Wójta skierowany do Banku o zamknięcie 6 rachunków bankowych.
- 6) Weryfikację sald kont księgowych dokonano według stanu na ostatni dzień roku 2023. Z czynności weryfikacji sporządzono protokół.
- 7) Składniki majątku spisano na arkuszach spisowych. Wyniki spisów z natury zostały udokumentowane na arkuszach spisowych, które zawierały, m.in. podpisy osób dokonujących spisu, oznaczenie pola spisowego, datę rozpoczęcia i zakończenia spisu.
- 8) W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji ujawniono różnice opisane powyżej (w zakresie gruntów i środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych). Różnice wyjaśniono i rozliczono w księgach rachunkowych 2023 r. prowadzonych dla Urzędu.
- 9) Z czynności inwentaryzacyjnych sporządzano protokoły dla poszczególnych składników majątkowych oraz ostateczny protokół końcowy.

III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

2022 rok

Rada Gminy w Raciążku w dniu 5 października 2010 r. podjęła uchwałę nr XLI/295/10 w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

Projekt budżetu Gminy Raciążek na rok 2022 przyjęty został zarządzeniem nr 44/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 10 listopada 2021 r. w sprawie projektu budżetu Gminy Raciążek na 2022 r.

Projekt wraz z uzasadnieniem, zgodnie z art. 238 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.), został w dniu 15 listopada 2021 r. przekazany Przewodniczącemu Rady Gminy oraz do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy celem zaopiniowania. Regionalna Izba Obrachunkowa uchwałą nr 9/P/2021 Składu Orzekającego nr 10 Izby z dnia 7 grudnia 2021 r. zaopiniowała pozytywnie przedłożony projekt uchwały budżetowej Gminy Raciążek na 2022 r.

Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2022-2036 przyjęty został zarządzeniem nr 45/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 10 listopada 2021 r.

W dniu 15 listopada 2021 r. Gmina Raciążek przekazała do Regionalnej Izby Obrachunkowej projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2022-2036 celem wydania stosownej opinii. W dniu 7 grudnia 2021 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy uchwałą nr 9/WPF/2021 Składu Orzekającego nr 10 wydała pozytywną opinię w sprawie: opinii o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Raciążek na lata 2022 – 2036.

Zgodnie z art. 248 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w terminie 7 dni od dnia przekazania projektu uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje podległym jednostkom informacje niezbędne do opracowania projektów ich planów finansowych, zatem informacje te winny być przekazane podległym jednostkom do dnia 17 listopada 2021 r. W oparciu o przedłożoną dokumentację, tj. pisma skierowane do kierowników poszczególnych jednostek ustalono, iż informacje te przekazano wszystkim podległym i nadzorowanym jednostkom w dniu 17 listopada 2021 r.

Jednostki opracowały projekty planów finansowych i przekazały je do Urzędu Gminy w Raciążku w terminie do dnia 2 grudnia 2021 r.

Budżet Gminy Raciążek na rok 2022 został uchwalony przez Radę Gminy Raciążek uchwałą nr XXXII/263/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. Planowane wielkości dochodów i wydatków przedstawiały się następująco:

1. dochody budżetu w wysokości	13.125.554,37 zł,
z tego:	
• bieżące w wysokości	13.125.554,37 zł,
• majątkowe w wysokości	0,00 zł,
2. wydatki budżetu w wysokości	15.575.319,19 zł,
z tego:	
• bieżące w wysokości	13.124.075,55 zł,
• majątkowe w wysokości	2.451.243,64 zł,
3. przychody w wysokości	3.001.803,10 zł,
4. rozchody w wysokości	552.038,28 zł.

Budżet zaplanowano z deficytem w wysokości 233.232,98 zł, który miał zostać pokryty

planowanym do zaciągnięcia kredytem.

Skład Orzekający nr 10 RIO w Bydgoszczy uchwałą Nr 6/Dpr/2021 z dnia 7 grudnia 2021 r. zaopiniował pozytywnie możliwość sfinansowania planowanego deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Raciążek na 2022 r.

W § 5 uchwały budżetowej Rada Gminy ustaliła limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na:

- 1) pokrycie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 100.000,00 zł,
- 2) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 552.038,28 zł,
- 3) pokrycie planowanego deficytu w kwocie 233.232,98 zł.

Na podstawie zapisów § 19 uchwały budżetowej Rada Gminy Raciążek upoważniła Wójta Gminy do:

- 1) zaciągania kredytów i pożyczek na:
 - pokrycie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 100.000,00 zł,
 - spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczki w kwocie 552.038,28 zł.;
- 2) zaciągania zobowiązań na finansowanie programów i projektów realizowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;
- 3) zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w ciągu roku jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i termin zapłaty upływa w roku następnym;
- 4) do dokonywania zmian w planie wydatków bieżących w tym także w zakresie wynagrodzeń i pochodnych z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami;
- 5) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu;
- 6) udzielanie w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do łącznej kwoty – 50.000,00 zł.

W budżecie utworzono rezerwy w łącznej wysokości 48.265,00 zł w tym:

- ogólną w wysokości – 15.575,00 zł
- celową w wysokości – 32.690,00 zł, z przeznaczeniem na: realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego.

Uchwała budżetowa na 2022 r. została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 2 lutego 2022 r., pod poz. 530.

Wójt Gminy Raciążek sporządził, zgodnie z art. 249 ustawy o finansach publicznych, plan finansowy Urzędu Gminy na 2022 r.

Informacje o ostatecznych kwotach wydatków i dochodów zostały skierowane do kierowników podległych jednostek z zachowaniem 21 dniowego terminu, tj. w dniu 27 stycznia 2022 r., co ustalono na podstawie pism z tego dnia, tj. zgodnie z art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Jednostki dostosowały projekty planów finansowych do uchwały budżetowej, zgodnie z art. 249 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i przekazały je do Urzędu Gminy w Raciążku.

Wójt Gminy Raciążek nie upoważnił kierowników jednostek organizacyjnych do działania, w tym do zawierania umów, których płatność następuje w kolejnym roku.

2023 rok

Projekt budżetu Gminy Raciążek na rok 2023 przyjęty został zarządzeniem nr 46/2022 Wójta Gminy Raciążek z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia projektu budżetu Gminy Raciążek na 2023 r. Został on przekazany 15 listopada 2022 r. wraz z uzasadnieniem, zgodnie z art. 238 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.), Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Skępem oraz w myśl art. 238 ust. 1 pkt 2 tej ustawy do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy celem zaopiniowania.

Regionalna Izba Obrachunkowa uchwałą nr 16/P/2022 Składu Orzekającego nr 10 z dnia 14

grudnia 2022 r. zaopiniowała pozytywnie przedłożony projekt uchwały budżetowej Gminy Raciążek na 2023 r.

W dniu 15 listopada 2022 r. Gmina Raciążek przekazała do Regionalnej Izby Obrachunkowej projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2023-2037 celem wydania stosownej opinii. W dniu 14 grudnia 2022 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy uchwałą nr 16/WPF/2022 Składu Orzekającego nr 10 wydała pozytywną opinię w sprawie: wyrażenia opinii o Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Raciążek na lata 2023 – 2027.

Zgodnie z art. 248 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w terminie 7 dni od dnia przekazania projektu uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje podległym jednostkom informacje niezbędne do opracowania projektów ich planów finansowych, zatem informacje te winny być przekazane podległym jednostkom do dnia 17 listopada 2022 r. W oparciu o przedłożoną dokumentację, tj. pisma skierowane do kierowników poszczególnych jednostek ustalono, iż informacje te przekazano jednostkom objętym kontrolą w terminie, w dniu 15 listopada 2022 r.

Jednostki opracowały projekty planów finansowych i przekazały je do Urzędu Gminy w Raciążku do dnia 25 listopada 2022 r.

Budżet Gminy Raciążek na rok 2023 został przyjęty przez Radę Gminy jako organ stanowiący uchwałą nr XLVII/365/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r.

W dniu 10 lutego 2023 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy poinformowana została o błędzie pisarskim w numeracji uchwały w sprawie przyjęcia budżetu gminy oraz uchwaleniu Wieloletniej Prognozy Finansowej na 2023 r. Pismo załączono do **akt kontroli nr 12/24/III.1/25**.

Planowane wielkości dochodów i wydatków przedstawiały się następująco:

1. dochody budżetu w wysokości 31.786.032,42 zł,
z tego:
 - bieżące w wysokości 14.309.964,79 zł
 - majątkowe w wysokości 17.476.067,63 zł
2. wydatki budżetu w wysokości 36.127.553,26 zł
z tego:
 - bieżące w wysokości 15.944.897,09 zł
 - majątkowe w wysokości 20.182.656,17 zł
3. przychody w wysokości 4.844.591,12 zł,
4. rozchody w wysokości 503.070,28 zł.

Budżet zaplanowano z deficytem w wysokości 4.341.520,84 zł, który miał zostać pokryty:

- wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 2.000.000,00 zł,
- przychodami z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 1.341.521,84 zł,
- przychodami z zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w kwocie 999.999,00 zł.

Skład Orzekający nr 10 RIO w Bydgoszczy uchwałą nr 14/Dpr/2022 z dnia 14 grudnia 2022 r. zaopiniował pozytywnie możliwość sfinansowania planowanego deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Raciążek na 2023 r.

W § 5 uchwały budżetowej ustalono limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek

zaciąganych na:

- pokrycie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 100.000,00 zł,
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 503.070,28 zł.

Zgodnie z zapisami § 21 uchwały budżetowej Rada upoważniła Wójta Gminy do:

1) zaciągania kredytów i pożyczek na:

- pokrycie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 100.000,00 zł,
 - spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczki w kwocie 503 070,28 zł,
- 2) zaciągania zobowiązań na finansowanie programów i projektów realizowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi,
- 3) dokonywania zmian w planie wydatków bieżących w tym także w zakresie wynagrodzeń i pochodnych z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami,
- 4) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu,
- 5) udzielanie w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do łącznej kwoty – 50.000,00 zł

W budżecie utworzono rezerwy w łącznej wysokości 134.000,00 zł w tym:

- ogólną w wysokości 36.048,00 zł,
- celową z przeznaczeniem na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości 42.790,00 zł.

Uchwała budżetowa na 2023 r. została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 27 lutego 2023 r., pod poz. 1360.

Informacje o ostatecznych kwotach wydatków i dochodów zostały skierowane do kierowników podległych jednostek z zachowaniem 21 dniowego terminu, tj. w dniu 27 stycznia 2023 r., co ustalono na podstawie pism z tego dnia, tj. zgodnie z art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Jednostki dostosowały projekty planów finansowych do uchwały budżetowej, zgodnie z art. 249 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i przekazały je do Urzędu Gminy w Raciążku.

Wójt Gminy Raciążek opracował plan finansowy Urzędu Gminy na 2023 r. Plan finansowy został sporządzony zgodnie z art. 249 ustawy o finansach publicznych.

Wójt Gminy Raciążek nie upoważnił kierowników jednostek organizacyjnych do działania, w tym do zawierania umów, których płatność następuje w kolejnym roku.

1. Dochody budżetowe.

Kontroli poddano:

- uchwałę budżetową na 2022 r. wraz z uchwałami i zarządzeniami zmieniającymi,
- rejestry dochodów budżetowych na 2022 r. (urządzenie analityczne prowadzone do konta 130), subwencjami i dotacjami wpływając na konto 133 organu,
- sprawozdania jednostkowe Rb-27S, Rb-PDP, Rb-50 sporządzone wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

Zagadnienie dotyczące dochodów badano w zakresie:

- realności i poprawności opracowania planu dochodów,
- poprawności klasyfikowania poszczególnych źródeł dochodów,
- poprawności wykazywania planowanych i wykonanych dochodów w sprawozdaniach budżetowych.

Uchwała budżetowa Miasta i Gminy Sępole z dnia 28 grudnia 2021 r. określająca budżet na rok 2022 była zmieniana 32 – krotnie, z tego 11 razy uchwałami Rady Gminy i 21 razy zarządzeniami Wójta. Nie stwierdzono przekroczenia ustawowych kompetencji Wójta do

dokonywania zmian w budżecie.

Na podstawie zbiorczych rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r.: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych ustalono, że w kontrolowanej jednostce wykonanie dochodów i wydatków na dzień 31 grudnia 2022 r. przedstawiało się następująco:

(kwoty w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan pierwotny na 2022 r.	Plan po zmianach na 31.12.2022 r.	Wykonanie na 31.12.2022 r.	% wykonania planu 2022
1	2	3	4	5	6
1	Dochody ogółem	13.125.554,37	37.768.596,25	21.878.720,35	57,92
2	- bieżące	13.125.554,37	21.279.960,16	21.687.593,53	101,91
3	- majątkowe	0,00	16.488.636,09	191.126,82	1,15
4	Wydatki ogółem	15.575.319,19	41.793.510,31	19.156.726,43	45,83
5	- bieżące	13.124.075,55	19.794.108,50	18.685.328,78	94,39
6	- majątkowe	2.451.243,64	21.999.401,81	471.397,65	2,14
7	Wynik (nadwyżka/deficyt)	- 233.232,98	- 4.024.914,06	2.721.993,92	-56,93
8	Przychody	3.001.803,10	4.576.952,34	2.291.681,08	50,07
9	Rozchody	552.038,28	552.038,28	542.668,28	98,30

1.1. Subwencje i dotacje.

1.1.1. Subwencje.

W projekcie budżetu Gminy Raciążek na 2022 r., przyjętym zarządzeniem nr 44/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 10 listopada 2021 r. w sprawie projektu budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. plan dochodów ujętych w § 2920 „Subwencje ogólne z budżetu państwa” określono na kwotę 4.839.890,00 zł, zgodnie z informacją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 października 2021 r. znak: nr ST3.4750.31.2021.

W budżecie gminy na 2022 r. przyjętym uchwałą nr XXXII/263/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r., plan dochodów z tego tytułu nie uległ zmianie w stosunku do projektu budżetu.

Zmiany wielkości ujętych w planie pierwotnym na 2022 r. dokonano jedynie w części oświatowej subwencji ogólnej dla gmin. Zmian dokonywano 3-krotnie uchwałami Rady Gminy i tak:

- uchwałą nr XXXV/286/2022 z dnia 15 marca 2022 r., na podstawie informacji Ministra Finansów znak: ST3.4750.1.2022, Rada zmniejszyła tę część subwencji o kwotę 10.888,00 zł,
- uchwałą nr XXXVI/308/2022 z dnia 28 czerwca 2022 r., na podstawie informacji Ministra Finansów znak: ST3.4750.17.2022.g z dnia 24 maja 2022 r., Rada zwiększyła tę część subwencji o kwotę 89.289,00 zł.
- uchwałą nr XXXIX/324/2022 z dnia 28 września 2022 r., na podstawie informacji Ministra Finansów znak: ST3.4750.19.2022.g z dnia 11 sierpnia 2022 r. oraz ST3.4750.21.2022.g z dnia 24 sierpnia 2022 r.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. dochody z tytułu subwencji zostały zrealizowane na kwotę 5.003.379,00 zł i stanowiły 22,86 % dochodów wykonanych w 2022 r. (21.878.720,35 zł).

Planowane i wykonane dochody w 2022 r. z tytułu subwencji, z podziałem na poszczególne jej części, zaprezentowano w zestawieniu poniżej:

Dział	Rozdział	§	Wyszczególnienie	Plan 2022 r.		Wykonanie
				Pierwotny	Po Zmianach	
1	2	3	4	5	6	7
758			Różne rozliczenia	4.839.890,00	4.978.229,00	5.003.379,00

75801	2920	Część oświatowa subwencji ogólnej dla j.s.t.	2.605.895,00	2.744.234,00	2.769.384,00
75807	2920	Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	2.171.909,00	2.171.909,00	2.171.909,00
75831	2920	Część równoważąca subwencji ogólnej	62.086,00	62.086,00	62.086,00

Ustalenia:

- 1) Otrzymane z budżetu państwa w 2022 r. środki z tytułu subwencji, zostały ujęte w ewidencji księgowej (po stronie Wn konta 133 oraz po stronie Ma konta 901), we właściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

- 2) W dniu 25 listopada 2022 r. pismem ST3.4751.41.2022.12g Minister Finansów poinformował o zwiększeniu części subwencji oświatowej o kwotę 12.478,00 zł, natomiast pismem ST3.4751.40.2022.13g z dnia 28 listopada 2022 r. została przekazana informacja o zwiększeniu subwencji oświatowej o kwotę 12.672,00 zł. Kserokopie informacji Ministra Finansów stanowią **akta kontroli nr 12/24/III.1/1**.

Mimo posiadanych informacji o zwiększeniu subwencji Wójt Gminy Raciążek nie przedłożył Radzie Gminy Raciążek projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie Gminy Raciążek na 2022 r.

Postępowaniem takim naruszone zostały przepisy art. 212, ust. 1 pkt 1 oraz 216 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.) w związku z art. 3. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2267 ze zm.).

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą: Skarbnik Gminy Raciążek – Pani Beata Pietrzak na podstawie § 14 pkt 2 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Raciążek, który stanowi, że „*Skarbnik odpowiada za planowanie i wykonanie Budżetu Gminy*” oraz Wójt Gminy Raciążek – Pan Rafał Jacek Krajewski na podstawie § 12, ust. 1 pkt 1 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Raciążek, w myśl którego „*Wójt przygotowuje projekty uchwał Rady Gminy...*”

Z informacji uzyskanej od Skarbnika Gminy Raciążek (**akta kontroli nr 12/24/III.1/2**) wynika, że sytuacja ta powstała wskutek przeoczenia.

Odnosząc się do wyjaśnienia Skarbnika Gminy kontrolujący zwracają uwagę na obowiązek ujmowania w budżecie gminy wszystkich źródeł dochodów na podstawie otrzymanych informacji o przyznanych środkach.

- 3) Dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S o dochodach budżetowych za 2022 r. (w kolumnie 7 „Dochody wykonane”) wynikały z zapisów ewidencji księgowej oraz wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-27S o dochodach budżetowych j.s.t. za podany wyżej okres, które sporządzono na podstawie sprawozdań jednostkowych.
- 4) W sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych j.s.t. na koniec 2022 r. wykazano, iż środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku wyniosły 235.154,00 zł. Kwota ta dotyczyła części oświatowej subwencji ogólnej na styczeń 2023 r., która wpłynęła na rachunek kontrolowanej jednostki w dniu 21 grudnia 2022 r. (WB nr 00649). Stosownie do przepisów art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2267 ze zm.), pierwsza rata części subwencji oświatowej otrzymana w grudniu roku poprzedniego jest dochodem roku następnego. Biorąc pod uwagę stan środków na rachunku bankowym w wysokości 4.363.342,77 zł wykazany w sprawozdaniu Rb-ST na koniec 2022 r., a także saldo Ma konta 909 „Rozliczenia międzyokresowe” w wysokości 235.154,00, stwierdzono, że Gmina Raciążek nie przeznaczyła na pokrycie wydatków budżetu w 2022 r. środków z subwencji oświatowej przeznaczonych na wydatki 2023 r.

1.1.1.1. Subwencja wyrównawcza.

Wielkość części wyrównawczej subwencji ogólnej, przyjęta w uchwale budżetowej przez kontrolowaną jednostkę na 2022 r. wynosiła 2.171.909,00 zł i składała się z kwoty podstawowej w wysokości 1.920.969,00 zł i uzupełniającej w wysokości 2502.940,00 zł, zgodnie z pismem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Nr ST3.4750.31.2021 z dnia 14 października 2021 r.

Podstawę do otrzymania kwoty podstawowej, stanowiącej element składowy części wyrównawczej subwencji ogólnej, stanowią dane wykazane przez gminę w sprawozdaniu budżetowym Rb – PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych.

Kontrolujący, na podstawie dokumentacji budżetowej i podatkowej, dokonali sprawdzenia prawidłowości wykazanych kwot w kolumnach 2, 3, 4, 5 i 6 sprawozdania Rb – PDP za 2022 r., dotyczących wykonania dochodów podatkowych, skutków obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zaniechania poboru oraz skutków decyzji wydawanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa obliczonych za cały 2022 r., które są podstawą do naliczenia tej części subwencji na 2024 r. Ustalenia w tym zakresie zawarto w dalszej części protokołu, w punkcie dotyczącym dochodów z podatków i opłat.

1.1.2. Dotacje.

Zakresem kontroli objęto następujące zagadnienia:

- prawidłowość zaewidencjonowania w urządzeniach księgowych otrzymanych z Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i od innych dysponentów dotacji oraz ujęcia ich w odpowiednich podziałkach klasyfikacji budżetowej,
- zgodność danych wykazanych w ewidencji księgowej z danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-27S o dochodach budżetowych za 2022 r. oraz w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach za ten sam okres sprawozdawczy,
- terminowość zwrotu niewykorzystanych w 2022 r. dotacji na rachunek budżetu państwa i od innych dysponentów.

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- uchwałę budżetową na 2022 r. ze zmianami,
- decyzje Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 2022 r. przyznające dotacje na 2022 r.,
- umowy dotacji podpisane w 2022 r. i latach wcześniejszych aktualne w 2022 r.,
- wydruki komputerowe z ewidencji księgowej pn. „Zestawienie stanów kont – paragraf” za rok 2022 sporządzone dla paragrafów: 2010, 2030, 2040, 2060, 2180, 2040, 2680, 2690, 2710, 2750, 6257, 6300, 6330, 6620, 6630.
- sprawozdanie Rb-50 o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2022 r.,
- roczne zbiorcze sprawozdanie samorządowej jednostki budżetowej Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jst. za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r.,
- wyciągi bankowe dokumentujące zwrot niewykorzystanych dotacji.

Na podstawie planów finansowych jednostki kontrolowanej na rok 2022 przyjętych w oparciu o uchwałę budżetową na 2022 rok wraz z jej zmianami, ewidencji analitycznej dochodów oraz sprawozdań o symbolu Rb-27S i Rb-50 za 2022 r., kontrolujący sporządzili poniższe zestawienie obrazujące planowane i wykonane dochody z tytułu otrzymanych dotacji w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Dochody wykonane	% wykonania
010	1095	2010	238.092,60	238.000,04	99,96
750	75011	2010	54.040,00	52.522,64	97,19
751	75101	2010	1.050,00	1.049,65	99,97
751	75109	2010	21.839,50	20.063,41	91,87
801	80153	2010	17.345,25	17.215,98	99,25
852	85228	2010	148.360,00	148.360,00	100,00
852	85295	2010	392.700,04	392.700,04	100,00
855	85502	2010	1 344.023,00	1.349.177,00	100,38
855	85503	2010	410,85	410,85	100,00
855	85513	2010	9.928,00	9.714,00	97,84
Paragraf: 201			2.227.789,24	2.229.213,61	100,06
801	80195	2020	5.000,00	5.000,00	100,00
Paragraf: 202			5.000,00	5.000,00	100,00
758	75814	2030	19.946,12	19.946,12	100,00
801	80104	2030	88.854,00	88.854,00	100,00
852	85213	2030	35.632,00	35.632,00	100,00
852	85214	2030	248.624,00	246.707,00	99,23
852	85216	2030	403.911,00	404.627,00	100,18
852	85219	2030	97.514,00	97.514,00	100,00
852	85230	2030	8.192,00	8.192,00	100,00
854	85415	2030	56.092,00	56.092,00	100,00
Paragraf: 203			958.765,12	957.564,12	99,87
750	75075	2057	5.326,00	0,00	0,00
852	85295	2057	7.400,00	97.399,10	1 316,20
Paragraf: 205			12.726,00	97.399,10	765,36
855	85501	2060	1.298.552,00	1.286.512,00	99,07
Paragraf: 206			1.298.552,00	1.286.512,00	99,07
750	75095	6257	164.368,00	164.368,00	100,00
Paragraf: 625			164.368,00	164.368,00	100,00
758	75814	6330	22.816,95	22.816,95	100,00
Paragraf: 633			22.816,95	22.816,95	100,00
Razem			4.690.017,31	4.690.017,31	100,00

Na podstawie planów finansowych, ewidencji księgowej i dowodów źródłowych, kontrolujący sporządzili poniższe zestawienie obrazujące zwroty w części niewykorzystanej w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	§	Zwrot		WB nr
			kwota	data	
1	2	3	7	8	9
010	01095	2010	92,56	25.05.2022	WB 248
750	75011	2010	1.517,36	30.01.2023	WB 61
751	75101	2010	0,35	27.12.2022	WB 687
751	75109	2010	1.776,09	10.03.2022	WB 111
801	80153	2010	129,27	29.12.2022	WB 693
852	85214	2030	796,88	30.01.2023	WB 61
852	85216	2030	716,00	30.01.2023	WB 61
852	85230	2030	261,86	30.01.2023	WB 61
852	85295	2010	9.544,64	30.01.2023	WB 61
854	85415	2030	11.218,40	25.01.2023	WB 53
855	85501	2060	29.349,41	30.01.2023	WB 61
855	85502	2010	6.488,30	30.01.2023	WB 61
855	85503	2010	250,37	30.01.2023	WB 61
855	85513	2010	439,51	30.01.2023	WB 61
Razem			62.581,00		

Ustalenia:

- 1) Na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej dochodów budżetowych w zakresie otrzymanych dotacji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. stwierdzono, że otrzymane przez kontrolowaną jednostkę w 2022 r. dotacje zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej (Wn 133, Ma 901) oraz w odpowiednich podziałkach klasyfikacji budżetowej.
- 2) Zgodność danych wykazanych w ewidencji księgowej dochodów z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S o dochodach budżetowych za 2022 r. opisano poniżej w ppkt 1.1.2.1. Poprawność danych wykazanych w rocznym jednostkowym sprawozdaniu o dochodach Rb-27S.
- 3) Kwoty dotacji na zadania zlecone zostały prawidłowo zaewidencjonowane w urządzeniach księgowych oraz wykazane w sprawozdaniu Rb-50 kwartalne sprawozdanie o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami” za IV kwartał 2022 r.
- 4) Łącznie dokonano zwrotu niewykorzystanych dotacji w wysokości 62.581,00 zł. Do dnia 31 grudnia 2022 r. dokonano zwrotu w wysokości 1.998,27 zł. Pozostałe środki niewykorzystanych dotacji zwrócono do dnia 31 stycznia 2023 r., tj. w terminie wynikającym z art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
- 5) W sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych na koniec 2022 r. z dnia 20 lutego 2023 r. (znacznik: 32AE6D4E3784BDCE) – **akta kontroli nr 12/24/III.1/3** – w pozycji „Środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazano 129,27 zł.
- 6) Na podstawie zapisów na koncie 224 ustalono, że na dzień 31 grudnia 2022 r. saldo Ma tego konta wykazywało wartość 61.737,38 zł. Na saldo konta składały się kwoty dotacji podlegające zwrotowi w 2023 r. w wysokości 60.582,73 zł oraz niewykorzystanych środków na pomoc dla Ukrainy w wysokości 1.154,65 zł.
- 7) Wykazanie danych nie wynikających z ewidencji księgowej stanowi naruszenie § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.) w związku z postanowieniami § 20 ust.1 załącznika nr 37 do tegoż rozporządzenia.
Z wyjaśnienia Skarbnika Gminy Raciążek – Pani Beaty Pietrzak (**akta kontroli nr 12/24/III.1/4**) wynika, że „niewykazanie (...) spowodowane było brakiem nadzoru związanego z ciągłą rotacją pracowników referatu finansowego”.
- 8) Ustalono, że na dzień 31 grudnia 2023 r. saldo Ma konta 224 wynosiło 21.203,59 zł i stanowiło wartość niewykorzystanych dotacji podlegających zwrotowi. W sprawozdaniu RB-ST za 2023 r., jako środki niewykorzystanych dotacji w 2023 r. wykazano kwotę 21.153,61 zł, na którą składały się środki niewykorzystanych dotacji (21.203,59 zł) oraz wadium na przetarg na dzierżawę gruntów gminnych (50,00 zł). Wadium wpłacone zostało w dniu 28 marca 2023 r. do kasy Urzędu Gminy w Raciążku (Raport kasowy nr 48). Wpłaty dokonano kartą płatniczą co potwierdza wyciąg bankowy nr 68/2023 z dnia 29.03.2023 r. do rachunku 57 9537 0000 0050 1640 2000 0001. Do dnia 31 grudnia 2023 r. wadium nie zostało zwrócone ani nie przeksięgowano go na poczet należnego czynszu, co potwierdza saldo konta analitycznego 240-000-00000-0000-04.
Zgodnie z § 4 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2213) wadium po zakończeniu postępowania przetargowego winno być zwrócone uczestnikowi, który nie wygrał przetargu bądź zaliczone w poczet

dzierżawy w przypadku gdy z uczestnikiem zawarto umowę dzierżawy. W przypadku tym przetarg zakończył się wyłonieniem dzierżawcy, zatem wadium winno być przeksięgowane w poczet zapłaty za dzierżawę. Nieprawidłowość ta została usunięta poprzez przeksięgowanie tej kwoty z konta 240 (Wn) na konto 221(Ma) jako należność z tytułu czynszu dzierżawnego.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość ponosi Skarbnik Gminy Raciążek, która w ustnych wyjaśnieniach wskazała, iż sytuacja ta spowodowana była „moją nieuwagą i przeoczeniem”.

Odnosząc się do wyjaśnień Skarbnika Gminy, kontrolujący zwracają uwagę na konieczność bieżącej analizy i kontroli wszystkich operacji księgowych.

Do akt kontroli (**akta kontroli nr 12/24/III.1/5**) włączono: wydruk z systemu księgowego pn. „Zestawienie stanów kont – syntetycznie na dzień 31.12.2023 r.”, Sprawozdanie Rb-ST za 2023 r. – wydruk z systemu Bestia, raport kasowy nr 48, wyciąg bankowy nr 68/2023 z dnia 29.03.2023 r., „wykaz stanów kont dla konta 224-000-00000-0000-04 za okres od 2023.01.01 – 2023.12.31”, protokół z dnia 15.03.2024 r. przyjęcia ustnego wyjaśnienia od Skarbnika Gminy Raciążek oraz polecenie księgowania nr 30 z dnia 4.04.2024 r.

- 9) Stwierdzono zgodność danych sprawozdania Rb-27S rocznego z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. z danymi zawartymi w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach za ten sam okres sprawozdawczy.
- 10) Dotacje wpływały bezpośrednio na rachunek budżetu Gminy Raciążek i były ujmowane w księgach budżetu zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa (...). W księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Raciążku wpływ dotacji ujmowano na koncie 720 (Ma) w korespondencji z kontem 130 (Wn) – zgodnie z cytowanym wyżej przepisem rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów.
- 11) W świetle powyższych ustaleń kontrolujący stwierdzają, iż nieprawidłowość stwierdzona podczas poprzedniej kontroli kompleksowej nadal występują, zatem wniosek pokontrolny nr 10 wystąpienia pokontrolnego RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2021 r. nie został zrealizowany.

1.1.2.1. Poprawność danych wykazanych w rocznym jednostkowym sprawozdaniu o dochodach Rb-27S.

Na podstawie danych ewidencji księgowej prowadzonej w zakresie dochodów budżetowych (konto 901) oraz sprawozdania jednostkowego Rb-27S o dochodach za 2022 r. sporządzono zestawienie obrazujące kwoty wynikające z ksiąg rachunkowych oraz kwoty wykazane w sprawozdaniu:

L.p.	Dział	Rozdział	Paragraf	Kwota wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-27S	Kwota wynikająca z ksiąg rachunkowych	Różnica (kol. 5 minus kol. 6)
1	2	3	4	5	6	7
1	750	75023	0690	7 228,83	7 967,79	-738,96
2	852	85214	2030	246 707,00	245 910,12	796,88
3	852	85214	2100	14 100,00	14 100,00	0,00
4	852	85214	2700	0,00	-14 100,00	14 100,00
5	852	85216	2030	404 627,00	403 911,00	716,00
6	852	85230	2030	8 192,00	7 930,14	261,86

7	852	85295	2010	392 700,04	383 155,40	9 544,64
8	853	85395	2100	19 584,00	19 041,35	542,65
9	853	85395	2180	3 351 571,21	2 983 351,21	368 220,00
10	854	85415	2030	56 092,00	44 873,60	11 218,40
11	855	85501	2060	1 286 512,00	1 257 162,59	29 349,41
12	855	85502	2700	0,00	1 730,17	-1 730,17
13	855	85502	2100	1 894,17	164,00	1 730,17
14	855	85502	2010	1 349 177,00	1 342 688,70	6 488,30
15	855	85503	2010	410,85	160,48	250,37
16	855	85513	2010	9 714,00	9 274,49	439,51
Razem						441 189,06

Kontrolujący dokonali porównania zapisów ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 901 – „Dochody budżetu” z wielkościami ujętymi w sprawozdaniu o dochodach za 2022 r. stwierdzając, że:

- 1) Wielkości ujęte w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S Urzędu Gminy w Raciążku tożsame są z wielkościami ujętymi w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S Gminy Raciążek.
- 2) W dniu 30 stycznia 2023 r. dokonano zwrotu niewykorzystanych dotacji, wymienionych w poz.: 2, 5, 6, 7, 10, 11, 14, 15 i 16 powyższego zestawienia co potwierdza wyciąg bankowy nr 61 z dnia 30.01.2023 r. oraz zaewidencjonowano w księgach rachunkowych budżetu gminy pod datą 31 grudnia 2022 r.
- 3) W sprawozdaniu wykazano także zaniżone kwoty dochodów uzyskanych w 2022 r. (poz.: 1 i 12 zestawienia) oraz zawyżone kwoty dochodów (poz.: 8 i 13), które nie znajdują odzwierciedlenia w ewidencji księgowej.
- 4) Zawarte w jednostkowym sprawozdaniu budżetowym Rb-27S (**akta kontroli nr 12/24/II.3/1**) dane nie wynikają z ewidencji księgowej prowadzonej w tym zakresie. Różnica pomiędzy zapisami ewidencji księgowej a danymi wykazanymi w sprawozdaniu wynosi 441.189,06 zł.

Wykazanie w sprawozdawczości budżetowej danych niezgodnych z ewidencją księgową stanowi naruszenie przepisu § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454).

Odpowiedzialność za poprawność sporządzania projektu sprawozdań budżetowych ponosi Skarbnik Gminy Raciążek, która w wyjaśnieniu z dnia 3 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/6**) wskazała, że nie jest w stanie wyjaśnić powstałych rozbieżności

Do **akt kontroli nr 12/24/III.1/27** włączono:

- wydruki za okres od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2022 r., pn.: „Wykaz stanów i sald dla konta 901-750-75023-0690-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85214-2030-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85216-2030-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85230-2030-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85295-2010-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-853-85395-2100-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-853-85395-2180-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-7508-75814-2180-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-854-85415-2030-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-855-85501-2060-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-855-85502-2010-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-855-85502-2100-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-855-85502-2700-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-855-85503-2010-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-855-85513-2010-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85214-2010-00”, „Wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85214-2700-00”,
- wyciągi bankowe nr 20/2023 z dnia 30.01.2023 r., nr 11/2022 z dnia 14.12.2022 r. i nr 21/2022 z dnia 29.12.2022 r.

Handwritten signature/initials in blue ink.

Handwritten initials 'at' and a mark in blue ink.

1.2. Dochody z tytułu podatków i opłat.

Kontrolę prawidłowości ustalania dochodów z tytułu podatków i opłat oraz ich ewidencji w księgach rachunkowych kontrolowanej jednostki przeprowadzono w oparciu o następujące przepisy:

- ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.),
- ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 70 ze zm.),
- ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2505 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., nr 208, poz. 1375),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342),
- rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. poz. 2083),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 350).

W 2022 r. na terenie Gminy Raciążek wysokość stawek podatków i opłat lokalnych, były uregulowane następującymi uchwałami Rady Gminy Raciążek:

- uchwałą nr XXXI/256/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2021 r., poz. 6612),
- uchwałą nr XXXI/255/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa wymiaru podatku rolnego (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2021 r., poz. 6611),
- uchwałą nr XXXI/257/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2021 r., poz. 6613).

Uchwalone przez Radę Gminy Raciążek stawki podatków nie przekroczyły stawek maksymalnych.

Organ stanowiący Gminy Raciążek nie podjął uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2021 r. stanowiącej podstawę dla wymiaru podatku leśnego na 2022 r., co potwierdza także oświadczenie Wójta Gminy Raciążek z dnia 19.03.2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/6**), tak więc podstawę obliczania tego podatku na obszarze gminy stanowiła średnia cena ogłoszona przez Prezesa GUS w komunikacie z dnia 20 października 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 950) w wysokości 212,26 zł,

Rada Gminy Raciążek uchwałą nr XXXII/280/2017 z dnia 20 listopada 2017 r. dopuściła zapłatę podatków, stanowiących dochody gminy, za pomocą innego instrumentu płatniczego, w tym instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. dochody z podatków i opłat lokalnych zostały zrealizowane przez Gminę Raciążek na kwotę 2.843.518,75 zł, co stanowiło 95,03 % zamierzeń planowanych w wysokości 2.992.262,15 zł. Wykonane dochody z omawianego tytułu stanowiły 13,06% ogółem osiągniętych dochodów Gminy Raciążek w 2022 r. (21.878 720,35 zł).

W tabeli poniżej zaprezentowano planowane i wykonane dochody z podatków i opłat lokalnych z podziałem na poszczególne tytuły uwzględniając wpływy od osób prawnych i fizycznych:

Lp	Wyszczególnienie	Osoby	Plan po zmianach na 31.12.2022 r.	Wykonanie na 31.12.2022 r.	% wykonania	Udział % w wykonaniu
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dochody z podatków i opłat, z tego:			2 992 262,15	2 843 518,75	95,03	13,06
1	Podatek od nieruchomości: (§0310)	z tego:	1 282 516,09	1 309 814,85	102,13	5,99
		- prawne	848 986,48	867 090,37	102,13	
		- fizyczne	433 529,61	442 724,48	102,12	
2	Podatek rolny: (§0320)	z tego:	325 802,98	294 515,47	90,40	1,35
		- prawne	1 280,02	1 090,00	85,15	
		- fizyczne	324 522,96	293 425,47	90,42	
3	Podatek leśny: (§0330)	z tego:	3 714,20	3 687,00	99,27	0,02
		- prawne	1 608,42	1 608,00	99,97	
		- fizyczne	2 105,78	2 079,00	98,73	
4	Podatek od środków transportowych: (§0340)	z tego:	30 210,00	21 336,67	70,63	0,10
		- prawne	6 560,00	1 886,67	28,76	
		- fizyczne	23 650,00	19 450,00	82,24	
5	Podatek w formie karty podatkowej (§0350)	-	20 000,00	5 970,88	29,85	0,03
6	Podatek od spadków i darowizn (§0360)	-	20 000,00	23 422,08	117,11	0,11
7	Podatek od czynności cywilnoprawnych (§0500)	z tego:	200 000,00	163 239,26	81,62	0,75
		- prawne	0,00	-7 106,00		
		- fizyczne	200 000,00	170 345,26	85,17	
8	Opłata skarbową (§0410)	-	20 000,00	13 045,12	65,23	0,06
9	Opłata eksploatacyjna (§0460)	-	-	-	-	-
10	Opłata targowa (§0430)	-	1 184,00	1 184,00	100,00	0,01
11	Opłata uzdrowiskowa (§0390)	-	-	-	-	-
12	Opłata od posiadania psów (§0370)	-	-	-	-	-
13	Opłata produktowa (§0400)	-	0,00	0,08	-	-
14	Opłata miejscowa (§0440)	-	-	-	-	-
15	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (§0270)	-	17 551,64	17 551,64	100,00	0,08
16	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (§0480)	-	33 786,00	29 002,61	85,84	0,13
17	Wpływy z innych opłat lokalnych (§0490)	-	1 029 697,24	935 874,77	90,89	4,28
18	Wpływy z pozostałych podatków i opłat lokalnych	-	27.800,00	37.919,44	136,40	0,17
Ogółem dochody Gminy			X	21 878 720,35	X	X

Kwoty planowanych i zrealizowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. dochodów z podatków i opłat lokalnych, zaprezentowano na podstawie załączników do uchwały budżetowej na rok 2022 i jej zmian oraz sprawozdań Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych i Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r., w których wykazano dochody podatkowe w wysokości zgodnej z danymi, zaewidencjonowanymi na dzień 31 grudnia 2022 r. w ewidencji analitycznej do konta 901 „Dochody budżetu”.

1.2.1. Organizacja rachunkowości podatkowej.

Księgowość podatkową w zakresie poboru podatku od nieruchomości od osób prawnych i fizycznych prowadzono techniką komputerową przy użyciu oprogramowania FKB System Finansowo – księgowy Księgowości Budżetowej oraz System POGRUN autorstwa firmy RADIX z Gdańska.

Zarządzeniem nr 57/2020 Wójt Gminy Raciążek wprowadził w życie zasady rachunkowości. W załączniku nr 3 do zarządzenia „*Prowadzenie ksiąg rachunkowych*” określono w sposób ogólny zasady ewidencjonowania dochodów z tytułu podatków i opłat. Szczegółowe zasady określone winny być w załączniku nr 3c do zarządzenia.

Kontrolujący stwierdzili brak tego załącznika w przedłożonej do kontroli dokumentacji. Skarbnik Gminy – Pani Beata Pietrzak poinformowała kontrolujących, że nie opracowała tego załącznika (informacja z dnia 14.03.2024 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.1/7**).

W wyjaśnieniu z dnia 15.03.2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/8**) Zastępca Wójta – Pan Michał Suchomski podał, iż „*powodem nieopracowania w/w załącznika jest niedopatrzenie merytoryczne pracownika spowodowanego nadmiarem obowiązków służbowych*”.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień kontrolujący zwracają uwagę na przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 208, poz. 1375), które zobowiązują organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego do prowadzenia rachunkowości zgodnie z tymi przepisami w celu poprawnego sporządzania sprawozdawczości budżetowej w zakresie pobieranych podatków.

Ustalono, iż z obrotu prawnego nie zostało usunięte zarządzenie nr 45/10 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r. – Instrukcja w sprawie podatków i opłat w Gminie Raciążek. Zatem, w związku z brakiem uregulowań przewidzianych w zarządzeniu nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek, obowiązywały regulacje instrukcji z 2010 r.

Dla prowadzenia ewidencji zobowiązań podatkowych stosowano urządzenia księgowe w postaci kont ksiąg pomocniczych obejmujących prowadzone dla każdego podatnika odrębnego konta, na którym ewidencjonowano saldo początkowe, przypisy podatku na dany rok podatkowy, odpisy podatku, wpłaty na zaległości podatkowe, ewentualne zwroty, wpłaty na wymiar bieżący, kwoty pobranych odsetek za zwłokę oraz saldo końcowe.

Na wymienionych kontach dokonywano księgowania rozrachunków z tytułu należnych i wpłaconych przez poszczególnych podatników kwot podatku od nieruchomości, co stanowiło szczegółową ewidencję prowadzoną do konta syntetycznego 221 „*Należności z tytułu dochodów budżetowych*”.

W ewidencji księgowej, przypisy podatku od nieruchomości księgowano na koncie 221 strona Winien i 720 strona Ma w okresach miesięcznych, zaś wpłaty podatku: 221 strona Ma i 130 strona Wn, tj. zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządowych.

Stwierdzono także, że kwoty zaewidencjonowane na dzień 31 grudnia 2022 r. w analitycznych urządzeniach księgowych, prowadzonych według podziałek klasyfikacji budżetowej i dotyczące podatków samorządowych, zgodne są z danymi zaksięgowanymi na koniec 2022 r.

w dziennikach obrotów, prowadzonych w jednostce dla każdego tytułu podatkowego odrębnie.

1.2.2. Powszechność opodatkowania, prawidłowość i terminowość wymiaru.

Osoby prawne

Kontrolą w 2022 r. w zakresie powszechności opodatkowania objęto osoby prawne, na których ciążył obowiązek w podatku od nieruchomości.

Plan po zmianach dochodów z podatku od nieruchomości osób prawnych ustalony został na kwotę 848.986,48zł. Realizacja podatku na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosła 867.090,37zł, co stanowiło 102,13 % planu po zmianach.

Na podstawie przedłożonych kontrolującym dokumentów podatkowych ustalono, że w 2022 r. podatnicy złożyli 37 deklaracji, do Urzędu Gminy w Raciążku, z tego 4 podatników zadeklarowało zwolnienie z tego podatku na podstawie przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Obowiązek podatkowy powstał dla 3 podatników w związku z rozpoczęciem działalności gospodarczej.

W oparciu o złożone deklaracje dokonano porównania deklaracji podatkowych na 2022 r., z deklaracjami z 2021 r. przez 5 wybranych podatników podatku od nieruchomości, którzy zadeklarowali nieruchomości do opodatkowania, pod kątem prawidłowości wykazania zobowiązania podatkowego na 2022 r. zastosowania prawidłowych stawek podatkowych w poszczególnych przedmiotach opodatkowania oraz terminowości składania deklaracji na ten podatek w 2022 r.

Kontroli poddano dokumentację podatkową podatników o numerach kont podatkowych: 55-00001676, 55-00001020, 55-00001409, 55-00001684 i 55-00001018.

Ustalenia:

- 1) Zastosowane stawki podatkowe przez poszczególnych podatników w 2022 r. były zgodne ze stawkami obowiązującymi na terenie Gminy Raciążek, określonymi w uchwale nr XXXI/256/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.
- 2) Terminowość składania przez podatników deklaracji podatkowych skontrolowano na podstawie pieczętek wpływu, na których znajdowała się data wpływu deklaracji do organu podatkowego wraz z numerem ewidencyjnym z rejestru kancelaryjnego. Stwierdzono, że deklaracje złożono w terminie, kontrolujący nie stwierdzili naruszenia terminu określonego przepisami art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.
- 3) Podatnicy korzystający ze zwolnień na mocy przepisów ustawy o podatku od nieruchomości złożyli deklaracje na podatek od nieruchomości.
- 4) Kontrola wykazała, że na wszystkich objętych kontrolą deklaracjach na podatek od nieruchomości organ podatkowy dokumentował dokonanie czynności sprawdzających, mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności składanych deklaracji.
Łączna kwota przypisu podatku od nieruchomości za 2022 r. w badanej próbie 5 podatników wyniosła 326.148,00 zł.
- 5) Kwoty ustalonych przypisów i odpisów zostały prawidłowo ujęte w urządzeniach księgowych – kontach analitycznych prowadzonych dla poszczególnych podatników oraz w wysokościach zbiorczych przeniesione na konta syntetyczne prowadzone dla podatków i opłat lokalnych.
- 6) Zgodnie z art. 6 ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Gmina Raciążek złożyła deklarację na podatek od nieruchomości na 2022 r. Zobowiązanie podatkowe ustalono w wysokości 8.450,00 zł.
- 7) W próbie objętej kontrolą wpłaty rat podatku od nieruchomości dokonywane były

terminowo, zatem nie zachodziła konieczność naliczania odsetek za zwłokę.

Osoby fizyczne

Kontrolą w zakresie powszechności opodatkowania podatkiem od nieruchomości objęto nieruchomości nabyte w drodze aktów notarialnych.

Ustaień dokonano na podstawie podatników o numerach kont podatkowych: 02-45 00002005, 02-45 00002027, 02-45 00002023, 02-4500001769 i 02-4500002010

W ramach kontroli badaniu poddano także prawidłowość opodatkowania Wójta Gminy, Zastępcy Wójta, Sekretarza i Skarbnika Gminy oraz ich małżonków.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- terminowości złożenia do organu podatkowego informacji w sprawie podatku od nieruchomości (osoby fizyczne) zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.),
- prawidłowości ustalenia podatku od nieruchomości w formie decyzji dla tych podatników w myśl art. 6 ust. 7 w związku z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
- terminowości wpłat rat podatkowych,
- podejmowania przez organ podatkowy działań w przypadku braku wpłat podatku od nieruchomości,
- ewentualnego wyznaczenia organu właściwego do załatwiania spraw podatkowych w stosunku do osób wymienionych w art. 132 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o następujące dokumenty:

- umowy sprzedaży nieruchomości sporządzone w formie aktu notarialnego,
- informacje w sprawie podatku od nieruchomości,
- decyzje wymiarowe na 2022 r. wraz z potwierdzeniami odbioru,
- postanowienia organu podatkowego w sprawie wezwania podatnika do złożenia wyjaśnień w sprawie niezłożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości,
- postanowienia organu podatkowego o wszczęciu postępowania podatkowego,
- postanowienia Samorządowego Kolegium Odwoławczego w sprawie wyznaczenia organu do załatwiania spraw dotyczących zobowiązań podatkowych,
- decyzje wymiarowe wydane próby podatników wybranych do kontroli.

Ustalenia:

- 1) Na podstawie przyjętej próby kontrolnej stwierdzono, że informacje podatkowe związane z zawarciem umowy zakupu nieruchomości w formie aktu notarialnego złożone zostały przez wszystkich objętych próbą podatników, z tym że w jednym przypadku organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości. W wyznaczonym przez organ podatkowy terminie podatnik złożył wymaganą informację.
- 2) Informacje na podatek od nieruchomości objęte kontrolą, które wpłynęły do organu podatkowego w 2022 r. zostały złożone na prawidłowym wzorze, określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie wzorów informacji o nieruchomości i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości (Dz. U., poz. 1104).
- 3) W kontrolowanej próbie stwierdzono zachowanie terminowości składania przez podatników informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, poza 1 przypadkiem (podatnik nr konta 02-4500002005) opisanym powyżej, kiedy to informacja została złożona po wezwaniu organu podatkowego.
- 4) Na wszystkich objętych kontrolą informacjach o nieruchomościach i obiektach budowlanych organ podatkowy udokumentował fakt dokonania czynności sprawdzających, mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności składanych przez osoby fizyczne

- informacji na podatek od nieruchomości, zgodnie z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.).
- 5) Stawki podatku od nieruchomości były zgodne z podjętą uchwałą rady gminy. Wymiar podatku od nieruchomości za dany rok został ujęty w wydanej decyzji w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości. Przedmiotowe decyzje były wydawane również na współwłaścicieli nieruchomości.
 - 6) Uchwałą nr VI/51/2019 z dnia 27 lutego 2019 r. Rada Gminy Raciążek zarządziła pobór podatków lokalnych w drodze inkasa oraz określiła wysokość wynagrodzenia za inkaso. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod poz. 1677.
 - 7) Na terenie Gminy Raciążek spośród osób wymienionych w art. 132 §1 i 2 Ordynacji podatkowej nieruchomości podlegające opodatkowaniu posiadała jedynie Skarbnik Gminy oraz małżonek Pani Skarbnik. Na wniosek Wójta Gminy Raciążek złożony w dniu 15 lutego 2022 r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (pismo znak: Fin 0717.1.2022) do załatwienia sprawy w przedmiocie ustalenia łącznego zobowiązania pieniężnego na rok 2022 dla osób wskazanych we wniosku, zgodnie z art. 132 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa SKO wyznaczyło Burmistrza Ciechocinka (Postanowienia z dnia 22.02.2022 r. znak KO.411.397.2022 i KO.411.398.2022).
 - 8) Decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego doręczone zostały zgodnie z art. 47 §2 ustawy, co kontrolujący stwierdzili na podstawie przedłożonych potwierdzeń odbioru pism.
 - 9) Zgodnie ze wskazaniem w art. 6 ust. 11a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w przypadku gdy kwota podatku nie przekraczała 100,00 zł w decyzji wskazywano, że podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności pierwszej raty.
 - 10) Wpłaty rat podatku następowały terminowo, zgodnie z terminami wskazanymi w decyzji w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości.
 - 11) Przypisu podatku od nieruchomości dokonywano po wydaniu i doręczeniu decyzji podatkowej przez organ podatkowy, tj. zgodnie z treścią art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa w myśl którego zobowiązanie podatkowe powstaje z chwilą doręczenia decyzji.
 - 12) W przypadku budynków, których budowa została zakończona w 2021 r., nieruchomości te zostały opodatkowane od dnia 1 stycznia 2022 r., co ustalono na podstawie dokumentacji podatkowej podatników o nr kont podatkowych: 02-45 00001911, 02-45 00001963, 02-45 00001974 i 02-45 00001973.
 - 13) Wszystkie objęte kontrolą decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego doręczone zostały podatnikom w terminie umożliwiającym dotrzymanie przez podatnika 14 dniowy termin do zapłaty zobowiązania podatkowego.
 - 14) W badanej próbie dwie decyzje (dotyczące kont podatkowych: 02-45 00002027 i 02-45 00002010) opiewały na zobowiązanie podatkowe nieprzekraczające 100,00 zł. W przypadkach tych wskazano, iż podatek płatny jest jednorazowo.
 - 15) Wpłaty podatku dokonywane były w terminach wskazanych w decyzjach, co ustalono na podstawie analizy kont podatkowych wybranych do kontroli.

1.2.3. Windykacja i egzekucja zaległości podatkowych.

Na podstawie zapisów ewidencji podatkowej, a także danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. stwierdzono, że na koniec 2022 r. łączne zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiły 3.423,00 zł a od osób fizycznych 57.715,43 zł.

Kontrolą objęto postępowanie organu podatkowego wobec zaległości w podatku od

nieruchomości od osób prawnych.

Kontrolowana jednostka nie opracowała procedur dotyczących windykacji zaległości podatkowych.

Zaległości w podatku od nieruchomości osób prawnych na dzień 31.12.2022 r. posiadało 5 podatników.

Kontrolą prawidłowości prowadzenia działań windykacyjnych objęto wszystkich dłużników. Jednostka nie podejmowała czynności informacyjnych zarówno w formie ustnej jak i pisemnej do czego upoważniał art. 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2505). Nie wystawiano także upomnień ani tytułów wykonawczych, do czego zobowiązują przepisy art. 15 i 26 cytowanej ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Wójt Gminy Raciążek w wyjaśnieniach z dnia 4 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/10**) wskazał, że działania windykacyjne prowadzone były w większości wobec osób fizycznych, natomiast osoby prawne w większości przypadków regulowały swoje zobowiązania terminowo. Tytuły wykonawcze nie były wystawiane z uwagi na rotację pracowników na stanowisku windykacji i małym ich doświadczeniem.

Odnosząc się do wyjaśnienia należy zwrócić uwagę na fakt, iż kontrolą objęto prowadzenie działań windykacyjnych wobec osób prawnych, w stosunku do których działania takie nie były prowadzone. Stwierdzono, że podatnicy – osoby prawne same regulowały swoje zobowiązania podatkowe. Poniżej zaprezentowano ustalenia w zakresie uiszczenia zaległości podatkowych:

- Podatnik o numerze ewidencyjnym 1679. Zaległość w kwocie 256,60 zł, którą podatnik uregulował w dniu 30 czerwca 2023 r. (WB nr 139).
- Podatnik o numerze ewidencyjnym 1701. Zaległość w kwocie 587,00 zł dotyczyła I raty podatku za 2022 r. Zaległość uregulowano w dniu 10.03.2023 r. (WB nr 52).
- Podatnik o numerze ewidencyjnym 1682. Zaległość w kwocie 1.411,00 zł. Zaległość dotyczyła rat podatku od sierpnia do grudnia 2022 r. (4 raty po 282,00 zł i 1 rata w wysokości 283,00 zł). Zaległość uregulowano w dniu 31.10.2023 r. (WB 233).
- Podatnik o numerze ewidencyjnym 1700. Zaległość w kwocie 1.139,00 zł dotyczyła raty za listopad 2022 r. Zaległość uregulowano w dniu 10.03.2023 r. (WB nr 52).
- Podatnik o numerze ewidencyjnym 1695 (GOPS Raciążek). Na koncie podatkowym figurowała zaległość w wysokości 52,00 zł. Przypis podatku dokonany został na podstawie deklaracji. W dniu 15 lutego 2022 r. podatnik złożył korektę deklaracji, z której wynikało, iż nie posiada nieruchomości podlegającej opodatkowaniu. Jednostka dokonała odpis jedynie za 11 miesięcy 2022 r. Z wyjaśnień uzyskanych od pracownika odpowiedzialnego za wymiar podatków (**akta kontroli nr 12/24/III.1/11**) wynika, że „w rejestrze przypisów i odpisów omyłkowo nie dokonałam odpisu zobowiązania podatkowego dla GOPS w Raciążku za 2022 r.”

Kontrolujący ustalili, iż odpis dokonany został w dniu 25.03.2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/12**).

W związku z niewielką kwotą nieprawidłowości oraz faktem jej usunięcia, kontrolujący udzielili instruktażu pracownikowi odpowiedzialnemu za weryfikację składanych deklaracji podatkowych oraz dokonywanie przypisów i odpisów w zakresie bieżącej kontroli składanych deklaracji i weryfikacji zapisów na kontach podatkowych.

Kontrolujący dokonali również sprawdzenia prawidłowości wykazania w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzonych za okresy sprawozdawcze od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 zaległości podatkowych ze wszystkich tytułów podatkowych. Stwierdzono, że zostały one wykazane prawidłowo, zgodnie z ewidencją podatkową i księgową.

1.2.4. Kontrola poprawności wykazania danych w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień.

Na podstawie dokumentacji budżetowej i podatkowej, kontrolujący dokonali sprawdzenia prawidłowości wykazanych kwot w kolumnach 2, 2a, 3, 4, 5 i 6 sprawozdania Rb-PDP – roczne sprawozdanie z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. sporządzonego w dniu 1 marca 2023 r. jak również w jednostkowym sprawozdaniu Rb – 27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. (korekta nr 1), sporządzonego w dniu 1 marca 2023 r. w zakresie podatków, dotyczących wykonania dochodów podatkowych, skutków obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz skutków decyzji wydawanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa obliczonych za cały 2022 r.

Ustalenia:

A. Podstawowe dochody podatkowe wykonane na dzień 31 grudnia 2022 r.

Kontrolujący dokonali porównania kwot, wykazanych w kolumnie 2 sprawozdania budżetowego o symbolu Rb-PDP – roczne sprawozdanie z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r., z wielkościami zewidencjonowanymi w rejestrze dochodów budżetowych na dzień 31 grudnia 2022 r., stanowiącym analitykę do konta 901 „dochody budżetowe” w każdej podziale klasyfikacji budżetowej. Różnic nie stwierdzono.

Ponadto dokonano porównania kwot wykazanych w sprawozdaniu o podstawowych dochodach podatkowych z danymi ujętymi w odpowiednich podziałkach klasyfikacji budżetowej w sprawozdaniu Rb – 27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. W wyniku dokonanego porównania, stwierdzono zgodność kwot wykazanych w obydwu sprawozdaniach.

B. Skutki obniżenia górnych stawek podatków.

Na podstawie danych z kolumny 3 sprawozdania Rb – PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za 2022 r., stwierdzono, że kontrolowana jednostka wykazała skutki obniżenia górnych stawek podatków, obliczone za cały 2022 r. w wysokości 166.136,85 zł (kolumna 3, poz. A1 sprawozdania), które dotyczyły:

- podatku rolnego (kolumna 3, poz. A4) w wysokości 41.369,46 zł,
- podatku od nieruchomości (kolumna 3, poz. A5) w wysokości 111.990,67 zł,
- podatku leśnego (kolumna 3, poz. A6) w wysokości 0,00 zł,
- podatku od środków transportowych (kolumna 3, poz. A7) w wysokości 12.776,72 zł.

Kontrolujący dokonali sprawdzenia prawidłowości wykazania tych skutków przez kontrolowaną jednostkę, ustalając:

B.1. Podatek rolny.

Na rok podatkowy 2022 Rada Gminy Raciążek uchwalała nr XXXI/255/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa wymiaru podatku rolnego obniżyła średnią cenę skupu żyta do określenia podstawy obliczenia podatku rolnego z kwoty 61,48 zł za 1 dt – komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2022 (M.P. z 2021 r. poz. 951), do kwoty 55,00 zł za 1 dt, zatem stawka podatku rolnego na 2022 r. w kontrolowanej jednostce wynosiła 137,50 zł za ha przeliczeniowy (55,00 zł x 2,5 dt) i była niższa od stawki obliczonej wg ceny żyta ogłoszonej przez Prezesa GUS o 16,20 zł (61,48 zł x 2,5 dt – 137,50 zł).

Jednostka wyliczała skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym, jako iloczyn podstawy opodatkowania i różnicy pomiędzy stawką maksymalną i określoną przez radę z uwzględnieniem zmian w klasyfikacji gruntów oraz sposobu jego wykorzystania. Skutki obniżenia górnych stawek podatku rolnego w kontrolowanej jednostce w 2022 r. przedstawiają się następująco:

- osoby fizyczne – łączne skutki obniżenia stawek podatkowych wyniosły 79.606,95 zł (skutki wyliczone wg rejestrów wymiarowych), w tym:
 - od gruntów stanowiących gospodarstwo rolne – 38.364,17 zł,
 - od gruntów stanowiących nieruchomości (do 1 ha) – 41.242,78 zł,
- osoby prawne – łączne skutki obniżenia stawek podatkowych wyniosły 218,73 zł (skutki wyliczone wg rejestrów przypisów i odpisów i deklaracji podatkowych), w tym:
 - od gruntów stanowiących gospodarstwo rolne – 92,05 zł,
 - od gruntów stanowiących nieruchomości (do 1 ha) – 126,68 zł,

Łączne skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym w kontrolowanej jednostce wyniosły 79.825,68 zł.

W kolumnie 3 poz. A4 sprawozdania Rb – PDP za 2022 r. wykazano kwotę 41.369,46 zł.

W kolumnie 11 sprawozdania Rb-27S o dochodach za 2022 r. wykazano odpowiednio:

- dział 756 rozdz. 75615 par. 0320 – 126,68 zł,
 - dział 756 rozdz. 75616 par. 0320 – 41.242,78 zł,
- Razem: 41.369,46 zł.

Jednostka wykazała skutki zaniżone o kwotę 38.456,22 zł (79.606,95 zł – 41.369,46 zł).

Wykazanie w sprawozdaniach skutków udzielonych ulg i zwolnień w ww. podatku niezgodnie z prowadzoną w jednostce ewidencją i dokumentacją podatkową stanowi naruszenie przepisów § 9 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz.144) oraz § 3 ust. 1 pkt 8 w związku z § 7 ust 3 załącznika nr 37 do powyższego rozporządzenia.

Odpowiedzialność za prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych ponosi Skarbnik Gminy Raciążek – Pani Beata Pietrzak, która wyjaśniła, że powodem nieprawidłowo wykazanych w sprawozdaniach Rb-27S oraz Rb-PDP za 2022 r. skutków był fakt „*że dane do sprawozdania zostały wprowadzone na podstawie błędnych danych przekazanych od pracownika*”.

Wyjaśnienie załączono do **akt kontroli nr 12/24/III.1/13**.

Kontrolujący sporządzili zestawienie wyników kontroli sprawozdania budżetowego Rb-PDP za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., które stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.1/14**.

Podczas kontroli dokonano korekt sprawozdań Rb – PDP rocznego za 2022 r. oraz Rb – 27S rocznego za 2022 r. i przekazał drogą elektroniczną do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy.

Stwierdzono, że zalecenie nr 8 pkt c wystąpienia pokontrolnego RIO-KF-4104/60/2020 z dnia 5 marca 2021 r. dotyczące prawidłowego wykazywania skutków obniżenia górnych stawek podatkowych nie zostało zrealizowane.

Do akt kontroli włączono:

- **akta kontroli nr 12/24/II.3/1** – sprawozdanie jednostkowe Rb-27S – korekta nr 1 za 2022 r. z dnia 01.03.2023 r.,
- **akta kontroli nr 12/24/III.1/15** – sprawozdania:
 - jednostkowe Rb-27S – korekta nr 2 za 2022 r. z dnia 02.04.2024 r.,
 - zbiorcze Rb-27S – korekta nr 3 za 2022 r. z dnia 02.04.2024 r.,
 - Rb-PDP za 2022 r. – korekta nr 1 z dnia 01.03.2023 r.,

- Rb-PDP za 2022 r. – korekta nr 2 z dnia 02.04.2024 r.

B.2. Podatek od nieruchomości.

Górne stawki podatku od nieruchomości na 2022 r. zostały obniżone uchwałą Rady Gminy Raciążek nr XXXI/256/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w kontrolowanej jednostce z uwzględnieniem zmian w powierzchniach, które zostały dokonane w trakcie roku wg kontrolowanej jednostki wynosiły 111.990,67 zł, z tego: dla osób fizycznych w kwocie 103.438,25 zł i osób prawnych 8.552,42 zł i w takiej kwocie zostały wykazane w kolumnie 3 poz. A5 sprawozdania Rb – PDP za cały 2022 r.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości zarówno od osób fizycznych jak i prawnych zostały wyliczone prawidłowo (pokrywają się ze skutkami obliczonymi przez kontrolujących).

B.3. Podatek leśny.

Ustalono, iż na 2022 r. w organ stanowiący Gminy Raciążek nie podjął uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2021 r. stanowiących podstawy dla wymiaru podatku leśnego na 2022 r., tak więc podstawę obliczania tego podatku na obszarze gminy stanowiła średnia cena ogłoszona przez Prezesa GUS w komunikacie z dnia 20 października 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 950) w wysokości 212,26 zł za m³.

Wobec powyższego skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku leśnym w kontrolowanej jednostce za 2022 rok wyniosły „0” i w takiej wysokości zostały wykazane w kolumnie 3 poz. A6 sprawozdania Rb – PDP za 2022 r.

B.4. Podatek od środków transportowych.

Na terenie kontrolowanej jednostki w 2022 r. obowiązywały stawki podatku od środków transportowych obniżone uchwałą Rady Gminy Raciążek nr XXXI/257/2021 z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych. Kontrolowana jednostka wykazała skutki obniżenia górnych stawek podatków w od środków transportowych w wysokości 12.776,72 zł (w kolumnie 3 poz. A7 sprawozdania).

Ustalono, iż wykazane przez jednostkę skutki dotyczyły:

- 11) osób prawnych – 2.824,40 zł,
- 12) osób fizycznych – 9.952,32 zł

i wynikały z różnicy pomiędzy podatkiem wyliczonym przy zastosowaniu maksymalnych stawek podatku od środków transportowych określonych w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych a podatkiem wyliczonym przy zastosowaniu stawek lokalnych tego podatku (ustalonych przez radę) z uwzględnieniem daty nabycia lub zbycia pojazdu. Stwierdzono, iż skutki te zostały wyliczone prawidłowo.

C. Skutki udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg ustawowych).

Na podstawie danych z kolumn 4 sprawozdania Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za 2022 r. stwierdzono, że kontrolowana jednostka wykazała skutki z tytułu udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg ustawowych), obliczone za cały 2022 r. w wysokości 0,00 zł (kolumna 4, poz. A1 sprawozdania).

Rada Gminy Raciążek nie podjęła uchwały w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości. Oświadczenie w tej sprawie złożył Wójt Gminy Raciążek (akta kontroli nr 12/24/III.1/16)

D. Skutki decyzji wydawanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa.

D.1. Umorzenie zaległości podatkowych.

Na podstawie danych sprawozdania Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za 2022 r. (kolumna 5, poz. A1 sprawozdania) oraz sprawozdania Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych za 2022 r. (kolumna 13 sprawozdania) stwierdzono, że kontrolowana jednostka wykazała skutki z tytułu umorzenia zaległości podatkowych, obliczone za cały 2022 r. w wysokości 2.417,00 zł które dotyczyły jedynie osób fizycznych :

- podatku rolnego w wysokości 126,00 zł,
- podatku od nieruchomości w wysokości 2.291,00 zł.

W 2022 r. Wójt Gminy Raciążek wydał 8 decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych, w tym:

- 2 decyzje umarzające postępowanie podatkowe. Podstawą umorzenia postępowania był fakt bezprzedmiotowości postępowania z uwagi na niedostarczenie dowodów potwierdzających aktualną sytuację materialną wnioskodawców,
- 6 decyzji umarzających zaległości podatkowe w podatku rolnym oraz podatku od nieruchomości (**akta kontroli nr 12/24/III.1/17**)

Wszystkie decyzje dotyczyły osób fizycznych.

Kontrolujący dokonali sprawdzenia prawidłowości wykazania skutków powyższych decyzji w sprawozdaniu Rb-PDP oraz Rb-27S za 2022 r.

Ustalenia kontroli wykazały, iż zgodnie z wydanymi decyzjami w sprawie umorzeń zaległości podatkowych skutki umorzeń wynosiły 2.417,00 zł i dotyczyły:

- umorzeń w podatku rolnym – 33,00 zł,
- podatku od nieruchomości – 2.376,00 zł.

Jednostka wykazała skutki niezgodne z prowadzoną w tym zakresie ewidencją podatkową i stanem rzeczywistym, tj.:

- w podatku rolnym skutki zawyżono o 93,00 zł,
- w podatku od nieruchomości skutki zaniżono o 85,00 zł.

Wykazanie w sprawozdaniach skutków decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych w ww. podatkach niezgodnie z prowadzoną w jednostce ewidencją i dokumentacją podatkową stanowi naruszenie przepisów § 9 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz.144) oraz § 3 ust. 1 pkt 10 lit. a w związku z § 7 ust 3 załącznika nr 37 do powyższego rozporządzenia.

Odpowiedzialność za prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych ponosi Skarbnik Gminy Raciążek – Pani Beata Pietrzak, która wyjaśniła, że „*dane do sprawozdania zostały wprowadzone na podstawie błędnych danych przekazanych od pracownika*” (**akta kontroli nr 12/24/III.1/13**).

Zestawienie wyników kontroli sprawozdania budżetowego Rb-PDP za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.1/14**.

Podczas kontroli dokonano korekt sprawozdań Rb – PDP rocznego za 2022 r. oraz Rb – 27S rocznego za 2022 r. i przekazał drogą elektroniczną do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy.

W związku z powyższymi ustaleniami stwierdzono, że zalecenie nr 8 pkt c wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2021 r. nie zostało zrealizowane.

Do akt kontroli włączono:

- **akta kontroli nr 12/24/II.3/1** – sprawozdanie jednostkowe Rb-27S – korekta nr 1 za 2022 r. z dnia 01.03.2023 r.,
- **akta kontroli nr 12/24/III.1/15** – sprawozdania:
 - jednostkowe Rb-27S – korekta nr 2 za 2022 r. z dnia 02.04.2024 r.,
 - zbiorcze Rb-27S – korekta nr 3 za 2022 r. z dnia 02.04.2024 r.,

- Rb-PDP za 2022 r. – korekta nr 1 z dnia 01.03.2023 r.,
- Rb-PDP za 2022 r. – korekta nr 2 z dnia 02.04.2024 r.

D.2. Rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności.

Na podstawie danych z kolumny 6 sprawozdania Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za 2022 r. stwierdzono, że kontrolowana jednostka wykazała skutki z tytułu rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności, obliczone za cały 2022 r. w wysokości 0,00 zł (kolumna 6, poz. A1 sprawozdania).

Kontrolujący, na podstawie dokumentacji zgromadzonej w kontrolowanej jednostce ustalili, że w 2022 r. Wójt Gminy Raciążek nie wydawał decyzji w sprawie rozłożenia na raty i odroczenia zapłaty zaległości.

1.2.5. Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Kontrolę przeprowadzono pod kątem:

- prawidłowości zaklasyfikowania dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do odpowiedniej podziałki klasyfikacji budżetowej,
- prawidłowości wykazania danych wynikających z ewidencji w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych za 2022 r. w zakresie dochodów wykonanych oraz zaległości,
- prawidłowości prowadzenia egzekucji, umorzenia i odroczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- prawidłowości wykazania skutków udzielonych ulg i zwolnień w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych za 2022 r. z tytułu zwolnienia z części opłaty właścicieli nieruchomości, którzy zagospodarowują bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostownikach przydomowych.

Przepisy regulujące działania gminy z zakresu gospodarki odpadami:

- ustawa z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 779 ze zm.),
- ustawa z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.),
- ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (obecnie t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.).

Kontroli poddano:

- sprawozdanie jednostkowe Urzędu Gminy w Raciążku Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. – korekta Nr 1 z dnia 1 marca 2023 r.,
- sprawozdanie zbiorcze Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. – Korekta nr 1 z dnia 10 marca 2023 r.,
- wydruk z ewidencji księgowej pn. „Salda rozrachunkowe na dzień 2022.12.31. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi – osoby fizyczne i prawne”.

CUN

ca
2

Ustalenia:

- 1) Wysokość stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty w 2022 r. określono w następujących uchwałach Rady Gminy Raciążek:
 - nr XXIX/214/13 Rady Gminy Raciążek z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie określenia metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - nr XLV/351/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - nr XVI/132/2020 Rady Gminy Raciążek w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- 2) Dochody zostały zrealizowane przez Gminę Raciążek na kwotę 720.087,79 zł, co stanowiło 92,35% zamierzeń planowanych w wysokości 779.697,24 zł. Dochody te zaklasyfikowano w dz. 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdz. 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” § 0490 „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw”, tj. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 513).
- 3) Ze sporządzonego wydruku „Skrócony wykaz zaległości od dnia 2010.01.01 do dnia 2022.12.31” (**akta kontroli nr 12/24/III.1/18**) wynika, że zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na koniec 2022 r. wyniosły 46.522,01 zł i dotyczyły 44 osób. Wysokość zadłużenia w takiej samej wysokości wynika z ewidencji księgowej, co ustalono na podstawie wydruku „Salda rozrachunkowe na dzień 2022.12.31. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi – osoby fizyczne i prawne” (**akta kontroli 12/24/III.1/19**).
- 4) W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S – korekta nr 1 z dnia 1 marca 2023 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/1**) z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. zaległości wykazano w wysokości 76.548,53 zł., to jest zawyżonej o 30.026,52 zł.
Wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z ewidencją księgową stanowi naruszenie przepisów § 9 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144) oraz § 3 ust. 1 pkt 7 załącznika nr 37 do powyższego rozporządzenia.
Odpowiedzialność za prawidłowość sporządzenia sprawozdania ponosi Skarbnik Gminy Raciążek, która wyjaśniła (**akta kontroli nr 12/24/III.1/20**) że „w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy w Raciążku RB-27S za 2022 rok została wykazana kwota zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, którą uzyskałam od pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za ewidencjonowanie tych opłat i wprowadziłam do sprawozdania bez weryfikacji tych danych uznając je za prawidłowe”.
Odnosząc się do wyjaśnienia kontrolujący zwracają szczególną uwagę na zapis § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w myśl którego „Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej”.

Windykacja i egzekucja zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Według zestawienia zaległości na dzień 31 grudnia 2022 r. zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi posiadały 44 osoby. Kontrolą objęto działania wobec 4 największych dłużników wg stanu na koniec 2022 r., których łączne zadłużenie wynosiło 13.992,56 zł (próba 30,07 % kwoty zaległości) i dotyczyło dłużników o nr kont: 12-13, 12-694,

12-283 i 12-972.

Ustalenia:

- 1) W kontrolowanej jednostce nie opracowano odrębnych procedur windykacyjnych dotyczących zaległości z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.
- 2) Na podstawie próby przyjętej do kontroli stwierdzono, że w związku z wystąpieniem zaległości nie podejmowano działań informacyjnych, o których mowa w art. 6 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. poz. 2083)
- 3) Dla próby poddanej kontroli wierzyciel nie wystawiał pisemnych upomnień, zawierających wezwania do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego oraz inne dane niezbędne do prawidłowego wykonania obowiązku przez zobowiązanych.

Z ustnych wyjaśnień Wójta Gminy z dnia 3 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/10**) wynika, iż „w 2022 r. wystawiono 39 upomnień z tytułu braku opłaty za odpady komunalne. W 2023 r. wystawiono 160 upomnień. W związku z rotacją pracowników i małym ich doświadczeniem na stanowisku windykacji nie wystawiano tytułów wykonawczych”. Odnosząc się do wyjaśnienia Wójta Gminy kontrolujący stwierdzają, że ustalenia dokonywane są na podstawie próby a dla wybranej do kontroli próby osób zalegających z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi czynności windykacyjne nie były podejmowane, jednakże w świetle złożonego wyjaśnienia kontrolujący nie wnoszą uwag w zakresie podejmowanych czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległości.

- 4) W związku z tym, iż Gmina Raciążek jako wierzyciel nie wystawiała tytułów wykonawczych na zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie podejmowano czynności mających na celu ustalenie majątku dłużnika, a także nie wzywano zobowiązanych do złożenia oświadczeń o posiadanym majątku i źródłach dochodu oraz prawdziwości i zupełności tego oświadczenia.

1.2.6. Dochody pochodzące z opłat za korzystanie ze środowiska.

Kontroli poddano planowanie dochodów związanych z ochroną środowiska.

Zakresem kontroli objęto określenie w uchwale budżetowej na 2022 r. dochodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska na realizację zadań związanych z ochroną środowiska, zgodnie z art. 403 ww. ustawy Prawo ochrony środowiska, w zw. z art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Kontrolą objęto następujące dokumenty:

- ewidencję księgową dochodów związanych z ochroną środowiska i gospodarki wodnej za 2022 r.,
- uchwałę nr XXXII/263/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r.
- sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Raciążek za rok 2022.

Ustalenia:

- 1) Plan dochodów pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2022 (dział 900, rozdział 90019 § 0690) wyniósł 5.000,00 zł. Szczegółowy plan dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska zawarty został w załączniku nr 12 do uchwały budżetowej na 2022 r.
- 2) Kwota zrealizowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. dochodów wyniosła 410,61 zł, co

stanowiło 8,21 % planu.

1.2.7. Umarzanie należności cywilnoprawnych w latach 2022-2023 w Gminie Raciążek.

Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w kontrolowanej jednostce oraz w oparciu o oświadczenie Z-cy Wójta Gminy Raciążek z dnia 8 marca 2024 r. i danych dotyczących udzielonych ulg oraz odpisanych należności przedawnionych (tabela sporządzono w trakcie niniejszej kontroli) ustalono, iż w latach 2022 – 2023 Wójt Gminy Raciążek nie umarzał należności cywilnoprawnych.

Do akt kontroli dołączono:

- oświadczenie Zastępcy Wójta z dnia 8 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/21**),
- Test kontrolny nr 1 „*Podjęcie przez właściwe organy i procesowanie uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny (...) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych*” – **akta kontroli nr 12/24/III.1/22**,
- Tabela „*Dane dotyczące udzielonych ulg oraz odpisanych należności przedawnionych*” – **akta kontroli nr 12/24/III.1/23**.

Ustalenia:

- 1) Organ stanowiący (Rada Gminy Raciążek) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych podjął uchwałę nr XLII/302/10 z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Raciążek i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną.
- 2) Uchwała została podjęta w dniu 29 czerwca 2011 roku w oparciu o obowiązujące w tym okresie przepisy art. 59 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
Do dnia kontroli w powyższej uchwale nie dokonywano zmian.
- 3) Organ nadzoru nie podejmował rozstrzygnięć nadzorczych wobec przedmiotowej uchwały.
- 4) Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 199 z dnia 13 grudnia 2010 r. pod pozycją 2712.
- 5) Uchwała zawierała wszystkie obligatoryjne elementy określone w art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych:
 - szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 ustawy,
 - warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną,
 - wskazanie organu lub osoby uprawnionych do udzielania tych ulg.
- 6) W uchwale organ ustalił warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc *de minimis* – § 4 uchwały. Rada Gminy w warunkach dopuszczalności pomocy publicznej nie przewidywała pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.
- 7) Projekt przedmiotowej uchwały został zgłoszony UOKiK.
W dnia 13 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.1/24**) Zastępca Wójta Gminy Raciążek wyjaśnił, „*że z uwagi na odległy okres który upłynął od czasu podjęcia uchwały nie można dotrzeć do dokumentu źródłowego jakim jest pismo do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*”.

1.4 Inne dochody.

1.4.1. Dochody uzyskane z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Badaniu poddano prawidłowość postępowania służb publicznych Urzędu Gminy w Raciążku w zakresie realizacji dochodów uzyskiwanych z tytułu opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z uwzględnieniem przepisów:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 1119 ze zm.),
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Kontrolą objęto dochody uzyskane w 2022 r.

W uchwale nr XL/351/2018 Rady Gminy Raciążek z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie określenia na terenie gminy Raciążek maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego, poz. 4188) ze zmianami wprowadzonymi na mocy uchwały nr XLII/362/2018 Rady Gminy Raciążek z dnia 19 września 2018 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego, poz. 5120) Rada Gminy w Raciążku ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej liczbie 63, w tym:

- dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
 - napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – 13 zezwoleń,
 - napojów zawierających od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 13 zezwoleń,
 - napojów zawierających powyżej 18% alkoholu – 13 zezwoleń,
- dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla:
 - napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo – 8 zezwoleń,
 - napojów zawierających od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 8 zezwoleń,
 - napojów zawierających powyżej 18% alkoholu – 8 zezwoleń.

Dochody uzyskane z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ujęte były w dziale 756, rozdziale 75618, § 0480 i na dzień 31 grudnia 2022 r. zostały wykonane na kwotę 29.002,61 zł, co stanowiło 85,84% planu po zmianach, ustalonego na kwotę 33.786,00 zł.

W 2022 r. Wójt Gminy Raciążek wydał łącznie 13 decyzji zezwalających na sprzedaż napojów alkoholowych. Kontrolujący stwierdzili, iż kontrolowana jednostka przy wydawaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nie przekroczyła maksymalnej ich liczby określonej przez radę w prezentowanej wyżej uchwale, w żadnym z rodzajów zezwoleń.

W zakresie prawidłowości wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych kontrolą objęto decyzje dla 3 przedsiębiorców wydane w 2022 r.

Skontrolowano zezwolenia o numerach: 10/2022, 11/2022, 12/2022 – z dnia 3 listopada 2022 r., 7/2022, 8/2022 9/2022 – z dnia 1 kwietnia 2022 r. 4/2022, 5/2022, 6/2022 – z dnia 13 stycznia 2022 r.

W zakresie prawidłowości wydawania zezwolenia, ustalono, że:

- zezwolenie wydawano na podstawie pisemnego wniosku przedsiębiorcy,
- wniosek o wydanie zezwolenia zawierał wszystkie elementy określone art. 18 ust. 5 ustawy,
- do wniosku załączano dokumenty wskazane art. 18 ust. 6 ustawy,
- zezwolenie wydawano po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skępem,
- zezwolenia wydawano na czas oznaczony, z uwzględnieniem normy zawartej w art. 18 ust. 9 ustawy,

- wysokość opłaty, jaką przedsiębiorca winien wnieść za wydane zezwolenie została naliczona i wniesiona w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 1 pkt 2 ustawy, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wskazanej w ust. 8 ww. artykułu.

Zgodnie z zapisem art. 11¹ ust. 4 ustawy, do dnia 31 stycznia 2023 r. przedsiębiorcy winni złożyć pisemne oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punktach sprzedaży w 2022 r. Skontrolowano 10 oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców w 2023 r. o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2022 r. stwierdzając, że:

- oświadczenia złożone zostały w ustalonym terminie, tj. do dnia 31 stycznia 2023 r.,
- w oświadczeniach podano wielkość sprzedaży w poszczególnych punktach wraz z podziałem na poszczególne kategorie sprzedawanych napojów alkoholowych,
- wysokość należnych opłat (na podstawie złożonych oświadczeń) ustalono zgodnie z art. 11¹ ust. 5, 6 i 7 ustawy,
- w związku z terminowym złożeniem oświadczeń przez wszystkich przedsiębiorców nie pobierano opłaty powiększonej o 30% na podstawie z art. 18 ust. 12b ustawy.

Decyzje jednorazowe

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Raciążek wydawał 1 zezwolenie jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

W zakresie prawidłowości wydawania zezwolenia jednorazowego ustalono:

- zezwolenia wydano dla przedsiębiorcy posiadającego ważne zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- zezwolenie wydane zostało na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwa,
- do wniosku o wydanie zezwolenia dołączone były dokumenty wymagane przepisem art. 18¹ ust.1 ustawy,
- opłata za wydanie zezwolenia pobrana była w prawidłowej wysokości, zgodnie z art.18¹ ust. 3 ustawy,
- zezwolenie wydane było na okres określony przepisami art. 18¹ ust. 2 ustawy.

- 8) Z uwagi na nie przewidywanie w projekcie uchwały pomocy publicznej de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, projekt nie został zgłoszony ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.
- 9) Prezes UOKiK wniósł zastrzeżenia, które zostały uwzględnione w projekcie uchwały o czym świadczy treść podjętej uchwały oraz wyjaśnienie Zastępcy Wójta (**akta kontroli 12/24/III.1/24**).
- 10) Projekt uchwały nie został przekazany Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi z uwagi na to, iż uchwała nie przewidywała pomocy w rolnictwie i rybołówstwie (wyjaśnienie Zastępcy Wójta – **akta kontroli 12/24/III. 1/1/24**).
- 11) Uchwała nie wskazywała (nie określała wprost) należności cywilnoprawnych, do których do pomocy miała zastosowanie – zawierała jedynie odniesienie do stosownych przepisów ustawy o finansach publicznych.
- 12) Kontrolujący nie stwierdził istnienia zapisu w uchwale o tym, że organ stanowiący Gminy Raciążek zastrzegł możliwość udzielenia ulgi przez podmiot do tego wyznaczony po uzyskaniu zgody bądź zasięgnięciu opinii organu stanowiącego.
- 13) Kontrolujący nie stwierdzili istnienia zapisu w uchwale o tym, iż organ stanowiący Gminy Raciążek zastrzegł możliwość udzielenia ulgi przez podmiot do tego wyznaczony po uzyskaniu zgody bądź zasięgnięciu Skarbnika lub Głównego Księgowego. Zgodnie z zapisem § 7 uchwały do umarzania, odraczania terminów spłaty lub rozkładania na raty uprawnionymi są:
 - Wójt Gminy Raciążek w odniesieniu do należności przypadających Gminie Raciążek lub jednostkom podległym, bez względu na wysokość kwoty należności pieniężnych,
 - kierownik jednostki budżetowej w odniesieniu do należności przypadającej jednostce budżetowej, jeżeli wartość należności nie przekracza 1.000,00 zł.
- 14) Na zasadach określonych w ww. uchwale w okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Raciążek nie umarzał należności cywilnoprawnych.
- 15) Ustalono, iż w badanym okresie, na zasadach określonych w ww. uchwale, nie udzielano także innych ulg w spłacie należności cywilnoprawnych, tj. odroczenia terminu płatności i rozłożenia na raty.
- 16) W badanym okresie nie umarzano należności cywilnoprawnych w oparciu o przepisy art. 15zzzg ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1327 z późn. zm.). Oświadczenie w powyższych kwestiach złożył Zastępca Wójta – Pan Michał Suchomski (**akta kontroli nr 12/24/III.1/21**).

1.2.8. Funkcjonowanie konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych.

Konto 221 służyło w Urzędzie Gminy w Raciążku do ewidencji należności z tytułu dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 221 ujmowano ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat a na stronie Ma konta 221 ujmowano wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności

Na podstawie ewidencji księgowej Urzędu (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie stanów kont - syntetycznie za okres od 2022-01-01 do 2022-12-31” stwierdzono, że stan obrotów i sald konta 221 wynosił:

O Wn	298.627,52 zł
BO Ma	24.625,15 zł
Obroty Wn	3.675.950,43 zł
Obroty Ma	3.622.138,34 zł
BZ Wn	346.255,02 zł
BZ Ma	18.440,56 zł

Ustalenia:

- 1) Ewidencja szczegółowa do konta 221 prowadzona była według kontrahentów i klasyfikacji budżetowej, tj. zgodnie z zasadami prowadzenia konta 221 określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.342).
- 2) Na podstawie ewidencji analitycznej ustalono, że jednostka kontrolowana naliczyła i zaewidencjonowała odsetki od nieterminowych płatności jednorazowo na koniec 2022 r., czym naruszono przepis art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 1270). Z ustnych wyjaśnień Skarbnika Gminy (**akta kontroli 12/24/III.1/26**) wynika, że „powodami niedokonywania przypisów odsetek o nieterminowych wpłat podatków w 2022 roku były dwie przyczyny, niedoświadczenie pracownika na stanowisku księgowości podatkowej oraz moje niedopatrzenie”.
Odnosząc się do wyjaśnienia kontrolujący zwracają uwagę na fakt, iż do zadań Skarbnika Gminy należy bieżąca kontrola podległych pracowników oraz niezwłoczne reagowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.
- 3) Na podstawie prowadzonej ewidencji analitycznej stwierdzono, że salda konta 221 na ostatni dzień 2022 r. zostały wykazane w ewidencji syntetycznej jako salda dwustronne, tj. zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Zakładowym Planie Kont dla Urzędu Gminy w Raciążku stanowiącym integralną część zasad (polityki) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. ze zmianami w związku z załącznikiem nr 3 do cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).
- 4) Na podstawie porównania danych wykazanych w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. dla jednostki budżetowej Urzędu Gminy w Raciążku z danymi z ewidencji ksiąg rachunkowych prowadzonymi dla badanego konta stwierdzono, że należności i nadpłaty zaewidencjonowane na koncie 221 wykazane zostały w ww. sprawozdaniu w wielkościach wynikających z prowadzonej ewidencji analitycznej w księgach rachunkowych Urzędu.

1.3. Dochody z mienia.

1.3.1. Dochody z mienia stanowiącego własność Gminy Raciążek.

Kontroli poddano ewentualne dochody z gospodarowania składnikami majątkowymi w 2022 r. stanowiącymi własność Gminy Raciążek, które jednostka mogła uzyskać z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (§ 0550 klasyfikacji dochodów), najmu i dzierżawy składników majątkowych (§ 0750 klasyfikacji dochodów) oraz wpływów ze sprzedaży składników majątkowych (§ 0870 klasyfikacji dochodów).

Pozostałe dochody zaliczane do dochodów majątkowych, możliwe do uzyskania z tytułu dotacji (podlegające zaewidencjonowaniu w paragrafach dotacyjnych) zostały opisane w pkt 1.1.2 niniejszej części protokołu.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. nie planowano dochodów w tym zakresie. Jednostka uzyskała jedynie dochody z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich w wysokości 520,04 zł.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

2. Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych.

Rok 2022

Rada Gminy w Raciążku w uchwale nr XXXII/263/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. określiła plan wydatków ogółem w wysokości 15.575.319,19 zł, z tego:

- wydatki bieżące w kwocie 13.124.075,55 zł,
- wydatki majątkowe w kwocie 2.451.243,64 zł.

Ustalony deficyt budżetu na 2022 r. w wysokości 233.232,98 zł zostanie sfinansowany kredytami i pożyczkami.

W wyniku dokonanych zmian w trakcie realizacji budżetu (11-krotnie uchwałami Rady Gminy i 20-krotnie zarządzeniami Wójta Gminy Raciążek) plan wydatków został zwiększony i na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił 41.793.510,31 zł (w tym: wydatki bieżące 19.794.108,50 zł i wydatki majątkowe 21.999.401,81 zł). Wykonanie wydatków na koniec 2022 r. wynosiło 19.156.726,43 zł, co stanowiło 45,84 % realizacji planu, z tego: wydatki bieżące 18.685.328,78 zł i wydatki majątkowe 471.397,65 zł.

Rok 2023

Rada Gminy w Raciążku uchwale nr XLVII/365/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2023 r. określiła plan wydatków ogółem w wysokości 36.127.553,26 zł, z tego:

- wydatki bieżące w kwocie 15.944.897,09 zł,
- wydatki majątkowe w kwocie 20.182.656,17 zł.

Ustalony deficyt budżetu na 2023 r. w wysokości 4.341.520,84 zł zostanie sfinansowany: wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 2.000.000,00 zł, przychodami jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 1.341.521,84 zł oraz przychodami z zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w kwocie 999.999,00 zł.

W wyniku dokonanych zmian w trakcie realizacji budżetu (9-krotnie uchwałami Rady Gminy i 24-krotnie zarządzeniami Wójta Gminy Raciążek) plan wydatków ostatecznie wynosił 41.086.996,52 zł (w tym: wydatki bieżące 18.260.406,60 zł i wydatki majątkowe 22.826.589,92 zł). Wykonanie wydatków na koniec 2023 r. wynosiło 22.773.212,07 zł, co stanowiło 55,43 % realizacji planu, z tego: wydatki bieżące 16.984.403,62 zł i wydatki majątkowe 5.788.808,45 zł.

Kontrolą szczegółową objęto wydatki bieżące i majątkowe realizowane przez Urząd Gminy w Raciążku, ustalenia z kontroli zawarto w punktach 2.1. „Wydatki bieżące”, 2.2. „Wydatki majątkowe” i 2.3. „Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji”.

Przekroczenie planu wydatków.

Badaniem objęto realizację wydatków w stosunku do planu finansowego Urzędu Gminy Raciążek obowiązującego na dzień 31 sierpnia 2022 r.

Kontrolą objęto:

- ewidencję księgową konta pozabilansowego 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” za 2022 r.,
- plan finansowy wydatków Urzędu Gminy Raciążek, obowiązujący w 2022 r.,
- analityczną ewidencję księgową wydatków ujętych na koncie 130 w 2022 r.

Ustalenia:

- 1) Obowiązujący na dzień 31 sierpnia 2022 r. plan finansowy wynikał z uchwały nr XXXII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 rok. Uchwała ta była zmieniana w ciągu roku w drodze uchwał organu stanowiącego oraz zarządzeń Wójta Gminy Raciążek. Bezpośrednio przed datą kontroli realizacji planu wydatków (31 sierpnia 2022 r.) zmiany planu dokonano w dniu 22 sierpnia 2022 r. (zarządzeniem nr 38/2022 Wójta Gminy Raciążek z tego samego dnia), natomiast następnej zmiany dokonano w dniu 1 września 2022 r. zarządzeniem nr 40/2022 Wójta Gminy Raciążek, kolejnej zmiany dokonano w dniu 28 września 2022 r. (uchwałą nr XXXIX/324/2022 Rady Gminy Raciążek - **akta kontroli nr 12/24/III.2/1**),
- 2) Ewidencja planów finansowych prowadzona była na pozabilansowym koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”. Na stronie Wn tego konta ewidencjonowano plan wydatków oraz jego zmiany z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej. Księgowania planu i jego zmian dokonywano w dniu podjęcia decyzji o zmianie planu (uchwała Rady lub zarządzenie Wójta). Strona Ma konta uznawana była równowartością dokonywanych wydatków budżetowych jeden raz w miesiącu w wielkości odpowiadającej dokonanym wydatkom budżetowym.
- 3) Zestawienie zrealizowanych wydatków w formie wydruku z systemu komputerowego pod nazwą „Zestawienie stanów kont –subsyntetyczne (paragraf) okres o 2022.01.01 do 2022.08.31” w układzie dział, rozdział, paragraf obrazujące realizację wydatków budżetowych Urzędu Gminy Raciążek włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/2**.
W wyniku weryfikacji realizacji wydatków budżetowych w zakresie zgodności wykonania wydatków budżetowych z planem wydatków Urzędu Gminy stwierdzono przekroczenia obowiązującego planu wydatków.
Kontrolujący stwierdzili, że w dniu 31 sierpnia 2022 r. nastąpiły przekroczenia w następujących przedziałkach klasyfikacji budżetowej:
 - w dziale 750 w rozdziale 75023 w § 4210 - plan 92.249,84 zł - wykonanie 92.763,85 zł - przekroczenie na kwotę 514,01 zł, wynikało z zapłaty za fakturę nr FS-35/22/EL/08 z dnia 1 sierpnia 2022 r. na kwotę 489,92 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/3**), zapłaty dokonano w dniu 31 sierpnia 2022 r. WB nr 448 – **akta kontroli nr 12/24/III.2/4** oraz za fakturę nr 04814/2022 z dnia 17 sierpnia 2022 r. na kwotę 175,00 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/5**), zapłaty dokonano w dniu 31 sierpnia 2022 r. WB nr 448. Wydatki do wypłaty zostały zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Panią Beatę Pietrzak oraz Zastępcę Wójta Pana Michała Suchomskiego.
 - w dziale 750 w rozdziale 75023 w § 4410 - plan 2.000,00 zł - wykonanie 2.102,54 zł - przekroczenie na kwotę 102,54 zł, wynikało z zapłaty za ryczałt za używanie samochodów do celów służbowych (**akta kontroli nr 12/24/III.2/6**), zapłaty dokonano w dniu 31 sierpnia 2022 r. WB nr 448. Wydatki do wypłaty zostały zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Panią Beatę Pietrzak oraz Zastępcę Wójta Pana Michała Suchomskiego.
 - w dziale 750 w rozdziale 75023 w § 4700 –plan 1.000,00 zł – wykonanie 1.423,00 zł – przekroczenie na kwotę 423,00 zł, wynikało z zapłaty za fakturę VAT nr 1/08/2022/5733 z dnia 3 sierpnia 2022 r. na kwotę 439,00 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/7**), zapłaty dokonano w dniu 10 sierpnia 2022 r. WB nr 406 – **akta kontroli nr 12/24/III.2/8**. Wydatki do wypłaty zostały zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Panią Beatę Pietrzak oraz Zastępcę Wójta Pana Michała Suchomskiego.
 - w dziale 750 w rozdziale 75095 w § 4300 –plan 27.868,00 zł – wykonanie 29.408,49 zł – przekroczenie na kwotę 1.540,49 zł, wynikało z opłaty ryczałtowej za wykonywania

przedmiotu zamówienia w kwocie 1.900,00 zł, zapłaty dokonano w dniu 31 sierpnia 2022 r. WB nr 448. Wydatki do wypłaty zostały zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Panią Beatę Pietrzak oraz Zastępcę Wójta Pana Michała Suchomskiego.

- w dziale 757 w rozdziale 75702 w § 8110 –plan 74.382,81 zł – wykonanie 106.336,29 zł –przekroczenie wynosiło 31.953,48 zł, na kwotę składały się: zapłata odsetek od kredytu na kwotę 14.033,92 zł zapłaty dokonano w dniu 29 lipca 2022 r. WB nr 384 (w tym kwota przekroczenia wynosiła 12.336,12 zł) (wyciąg włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/9**), zapłata odsetek do GETIN Bank oraz WFOŚiGW na kwotę ogółem 1.621,16 zł w dniu 30 sierpnia 2022 r. WB nr 446 (wyciąg włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/102**), oraz zapłata odsetek w kwocie 17.996,20 zł w dniu 31 sierpnia 2022 r. WB nr 448,

Kontrolujący stwierdzili, że pomimo zawartego w dniu 22 czerwca 2021 r. aneksu nr 1 do umowy kredytowej o kredyt obrotowy długoterminowy nr 21/KR-O/2018/FW z dnia 21 czerwca 2018 r., w którym zostały zapisane zmiany dotyczące zaprzestania dysponowania przez bank rachunkiem, bank nadal samodzielnie pobierał odsetki od kredytu z rachunku Budżetu (rachunek wspólny z Urzędem). Skarbnik Gminy wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 15 kwietnia 2024 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/103**) że, „*pomimo zawartego aneksu nr 1 do umowy kredytowej z dnia 21 czerwca 2018 r., w którym wykreślono zapisy dotyczące dysponowania przez bank rachunkiem bankowym Gminy odsetki od kredytu bank nadal pobierał automatycznie bez stosownych dyspozycji kierownictwa Urzędu. Powyższe spowodowane było niedopatrzeniem.*”

Odnosząc się do wyjaśnień należy przestrzegać zapisów umowy w zakresie dysponowania rachunkiem bankowym Gminy przez bank.

Zapłata odsetek w łącznej wysokości 1.621,16 zł nastąpiła za pośrednictwem bankowości elektronicznej (dyspozycje elektronicznie wydane i akceptowane przez upoważnionych pracowników Urzędu.

- w dziale 852 w rozdziale 85215 w § 3110 –plan 3.000,00 zł – wykonanie 3.521,86 zł – przekroczenie na kwotę 521,86 zł, wynikało z wypłaty dodatków mieszkaniowych na kwotę 576,45 zł, zapłaty dokonano w dniu 10 sierpnia 2022 r. WB nr 406 – dowód wypłaty KASA 89 włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/10**. Wydatki do wypłaty zostały zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Panią Beatę Pietrzak oraz Zastępcę Wójta Pana Michała Suchomskiego.

Przekroczenie planu wydatków stanowiło naruszenie przepisów art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.) zgodnie, z którymi wydatków należy dokonywać na cele i w wysokościach ustalonych w budżecie tj. planie finansowym jednostki.

Skarbnik Gminy Raciążek Pani Beata Pietrzak wyjaśnił, iż (protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 11 marca 2024 r.– **akta kontroli nr 12/24/III.2/11**) było to wynikiem barku nadzoru nad wydatkami.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość, ponoszą Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, której Wójt powierzył obowiązki i odpowiedzialność w zakresie określonym przepisami art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz Zastępcą Wójta Pan Michał Suchomski, który ww. zatwierdzał.

2.1 Wydatki bieżące.

2.1.1. Prawdliwość zaszeregowania oraz stosowanie stawek płac.

Kontrolą objęto prawidłowość naliczenia i wypłacenia wynagrodzeń dla:

- Wójta Gminy Raciążek,
- Skarbnika Gminy,
- Sekretarza Gminy/ Zastępcy Wójta Gminy,
- oraz
- 2 pracowników Referatu Finansowo - Budżetowego Urzędu Gminy.

Kontrolą objęto wynagrodzenia wypłacone powyższym pracownikom w 2022-2023 r. Ponadto kontroli poddano ewentualnie nagrody przydzielone pracownikom w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

Badaniem objęto:

- angaże ww. pracowników oraz uchwały Rady Gminy Raciążek określające wysokość wynagrodzenia dla Wójta,
- karty płacowe pracowników z wybranej próby za lata 2022-2023 r.,
- listy płac za styczeń i marzec 2022-2023 r.,
- wyciągi bankowe, potwierdzające dokonanie wypłaty wynagrodzeń.

Zagadnienie związane z wynagrodzeniami skontrolowano pod kątem przestrzegania przez jednostkę następujących aktów:

- ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (obecnie t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 530),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 ze zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960),
- zarządzenia nr 42/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 27 października 2021 roku w sprawie ustalenia Regulaminu Wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Raciążek – **akta kontroli nr 12/24/III.2/68**,

Ustalenia:

1) Wynagrodzenie Wójta:

Wynagrodzenie Wójta Gminy Raciążek zostało ustalone uchwałą nr XXXIV/278/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Raciążek (weszło w życie z mocą wsteczną). Rada Gminy ustaliła wynagrodzenie miesięczne dla Wójta Gminy Raciążek zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych (Dz.U. poz. 1960). Ustalono w ww. uchwale wynagrodzenie zasadnicze (8.200,00 zł) i dodatek funkcyjny (2.520,00 zł) przyznano w wysokości zgodnej z załącznikiem do ww. rozporządzenia. Wójtowi przyznano dodatek specjalny w wysokości 30 % łącznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego oraz dodatek za wieloletnią pracę w wysokości 3.216,00 zł oraz dodatek za wysługę lat. Pismem z dniem 1 marca 2023 r. zwiększono Wójtowi dodatek stażowy na 17% wynagrodzenia zasadniczego. Pismo podpisał Zastępca Wójta.

2) Wynagrodzenie Sekretarza Gminy / Zastępcy Wójta:

- wynagrodzenie Sekretarza w badanym okresie ustalił, Wójt Gminy Raciążek pismem z dnia 1 marca 2022 r. z terminem obowiązywania od 1 marca 2022 r. wynagrodzenie

zasadnicze – 4.500,00 zł, dodatek funkcyjny – 1.100,00 zł, dodatek za wysługę lat w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego – 900,00 zł, pismem z dnia 2 listopada 2022 r., zmieniono kwotę wynagrodzenia zasadniczego – 5.500,00 zł, dodatek stażowy 20% wynagrodzeni zasad. – 1.100,00 zł.

- zarządzeniem nr 4/2023 Wójta Gminy Raciążek z dnia 27 stycznia 2023 r. powołano Zastępcę Wójta. W dniu 27 stycznia 2023 r. zawarto porozumienie, w którym określono warunki pracy i płacy dla Zastępcy Wójta w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu oraz dla Sekretarza $\frac{3}{4}$ etatu. Ustalono dla Zastępcy wynagrodzenie zasadnicze -1.375,00 zł, dodatek stażowy 20 % wynagrodzenia zasadniczego - 275,00 zł oraz dodatek funkcyjny 275,00 zł oraz dla Sekretarza wynagrodzenie zasadnicze - 4.125,00 zł (XX kategorii zaszczerowania), dodatek stażowy 20 % wynagrodzenia zasadniczego - 825,00 zł oraz dodatek funkcyjny - 825,00 zł. Pismem z dnia 1 marca 2023 r. Wójt Gminy Raciążek zmienił wynagrodzenia dla Sekretarza Gminy: wynagrodzenie zasadnicze - 4.500,00 zł, dodatek funkcyjny- 825,00 zł oraz dodatek stażowy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego - 900,00 zł, kolejnym pismem z dnia 1 marca 2023 r. zostało zmienione wynagrodzenie Zastępcy Wójta tj. wynagrodzenie zasadnicze - 1.500,00 zł, dodatek funkcyjny – 275,00 zł oraz dodatek stażowy 20 % wynagrodzenia zasadniczego 300,00 zł. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatku funkcyjnego Sekretarza nie przekraczały wartości maksymalnych określonych w obowiązujących regulaminie wynagradzania. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatku funkcyjnego Zastępcy mieściła się w granicach kwot maksymalnych ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

3) Wynagrodzenie Skarbnika:

- wynagrodzenie Skarbnika Gminy Raciążek, ustalił Wójt Gminy Raciążek pismem z dnia 1 marca 2022 r., wynagrodzenie zasadnicze – 4.500,00 zł, dodatek stażowy 20% wynagrodzenia zasadniczego – 900,00 zł oraz dodatek funkcyjny – 1.100,00 zł. W dniu 2 listopada 2022 r. zostało zmienione wynagrodzenie Skarbnika tj. wynagrodzenie zasadnicze- 5.500,00 zł, dodatek stażowy 20 % wynagrodzenia zasadniczego – 1.100,00 zł oraz dodatek funkcyjny – 1.100,00 zł. Kolejnym pismem z dnia 1 marca 2023 r. zmieniono kwotę wynagrodzenia zasadniczego na kwotę 6.000,00 zł oraz dodatku stażowego 20 % wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 1.200,00 zł. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatku funkcyjnego nie przekraczały wartości maksymalnych określonych w załączniku Nr 2 Tabela do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

W 2022 r. na podstawie art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych został przyznany Skarbnikowi dodatek specjalny następującymi pismami: z dnia 22 sierpnia 2022 r. na okres od 1 sierpnia 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r. w kwocie 900,00 zł, z dnia 21 września 2022 r. na okres od 1 września 2022 r. do 30 września 2022 r. w kwocie 1.200,00 zł oraz 20 października 2022 r. na okres od 1 października 2022 r. do 31 października 2022 r. w kwocie 1.500,00 zł. Powyższe dodatki były przyznawane Skarbnikowi w związku ze zwiększeniem obowiązków spowodowanym brakami kadrowymi w Referacie finansowo-budżetowym –**akta kontroli nr 12/24/III.2/12.**

4) Wynagrodzenie dla pozostałych pracowników (dwie osoby z księgowości o inicjałach: K. J.-S. oraz N.P.):

- wynagrodzenia dla powyższych pracowników zostały określone przez Wójta Gminy Raciążek, zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych,
- wysokość wynagrodzeń została określona w sposób zgodny z obowiązującymi w jednostce przepisami oraz nie przekraczała maksymalnych kwot określonych w

regulaminie wynagrodzeń

- 5) Kontrolujący na podstawie pism od Sekretarza Gminy Raciążek przekazane drogą mailową, (pisma stanowią **akta kontroli nr 12/24/III.2/22**) stwierdzili, iż zostały przyznane w następujących latach nagrody lub dodatki specjalne dla poniższych osób:
- w 2020 r. dla Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego- nagrodę w wysokości 1.400,00 zł, dla Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej - nagrodę roczną w wysokości 4.505,00 zł, dla Dyrektora Gminnego Przedszkola Samorządowego- nagrodę w wysokości 500,00 zł oraz dla Dyrektora Szkoły Podstawowej- nagrodę w wysokości 1.500,00 zł,
 - w 2021 r. dla Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury – nagrodę roczną w wysokości 400,00 zł,
 - w 2022 r. dla Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej - nagrodę roczną w wysokości 1.900,00 zł, dodatek specjalny dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciążku w wysokości 9.090,50 zł oraz dla Dyrektora Gminnego Przedszkola Publicznego – nagrodę w wysokości 850,00 zł, Dyrektora Szkoły Podstawowej – nagrodę w wysokości 2.000,00 zł, Skarbnika Gminy Raciążek- dodatek specjalny w kwocie 3.600,00 zł, Kierownik Infrastruktury Technicznej dodatek specjalny w kwocie 940,50 zł, Kierownik USC dodatek specjalny w kwocie 826,01 zł,
 - w 2023 r. dla Dyrektora Gminnego Przedszkola Publicznego- nagrodę w kwocie 1.000,00 zł, Dyrektora Szkoły Podstawowej – nagrodę w kwocie 2.200,00 zł, dla Kierownika USC –dodatek specjalny w kwocie 1.632,79 zł, dla Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej dodatki specjalne w kwocie 6.016,94 zł.

Pracownicy instytucji kultury nie są pracownikami samorządowymi, gdyż instytucja kultury nie jest gminną jednostką budżetową lub zakładem budżetowym. Jednocześnie przepisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej w żadnym miejscu nie odsyłają do przepisów ustawy o pracownikach samorządowych, a jedynie do Kodeksu pracy. W takiej sytuacji zakres kontroli w instytucjach kultury nie może obejmować informacji określonych w art. 8 ust. 1 pkt 8 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, tj. danych osobowych dotyczących kwalifikacji i uposażenia pracowników instytucji kultury. Kwestie trybu zgodności z prawem zatrudnienia kierowników instytucji kultury mogą być badane w ramach kontroli jst pod kątem czynności osoby zatrudniającej kierownika instytucji kultury.

- 6) W 2022 r. dodatek specjalny został przyznany Kierownikowi Referatu Infrastruktury Technicznej (P.B.) za obsługę interesantów w Urzędzie Gminy w ramach programu „Czyste powietrze” na okres od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/13**) w kwocie 940,50 zł brutto miesięcznie oraz od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/14**) w kwocie 940,50 zł brutto miesięcznie.

W 2023 r. ww. pracownikowi zostały przyznane dodatki:

- pismem z dnia 2 stycznia 2023 r. dot. obsługi interesantów w Urzędzie Gminy w ramach programu „Czyste powietrze” w okresie od 01 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 r. w wysokości 1.500,00 zł brutto miesięcznie – **akta kontroli nr 12/24/III.2/15**,
- pismem z dnia 24 sierpnia 2023 r. dot. pełnienia funkcji koordynatora gminnego w ramach realizacji polityki terytorialnej na rzecz stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonowania Torunia w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. w wysokości 3.011,00 zł- **akta kontroli nr 12/24/III.2/16**,
- pismem z dnia 29 września 2023 r. dot. pełnienia funkcji koordynatora gminnego w ramach realizacji polityki terytorialnej na rzecz stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonowania Torunia w okresie od 1 lipca 2023 r. do 30 września 2023 r. w wysokości 1.505,94 zł **akta kontroli nr 12/24/III.2/17**,
- pismem z dnia 27 grudnia 2023 r. dot. pełnienia funkcji koordynatora gminnego w ramach realizacji polityki terytorialnej na rzecz stowarzyszenia Miejskiego Obszaru

Funkcjonowania Torunia w okresie od 1 października 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. w wysokości 1.505,94 zł- **akta kontroli nr 12/24/III.2/18**,
Kontrolujący stwierdzili, że pracownikowi tym samym okresie przysługiwały dwa dodatki specjalne za wykonywanie dodatkowych czynności dot. obsługi interesantów w ramach programu „Czyste powietrze” oraz drugi dodatek za pełnienie funkcji koordynatora gminnego w ramach realizacji polityki terytorialnej na rzecz stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonowania Torunia.
Dodatek specjalny, który został przyznany ww. pracownikowi w poszczególnych latach wyniósł:

- w 2022 r. – 5.643,00 zł brutto,
- w 2023 r. – 24.022,88 zł brutto, w tym za „Czyste powietrze” kwota 18.000,00 zł oraz za funkcję koordynatora gminnego (...) kwota 6.022,88 zł,

Zgodnie z art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1282 ze zm.) pracodawca w regulaminie wynagradzania może określić dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umów o pracę warunki i sposób przyznawania m.in. dodatku specjalnego. W § 8 Regulaminu wynagradzania pracowników w Urzędzie Gminy Raciążek określono, że dodatek specjalny może zostać przyznany pracownikowi z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. Podstawę przyznania dodatku stanowi decyzja Wójta Gminy, w której należy określić maksymalny czas, do którego dodatek się przyznaje. Dodatek przyznaje się na czas określony, nie dłuższy niż istnienie okoliczności o których mowa w ust. 1 w kwocie nie przekraczającej 50 % łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego osoby, której dodatek przyznano lub w kwocie nie przekraczającej 60 % wynagrodzenia zasadniczego w wypadku, gdy pracownik nie ma przyznanego dodatku funkcyjnego.

Natomiast art. 36 ust. 5 ww. ustawy stanowi, że pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. Zarówno przepisy ustawy jak i Regulaminu wynagradzania określają dodatek specjalny w liczbie pojedynczej, stąd pracownikowi może zostać przyznany jeden dodatek a nie dodatki.

Sekretarz Gminy Pan Michał Suchomski wyjaśnił (protokół ustnych wyjaśnień z dnia 13 marca 2024 r. włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/19**), że „Pan Przemysław Buchalski – pracownik Urzędu Gminy w Raciążku w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. otrzymywał dwa dodatki specjalne. Pierwszy z tytułu obsługi interesantów w ramach programu „Czyste powietrze”, drugi z tytułu pełnienia funkcji koordynatora gminnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Przyczyną udzielenia dwóch dodatków specjalnych była błędna interpretacja przepisów prawa, które obowiązują w w/w zakresie oraz niedopatrzenie”.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Wójt Gminy, który na mocy art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych wykonuje wobec pracowników czynności z zakresu prawa pracy.

Do akt kontroli dołączono:

- karty płacowe pracownika za okres od styczeń - grudzień 2022 r. oraz styczeń - grudzień 2023 r. - **akta kontroli nr 12/24/III.2/20**,
 - wyciągi bankowe styczeń – grudzień 2023 r. (13 sztuk) – **akta kontroli nr 12/24/III.2/21**,
- W przypadku przyznania Kierownikowi USC dodatku specjalnego stwierdzono, że był on związany z dodatkowymi czynnościami powierzonymi do wykonania. Dodatek ten był przyznawany na czas określony.

- 5) Dane wykazane w listach płac były zgodne z wynagrodzeniami określonymi pracownikom w umowach o pracę i w angażach (porozumieniach).

- 7) Listy płac poddane kontroli zostały podpisane przez osobę sporządzającą, Skarbnika oraz Kierownika jednostki.
- 8) Kwoty wypłaconych wynagrodzeń dla pracowników z wybranej próby były zgodne z kwotami wykazanymi w poddanych kontroli listach płac oraz z kwotami wykazanymi w kartotece rocznej pracowników.
- 9) W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Raciążek przyznawał pracownikowi nagrodę. Przyznanie nagrody dla pracownika Urzędu Gminy w Raciążku odbywało się zgodnie z Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Raciążek.
- 10) Wydatki dotyczące wypłaty wynagrodzeń dla pracowników Urzędu były prawidłowo ewidencjonowane w urządzeniach księgowych analitycznych i syntetycznych z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej (naliczenie wynagrodzenia ewidencjonowano: Wn 404 – Ma 231, wypłatę wynagrodzenia Wn 231 – Ma 130, a ponadto z konta 231 strona Wn przeksięgowano: na konto 229 strona Ma naliczone składki ZUS płacone przez pracownika, na konto 225 strona Ma naliczone zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń pracowniczych, na konto 240 strona Ma inne potrącenia z wynagrodzenia takie jak m.in. składki ubezpieczeń grupowych).

Prawidłowość funkcjonowania konta 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń.”

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- wydruki z ewidencji księgowej w zakresie konta 231 „Wykazów stanów dla konta 231-000-00000-0000-00 za okres 2022.01.01 – 2022.12.31”,
- wydruki z ewidencji księgowej Urzędu „Zestawienie stanów kont-syntetyczne okres od 2022.01.01 do 2022.12.31 konta 011-000-00000-0000-00-860000-00000-0000-00” – **akta kontroli nr 12/24/II.1/6**
- sprawozdanie jednostkowe Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2022 r. Urzędu Gminy w Raciążku.

Na podstawie ww. „Zestawienia obrotów i sald” stwierdzono następujący stan obrotów i sald konta 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”:

	2022 r.
BO Wn na 01.01	0,00 zł
BO Ma na 01.01	67.793,01 zł
Obroty Wn	1.591.229,14 zł
Obroty Ma	1.596.175,31 zł
BZ Wn na 31.12	0,00 zł
BZ Ma na 31.12	72.739,18 zł

Ustalenia:

- 1) Zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości i opisem konta 231 – konto to służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń, a w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej. Stwierdzono, że opis ww. konta określony w polityce rachunkowości zgodny jest z opisem konta określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- 2) Na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej do konta 231 oraz przedłożonych dowodów źródłowych w postaci list płac ustalono, że saldo Ma w kwocie 72.739,18 zł dotyczyło zobowiązań Urzędu z tytułu naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r., które zostało wypłacone w dniu 10 lutego 2023 r. (WB nr 91).
- 3) Na dzień 31 grudnia 2022 r. w kontrolowanej jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne z tytułu wynagrodzeń.
- 4) Na podstawie jednostkowego rocznego sprawozdania budżetowego Rb-28S sporządzonego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. korekta nr 2 z dnia 1 marca 2023 r. dla Urzędu Gminy Raciążek- **akta kontroli nr 12/24/II.2/5** stwierdzono, że zobowiązania Urzędu zaewidencjonowane na koncie 231 nie zostały wykazane w powyższym sprawozdaniu.

Skarbnik Gminy wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 11 marca 2024 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/23**), iż zaistniała sytuacja wynikała z przeoczenia.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144) jednostki są obowiązane do rzetelnego oraz starannego sporządzania sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Gminy Raciążek, poprzez wykazywanie w kolumnie „Zobowiązania ogółem” wszystkich bezspornych zobowiązań niespłaconych według stanu na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązań powstałych w roku bieżącym, stosownie do regulacji zawartych w § 8 ust. 2 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski. Odpowiedzialność kierownika jednostki wynika bezpośrednio z przepisu art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

W 2023 r. nieprawidłowość nie wystąpiła - zobowiązania wynikające z powyższego konta zostały wykazane w prawidłowych kwotach w kolumnie „Zobowiązania wg stanu na koniec okresu spraw. ogółem” w Rb-28S sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r.

- 5) W toku kontroli stwierdzono, iż konto 231 prowadzone było bez klasyfikacji budżetowej, prowadzono bez zastosowania klasyfikacji budżetowej, tj. w sposób uniemożliwiający ustalenie stanu zobowiązań wg podziałek klasyfikacji budżetowej.

Skarbnik w dniu 12 marca 2024 r. wyjaśnił (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/24**), iż brak klasyfikacji na kontach 225, 229, 231 był spowodowane przeoczeniem.

Kontrolujący stwierdzili, że w przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości wprowadzonych zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami w opisie konta 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” zawarto zapisy, iż: „Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 231 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanów należności i zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i świadczeń zaliczanych do wynagrodzeń” (rozdz. II „Wykaz kont syntetycznych i analitycznych dla jednostki Urząd Gminy Raciążek” załącznika nr 3a „Zakładowy Plan Kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych” do zarządzenia nr 57/2020).

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Skarbnik Gminy zgodnie z zakresem czynności- **akta kontroli nr 12/24/I.2/2**

Podczas kontroli dokonano stosownych prześięgowań (od miesiąca stycznia 2024 r.) w zakresie prowadzenia konta zgodnie z przepisami prawa do akt kontroli włączono wydruk

„Wykaz obrotów i sald na dzień 2024.03.31 dla konta od 231-000-00000-0000-00 do 225-900-90005-4010-00” konto (od stycznia 2024 r.) -**akta kontroli nr 12/24/III.2/25.**

- 6) W pasywach bilansu Urzędu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 r. w poz. D.II.4 „Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń” wykazano saldo w prawidłowej kwocie 72.739,18 zł, tj. zgodnej z saldem konta 231.

2.1.2. Odprowadzanie składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy.

Powyższe zagadnienie skontrolowano w zakresie przestrzegania przez jednostkę następujących przepisów i aktów prawnych:

- art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.);
- art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.);
- art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 ze zm.);
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.342),

Kontrolą objęto następujące dokumenty:

- deklaracje rozliczeniowe ZUS DRA za styczeń i marzec 2022 r.,
- ewidencję księgową, tj. wydruki komputerowe pn.: „Zestawienie obrotów i sald” stan na dzień 31.12.2022 r., oraz „**WYKAZ STANÓW I SALD na dzień 2022.12.31 dla kont od 229-000-00000-0000-00 do 229-000-00000-0000-02**”.
- wyciągi bankowe dokumentujące zapłatę przedmiotowych składek.

Zestawienie naliczonych i przekazanych składek do ZUS w 2022 r. przedstawiono w tabeli stanowiącym **akta kontroli nr 12/24/III.2/26.**

Ustalenia:

- 1) W zakresie rzetelności naliczenia składek należnych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, stwierdzono na podstawie sporządzonych deklaracji ZUS DRA za wyżej wymienione okresy oraz zestawień list płac, że dane wykazane w deklaracjach są zgodne z wielkościami ujętymi w listach płac,
- 2) W oparciu o sporządzone zestawienie terminowości odprowadzania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i fundusz pracy z tytułu wypłaconych wynagrodzeń za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. stwierdzono, że składki były przekazywane z do ZUS z naruszeniem terminów wskazanych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.) w myśl których: płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż: (...) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych. Składki z opóźnieniem przekazano za następujące miesiące: styczeń (2 dni), luty (1 dzień), marzec (16 dni), kwiecień (4 dni), maj (2 dni), czerwiec (13 dni), lipiec (25 dni), sierpień (3 dni), wrzesień (1 dzień) oraz listopad (1 dzień). Zwłoka w przekazywaniu składek do ZUS wynosiła od 1 do 25 dni.

Niewykonanie w terminie ww. zobowiązań Urzędu Gminy Raciążek wobec ZUS stanowi również naruszenie przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.) określających zasady dokonywania wydatków ze środków publicznych, zgodnie z którymi wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Na podstawie wyciągów bankowych sprawdzono, czy na dzień, w którym jednostka zgodnie z przepisami art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zobowiązana była do zapłaty składek, jednostka posiadała środki umożliwiające uregulowanie zobowiązań wobec ZUS. Wyciągi bankowe z następujących miesięcy z: lutego: WB nr 51, WB nr 48, WB nr 54 – **akta kontroli nr 12/24/III.2/27**, marca: WB nr 95, WB nr 102, WB nr 103 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/28**, kwietnia: WB nr 149, WB nr 151, WB nr 154- **akta kontroli nr 12/24/III.2/29**, maja: WB nr 207, WB nr 210, WB nr 212 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/30**, czerwca: WB nr 264, WB nr 320, WB nr 270- **akta kontroli nr 12/24/III.2/31**, lipca: WB nr 320 WB nr 322, WB nr 324 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/32**, sierpnia: WB nr 377, WB nr 379, WB nr 382- **akta kontroli nr 12/24/III.2/33**, września: WB nr 433, WB nr 434 WB nr 437- **akta kontroli nr 12/24/III.2/34**, października: WB nr 491, WB nr 491, WB nr 496- **akta kontroli nr 12/24/III.2/35**, listopada: WB nr 548 WB nr 578, WB nr 555 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/36**, grudnia: WB nr 599, WB nr 602, WB nr 607 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/37**, stycznia 2023 WB nr 10- **akta kontroli nr 12/24/III.2/38**.

Wyniki przedstawiono w tabeli:

Data do której składki powinny być przekazane	Nr rachunku bankowego	Stan środków na dzień wskazany w kolumnie 1 (na początek dnia)	Stan środków na dzień wskazany w kolumnie 1 (na koniec dnia)	Składki do zapłaty wynikające z deklaracji	Uwagi (czy była wystarczająca ilość środków)
1	2	3	4	5	6
07.02.2022 r.	57 9537 0000 0050 1640 2000 0001	1.262.455,77	1.226.197,16	40.164,84	Tak
07.03.2022 r.		1.142.118,42	1.288.495,64	33.113,88	Tak
05.04.2022 r.		1.187.084,42	1.102.487,69	75.153,59	Tak
05.05.2022 r.		995.110,79	998.693,85	37.986,99	Tak
06.06.2022 r.		902.902,28	971.070,71	37.789,26	Tak
05.07.2022 r.		542.259,88	545.928,31	41.745,75	Tak
05.08.2022 r.		394.622,62	398.577,97	42.716,05	Tak
05.09.2022 r.		435.414,52	432.819,93	44.323,05	Tak
05.10.2022 r.		182.530,34	220.059,86	43.466,28	Tak
07.11.2022 r.		1.353.159,00	1.204.957,58	44.528,88	Tak
05.12.2022 r.		2.155.677,48	2.041.096,01	51.654,74	Tak
04.01.2023 r.		2.687.357,80	2.544.393,33	43.200,52	Tak

Jednostka dysponowała środkami pieniężnymi w wysokości umożliwiającej uregulowanie składek w terminie ich płatności, a kierownik jednostki znając terminy płatności składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy oraz priorytetowy charakter tych wydatków, powinien zapewnić odpowiednie środki na ich terminowe opłacenie. Również, to do kierownika jednostki należy obowiązek takiego organizowania wydatków gminy, aby zapewnić środki na terminowe uiszczenie składek publicznoprawnych.

Skarbnik Gminy w ustnych wyjaśnieniach (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 11 marca 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.2/39**) wskazała, że nieterminowe przekazywanie składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w 2022 r. wynikało z braku nadzoru nad terminowością odprowadzania powyższych składek.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, której Wójt Gminy powierzył skutecznie obowiązki i odpowiedzialności w zakresie rachunkowości Budżetu Gminy i Urzędu Gminy oraz Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski, który jako kierownik Urzędu Gminy Raciążek, tj. na mocy art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

Do akt dołączono wyciągi bankowe z: lutego WB nr 57, marca WB nr 103, kwietnia WB nr 181, maja WB nr 215, czerwca WB nr 273, lipca WB nr 273, sierpnia WB nr 425, września WB nr 442, października WB nr 496, listopada WB nr 578, grudnia WB nr 604 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/40.**

Tym samym stwierdzono niewykonanie zaleceń pokontrolnych nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r. nr 25.

- 3) W wyniku kontroli stwierdzono, że dowody księgowe na podstawie których dokonywano zapisów w księgach rachunkowych (wyciągi bankowe) nie były dekretowane oraz nie były podpisane przez osobę upoważnioną tj. nie spełniają wymogów art. 21 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 24 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. oraz uregulowań wewnętrznych określonych w § 9 załącznika nr 1 do zarządzenia 46/2010 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych dla Urzędu Gminy Raciążek.

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół ustnych wyjaśnień z dnia 13 marca 2024 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/II.2/4**), iż powyższa sytuacja spowodowana była brakiem nadzoru.

Z tytułu nieterminowego przekazywania do ZUS składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i FP w 2022 r. naliczono i przekazano odsetki za zwłokę w łącznej wysokości 1.209,00 zł. Odsetki zostały uregulowane przy płatnościach do ZUS. Na podstawie wydruku komputerowego pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31” (**akta kontroli nr 12/24/II.1/12**) stwierdzono, że zapłatę odsetek w kwocie 468,00 zł dokonaną w dniu 30 sierpnia 2022 r. ujęto w dz. 750 rozdz. 75023 § 4430, a pozostałą kwotę, tj. 741,00 zł (dokonana 21 kwietnia – 391,00 zł, 9 maja – 56,00 zł, 18 lipca – 236,00 zł i 8 września – 58,00 zł) w dz. 750 rozdz. 75023 § 4580. Ujęcie zapłaty odsetek od nieterminowo odprowadzonych składek w § 4430 „Różne opłaty i składki” zamiast w § 4580 „Pozostałe odsetki” naruszyło przepisy załącznika nr 4 do rozporządzenia rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.)

Zgodnie z art. 31 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek stosuje się, m.in. art. 51 § 1 i art. 55 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Przywołany art. 51 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa określa, że zaległością podatkową jest podatek niezapłacony w terminie płatności, a art. 55, że odsetki za zwłokę wpłacane są bez wezwania organu podatkowego. Z powyższego wynika, że Urząd Gminy Raciążek, jako płatnik składek ZUS przekazywał na mocy przywołanych przepisów na rachunek bankowy ZUS należne odsetki za zwłokę.

- 4) Składki z wyżej wskazanych tytułów były ujmowane w ewidencji księgowej na koncie 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”.
- 5) Kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą, tj. w 2022 r. korzystała z uprawnień wynikających z przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 grudnia 1998 r. w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 1998 r., nr 159, poz. 1005) i przy miesięcznych rozliczeniach składek

odprowadzonych w terminie potrącała 0,1 % kwoty świadczeń z ubezpieczenia chorobowego wypłaconych przez płatników w imieniu ZUS.

- 6) Skarbnik Gminy pismem z dnia 15 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/41**) przekazała kontrolującym zestawienia dotyczące terminowości odprowadzania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i fundusz pracy z tytułu wynagrodzeń za 2022 r. oraz 2023 r. przez jednostki organizacyjne podległe Gminie (GOPS, Szkołę Podstawową, Przedszkole Publiczne) oraz jednostki nadzorowane przez Gminę (Bibliotekę i GOK). Z powyższych zestawień wynika, że wszystkie ww. jednostki w 2022 r. miały opóźnienia z tytułu terminowego opłacenia składek, które wahały się od 1 do 18 dni.

Prawidłowość funkcjonowania konta 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”.

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- wydruki z ewidencji księgowej w zakresie konta 229 „Wykaz obrotów i sald na dzień 2022.12.31 dla kont od 229-000-00000-0000-00 do 229-000-00000-0000-02”,
- sprawozdanie jednostkowe Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. Urzędu Gminy Raciążek.

Na podstawie ww. „Wykaz obrotów i sald” stwierdzono następujący stan obrotów i sald konta 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”:

	2022 r.
BO Wn na 01.01.	0,00 zł
BO Ma na 01.01.	71.136,42 zł
Obroty Wn	547.790,54 zł
Obroty Ma	564.198,90 zł
BZ Wn na 31.12.	0,00 zł
BZ Ma na 31.12.	87.544,78 zł

Ustalenia:

- 1) Zgodnie z obowiązującą w jednostce kontrolowanej polityką wprowadzoną zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. ze zm. konto 229 służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i Funduszu Pracy. Zgodnie z ww. dokumentem ewidencja szczegółowa do konta 229 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według tytułów rozrachunków oraz podmiotów, z którymi są dokonywane rozliczenia. Stwierdzono, że opis ww. konta określony w polityce rachunkowości zgodne jest z opisem konta określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...) (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342).
- 2) Saldo Wn konta 229 na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło 87.544,78 zł. Saldo to stanowiło zobowiązania jednostki z tytułu składek ZUS od naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r. (wypłaconego w 2023 r.) oraz od wynagrodzenia za miesiąc grudzień, odprowadzenie składek od wynagrodzenia za miesiąc grudzień zostało uregulowane w dniu 4 stycznia 2023 r. WB nr 10 kwota 45.066,09 zł oraz od dodatkowego wynagrodzenia zostało uregulowane w dniu 6 marca 2023 r. WB nr 144 kwota 42.478,69 zł.
- 3) Na dzień 31 grudnia 2022 r. w kontrolowanej jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne z tytułu pozostałych rozrachunków publicznoprawnych.

C U d

2.16.1

- 4) Konto 229 było prowadzone bez klasyfikacji budżetowej. Wyjaśnienia w powyższej kwestii zostały opisane przy koncie 231 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/24**.
W trakcie kontroli dokonano stosownych przebiegowań (przebiegowania dotyczyły okresu od stycznia 2024 r.) w zakresie prowadzenia konta zgodnie z przepisami prawa do akt kontroli włączono wydruk „Wykaz obrotów i sald na dzień 2024.03.31 dla konta od 229-000-00000-0000-00 do 229-900-90005-4010-00”, który przedstawia powyższe konto (od stycznia 2024 r.) - **akta kontroli nr 12/24/III.2/42**,
- 5) Na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-28S sporządzonego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. korekta nr 2 z dnia 1 marca 2023 r. dla Urzędu Gminy Raciążek stwierdzono, że zobowiązania Urzędu zaewidencjonowane na koncie 229 nie zostały wykazane w powyższym sprawozdaniu. Wyjaśnienia w tej kwestii zostały opisane przy koncie 231 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/23**.
W 2023 r. nieprawidłowość nie wystąpiła - zobowiązania wynikające z powyższego konta zostały wykazane w prawidłowych kwotach w kolumnie „Zobowiązania wg stanu na koniec okresu spraw. ogółem” w Rb-28S sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 roku.
- 6) Saldo Ma konta 229 wykazano w bilansie jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Raciążek, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 r. w poz. D.II.3 „Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń” w wysokości 87.544,78 zł, tj. w wysokości zgodnej z saldem konta 229.

2.1.3. Odprowadzanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Kontrolą objęto terminowość odprowadzania zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy od osób fizycznych obliczonych na podstawie wynagrodzeń oraz świadczeń z z.f.ś.s. pracowników za 2021 r. Powyższe zagadnienie skontrolowano w zakresie przestrzegania przez jednostkę następujących przepisów:

- art. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.),
- art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.),
- rozporządzeniem Ministra Finansów z 10 grudnia 2015 r. w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 2154).

Kontrolą objęto następujące dokumenty:

- deklarację roczną o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-4R za 2022 r.,
- deklarację roczną o zryczałtowanym podatku dochodowym PIT-8AR za 2022 r.,
- wyciągi bankowe potwierdzające dokonanie płatności zaliczek na podatek dochodowy za badany okres,
- wydruk komputerowy pn. "WYKAZ STANÓW I SALD, dla konta 225-001-00000-0000-00 za okres 2022.01.01 do 2022.12.31",
- zestawienie naliczonych i przekazanych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w 2022 r. stanowi - **akta kontroli nr 12/24/III.2/43**.

Ustalenia:

- 1) Na podstawie ww. zestawienia stwierdzono, że w 2022 r. Urząd Gminy Raciążek, jako płatnik nieterminowo przekazywał zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za następujące miesiące: styczeń (zwłoka 129 dni), kwiecień (zwłoka 35 dni), maj (zwłoka 4 dni), czerwiec (zwłoka 13 dni), lipiec (zwłoka 9 dni). Zwłoka w przekazywaniu ww.

zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy od osób fizycznych do urzędu skarbowego wynosiła od 4 do 129 dni, czym naruszono normy określone art. 38 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, zgodnie z którymi: płatnicy, o których mowa w art. 31 i art. 33-35, przekazują, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, kwoty pobranych zaliczek na podatek w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek urzędu skarbowego (...).

Niewykonanie w terminie ww. zobowiązań Urzędu Gminy Raciążek wobec US stanowi również naruszenie przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.) określających zasady dokonywania wydatków ze środków publicznych, zgodnie z którymi wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 11 marca 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.2/39**), że przyczyną nieterminowego przekazywania składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w 2022 r. wynikało z braku nadzoru nad terminowością odprowadzania powyższych składek.

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego nr 26 przekazanego pismem z dnia 5 marca 2020 r. (nr RIO-KF-4104-60/2020).

Do akt kontroli włączono potwierdzone za zgodność kserokopie wyciągów bankowych z poszczególnych miesięcy dotyczących operacji przekazania w 2022 r. zaliczek na podatek dochodowy – luty WB nr 71, WB nr 74, WB nr 76, maj: WB nr 230, WB nr 243, WB nr 243, czerwiec WB nr 286, WB nr 291, WB nr 299, WB nr 307, WB nr 315, lipiec WB nr 351, WB nr 353, WB nr 355, sierpień WB nr 408, WB nr 407, WB nr 410, WB 389, WB nr 448 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/44**.

Z tytułu nieterminowego przekazywania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w 2022 r. nie naliczono i nie przekazano odsetek za zwłokę.

Zgodnie z art. 51 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa za zaległość podatkową uważa się także, m.in. niezapłaconą w terminie zaliczkę na podatek. Natomiast w art. 53 § 1 i § 3 ustawy Ordynacja podatkowa wskazano odpowiednio, że: *od zaległości podatkowych, z zastrzeżeniem art. 52 § 1 pkt 2 i art. 54, naliczane są odsetki za zwłokę i, że odsetki za zwłokę nalicza podatnik, płatnik, inkasent, następca prawny lub osoba trzecia odpowiadająca za zaległości podatkowe, z zastrzeżeniem art. 53a, art. 62 § 4, art. 66 § 5, art. 67a § 1 pkt 1 lub 2 i art. 76a § 1*. Oznacza to, że od niezapłaconych w terminie zaliczek na podatek Urząd Gminy Raciążek, jako płatnik również powinien naliczyć i odprowadzić odsetki za zwłokę.

Skarbnik Gminy w ustnych wyjaśnieniach (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 11 marca 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.2/45**) wskazała, że zaniechanie naliczenia i odprowadzenia odsetek za zwłokę od nieterminowo przekazanych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych wynikało z przeoczenia.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, której Wójt powierzył obowiązki i odpowiedzialności w zakresie rachunkowości budżetu i Urzędu oraz Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski, który jako kierownik Urzędu Gminy Raciążek, tj. kierownik jednostki sektora finansów na mocy art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

Kontrolujący ustalili, że w dniu 9 marca 2023 r. Urząd Skarbowy w Aleksandrowie Kujawskim wystawił upomnienie dotyczące nieterminowego odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za okresy: styczeń, kwiecień, czerwiec i lipiec 2022 r. na kwotę 1.123,62 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/104**). Odsetki w ww. kwocie

zapłacono w dniu 20 marca 2023 r. Wydatek ujęto w dz. 750 rozdz. 75023 § 4580 (**akta kontroli nr 12/24/II.2/10**).

- 2) Zaliczki na podatek dochodowy w badanym okresie przekazywane były w wysokościach zgodnych ze złożonymi deklaracjami podatkowymi: PIT-4R i PIT-8AR.
- 3) Kontrolowana jednostka nie korzystała z uprawnień wynikających z przepisów art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa i rozliczała przysługujące jej zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa w wysokości 0,3 % kwoty podatku.
- 4) Kwoty pobranych zaliczek na podatek dochodowy oraz na podatek zryczałtowany były ewidencjonowane na rozrachunkowym koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”.

Prawidłowość funkcjonowania konta 225 „Rozrachunki z budżetami”.

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- wydruki z ewidencji księgowej w zakresie konta 225 „Wykaz stanów i sald dla konta 225-001-00000-0000-00 za okres 2022.01.01 – 2022.12.31”,
- sprawozdanie jednostkowe Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. Urzędu Gminy Raciążek (jako jednostki budżetowej i jako organu).

Na podstawie ww. „Wykaz stanów i sald dla konta 225-001-00000-0000-00 za okres 2022.01.01 – 2022.12.31”, stwierdzono następujący stan obrotów i sald konta 225 „Rozrachunki z budżetami”:

	2022 r.
BO Wn na 01.01.	85.747,96 zł
BO Ma na 01.01.	36.899,00 zł
Obroty Wn	188.984,20 zł
Obroty Ma	217.612,53 zł
BZ Wn na 31.12.	38.128,63 zł
BZ Ma na 31.12.	17.908,00 zł

Ustalenia:

- 1) Na podstawie obrotów kont analitycznych prowadzonych dla konta 225 „Wykaz stanów i sald dla konta 225-001-00000-0000-00 za okres 2022.01.01 – 2022.12.31”, stwierdzono zgodność ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną.
- 2) Zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami, w szczególności z tytułu podatków, np. podatek VAT, podatek dochodowy od osób fizycznych. Stwierdzono, że opis ww. konta określony w polityce rachunkowości zgodny jest z opisem konta określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).
- 3) Na podstawie ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 225 „Rozrachunki z budżetami” pn. „Zestawienie obrotów i sald za okres od: 01.01.2021 do: 31.12.2021” oraz przedłożonych do kontroli dowodów źródłowych ustalono, że powyższe saldo Ma w kwocie 17.908,00 zł, dotyczyło: podatku od wynagrodzeń za grudzień 2022 r., który został uregulowany w dniu 19 stycznia 2023 r. (WB nr 40) oraz podatku od dodatkowego wynagrodzenia rocznego, który został uregulowany w dniu 16 marca 2023 r. (WB nr 169).
- 4) Na dzień 31 grudnia 2022 r. w kontrolowanej jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne z tytułu rozrachunków z budżetami.

- 5) W toku kontroli stwierdzono, iż konto 225 prowadzone było bez klasyfikacji budżetowej co było niezgodne z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządowych (...). Wyjaśnienia w tej kwestii zostały opisane przy koncie 231 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/24**.
W trakcie kontroli dokonano stosownych przebiegowań (od stycznia 2024 r.) w zakresie prowadzenia konta zgodnie z przepisami prawa do akt kontroli włączono wydruk „Wykaz obrotów i sald na dzień 2024.03.31 dla konta od 225-750-75023-4010-00 do 225-900-90005-4010-00” - **akta kontroli nr 12/24/III.2/46**.
- 6) Na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-28S sporządzonego za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. korekta nr 2 z dnia 1 marca 2023 r. dla Urzędu Gminy Raciążek stwierdzono, że zobowiązania Urzędu zaewidencjonowane na koncie 225 nie zostały wykazane w powyższym sprawozdaniu. Wyjaśnienia w tej kwestii zostały opisane przy koncie 231 –**akta kontroli nr 12/24/III.2/23**.
W 2023 r. nieprawidłowość nie występowała - zobowiązania wynikające z powyższego konta zostały wykazane w prawidłowych kwotach w kolumnie „Zobowiązania wg stanu na koniec okresu spraw. ogółem” w Rb-28S sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 roku.
- 7) W bilansie jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Raciążek sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/II.2/7** wykazano w pasywach w poz. D.II.2 „Zobowiązania wobec budżetów” kwotę 18.145,00 zł, tj. kwotę zawyżoną o 237,00 zł wobec salda Ma konta 225 wynoszącego 17.908,00 zł.
Zgodnie z zasadą równowagi bilansowej strona aktywa musi równać się stronie pasywów. Skarbnik wpisując w bilansie po stronie pasywów kwotę o 237,00 zł wyższą niż wynikającą ze stanów kont, taką samą kwotę winna ująć po stronie aktywów.
Skarbnik Gminy w piśmie z dnia 27 marca 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.2/8**) poinformowała, że nie jest w stanie wskazać w jakich pozycjach ujęła w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 r. różnice wobec stanów kont ustalone przez kontrolujących w trakcie kontroli.
Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, której Wójt powierzył obowiązki i odpowiedzialności w zakresie rachunkowości jednostki.

2.1.4. Diety wypłacane Przewodniczącemu oraz radnym Rady Gminy w Raciążku.

Kontroli poddano realizację wydatków, które dotyczą diet przyznanych radnym Rady Gminy. Ustaleń dokonano w oparciu o następujące przepisy:

- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710),
- uregulowania wewnętrzne obowiązujące w kontrolowanej jednostce.

Kontrolą objętą następujące dokumenty:

- listy obecności radnych na posiedzeniach sesji oraz komisji Rady Gminy w Raciążku za 2022 r.,
- listy płac diet za 2022 r.
- uchwałę nr XXXIV/280/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 03 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych Gminy Raciążek oraz należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych Rady Gminy,

- uchwałę nr LI/397/2023 Rady Gminy w Raciążku z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych Gminy Raciążek oraz należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych Rady Gminy (Dz. Urz. nr 4473).

Ustalenia:

- 1) Radni Rady Gminy Raciążek wywiązali się z obowiązku nałożonego przepisami art. 24h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i złożyli oświadczenia o stanie majątkowym.
- 2) Rada Gminy Raciążek diety dla radnych określiła w wysokości stanowiącej procent minimalnego wynagrodzenia, w tym dla Przewodniczącego Rady Gminy - 45 %, Wiceprzewodniczącego – 25 %, przewodniczących komisji stałych – 20 % , radnych będących członkami komisji – 17 % i pozostałych – 10 %.
- 3) Na podstawie przedstawionych list obecności na posiedzeniach sesji Rady Gminy, list obecności na posiedzeniu stałych komisji Rady, list płac diet oraz dowodów wypłaty diet ustalono, że diety dla radnych Rady Gminy, w tym Przewodniczącego Rady naliczane i wypłacane były w wysokościach określonych w uchwałach Rady Gminy.
- 4) Wysokość wypłaconych miesięcznych diet w 2022 r. nie przekraczała maksymalnej wysokości diety przysługującej radnemu gminy liczącej poniżej 15 tys. mieszkańców obliczonej na podstawie ww. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2020 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy.

2.1.5. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (z.f.ś.s).

Zakresem kontroli objęto prawidłowość funkcjonowania w 2022 r. zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Badaniem objęto przestrzeganie przez jednostkę następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz.U z 2022 r., poz. 923 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalenia przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349),
- obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2019 r. i w drugim półroczu 2019 r. (M.P. z 2020.195).
- obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2021 r. i w drugim półroczu 2021 r. (M.P. z 2022.266).

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o następujące dokumenty:

- regulamin z.f.ś.s,
- dokumenty dotyczące obliczenia szacunkowej kwoty odpisu na fundusz socjalny w 2023 r.,
- dyspozycje przekazania środków na z.f.ś.s,
- wyciągi bankowe dokumentujące wpływ środków finansowych na konto z.f.ś.s,
- ewidencję księgową, tj. wydruki komputerowe pn. „Wykaz stanów i sald dla konta 135-000-00000-0000-01”, za okres 2023.01.01-2023.12.31
- sprawozdanie jednostkowe Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2023 r.,
- sprawozdanie Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy za 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- posiadania przez kontrolowaną jednostkę regulaminu z.f.ś.s,
- posiadania przez jednostkę odrębnego rachunku bankowego przeznaczonego dla środków z.f.ś.s,
- poprawności naliczenia odpisu na z.f.ś.s w 2022 r.,
- terminowości odprowadzania środków na rachunek bankowy z.f.ś.s,
- zgodność ewidencji księgowej ze sprawozdaniem Rb-28S za 2022 r.

Ustalenia:

- 1) Środki z.f.ś.s, zgodnie z wymogami art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, gromadzone były na wyodrębnionym rachunku bankowym.
- 3) Obowiązujący w 2023 r. regulamin gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w Urzędzie Gminy Raciążek wprowadzony został zarządzeniem nr 34/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 6 października 2020 r. W Regulaminie określono m.in.: przeznaczenie środków funduszu, osoby upoważnione do korzystania ze środków, warunki uzyskania pożyczki oraz środków z wypoczynku wczasowego.
- 4) Na podstawie ewidencji księgowej, tj. wydruku komputerowego pn. „Zestawienie stanów kont subsyntetyczne (paragraf) za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31” dla Urzędu Gminy stwierdzono zgodność danych zaewidencjonowanych na kartach wydatków § 4440 „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” z danymi wykazanych w sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2023 r. Wykazane dane przedstawiały się następująco:

Dział	Rozdział	Plan po zmianach	Wydatki wykonane
750	75011	1.788,66	1.788,66
750	75023	38.427,17	38.427,17
801	80113	5.365,98	5.365,98
900	90002	894,33	894,33
Razem		46.476,14	46.476,14

- 5) Zgodnie z art. 5i ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wysokość odpisu winna wynosić 37,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w II półroczu 2019 r. Na podstawie obwieszczenia Prezesa GUS z 18 lutego 2022 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2021 r. i w drugim półroczu 2021 r. (M.P. z 2022.266) ustalono, że podstawą do obliczenia kwoty odpisów jest w 2023 r. za okres od 01 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. była kwota 4.434,58 zł oraz od 1 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. była kwota 5.104,90 zł. Tym samym kwota odpisu na koniec 2023 r. winna wynosić 1.662,97 zł (od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r.) oraz 1.914,34 zł (od 1 lipca do 31 grudnia 2023 r.) dla pracownika zatrudnionego w normalnych warunkach, oraz 277,16 zł dla emeryta i rencisty. Na podstawie dokumentacji ustalono, że łączna liczba zatrudnionych została obliczona ostatecznie w liczbie 23 (wartość odpisu 46.476,14 zł). Plan po zmianach na 2023 r. wynosił 46.476,14 zł. W jednostce dokonano odpisu na 13 emerytów.
- 6) Środki pieniężne zostały odprowadzone na rachunek ZFŚS za 2023 r. w wysokości zgodnej z naliczonym odpisem:
 - w dniu 1 lutego 2023 r. – kwota 500,00 zł (WB nr 00071),
 - w dniu 24 marca 2023 r. – kwota 8.100,00 zł (WB nr 00193),
 - w dniu 26 maja 2023 r. – kwota 22.788,54 zł (WB nr 00318),
 - w dniu 10 sierpnia 2023 r. – kwota 2.000,00 zł (WB nr 00457),

- w dniu 24 sierpnia 2023 r. – kwota 2.000,00 (WB nr 00484),
- w dniu 29 września 2023 r. – kwota 11.087,60 zł (WB nr 00548)
- tj. zgodnie przepisem art. 6 ust 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Środki finansowe zostały odprowadzane w terminach określonych w art. 6 ust. 2 przedmiotowej ustawy.

2.1.5. Wykorzystanie środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska.

Kontrolą objęto planowanie dochodów i wydatków związanych z ochroną środowiska na podstawie:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.).

Zakresem kontroli objęto:

- sporządzenie i uchwalenie Gminnego Programu Ochrony Środowiska,
- określenie w uchwale budżetowej na 2022 dochodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz wydatków na realizację zadań związanych z ochroną środowiska, zgodnie z art. 403 ww. ustawy Prawo ochrony środowiska, w związku z art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Kontrolą objęto następujące dokumenty:

- sprawozdanie Oś-4g za 2022 r.,
- ewidencje księgową dochodów i wydatków związaną z ochroną środowiska i gospodarki wodnej za 2022 r.,
- uchwałę nr XXXIII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 rok,
- sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 r.

Ustalenia:

- 1) W kontrolowanym okresie tj. w latach 2022-2023 Gmina Raciążek posiadała Gminny Program Ochrony Środowiska, co było wymagane art. 17 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.).
- 2) Na podstawie załącznika nr 12 do uchwały nr XXXIII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 rok stwierdzono, iż pierwotny i ostateczny plan dochodów pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska zaplanowany na 2022 r. wynosił 5.000,00 zł.

W oparciu o wydruki księgowe pn. „Dziennik obrotów za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31” oraz dane ujęte w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego z okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. skonstatowano, że plan dochodów pochodzących z opłat za korzystanie ze środowiska zaplanowany na rok 2022 wyniósł 5.000,00 zł, natomiast kwota zrealizowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. dochodów wyniosła 410,61 zł, co stanowiło 8,21 % planu. Na dzień 31 grudnia 2022 roku wydatki w powyższym zakresie

wynosiły 0,00 zł (wyjaśnienie Skarbnika z dnia 8 marca 2024 r. **akta kontroli nr 12/24/III.2/47**). Wobec powyższego zachodziła potrzeba wykazania nadwyżki z niewykorzystanych środków pieniężnych wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, pochodzące z tytułów, w odniesieniu do których odrębne ustawy wskazują imiennie wymienione wydatki jakie mają być z nich sfinansowane, w następnym roku budżetowym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

- 3) Na podstawie sprawozdania OŚ-4g „*Sprawozdanie z gospodarowania dochodami budżetu gminy pochodzącymi z opłat i kar środowiskowych, przeznaczonymi na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej za rok 2022*” sporządzonego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2021 (Dz. U., poz. 2062 ze zm.) stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2022 r. wpływy ze środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniosły 410,61 zł (w sprawozdaniu ujmuję się kwoty w pełnych złotych) 411,00 zł. Jednocześnie w powyższym sprawozdaniu zostały ujęte w pozycji wydatki ogółem w kwocie 411,00 zł. Z wyjaśnień Skarbnika wynika, iż kwota 410,61 zł nie została wydatkowana tylko ujęta w przychodach na rok 2023. Zastępca Wójta Pan Michał Suchomskiego wyjaśnił (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 18 marca 2024 r. włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/48**), iż w sprawozdaniu OŚ-4g za 2022 rok kwota 411,00 zł została błędnie wprowadzona po stronie wydatków. Kwota 410,61 zł nie została wydatkowana w 2022 r. i wprowadzona została do przychodów budżetu na 2023 r. uchwałą Rady Gminy Raciążek nr LI/393/2023 z dnia 26 czerwca 2023 r.
- 4) Zgodnie z art. 404 ust. 1 Prawa ochrony środowiska gminy i powiaty, których dochody z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6 tego aktu prawnego, są większe niż 10-krotność średniej krajowej dochodów z roku poprzedniego przypadających na jednego mieszkańca, liczonej odpowiednio dla gmin i powiatów, przekazują nadwyżkę z tytułu tych dochodów do właściwego wojewódzkiego funduszu. Dochód budżetu gminy pochodzący z opłat i kar środowiskowych wyniósł 410,61 zł, podczas gdy wyliczony dopuszczalny poziom dochodów budżetu gminy w tym zakresie wyniósł 438.162,00 zł. W związku z powyższym nadwyżka, która podlegałaby przekazaniu na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie wystąpiła. Nadwyżkę zgodnie z wzorem w/w sprawozdania wylicza się odejmując dopuszczalny poziom dochodów budżetu gminy z opłat i kar środowiskowych od dochodu budżetu gminy w tym zakresie.

2.1.6. Wykorzystanie środków finansowych pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Pobrane w 2022 r. dochody z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi zaewidencjonowane w rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami” wynosiły 779.697,24 zł co stanowiło 92,55 % planu dochodów po zmianach określonego w wysokości 721.616,91 zł.

Zgodnie z art. 6r ust. 1 – 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy, a środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W art. 6r w ust. 2 - 2c ustawy określono kierunki wydatków, zgodnie z którymi z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.

Kontrolujący sprawdzili prawidłowość wykorzystania środków pochodzących z opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadami komunalnymi w 2022 r. Na podstawie wydruku analityki wydatków ujętych w rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” ustalono, że wydatki dotyczyły:

Tytuł wydatków	§	Rok 2022
zakup usług pozostałych - zapłata za wykonanie zlecenia odbioru i zagospodarowania odpadów	4300	884.759,09
koszty wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi,	4010,	20.326,05
	4040,	1.642,40
	4110,	3.967,85
	4120,	568,50
podróże służbowe krajowe	4410	343,54
zfs	4440	831,49
Ogółem wydatki		912.438,92

Ustalenia:

1) Kontroli poddano wydatki zaewidencjonowane w klasyfikacji dział 900 rozdział 90002 paragraf 4300 z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Poddana kontroli próba stanowiła 94,22% wydatków zaplanowanych w roku 2022 w powyższej klasyfikacji.

a) podstawą wystawiania faktur za odbiór odpadów komunalnych w 2022 r. były umowy zawarte:

- nr 1/2021 w dniu 30 czerwca 2021 r. z firmą KOMUNALNE PRZEDSIĘBIORSTWO UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ EKOCIECH Sp. z o.o. na wykonanie usług polegających na i odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Raciążek na okres od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.

- umowa nr IT.6232.1.2022 na okres od 1 lipca 2022 r. do 29 lipca 2022 r. z powyższym Przedsiębiorstwem,
- umowa nr IT.272.1.2022 z dnia 26 lipca 2022 r. zawarta z Firmą Z.G.K. GRONEKO Sp. z o.o., Mikorzyn Lubanie na czas od 1 sierpnia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Strony w § 8 ust. 2 ww. umów ustaliły kwoty wynagrodzenia za faktyczne odebrane i zagospodarowane odpady w ramach realizacji umowy.

- umowa nr 1/PSZOK/2022 z dnia 3 stycznia 2022 r. zawarta pomiędzy Przedsiębiorstwem Użyteczności Publicznej EKOSKŁAD Sp. z o.o. w Służewie a Gminą Raciążek reprezentowaną przez Pełniącego funkcję Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. w zakresie odbioru odpadów komunalnych zebranych selektywnie.
- b) Szczegółową kontrolą objęto faktury VAT dotyczące realizacji umowy nr IT.6232.1.2022 z dnia 1 lipca 2022 r., umowy nr IT.272.1.2022 z dnia 26 lipca 2022 r. oraz umowy nr 1/PSZOK/2022 z dnia 3 stycznia 2022 r.

Zgodnie z umową nr IT.6232.1.2022 z dnia 1 lipca 2022 r. w § 8 ust. 1 zostało ustalone wynagrodzenie Wykonawcy w wysokości 78.574,54 zł brutto. W dniu 11 sierpnia 2022 r. została wystawiona faktura korygująca VAT D/K007/22 na kwotę 68.391,00 zł (wcześniej wystawiono fakturę VAT nr D/097/07/22 została wystawiona w dniu 31 lipca 2022 r. na kwotę 53.391,96 zł). Usługa mieściła się w zaplanowanej kwocie.

Kolejną umową nr IT.272.1.2022 z dnia 26 lipca 2022 r. wynagrodzenie dla Wykonawcy zostało ustalone w wysokości 518.428,08 zł brutto. Kontroli zostały poddane następujące dokumenty: faktura VAT 247/K/08/2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r. na kwotę 77.328,00 zł, faktura VAT 141/K/09/2022 z dnia 30 września 2022 r. na kwotę 75.232,80 zł, faktura VAT 149/K/10/2022 z dnia 31 października 2022 r. na kwotę 74.498,40 zł, faktura VAT 196/K/11/2022 z dnia 30 listopada 2022 r. na kwotę 82.965,60 zł, faktura VAT 202/K/12/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. na kwotę 70.610,40 zł – razem – 380.726,20 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 2 umowy nr 1/PSZOK/2022 z §3 ust. 2 Gmina zobowiązała się płacić na rzecz Przedsiębiorstwa miesięczną opłatę za dostarczone przez mieszkańców Gminy frakcje odpadów. Opłata uzależniona będzie od ilości i rodzaju odpadów przekazywanych na PSZOK (...). Kontroli poddano: fakturę 9/USL/2022 z dnia 31 stycznia 2022 r. na kwotę 86,00 zł, fakturę 1528/USL/2022 z dnia 31 maja 2022 r. na kwotę 517,60 zł, fakturę 2288/USL/2022 z dnia 29 lipca 2022 r. na kwotę 281,74 zł, fakturę 3384/USL/2022 z dnia 30 września 2022 r. na kwotę 1.299,12 zł, fakturę 3806/USL/2022 z dnia 30 listopada 2022 r. na kwotę 1.503,09 zł oraz faktura 4226/USL/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. na kwotę 157,02 zł.

W wyniku kontroli stwierdzono, że faktury dotyczące powyższych umów zostały sprawdzone pod „względem rzeczowym” według Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych dla Urzędu Gminy w Raciążku, która stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia nr 46/2010 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2010 r. kontrola rzeczowa dokumentu oznacza, że dokonano sprawdzenia pod względem merytorycznym, oraz pod względem formalno-rachunkowym, powyższe faktury zostały zatwierdzone do wypłaty przez osoby upoważnione. Wydatki ponoszone przez Gminę z tytułu realizacji umów ujęto w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi”, § 4300 „Zakup usług pozostałych”, tj. zgodnie z planem finansowymi oraz przepisami

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

- 2) Pozostałe wydatki związane z obsługą administracyjną systemu w Gminie Raciążek w 2022 r., poniesione zostały zgodnie z przepisem w art. 6 r ust. 2 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 3) Poniesione wydatki na koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych na właściwych kontach księgowych Gminy Raciążek.
- 4) Powyższe wydatki ujęte w rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” zostały wykazane odpowiednio w sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S Urzędu Gminy Raciążku za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.
- 5) Rada Gminy Raciążek uchwałą nr XLV/348/2022 z dnia 22 grudnia 2022 r. wyraziła zgodę na pokrycie części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- 6) Kontrolowana jednostka wydatkowała w dziale 900, rozdział 90002 kwotę wyższą (912.438,92 zł) w stosunku do uzyskanych dochodów (779.697,24 zł).
Wobec powyższego nie zachodziła potrzeba wykazania nadwyżki z niewykorzystanych środków pieniężnych wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, pochodzące z tytułów, w odniesieniu do których odrębne ustawy wskazują imiennie wymienione wydatki jakie mają być z nich sfinansowane, w następnym roku budżetowym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2.1.7. Wydatki związane ze zwalczaniem narkomanii i przeciwdziałaniem alkoholizmowi.

Kontrolą objęto realizację wydatków poniesionych w 2022 r. na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 pod kątem przestrzegania przez jednostkę następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.)
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.),
- przepisów gminnych w zakresie przestrzegania obowiązku przeznaczenia uzyskanych dochodów z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu na cele wskazane w art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Badaniem objęto zagadnienie związane z dopełnieniem obowiązku ustalenia przez Radę Gminy Raciążek programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii a także realizację planu wydatków poniesionych na realizację ww. programu.

Ustalenia:

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raciążek na 2022 rok przyjęty został przez Radę Gminy Raciążek uchwałą nr XXXII/268/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raciążek na 2022 rok – akta kontroli nr 12/24/III.2/49.

- 2) W załączniku do uchwały wskazano, że za realizację Programu odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku przy współpracy z innymi podmiotami.
Na podstawie rocznego zbiorczego sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres: od początku roku do 31 grudnia 2022 r., ustalono że realizacja wydatków przedstawiała się następująco:

Dział	Rozdział	§	Plan po zmianach	Wykonanie na 31.12.2022
851	85153	4170	2.000,00	0,00
851	85153	4210	7.724,00	5.303,84
851	85153	4300	4.000,00	3.981,00
851	85153	4700	160,00	90,00
razem 85153			13.884,00	9.404,84
851	85154	2900	200,00	153,40
851	85154	4110	800,00	448,15
851	85154	4120	120,00	12,25
851	85154	4170	16.500,00	14.759,20
851	85154	4210	26.896,24	8.262,59
851	85154	4300	17.880,00	8.298,00
851	85154	4700	2.500,00	90,00
razem 85154			64.896,24	32.023,69
ogółem 85153+85154			78.780,24	41.428,53

W oparciu o dane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy za 2022 r. oraz w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2022 rok stwierdzono, że kwota zrealizowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. dochodów wyniosła 46.554,25 zł, co stanowiło 90,68 % planu. Kwota zrealizowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. wydatków wyniosła 41.428,53 zł, co stanowiło 55,40% planu. Poniżej przedstawiono plan i wykonanie dochodów oraz wydatków wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

Rozdz./Par.	Rok 2022		
	Plan Pierwotny	Plan po zmianach na koniec roku budżetowego	Wykonanie
1	2	3	4
Dochody			
75618/0270	0,00	17.551,64	17.551,64
75618/0480	33.786,00	33.786,00	29.002,61
Razem	33.786,00	51.337,64	46.554,25
Wydatki			
851/85153	8.884,00	13.884,00	9.404,84
851/85154	24.902,00	64.896,24	32.023,69
Razem	33.786,00	78.780,24	41.428,53
Środki do wykorzystania w następnym roku według kontrolujących (suma różnic)			5.125,72

- 3) Wielkości planowanych wydatków na zwalczanie narkomanii (rozdz. 85153) i przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdz. 85154) ujęte w planach wydatków budżetowych w ww. uchwałach budżetowych porównano z planowanymi środkami ujętymi w

harmonogramach wydatków na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raciążek na 2022 r. oraz z wykonaniem wydatków wykazanym w sporządzonych zbiorczych sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planów wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2022 r.

Wyniki zobrazowano w tabeli:

L.p.	Treść	Rok 2022
1	Środki planowane w GPPiRPA oraz PN	33.786,00
2	Środki planowane w pierwotnej uchwale budżetowej	33.786,00
3	Środki planowane w uchwale budżetowej po zmianach	78.780,24
4	Wykonanie	41.428,53
5	Różnica (wiersz 1 minus wiersz 2)	0,00
6	Różnica (wiersz 1 minus wiersz 3)	- 44.994,24
7	Różnica (wiersz 1 minus wiersz 4)	- 7.642,53

W oparciu o powyższe zestawienie stwierdzono, że w uchwałach budżetowych na 2022 w planie wydatków ujmowano środki w wyższych wysokościach niż wynikające z przyjętych kwot określonych w harmonogramach realizacji zadań wynikających z Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na ten rok. W 2022 r. różnica ta wynosiła dla planu po zmianach 44.994,24 zł.

- 4) Z uwagi na powyższe stwierdzono, iż w uchwale nr XXXII/263/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. wielkości planowanych wydatków na zwalczanie narkomanii (rozdz. 85153) i przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdz. 85154) są zgodne z planowanymi środkami ujętymi w harmonogramach wydatków na realizację zadań ujętych w Gminnych Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022. Stwierdzono, że w trakcie roku zmiany w wielkościach planowanych wydatków w powyższych rozdziałach były zmieniane tj. zarządzeniem nr 26/2022 Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 maja 2022 r., uchwałą nr XXXVI/308/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 28 czerwca 2022 r., uchwałą nr XXXIX/324/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 28 września 2022 r. Po zmianach w planie wydatków ujmowano środki w wyższych wysokościach niż kwota wynikająca z harmonogramu realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Skarbnik w ustnych wyjaśnieniach (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 27 marca 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.2/50**) wskazała, że zmiany zostały wprowadzone na podstawie otrzymanych zmian na ochronę zdrowia. Przewodnicząca GKRPA Halina Kołtuńska w dniu 27 marca 2024 r. złożyła wyjaśnienie, iż nie dokonywano zmian w harmonogramie realizacji zadań wynikających z (...) zgodnie ze zmianami w planie wydatków, co było działaniem nieświadomym i niecelowym – wyjaśnienia włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/50**.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z przepisami art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy. A harmonogramy wydatków stanowią integralną część tych programów.

2.1.8. Pozostałe wydatki związane z wydatkami bieżącymi

2.1.8.1 Wydatki w zakresie Ochotniczej Straży Pożarnej w Raciążku.

Kontrolą objęto realizację wydatków poniesionych w 2022 r. na realizację zadań w rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne”. Plan na koniec IV kwartału 2022 r. wynosił 85.800,00 zł a wykonanie wynosiło 80.703,75 zł co stanowiło 94,06% planu.

Sprawdzono wybrane losowo faktury ujęte w § 4300 „Zakup usług pozostałych”. Plan dla tego paragrafu na koniec 2022 r. wynosił 11.200,00 zł a wykonanie 11.125,24 zł.

Skontrolowano faktury VAT nr:

- 99/03/2022 z dnia 10 marca 2022 r. na kwotę 1.744,14 zł,
- FS/60/01/2022 z dnia 17 stycznia 2022 r. na kwotę 3.591,46 zł,
- FS 766/04/2022 z dnia 29 kwietnia 2022 r. na kwotę 140,00 zł,
- 172/MSR/2022 z dnia 20 maja 2022 r. DUPLIKAT z dnia 10 czerwca 2022 r. na kwotę 114,37 zł.

Wydatki w powyższym paragrafie poniesione zostały zgodnie z przepisami art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych. Faktury do wypłaty zatwierdził Wójt Gminy Raciążek oraz Skarbnik Gminy.

Ponadto kontroli poddano wybrane faktury ujęte w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” (Plan dla tego paragrafu na koniec 2022 r. wynosił 47.315,00 zł a wykonanie 46.999,81 zł) w opisie których wskazano, że dotyczyły wyjazdu na granicę z Ukrainą w ramach pomocy humanitarnej na łączną kwotę 2.034,09 zł. Na powyższą kwotę składały się faktury za paliwo, tj.:

- faktura nr F 2289K2/4027/22 z dnia 12 marca 2022 r. na kwotę 543,32 zł,
- faktura nr F 2462K1/4027/22 z dnia 10 marca 2022 r. na kwotę 523,98 zł,
- faktura nr I22291B01004567 z dnia 10 marca 2023 r. na kwotę 519,35 zł,
- faktura nr F 411K1/1436/22 z dnia 13 marca 2022 r. na kwotę 447,44 zł,

Powyższe faktury wraz z wydrukiem z jednostki 1- Raciążek „Wykaz stanów i sald dla konta 130-754-75412-4210-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.13” stanowią **akta kontroli nr 12/24/III.2/51**.

Wymienione powyżej faktury dotyczyły zakupu paliwa do samochodu służbowego marki Renault na potrzeby wyjazdu na granicę z Ukrainą.

Skarbnik Gminy w piśmie z dnia 9 kwietnia 2024 r. poinformowała (na zapytanie skierowane do Wójta odpowiedzi udzieliła Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak - **akta kontroli nr 12/24/III.2/52**), iż na granicę z Ukrainą z pomocą humanitarną był jeden wyjazd, na który pojechały dwa samochody: jeden z Ochotniczej Straży Pożarnej oraz drugi z Urzędu Gminy, wydatki poniesione na zakup paliwa dla pojazdu OPS na kwotę 2.034,09 zł zostały ujęte w księgach Urzędu w rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne” w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”, a wydatki poniesione na zakup paliwa dla pojazdu Gminy na kwotę 1.109,41 zł ujęte w rozdziale 80113 „Dowożenie uczniów do szkół” w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”. W związku z poniesionymi wydatkami nie był zwiększany plan finansowy Urzędu.

Skarbnik wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 10 kwietnia 2024 r. - **akta kontroli nr 12/24/III.2/53**), że zaklasyfikowanie wydatków za paliwo za wyjazd na granicę z Ukrainą z pomocą humanitarną w rozdziale 80113 „Dowożenie uczniów do szkół”, było spowodowane tym, że na granicę pojechał samochód, który w tamtym okresie służył do dowożenia niepełnosprawnych uczniów na zajęcia szkolne.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że wydatki na zakup paliwa w związku z wyjazdem na granicę z Ukrainą nie były związane z dowozem uczniów do szkół, wobec czego nie podlegały ujęciu w dz. 801 rozdziale 80113. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, w związku z załącznikiem nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513).

Uchwałą nr XXXV/286/2022 z dnia 28 kwietnia 2022 r. Rady Gminy w Raciążku w sprawie zmian w budżecie Gminy Raciążek na 2022 r. został utworzony rozdział 75495 „Pozostała działalność” na wydatki związane z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa. Wydatki, które zostały poniesione na wyjazd na granicę z Ukrainą z pomocą humanitarną powinny, stosownie do przywołanych wyżej przepisów, zostać przeksięgowane do utworzonego rozdziału.

Dalsza kontrola tego zagadnienia wykazała, że zakupu paliwa dokonały osoby biorące udział w wyjeździe (strażacy OSP) za gotówkę, a następnie ze środków Gminy Raciążek dokonano im zwrotu poniesionych kosztów.

Na podstawie „Dowodu wypłaty: KASA/36” na kwotę 543,32 zł, „Dowodu wypłaty: KASA/36” na kwotę 519,35 zł, „Dowodu wypłaty: KASA/36” na kwotę 523,98 zł, „Dowodu wypłaty: KASA/36” na kwotę 447,44 zł – z dnia 17 marca 2022 r., stwierdzono, że samochodem należącym do OSP SLRt Renault Mascott, który pojechał z pomocą humanitarną, kierował Prezes OSP.

Na podstawie „Dowodu wypłaty: KASA/36” na kwotę 510,00 zł wraz z fakturą nr F3473K2/1436/22 (**akta kontroli nr 12/24/III.2/54**) oraz „Dowodu wypłaty: KASA/36” na kwotę 599,41 zł wraz z fakturą nr F2484K1/4027/22 (**akta kontroli nr 12/24/III.2/55**) – oba dowody kasowe z dnia 17 marca 2022 r., stwierdzono, że samochodem gminnym Transporter nr rejestracji CAL 47LL, który pojechał z pomocą humanitarną, kierował strażak (kierowca) z OSP. Samochód gminny został użyty bez żadnego dokumentu przekazania samochodu.

Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski wyjaśnił (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 11 kwietnia 2024 r. - **akta kontroli nr 12/24/III.2/56**), że „Gmina zebrała oraz otrzymała dużą ilość materiałów m.in. opatrunkowych, higienicznych od Pani Posel Anny Gembickiej celem pomocy humanitarnej w związku z wybuchem wojny w Ukrainie. Materiały te należało dostarczyć na granicę z Ukrainą. Padła propozycja, że materiały te zostaną zawiezione przez strażaków OSP, którą zaakceptowałem. Z uwagi na dużą ilość materiałów podjąłem decyzję, aby pojechał także samochód Gminy służący do dowozu niepełnosprawnych uczniów do szkoły – pojechały dwa samochody na granicę z Ukrainą z pomocą humanitarną, tj. samochód OSP oraz gminny – Transporter. Samochodem gminnym kierował strażak (kierowca) w OSP a samochodem straży kierował Prezes OSP w Raciążku.

Wszystkie moje decyzje w sprawie wyjazdu były podejmowane ustnie – nie zostały potwierdzone dokumentami, co było spowodowane m.in. tym, że funkcję Wójta objąłem w lutym 2022 r. (brak doświadczenia), trwającą nadal pandemią COVID-19 oraz spontanicznymi działaniami różnych instytucji i osób w zakresie pomocy Ukrainie.”

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że samochodem gminnym z pomocą humanitarną na granicę z Ukrainą pojechał strażak (kierowca) OSP niebędący pracownikiem Gminy. Samochód oddany do używania innej osobie powinno przekazać się na podstawie pisemnej zgody (np. umowy, protokołu zdawczo-odbiorczego) właściciela auta (w tym przypadku Urzędu Gminy Raciążek) reprezentowanego przez Kierownika – Wójta Gminy.

2.1.8.2 Wydatki poniesione w związku z niewykonaniem przez GOPS w Raciążku zaleceń przekazanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

W dniach 30 stycznia 2023 r, 1-3 lutego 2023 r., 13, 15, 16, 17, 20, 23 marca 2023 r. oraz 20 kwietnia 2023 r. została przeprowadzona kontrola przez inspektorów Wydziału Polityki Społecznej działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko- Pomorskiego, którzy przeprowadzili kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raciążku. Tematem kontroli była sfera organizacji i funkcjonowania jednostki zgodnie z realizacją zadań ustawowych. Podczas kontroli stwierdzono, że jednostka nie zrealizowała 4 zaleceń pokontrolnych z dnia 30 maja 2022 r. przekazanych pismem WPS.III.9421.4.1.2022.PZ.MGL. W związku z powyższym Wojewoda Kujawsko – Pomorski wydał w dniu 11 stycznia 2024 r. decyzję nr 2.2021 (**akta kontroli nr 12/24/III.2/57**), która nakładała karę pieniężną na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku na kwotę 4.000,00 zł. Zwrócono się pismem do Wójta Gminy Raciążek czy przedmiotowa kara została zapłacona. W udzielonej odpowiedzi z dnia 4 kwietnia 2024 r. (pismo włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/58**) Wójt wyjaśnił, iż w dniu 24 stycznia 2024 r. została przekazana kwota z konta Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na konto Urzędu Wojewódzkiego (WB nr 10/2024 z dnia 24 stycznia 2024 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/59**).

Zastępca Wójta Gminy Pan Michał Suchomski wyjaśnił (pismo z dnia 9 kwietnia 2024 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/60**), iż kara pieniężna nałożona na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej została wydatkowana w dziale 852 „*Pomoc społeczna*” w rozdziale 85219 „*Ośrodki pomocy społecznej*” w § 4300 „*zakup usług pozostałych*” i ujęta w księgach GOPS. Zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych odpowiednim paragrafem do zaklasyfikowania powyższego wydatku jest § 4600 „*Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych*”.

2.1.8.3 Wydatki dotyczące zawartego porozumienia z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie budowy oraz pokrycia kosztów związanych z budową sieci wodociągowej.

Ustalenia:

- 1) Kontrolujący poddali kontroli realizację zawartego w dniu 26 kwietnia 2022 r. porozumienia w sprawie budowy oraz pokrycia kosztów związanych z budową sieci wodociągowej na działkach nr 198/1, 75/3, 45/1 oraz 199, położonych w obrębie ewidencyjnym Siarzewo w gminie Raciążek, pomiędzy Gminą Raciążek a Panem Krzysztofem Z. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/61**). Porozumienie ze strony Gminy podpisał Wójt Gminy Pana Rafał Krajewski (porozumienie, nie zostało kontrasygnowane przez Skarbnika Gminy, czym naruszono przepisy art. 46 ust. 3 Ustawy o samorządzie gminnym, gdyż realizacja porozumienia skutkowałą powstaniem zobowiązań ze strony Gminy w zakresie budowy sieci wodociągowej, co opisano poniżej). Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 32 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.
- 2) Zgodnie z porozumieniem koszty budowy sieci wodociągowej na ww. działkach, miały być pokryte przez Pana Krzysztofa Z. w kwocie 22.050,80 zł.
- 3) Wójt Gminy wyjaśnił (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Wójta Gminy Raciążek Pana Rafała Krajewskiego z dnia 15 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli**

nr 12/24/III.2/67), że Gmina była wykonawcą sieci wodociągowej w miejscowości Siarzewo na działkach Pana Krzysztofa Z.

4) Wójt Gminy Raciążek pismem z dnia 28 marca 2024 r. (pismo włączono do **akta kontroli nr 12/24/III.2/62**) wyjaśnił, że:

- strona (Krzysztofa Z.) zakupiła materiały budowlane na łączną kwotę 22.050,80 zł. Materiały nie zostały przekazane protokolarnie ze względu na konieczność przejęcia wodociągu przez Gminę Raciążek w związku z art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, do czasu przejęcia przez Gminę wodociąg pozostaje własnością strony (Krzysztofa Z.),
- prace związane z budową sieci wodociągowej wykonane zostały przez ówczesnych pracowników Gminy Raciążek zatrudnionych na stanowiskach - robotnik gospodarczy,
- w terminie od sierpnia do września 2022 r. do wykonania wykopu został wynajęty sprzęt od firmy Usługi Transportowe Andrzej Rokicki ul. Szkolna 29, Raciążek, koszt związany z wynajęciem sprzętu wyniósł 9.040,50 zł brutto, na kwotę składały się następujące faktury: nr FV/22/22 z dnia 29 września 2022 r. na kwotę 4.797,00 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/63**) oraz nr FV/23/22 z dnia 12 października 2022 r. na kwotę 4.243,50 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/64**). Powyższe koszty zostały pokryte z budżetu gminy. Wydatek ujęto w księgach Urzędu w dz. 400 rozdz. 40002 § 4300,
- za nadzór na pracownikami odpowiadał Pan Przemysław Buchalski ówczesny Kierownik Referatu Infrastruktury technicznej,
- prace nie były zlecane w formie zamówienia publicznego,
- prace związane z budową sieci obejmowały ułożenie sieci wodociągowej o średnicy 110 mm, wraz z niezbędną infrastrukturą tj. hydrantami i zasuhami, do celów związanych z zaspokojeniem zbiorowych potrzeb wspólnoty w wodociągu i zaopatrzenie w wodę zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- do dnia 28 marca 2024 r. nie nastąpiło przekazanie sieci wodociągowej na rzecz gminy, wodociąg został zalany wodą ,ale nie jest użytkowany.

5) Wójt Gminy Raciążek w dodatkowych wyjaśnieniach (pismo z dnia 10 kwietnia 2024 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.2/65**) poinformował, że na wybudowanie głównej sieci wodociągowej na działkach nr 198/1, 75/3, 45/1, 199 położonych w obrębie ewidencyjnym Siarzewo w gminie Raciążek została sporządzona dokumentacja projektowa przez stronę postępowania z którą Gmina Raciążek spisała w/w porozumienie. Na czas prowadzenia prac w związku z w/w inwestycją Gminie Raciążek udostępniono dokumentację techniczną z czego nie został sporządzony protokół. Gmina Raciążek podczas przejęcia wodociągu będzie wymagała dostarczenia kompletnej dokumentacji łącznie z projektem w/w głównej sieci wodociągowej. Na ww. inwestycję nie było wymagane pozwolenie na budowę. Zgłoszenie inwestycji było obowiązkiem strony postępowania, z którą Gmina Raciążek spisała w/w porozumienie.

6) Zgodnie z przepisami art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1980 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, do których należą zadania obejmujące sprawy m.in. wodociągów i zaopatrzenie w wodę. Gmina wraz ze stroną (Krzysztofem Z.) partycypowała w kosztach budowy głównej sieci wodociągu. Po stronie gminy był wynajem sprzętu oraz roboty wykonane przez pracowników Gminy, a od drugiej strony porozumienia zakup materiałów potrzebnych do wykonania przedmiotowej sieci. Przepisy art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowią, że „Osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie”.

- 7) Ponadto, zgodnie z zawartym porozumieniem przekazanie sieci miało nastąpić na podstawie odrębnego porozumienia. Kontrolujący stwierdzili, do dnia kontroli tego zagadnienia tj. 28 marca 2024 r. czynności przekazania nie zostały dokonane, pomimo wybudowania sieci wodociągowej w II połowie 2022 r.

Wójt Gminy wyjaśnił (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Wójta Gminy Raciążek Pana Rafała Krajewskiego z dnia 10 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.2/66**), że zapomniał o sieci wodociągowej w miejscowości Siarzewo, w związku z tym nie podejmował żadnych czynności mających na celu jej przejęcie. Poinformował także, że nie widział zgłoszenia przedmiotowej sieci do Starostwa Powiatowego - sprawą zajmował się były już pracownik pełniący funkcję Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej oraz że wodociąg jest zalany wodą, ale nikt z niego nie korzysta.

2.1.9. Stosowanie przepisów z zakresu prawa zamówień publicznych przy realizacji wydatków bieżących.

Kwestionariusz kontroli, informacja o postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych zamówienia stanowią **akta kontroli nr 12/24/III.2/72**.

Kontrolę zagadnienia przeprowadzono w zakresie zgodności i legalności udzielonych zamówień publicznych z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie oraz aktami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie, a w szczególności w zakresie prawidłowości wyboru trybu zamówienia oraz prawidłowości działań zamawiającego w ramach wybranego trybu oraz sposobu dokumentowania podejmowanych czynności.

Badaniu poddano dokumentację z przeprowadzonych postępowań wraz z umowami o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie:

- przygotowania postępowania tj.: określenia wartości zamówienia i przedmiotu zamówienia, treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakazu dzielenia zamówienia,
- wszczęcia postępowania poprzez: publikację ogłoszenia i przestrzeganie ustawowych terminów składania ofert, związania ofertą, dokumentowania postępowania,
- czynności komisji przetargowej, dotyczące wykluczenia oferentów, odrzucenia ofert, unieważnienia postępowania, oceny ofert i wybory oferty najkorzystniejszej,
- zgodności zapisów umowy z warunkami specyfikacji i wynikiem przetargu,
- przestrzegania zakazu zmian postanowień zawartej umowy,
- przestrzegania zasady równego traktowania oferentów,
- przestrzegania uregulowań wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych,
- zabezpieczenie interesów Zamawiającego w wybranych umowach, a w szczególności: sprawdzenie terminów zakończenia prac i powstanie ewentualnego obowiązku egzekwowania przez Zamawiającego roszczeń z tytułu kar umownych w związku z niedotrzymaniem przez Wykonawcę warunków umowy.

W dniu 9 lutego 2023 r. kontrolowana jednostka sporządziła roczne sprawozdanie o udzielonych w roku 2022 zamówieniach publicznych, nr referencyjny 2022/SPRR 0003099/01, które w tym samym dniu zostało opublikowane na stronach Urzędu Zamówień publicznych, wypełniając tym samym obowiązek nałożony przepisami art. 98 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Sprawozdanie zostało opisane w II części protokołu w pkt 3.3.3. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych protokołu.

Kontrolą objęto również kwestię dochowania przez Gminę Raciążek obowiązku wynikającego z art. 13a ust. 1 ustawy, który stanowi, że „Zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz ich związki, nie później niż 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, sporządzają plany postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym oraz zamieszczają je na stronie internetowej”.

Przyjęcie budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. nastąpiło uchwałą Nr XXXII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu na 2022 r. a publikacja planu postępowań na stronie internetowej oraz na stronie BZP na ten rok finansowy miała miejsce 17 lutego 2022 r., tj. zgodnie z terminem wskazanym w art. 23 ust. 1 ustawy Prawo Zamówień Publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm.), który stanowi, iż „Zamawiający publiczni, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, oraz ich związki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, sporządzają plan postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym. Plan zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych, na zasadach określonych w dziale III w rozdziale 2, oraz na stronie internetowej zamawiającego”.

Jednocześnie stwierdzono, że sporządzony plan postępowań o udzielenie zamówień na 2022 r. odpowiada dyspozycji art. 23 ust. 3 ustawy, który stanowi, że plan postępowań o udzielenie zamówień zawiera w szczególności informacje dotyczące: przedmiotu zamówienia; rodzaju zamówienia według podziału na zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi; przewidywanego trybu lub innej procedury udzielenia zamówienia; orientacyjnej wartości zamówienia; przewidywanego terminu wszczęcia postępowania w ujęciu kwartalnym.

Kontrolą objęto zamówienie publiczne na usługę pn. *„Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Raciążek”* (sygn. post. IT.271.6.2022).

Listę sprawdzającą dotyczącą prawidłowości udzielenia zamówienia publicznego na *„Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, położonych na terenie Gminy Raciążek”* (sygn. post. IT.271.6.2022) włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/69**.

Kontroli podano umowę nr IT.272.7.2022 zawartą w dniu 20 grudnia 2022 r. w Raciążku pomiędzy Rafałem Krajewskim – Wójtem Gminy przy kontrasygnacie Beaty Pietrzak – Skarbnika Gminy jako „Zamawiający” a Przedsiębiorstwem Użyteczności Publicznej „EKOSKŁAD” Sp. z o.o., Polna 87-87-710 Służewo, którą reprezentował Sylwester Topolski –prezes Zarządu jako „Wykonawca”. Wynagrodzenie za usługę ustalono w kwocie 837.033,44 zł brutto.

Czynności kontrolne wykazały, iż kontrolowana jednostka nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 448 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm.), zgodnie z którym zamawiający w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o jej wykonaniu. Umowa została zawarta na czas do 31 grudnia 2023 r. zatem ogłoszenie o wykonaniu umowy powinno być zamieszczone najpóźniej do dnia 30 stycznia 2024 r. (umowa nr IT.272.7.2022 z dnia 20 grudnia 2022 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/70**).

Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski wyjaśnił, iż niezamieszczenie ogłoszenia o wykonaniu umowy dotyczącej w/w zamówień wynikało z niedopatrzania (pismo z dnia 26 marca 2024 r. włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/71**).

Odpowiedzialność za zaistnienie nieprawidłowości ponosi Pan Rafał Krajewski jako Kierownik Zamawiającego, stosownie do art. 52 ust. 1 ustawy oraz Pan Przemysław Buchalski – ówczesny Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej zgodnie z zakresem zadań, obowiązków, odpowiedzialności, uprawnień z dnia 1 marca 2022 r.

Postępowanie o udzielenie zamówienia zostało przeprowadzone bez naruszenia przepisów ustawy, które miały wpływ na wynik postępowania.

Wykonawca wystawił 12 faktur na łączną kwotę 827.892,85 zł, zgodnie z obowiązującą umową. Wydatki zostały zaewidencjonowane w urządzeniach księgowych Urzędu w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej (dz. 900 rozdz. 90002 § 4300), tj. z godnie z planem finansowym .

2.2. Wydatki majątkowe.

Rok 2022

W uchwale Nr XXXII/263/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2022, organ stanowiący j.s.t. ustalił wydatki majątkowe dla tej jednostki w wysokości 2.451.243,64 zł. W wyniku zmian dokonywanych w ciągu roku budżetowego planowane wydatki majątkowe ulegały zwiększeniu i ostatecznie zostały określone na kwotę 21.999.401,81 zł. Na podstawie ewidencji analitycznej prowadzonej dla wydatków oraz sprawozdania Rb-28S o wydatkach za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. stwierdzono, że wydatki majątkowe zostały zrealizowane na kwotę 471.693,65 zł., co stanowiło 2,14 % wielkości planowanej.

Tabela poniżej prezentuje realizację wydatków majątkowych Gminy Raciążek w 2022 r. w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan na 31.12.2022r.	Zaangażowanie	Wykonanie na 31.12.2022 r.	Zobowiązania
Razem paragraf 6050			21.252.458,84	284.452,78	284.452,78	0,00
010	01043	6050	70.000,00	70.000,00	70.000,00	0,000
010	01044	6050	1.070.092,00	21.954,15	21.954,15	0,00
400	40002	6050	7.263.082,34	57.286,90	57.286,90	0,00
600	60016	6050	10.763.233,81	53.788,37	53.788,37	0,00
801	80101	6050	1.500.000,00	0,00	0,00	0,00
900	90015	6050	586.050,69	81.423,36	81.423,26	0,00
Razem paragraf 6060			545.441,67	111.713,74	111.713,74	0,00
010	01044	6060	300.000,00	18.694,77	18.694,77	258.915,00
400	40002	6060	9.540,00	9.518,97	9.518,97	0,00
600	60016	6060	35.901,67	29.760,00	29.760,00	0,00
801	80102	6060	200.000,00	53.444,00	53.444,00	0,00
Razem paragraf 6067			195.951,14	70.096,86	70.096,86	0,00
720	72095	6067	31.451,14	3.764,16	3.764,16	0,00
750	75095	6067	164.500,00	66.332,70	66.332,70	0,00
Razem paragraf 6069			5.550,16	5.430,27	5.430,27	0,00
720	72095	6069	5.550,16	5.430,27	5.430,27	0,00
Ogółem			21.999.401,81	471.693,65	471.693,65	258.915,00

Na zrealizowane wydatki majątkowe w wysokości 471.693,65 zł składały się:

- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (6050) – 284.452,78 zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (6060) – 111.413,74 zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (6067,6069) – 75.527,13 zł.

2.2.1. Wydatki na inwestycje z uwzględnieniem przepisów prawa zamówień publicznych.

Zagadnienie powyższe zbadano pod kątem:

- poprawności dokonywania wstępnej kontroli dowodów księgowych,
- dekretacji tych dowodów z uwzględnieniem stosowania klasyfikacji budżetowej,
- poprawności ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych jednostki,
- prawidłowości wyboru trybu zamówienia, działań zamawiającego w ramach wybranego trybu i sposobu dokumentowania podejmowanych czynności.

Kontrolą objęto zamówienie publiczne na roboty budowlane pn. „*Rozbudowa, przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Raciążek*” (sygn. post. IT.271.2.2022), zawarte pod liczbą porządkową nr informacji o postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych.

Lista sprawdzająca dotycząca postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie podstawowym pn. „*Rozbudowa, przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Raciążek*” (sygn. post. IT.271.2.2022) stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/73**.

Kontrolujący poddali kontroli umowę nr IT.272.2.2022 zawartą w dniu 31 sierpnia 2022 r. w Raciążku pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Pana Rafała Krajewskiego – Wójta Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy – Pani Beaty Pietrzak, zwanego „Zamawiającym” a INSTALCOMPACT Sp. z o. o. ul. Wierzbowa 23, 62-080 Tarnowo Podgórne reprezentowanym przez Krzysztofa Hałupkę – Prezesa Zarządu, Tomasza Hanaczewskiego –Prokurenta, Jana Kubzdelę –Prokurenta. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 6.737.739,60 zł brutto.

Kontrolujący stwierdzili, nieterminowe przekazanie informacji przedmiotowego zamówienia zgodnie z art.81 ustawy Pzp „Zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu informację o złożonych wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia odpowiednio ofert lub ofert dodatkowych albo ofert wstępnych lub ofert ostatecznych albo unieważnienia postępowania”, która dotyczyła zamówienia publicznego „*Rozbudowa, przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Raciążek*”.

W przedłożonych dokumentach na potwierdzeniu zamieszczenia informacji widnieje data 23 sierpnia 2022 r. czyli 36 dni po terminie, otwarcie ofert nastąpiło 11 lipca 2022 r., termin przekazania informacji wypadał w dniu 18 lipca 2022 r.

Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski w dniu 9 kwietnia 2024 r. (pismo stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.74**) wyjaśnił, że powyższe opóźnienie wynikało z nadmiaru obowiązków Kierownika Infrastruktury Technicznej prowadzącego w Urzędzie Gminy postępowania zamówień publicznych oraz trwającego w tym czasie okresu urlopowego.

Czynności kontrolne wykazały, iż kontrolowana jednostka nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 448 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm.), zgodnie z którym zamawiający w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o jej wykonaniu. Z protokołu odbioru robót wykonanych w ramach zadania „*Rozbudowa, przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Raciążek*” wynika, że odbioru robót dokonano w dniu 27 grudnia 2023 r., zatem ogłoszenie o wykonaniu umowy powinno być zamieszczone najpóźniej do dnia 26 stycznia 2024 r.

Wójt Gminy Raciążek Pan Rafał Krajewski w dniu 26 marca 2024 r. (pismo stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2/71**) wyjaśnił, iż niezamieszczenie ogłoszenia o wykonaniu umowy dotyczącej w/w zamówień wynikało z niedopatrzenia.

Odpowiedzialność za zaistnienie nieprawidłowości ponosi Pan Rafał Krajewski jako Kierownik Zamawiającego, stosownie do art. 52 ust. 1 ustawy Pzp oraz Pan Przemysław Buchalski (pracownik gminy do 4 marca 2024 r.)

Wykonawca, zgodnie z podpisaną umową, wystawił 8 faktur na łączną kwotę 6.737.739,60 zł, zgodną z zawartą umową. W 2023 r. uregulowano zobowiązania na łączną kwotę 2.972.295,00 zł. Pozostała kwota 3.765.444,60 zł wykazano w zobowiązaniach występujących na koniec 2023 r. (wykazane w saldzie konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”. Wydatki zaewidencjonowano w dz. 400 rozdz. 400002 w §§ 6100 (125.945,85 zł) i 6370 (2.846.349,15 zł), tj. zgodnie z planem finansowym Urzędu.

Ponadto do akt kontroli włączono:

- zakres czynności ówczesnego Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej - **akta kontroli nr 12/24/II.3/20**,
- umowa nr IT.272.2.2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r., aneks nr 1/2023 z dnia 3 października 2023 r. - **akta kontroli nr 12/24/III.2/75**,
- protokół z dokonanej w dniu 27 grudnia 2023 r. odbioru robót wykonanych w ramach zadania „Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Raciążek” – **akta kontroli nr 12/24/III.2/76**,
- informacja do Prezesa z datą 23-08-2022 - **akta kontroli nr 12/24/III.2/77**,

2.2.2. Przebudowa kotłowni z węglowej na gazową.

Dokumentacja związana z przebudową kotłowni węglowej na gazową w budynku Szkoły Podstawowej w Raciążku przekazana została kontrolującemu wraz z pismem przewodnim (**akta kontroli nr 12/24/III.2/78**) przez Skarbnika Gminy w dniu 4 kwietnia 2024 r.

Na podstawie powyższej dokumentacji kontrolujący stwierdzili, że w dniu 12 października 2022 r. Gmina Raciążek zawarła z Przedsiębiorstwem Usługowo-Handlowym Maciej Kasperkiewicz z Brodnicy umowę nr IT.272.4.2022 (**akta kontroli 12/24/III.2/79**) na realizację zadania pn.: „Przebudowa kotłowni węglowej na gazową, budowę instalacji gazowej i instalacji technologicznych kotłowni gazowej w budynku Szkoły Podstawowej wraz z budową zewnętrznego odcinka instalacji gazowej”. W zawartej umowie Gminę Raciążek reprezentował Wójt Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Wartość przedmiotu umowy ustalono na kwotę 999.999,00 zł brutto (netto: 813.007,32 zł). W tym samym dniu (12.10.2022 r.) zawarto także umowę nr 272.4.2022 (**akta kontroli nr 12/24/III.2/80**) z Pracownią Projektów Inżynierii Środowiska SANEXIM Adam Gowiński z Torunia w przedmiocie pełnienia obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania. Wynagrodzenie za przedmiot umowy ustalono w wysokości 17.220,00 zł brutto (14.000,00 zł – netto). W dniu 17 lutego 2023 r. wykonawca zadania wystawił fakturę VAT nr 35/02/2023 na kwotę brutto 999.999,00 zł (**akta kontroli nr 12/24/III.2/81**). Zapłata nastąpiła z rachunku bankowego Szkoły Podstawowej (nr 10 9537 0000 0050 1662 2000 0002) w dniu 15 marca 2023 r. (historia transakcji z powyższego rachunku włączono do **akta kontroli nr 12/24/III.2/82**). Wydatek został zaklasyfikowany w dziale 801 rozdz. 80101 § 6050. Przyjęcie na stan środków trwałych Szkoły Podstawowej w Raciążku nastąpiło w dniu 24 lutego 2023 r. na podstawie dowodu OT nr 01/2023 (**akta kontroli 12/24/III.2/83**). W dokumencie tym jako wartość środka trwałego ujęto jedynie wartość wynikającą z faktury nr 35/02/2023, nie ujęto innych kosztów związanych z realizacją inwestycji. W związku z realizacją inwestycji poniesiono jeszcze koszty związane z nadzorem w wysokości 17.220,00 zł. Zgodnie z umową inspektor nadzoru wystawił 2 faktury: nr 1/S/23 z dnia 4 stycznia 2023 r. oraz nr 6/S/23 z dnia 17 lutego 2023 r. (każda na kwotę 8.610,00 zł) – **akta kontroli nr 12/24/III.2/84**). Zapłata nastąpiła w dniach: 1 lutego oraz 6 marca 2023 r. (historie transakcji z powyższego rachunku włączono **akta kontroli nr 12/24/III.2/85**). Wydatki te także zakwalifikowane w dziale 801 rozdz. 80101 § 6050.

Zatem, zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 120) koszty te także winny być zaliczone do wartości początkowej środka

trwałego. Kontrolujący, w związku z tym, że Urząd na mocy uchwały nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku sprawuje obsługę Szkoły, w tym w prowadzeniu rachunkowości, udzielili instruktażu Skarbnikowi Gminy w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o rachunkowości.

Analizując zapisy umów ustalono, że postanowienia zawarte między zamawiającym (Gminą Raciążek) a wykonawcami wyraźnie wskazywały, iż „*Należność zostanie uregulowana z konta Zamawiającego na konto Wykonawcy*” (§ 6 pkt 4 umowy nr IT.272.4.2022 oraz § 5 umowy 272.4.2022). Wójt Gminy Raciążek wyjaśnił (pismo z dnia 11 kwietnia 2024 r. - **akta kontroli nr 12/24/III.2/86**), że przyczyną było „*niedopatrzenie pracownika merytorycznego ówczesnego Kierownika Referatu Infrastruktury Technicznej oraz nieznajomość warunków umowy (m.in. w zakresie płatności wynagrodzenia)*”.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień kontrolujący zwracają uwagę na obowiązek przestrzegania postanowień umownych.

Plan wydatków na 2023 r. ustalony uchwałą nr XLVII/364/2023 Rady Gminy Raciążek z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2023 r. przewidywał wydatki sklasyfikowane w dziale 801 rozdz.80101 § 6050 w wysokości 999.999,00 zł. Informacja o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków jednostki (Szkoły Podstawowej) przekazane zostały przez Wójta Gminy Raciążek w dniu 7 lutego 2023 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/87**). Dyrektor Szkoły dostosował plan finansowy Szkoły do uchwały budżetowej (pismo z dnia 21 lutego 2023 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.2/88**). Uchwałą nr XLVIII/367/2023 z dnia 27 lutego 2023 r. Rada Gminy Raciążek dokonała zmian w budżecie gminy zwiększając plan wydatków Szkoły Podstawowej (dział 801 rozdz.80101 § 6050) o kwotę 18.000,00 zł. Informację o zmianie planu wydatków Wójt Gminy Raciążek przekazał jednostce w dniu 28 lutego 2023 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/89**). W dniu 2 marca 2023 r. Dyrektor Szkoły Podstawowej dokonał zmian w planie finansowym kierowanej przez siebie jednostki dostosowując kwoty planowanych wydatków do uchwały budżetowej (**akta kontroli nr 12/24/III.2/90**).

Środki na uregulowanie zobowiązań zostały przekazane na rachunek bankowy Szkoły Podstawowej w Raciążku w dniu 10 marca 2023 r. („*Historia transakcji z rachunku Rachunek bieżący dla firm za okres od 10.03.2023 do 10.03.2023 r.*” – **akta kontroli nr 12/24/III.2/91**). Realizacja inwestycji sfinansowana została ze środków pochodzących z zaciągniętej przez Gminę Raciążek pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, co potwierdza pismo Dyrektora Szkoły z dnia 4 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/92**).

W ramach inwestycji pn. „*Przebudowa kotłowni węglowej na gazową, budowę instalacji gazowej i instalacji technologicznych kotłowni gazowej w budynku Szkoły Podstawowej wraz z budową zewnętrznego odcinka instalacji gazowej*” dokonano wcześniej budowy przyłącza do sieci gazowej. Umowa o przyłączenie do sieci gazowej nr U/5926/AK-GR/21 zawarta została w dniu 13 maja 2021 r. z wykonawcą przyłącza firmą SIME Polska Spółka z o.o. z Sochaczewa (**akta kontroli nr 12/24/III.2/93**). Gmina Raciążek reprezentowana była przez Wójta Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. W dniu 21 maja 2021 r. wykonawca przyłącza, zgodnie z § 4 ust. 2 umowy, wystawił fakturę FV_PG/40/05/2021 na kwotę 5.073,75 zł. Według informacji Inspektora ds. księgowości UG w Raciążku „*faktura została zawieszona do siedziby SIME w Aleksandrowie Kujawskim przez Pana Wójta i anulowana z powodu braku środków na panie finansowym Szkoły Podstawowej*” (**akta kontroli nr 12/24/III.2/94**). Należność nie została uregulowana w terminie wskazanym w fakturze a w dniu 21 lipca 2021 r. Zastępca Wójta wystąpił z wnioskiem o zmianę terminu płatności za przyłączenie do sieci gazowej do dnia 31 marca 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/ III.2/95**). W dniu 27 lipca 2021 r. do umowy wprowadzono Aneks nr 1/2021 (**akta kontroli nr 12/24/ III.2/96**), którym ustalono nowe terminy dla wystawienia faktury – do dnia 10 marca 2022 r. oraz płatności – do dnia 31

marca 2022 r. W ślad za aneksem, w dniu 27 lipca 2021 r. Firma SIME Polska Sp. z o.o. wystawiła fakturę korygującą nr KfV_PG/000008/21 (**akta kontroli nr 12/24/III.2/97**) wartość faktury wyniosła 0,00 zł.

Zgodnie z Aneksem nr 1/2021 do umowy U/5926/AK-GR/21, w dniu 10 marca 2022 r. została wystawiona faktura FV_PG/05/03/2022 (**akta kontroli nr 12/24/III.2/98**). Zapłata nastąpiła w dniu 31 marca 2022 r. z rachunku bankowego Szkoły a wydatki sklasyfikowano w dziale 801 rozdz. 80101 § 4300 („*Historia transakcji z rachunku Rachunek bieżący dla firm. Za okres od 31.03.2022 do 31.03.2022*” włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2/99**).

Umowa oraz aneks do umowy zawarte były przez Gminę Raciążek oraz podobnie jak w przypadkach umów na przebudowę kotłowni czy nadzór inwestorski zobowiązanie powstałe na podstawie faktury FV_PG/05/03/2022 uregulowane zostało z rachunku bankowego Szkoły Podstawowej mimo, iż jako nabywca figuruje Gmina Raciążek.

W sprawozdaniu Szkoły Podstawowej w Raciążku z wykonania wydatków za okres styczeń – czerwiec 2022 r. został ujęty wydatek związany z zapłatą za wykonanie przyłącza gazowego (dział 801 rozdz. 80101 – **akta kontroli nr 12/24/III.2/100**). Wydatki związane z zapłatą zobowiązania za przyłącze mieściły się planie wydatków ustalonym uchwałą nr XXXII/236/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. Informacja o ostatecznych kwotach wydatków jednostki (Szkoły Podstawowej) została przekazana dyrektorowi Szkoły w dniu 27 stycznia 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.2/101**).

2.3. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.

2.3.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji, w tym na zadania realizowane w ramach porozumień.

Szczegółowe zestawienie otrzymanych dotacji jak również terminowość dokonywania zwrotów niewykorzystanej części dotacji w rozbiciu na poszczególne podziałki klasyfikacyjne przedstawiono w pkt 1.1.2. Dotacje, części III niniejszego protokołu.

2.3.2. Rozliczenie dotacji udzielonych z budżetu j.s.t.

Kontrolę zagadnienia przeprowadzono w oparciu o dotacje udzielone z budżetu Gminy Raciążek w 2022 r. obejmując następujące obszary:

- uchwałę budżetową na 2022 r. (ze zmianami),
- uchwały organu stanowiącego podejmowane w sprawie dotacji,
- działania organu wykonawczego, w tym zasady, tryb udzielania dotacji z budżetu jst, prawidłowość realizacji umów, uchwał organów stanowiących oraz ustaw,
- sposób i terminowość przekazywania kwot dotacji,
- rozliczanie oraz wykorzystanie dotacji przez jednostkę dotowaną,
- rzetelność dokumentowania rozliczeń udzielonych dotacji,
- zwrot dotacji niewykorzystanej, wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie lub nadmiernie pobranej,
- ewidencję księgową i sprawozdawczość budżetową związaną z dotacją.

Na podstawie uchwały budżetowej na 2022 r. (wraz ze zmianami), sprawozdania budżetowego Rb-28S z wykonania planu wydatków za 2022 r. oraz ewidencji księgowej w zakresie wydatków, kontrolujący ustalili, iż z budżetu gminy zostały udzielone następujące dotacje:

2.3.2.1. Dotacje udzielone jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych.

Wykonanie wydatków na udzielone dotacje, zgodne z załącznikiem do uchwały budżetowej, za 2022 rok wyniosło:

Lp	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	§ 2480 - Dotacja podmiotowa dla samorządowej instytucji kultury (921-92109-2480)	258.800,00	258.800,00
2	§ 2480 - Dotacja podmiotowa dla samorządowej instytucji kultury (921-92116-2480)	140.353,60	140.353,60
3	§ 2800 Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (921-92109-2800)	22.000,00	22.000,00
Razem		421.153,60	421.153,60

Szczegółową kontrolą objęto dotację podmiotową udzieloną instytucji kultury – Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Raciążku w kwocie 258.800,00 zł oraz dotację podmiotową dla Gminnej Biblioteki Publicznej w kwocie 140.353,60 zł w zakresie ewidencji na koncie 224 „Rozliczenie udzielonych dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich”, sposobu rozliczenia dotacji przez beneficjentów dotacji oraz rozliczenia na koncie 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”.

Kontrola dotacji dla samorządowej instytucji kultury obejmowała następujące zagadnienia:

- czy instytucja kultury samodzielnie prowadziła gospodarkę finansowo-księgową,
- czy w budżecie zaplanowano dotację podmiotową dla instytucji kultury,
- czy dotacja podmiotowa przekazywana była w kwotach wynikających z uchwały budżetowej,
- czy instytucja kultury dopełniła obowiązku przedłożenia Wójtowi w terminie sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego jednostki za 2022 r.,
- sprawozdawczość finansową.

W powyższym zakresie sprawdzono następujące dokumenty:

- uchwałę nr XXXII/263/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na rok 2022 (ze zmianami),
- ewidencję księgową konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” dotyczącą dotacji w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” § 2480 „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury”,
- zbiorcze sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.,
- sprawozdanie z wykonania planów finansowych instytucji kultury za rok 2022.

Ustalenia:

- 1) W Gminie Raciążek w kontrolowanym okresie funkcjonowały dwie instytucje kultury – Gminny Ośrodek Kultury w Raciążku oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Raciążku wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonego w Urzędzie Gminy Raciążku.
- 2) W uchwale budżetowej na 2022 r., w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdziale 92109 „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” § 2480 „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” zaplanowano dotację na działalność statutową Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku w kwocie 225.000,00 zł, natomiast w rozdziale 92116 „Biblioteki” § 2480 „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” zaplanowano dotację na działalność statutową Gminnej Biblioteki Publicznej w Raciążku w kwocie 135.788,00 zł.
- 3) Na podstawie ewidencji księgowej - wydruki z ewidencji pn. „Wykaz stanów i sald” do konta 130 w zakresie dotacji udzielonej instytucji kultury ujętej w dziale 921 „Kultura i

ochrona dziedzictwa narodowego" § 2480 „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” oraz dokumentów źródłowych stwierdzono, że dotacja dla Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku została przekazana w 100,00%, tj. w kwocie 258.800,00 zł i wykorzystana w kwocie 258.800,00 zł tj. w 100,00% oraz dotacja dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Raciążku przekazana została w wysokości 140.353,60 zł i wykorzystana w całości.

- 4) W oparciu o zapisy w ewidencji księgowej w zakresie dotacji przekazanej instytucji kultury skonstatowano, że wydatki z tytułu ww. dotacji ujęto w prawidłowej klasyfikacji wydatków. Wydatki te prawidłowo ujmowano na kontach jednostki poprzez ewidencję na stronie Ma konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji ze stroną Wn konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”. Rozliczenie i uznanie, przez organ dotujący, wartości udzielonych dotacji za wykorzystane ewidencjonowano na stronie Wn konta 810 ze stroną Ma konta 224, tj. zgodnie z zasadami prowadzenia ewidencji rozliczania przez organ dotujący udzielonych dotacji zawartymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (obecnie t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 342).
- 5) Zgodnie z art. 265 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych instytucja kultury przedstawiła:
 - w dniu 11 lipca 2022 r. (GBP) oraz w dniu 25 lipca 2022 r. (GOK) sprawozdanie z planu finansowego za I półrocze za 2022r.,
 - w dniu 30 stycznia 2023 r. sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego za 2022 r. (GOK i PBG).
- 6) W zakresie sprawozdawczości finansowej stwierdzono, że instytucja kultury wywiązała się z obowiązku sporządzenia sprawozdań finansowych oraz sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych nałożonego przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773 ze zm.).
- 7) W dziale w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w rozdziale 92109 „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” § 2800 „Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych” na kwotę 22.000,00 zł zawarto następujące umowy:
 - umowa nr 1/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. na realizację zadania „Klub Kobiet Kreatywnych” na kwotę 2.000,00 zł. Umowa została zawarta pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy Raciążek oraz przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Raciążek a Gminnym Ośrodkiem Kultury w Raciążku. Zgodnie z § 3 dotacja celowa została przekazana do dnia 26 kwietnia 2022 r. GOK zobowiązał się wykorzystać dotację od dnia 26 kwietnia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Środki z dotacji zostały wykorzystane w całości. Sprawozdanie z wykonania zadania zgodnie z § 3 umowy zostało przedstawione w sprawozdaniu rocznym tj. sprawozdanie z wykonania planu finansowego Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku za 2022 r.
 - umowa nr 2/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. na realizację zadania dla Klubu Seniora „RAJ” na kwotę 5.000,00 zł. Umowa została zawarta pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy Raciążek oraz przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Raciążek a Gminnym Ośrodkiem Kultury w Raciążku. Zgodnie z §3 dotacja celowa została przekazana do dnia 26 kwietnia 2022 r. GOK zobowiązał się wykorzystać dotację od dnia 26 kwietnia

2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Środki z dotacji zostały wykorzystane w całości. Sprawozdanie z wykonania zadania zgodnie z §3 umowy zostało przedstawione w sprawozdaniu rocznym tj. sprawozdanie z wykonania planu finansowego Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku za 2022 r.

- umowa nr 3/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. na realizację zadania Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej na kwotę 15.000,00 zł. Umowa została zawarta pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy Raciążek oraz przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Raciążek a Gminnym Ośrodkiem Kultury w Raciążku. Zgodnie z §3 dotacja celowa została przekazana do dnia 21 marca 2022 r. GOK zobowiązał się wykorzystać dotację od dnia 21 marca 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Środki z dotacji zostały wykorzystane w całości. Sprawozdanie z wykonania zadania zgodnie z §3 umowy zostało przedstawione w sprawozdaniu rocznym tj. sprawozdanie z wykonania planu finansowego Gminnego Ośrodka Kultury w Raciążku za 2022 r.

2.3.2.2. Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych.

Na podstawie skontrolowanych sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2022 r., dotyczących realizacji wydatków ustalono, że z budżetu jednostki udzielone zostały dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w §§:

Lp	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	§2360 Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego (921, rozdz. 92105)	40.000,00	40.000,00
2	§ 2820 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom (dz. 921 rozdz. 92109)	6.000,00	6.000,00
Razem		46.000,00	46.000,00

Zgodnie z art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych zestawienie planowanych kwot dotacji udzielonych z budżetu Gminy Raciążek w 2022 r. dla jednostek spoza sektora finansów publicznych określono w załączniku nr 5 uchwały nr XXXII/263/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. Dotacje udzielone podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych z budżetu Gminy Raciążku objęto kontrolą w następującym zakresie:

- przygotowania jednostki do zlecania zadań publicznych organizacjom niezaliczanym do sektora finansów publicznych,
- zawierania umów zgodnie z treścią art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- pokrycia zobowiązania wynikającego z zawartych umów w ustalonym w uchwale budżetowej planie wydatków na 2022 r.,
- prawidłowości rozliczania przekazanych dotacji na realizację zadań,
- prowadzenia ewidencji księgowej zapewniającej możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji według jednostek, zgodność ewidencji księgowej ze sprawozdawczością.

Zagadnienia dotyczące udzielanych przez Gminę dotacji dla jednostek spoza sektora finansów

publicznych uregulowane zostały przepisami, w szczególności:

- ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.),
- ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.),
- ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1133),
- ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.),
- rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

Szczegółowej kontroli poddano dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Badaniu i analizie poddano następujące dowody źródłowe:

- umowy w sprawie wsparcia zadania publicznego z jednoczesnym udzieleniem dotacji na jego dofinansowanie,
- sprawozdania końcowe wraz z wymaganymi załącznikami złożone przez beneficjentów dotacji,
- ewidencję księgową w zakresie sposobu ujmowania w księgach rachunkowych wypłaty i rozliczania dotacji wraz z dowodami źródłowymi,
- roczne jednostkowe i zbiorcze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Gminy Raciążek za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.

Ustalenia:

- 1) W 2022 r. zostały zawarte następujące umowy w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w rozdziale 92109 „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” §2820 „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom” w kwocie 6.000,00 zł dla trzech Koła Gospodyń Wiejskich:
 - umowa nr 2/2022 z dnia 21 października 2022 r. zawarta pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Raciążek a Kołem Gospodyń Wiejskich „Podolanki” w Podolu na kwotę 2.000,00 zł. Przed zawarciem umowy w dniu 29 września 2022 r. został złożony wniosek o udzielenie dotacji z budżetu Gminy Raciążek podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nieprowadzącym w celu osiągnięcia zysku. W dniu 2 listopada 2022 r. została przekazana dotacja w kwocie 2.000,00 zł na konto KGW. Przyznane środki finansowe KGW zgodnie z zapisami umowy miały zostać wykorzystane do dnia 15 listopada 2022 r. W dniu 5 grudnia 2022 r. zostało złożone rozliczenie końcowe z wykorzystania dotacji z budżetu Gminy Raciążek podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych na kwotę 2.000,00 zł.
 - umowa nr 3/2022 z dnia 4 listopada 2022 r. zawarta pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Raciążek a Kołem Gospodyń Wiejskich „Raciążanki” w Raciążku na kwotę 2.000,00 zł. Przed zawarciem umowy w dniu 29 września 2022 r. został złożony wniosek o udzielenie dotacji z budżetu Gminy Raciążek podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nieprowadzącym w celu osiągnięcia zysku. W dniu 10 listopada 2022 r. została przekazana dotacja w kwocie 2.000,00 zł na konto KGW. Przyznane środki finansowe KGW zgodnie z zapisami umowy miały zostać wykorzystane do dnia 20 listopada 2022 r. W dniu 14 grudnia 2022 r. zostało złożone rozliczenie końcowe z wykorzystania dotacji z

budżetu Gminy Raciążek podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych na kwotę 2.000,00 zł.

- umowa nr 4/2022 z dnia 6 lipca 2022 r. zawarta pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy Raciążek przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Raciążek a Kołem Gospodyń Wiejskich „Turzynki” w Turzynku na kwotę 2.000,00 zł. Przed zawarciem umowy w dniu 14 czerwca 2022 r. został złożony wniosek o udzielenie dotacji z budżetu Gminy Raciążek podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku. W dniu 7 lipca 2022 r. została przekazana dotacja w kwocie 2.000,00 zł na konto KGW. Przyznane środki finansowe KGW zgodnie z zapisami umowy miały zostać wykorzystane do dnia 31 lipca 2022 r.

W dniu 31 sierpnia 2022 r. zostało złożone rozliczenie końcowe z wykorzystania dotacji z budżetu Gminy Raciążek podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych na kwotę 2.000,00 zł.

- 2) W dziale 926 „Kultura fizyczna” w rozdziale 92605 „Zadania w zakresie kultury fizycznej” §2360 „Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego”, została zaplanowana kwota dotacji w wysokości 40.000,00 zł.

Rada Gminy Raciążek uchwałą nr XXIX/243/2021 z dnia 29 września 2021 r. określiła warunki i tryb finansowania rozwoju sportu w Gminie Raciążek. W § 6 ust. 3 uchwały określono, że „Klub sportowy ubiegający się o dofinansowanie składa wnioski w terminie 30 dni po uchwaleniu budżetu gminy na dany rok budżetowy.” Kontrolującym został przedstawiony wniosek z dnia 4 lutego 2022 r. RKS Wzgórze na udzielenie dotacji zgodnie z uchwałą nr XXIX/243/2021 Rady Gminy Raciążek z dnia 29 września 2021 r. Umowa nr 1/2022 pomiędzy Gminą Raciążek reprezentowaną przez Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy a Raciążeckim Klubem Sportowym „Wzgórze” została zawarta w dniu 30 marca 2022 r. (umowa stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.2.3/1**). Termin realizacji zadania publicznego został ustalony od dnia 1 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., termin poniesienia wydatków pochodzących z dotacji celowej ustalono od dnia podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2022 r.

Dotacja została realizowana na podstawie powyższej uchwały, w której w podstawie prawnej przywołana jest ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, planując budżet na 2022 r. dotację na zadania w zakresie kultury fizycznej zaplanowano w paragrafie 2360 „Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego”. Dotacja dla RKS Wzgórze nie została udzielona na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, więc właściwy paragraf to §2820 „dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom”. Skarbnik w dniu 27 marca 2024 r. wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2.3/2**) iż, było to spowodowane sposobem planowania tego rodzaju wydatków w latach poprzednich.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków w związku oraz załącznikiem nr 4 „Klasyfikacja paragrafów wydatków i środków” do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513).

Przekazywanie środków finansowych na zadanie nastąpiło w trzech transzach: I transza w terminie do dnia 8 kwietnia 2022 r. w kwocie 14.000,00 zł, II transza do dnia 18 maja 2022 r. w kwocie 13.000,00 zł oraz III transza do dnia 20 lipca 2022 r. w kwocie 13.000,00 zł.

Zgodnie z § 9 umowy w dniu 16 stycznia 2023 r. zostały zwrócone niewykorzystane środki przez Klub Sportowy w kwocie 228,64 zł.

W dniu 25 stycznia 2023 r. RKS złożył sprawozdanie z realizacji zadania „*Wpieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w Gminie Raciążek*” (sprawozdanie włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2.3/3**) w Części II. Sprawozdania z wykonania wydatków w zestawieniu faktur (rachunków) widnieją pozycje wydatkowane przed podpisaniem umowy na kwotę 1.537,00 zł:

- faktura nr V/38/2022 z dnia 18 marca 2022 r. na kwotę 345,00 zł termin płatności przelew 7 dni zapłacono w dniu 22 marca 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.2.3/4**,
- rachunek nr 1/UZ/2022 z dnia 25 lutego 2022 r. na kwotę netto 596,00 zł zapłacono w dniu 25 lutego 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.2.3/5**,
- rachunek nr 2/UZ/2022 z dnia 31 marca 2022 r. na kwotę netto 596,00 zł zapłacono w dniu 25 marca 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.2.3/6**.

Powyższe potwierdza wyciąg bankowy RKS „WZGÓRZE” – **akta kontroli nr 12/24/III.2.3/9**,

Zgodnie z § 2 ust. 2 zawartej umowy wydatki pochodzące z dotacji celowej powinny zostać poniesione od dnia podpisania umowy, wobec czego w rozliczeniu wykorzystania dotacji nie powinny być uwzględnione wydatki z przed tego okresu. Skarbnik w wyjaśnieniach z dnia 21 marca 2024 r. wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.2.3/7**), iż było to spowodowane przeoczeniem.

Odnosząc się do powyższego RKS winien wydatkować i rozliczać dotację zgodnie z zapisami umowy.

- 3) W oparciu o ewidencję prowadzoną do konta 224 „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” stwierdzono, że zapewniała ona możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji z uwzględnieniem jednostek oraz przeznaczenia dotacji, a księgowania wartości dotacji przekazanych przez organ dotujący, dokonywano w korespondencji z kontem 130.
- 4) Księgowania na koncie 224 w korespondencji z kontem 810 dokonywano na podstawie złożonych przez beneficjentów sprawozdań.

3. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.

3.1. Dług publiczny.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o następujące przepisy:

- ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.,
- rozporządzenie Ministra Finansów Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 652),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270),
- ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.,

Kontroli poddano następujące dokumenty:

- uchwałę nr XXXII/263/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. wraz ze zmianami,
- uchwałę nr XXXII/264/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2022–2036 ze zmianami,
- uchwałę nr XLVII/365/2023 Rady Gminy w Raciążku z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2023 r. wraz ze zmianami,
- uchwałę nr XLVII/366/2023 Rady Gminy Raciążek z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2023–2037 ze zmianami,
- sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu za 2022 r.,
- sprawozdanie Rb-NDS, kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie od początku roku do 31 grudnia 2022 r. oraz od początku roku do 31 grudnia 2023 r.,
- sprawozdanie Rb-Z, kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych sporządzone na koniec IV kwartału 2022 r. i na koniec IV kwartału 2023 r.

Z przedłożonego kontrolującym wykazu jednostek organizacyjnych, zweryfikowanego przez kontrolującego, wynika, iż na terenie Gminy Raciążek nie funkcjonowały placówki zorganizowane w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej czy spółek kapitałowych nadzorowanych przez Gminę Raciążek.

3.1.1. Poziom i struktura zadłużenia Gminy Raciążek.

Zobowiązania określono na podstawie:

- sprawozdania Rb-Z – kwartalnego sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r.
- sprawozdania Rb-Z – kwartalnego sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r.

Wyszczególnienie	Zadłużenie (zł)	Zadłużenie (zł)	Konto księgowe
	na dzień 31.12.2022 r.	na dzień 31.12.2023 r.	
1	2	3	4
Zadłużenie ogółem, w tym:	2 687 807,11	3 175 365,83	x
zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek, z tego:	2 687 807,11	3 175 365,83	x
- z tytułu kredytów	2 566 006,11	2 100 415,83	134

- z tytułu zobowiązań finansowych (pożyczki)	121 801,00	1 074 950,00	260
zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	x

3.1.2. Nadwyżka/Deficyt

Kształtowanie się nadwyżki/deficytu budżetowego Gminy Raciążek w latach 2022-2023 (przyjęto wykonanie na koniec IV kwartału) wyglądało następująco:

Nadwyżka/(-)Deficyt	2022 r. (zł)	2023 r. (zł)
1	2	3
Planowany pierwotny	233.323,98	4 341 520,84
Plan po zmianach	- 4 024 914,06	- 4 471 006,72
Wykonanie wg jednostki	2 721 993,92	- 2 886 483,54
Wykonanie ustalone podczas kontroli	2 280 804,86	-

Wynik budżetu za 2022 r. stanowił różnicę pomiędzy kwotą zrealizowanych dochodów (21.878.720,35 zł), a wydatków (19.156.726,43 zł).

Nadmienia się, że dochody budżetu za 2022 r. zostały wykazane w rocznych sprawozdaniach Rb-27S (zbiorczym i jednostkowym Urzędu, jako organu i jako jednostki – dane do sprawozdania zbiorczego zaagregowane tylko ze sprawozdania jednostkowego Urzędu, jako organu i jako jednostki w związku z niezatwierdzeniem sprawozdań jednostkowych jednostek podległych, tj. GOPS, Szkoły i Przedszkola) za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. w zawyżonej wysokości o 411.189,06 zł, co szczegółowo opisano w niniejszej III części protokołu w pkt 1.1.2.1. „Poprawność danych wykazanych w rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S” oraz w 3.2.1. „Przestrzeganie reguły wyrażonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych”. W związku z powyższym nadwyżka na koniec 2022 r. wynosiła 2.280.804,86 zł (dochody 21.437.531,29 zł minus wydatki 19.156.726,43 zł) i w takiej wysokości powinna być wykazana w pasywach bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz w sprawozdaniu Rb-NDS

Wynik budżetu za 2023 r. stanowił różnicę pomiędzy kwotą zrealizowanych dochodów (19.886.728,53 zł), a wydatków (22.773.212,07 zł).

Kwotę nadwyżki za 2022 r. w wysokości 2.721.993,92 zł wykazano w pasywach bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 r. w poz. II.1.1 „Nadwyżka budżetu”.

Poprawność wykazania danych w sprawozdaniu Rb-Z na koniec 2022 r. opisano poniżej w punktach dotyczących zaciągniętych zobowiązań wg poszczególnych tytułów.

3.1.3. Pożyczki i obligacje.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2022-2024 (do dnia 4 marca 2024 r.) Gmina Raciążek zaciągnęła jedną pożyczkę w WFOŚiGW w wysokości 999.999,00 zł na przebudowę kotłowni węglowej na gazową, budowę instalacji gazowej i instalacji technologicznej kotłowni gazowej w piwnicy budynku Szkoły Podstawowej wraz z budową zewnętrznego odcinka instalacji gazowej (odcinek po działce) przy ul. Szkolnej w miejscowości Raciążek.

Ponadto w badanym okresie Gmina Raciążek posiadała pozostające do spłaty w 2022 r. i w latach następnych zobowiązania z tytułu zaciągniętej w 2017 r. pożyczki w WFOŚiGW wysokości 290.480,00 zł na przebudowę kolektora kanalizacji deszczowej etap I oraz budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Raciążek, z której do spłaty w latach 2022-2024 pozostała kwota 149.911,00 zł.

Gmina Raciążek w latach 2022-2024 (do dnia 4 marca 2024 r.) nie wyemitowała obligacji komunalnych, nie posiadała też obligacji wyemitowanych w latach wcześniejszych, których spłata przypadałaby na lata objęte kontrą, tj. 2022-2024.

Pożyczki

Weryfikacja umów z tytułu pożyczek dotyczyła działań podjętych w kontrolowanym okresie, tj. w latach 2022-2024 (do 4 marca 2024 r.) i obejmowała:

- prawidłowość zaciągania zobowiązań długoterminowych - uchwały organu stanowiącego (art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. c ustawy o samorządzie gminnym),
- prawidłowość zawierania umowy pożyczki pod kątem przestrzegania przepisów art. 46 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 262 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- prawidłowość zaewidencjonowania pożyczek w księgach rachunkowych prowadzonych dla budżetu Gminy,
- terminowość spłat wynikających z zawartych umów przypadających w latach 2022-2023, w tym spłat odsetek,
- zgodność danych wykazanych w sprawozdaniach za 2022 r. (budżetowych, z operacji finansowych i finansowych) oraz za 2023 (budżetowych i z operacji finansowych) z ewidencją księgową.

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- umowę pożyczki nr PW17039/OW-kk z 15 grudnia 2017 r. i nr PN22056/OA-nem z 29 grudnia 2022 r.,
- ewidencję analityczną do konta budżetu 260 „Zobowiązania finansowe” prowadzoną wg poszczególnych umów za okres: 2022.01.01 – 2022.12.31 i za okres: 2023.01.01 – 2023.12.31,
- dowody źródłowe będące podstawą dokonanych w ewidencji rachunkowej zapisów (w tym: wyciągi bankowe dokumentujące zapłatę rat i odsetek od pożyczki),
- sprawozdania Rb-NDS za okres od początku roku do 31.12.2022 r. i za okres od początku roku do 31.12.2023 r.
- sprawozdanie Rb-Z na koniec IV kwartału 2022 r. i na koniec IV kwartału 2023 r.,
- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dzień 31 grudnia 2022 r.

Na podstawie ewidencji księgowej (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie stanów kont – syntetyczne, Konta od 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00 za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31”, „Zestawienie stanów kont – syntetyczne, Konta od 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00 za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31” i obroty na kontach analitycznych pn. „Wykaz Stanów i sald, Konta ...” dla kont: 260-000-00000-0000-00, 260-000-00000-0000-02 (od 2023 r.) kontrolujący stwierdzili, że stan obrotów i sald konta 260 w 2022 r. i w 2023 r. przedstawiał się następująco:

	Rok 2022	Rok 2023
BO Wn na 01.01.	0,00	0,0
BO Ma na 01.01.	149 911,00	121 801,00
Obroty Wn	28 110,00	46 850,00
Obroty Ma	0,0	999 999,00
BZ Wn na 31.12.	0,0	0,00
BZ Ma na 31.12.	121 801,00	1 074 950,00

Zestawienie umów pożyczek obowiązujących w 2022 r., terminowość spłat rat pożyczek, analizę przestrzegania terminów zapłaty odsetek od pożyczek w 2022 r. i w 2023 r. włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.3/1**.

Ustalenia:

- 1) Zobowiązania Gminy Raciążek ewidencjonowane w 2022 r. na koncie 260 „Zobowiązania finansowe” dotyczyły wartości wynikającej z zaciągniętych pożyczek w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na podstawie umów: pożyczki nr PW17039/OW-kk z 2017 r. na dofinansowanie zadania pn. „Zagospodarowanie jaru przy ul. Zamkowej w Raciążku – przebudowa kolektora kanalizacji deszczowej etap I oraz budowa kanalizacji sanitarnej w m. Raciążek” oraz pożyczki nr PN22056/OA-nem z 2022 r. na dofinansowanie przedsięwzięcia pn. „Przebudowa kotłowni węglowej na gazową, budowę instalacji gazowej i instalacji technologicznej kotłowni gazowej $Q=352kW$ w piwnicy budynku Szkoły Podstawowej wraz z budową zewnętrznego odcinka instalacji gazowej (odcinek po działce) przy ul. Szkolnej w m. Raciążek”.
- 2) Umowny termin spłaty rat pożyczki zaciągniętej w 2017 r. określono do 31 grudnia 2025 r., a pożyczki zaciągniętej w 2022 r. określono do 30 września 2036 r. Raty pożyczki z 2017 r. miały być w całym okresie spłaty spłacane w terminach kwartalnych na koniec marca, czerwca, września i grudnia, a pożyczki z 2022 r. w okresach miesięcznych (na koniec miesiąca) począwszy od sierpnia 2024 r. Odsetki od wykorzystanych pożyczek, zgodnie z warunkami umownymi, miały być spłacane w okresach miesięcznych płatnych do ostatniego dnia miesiąca.
- 3) Umowa pożyczki nr PN22056/OA-nem z 2022 r. była zawarta zgodnie z wymogami przepisów art. 46 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i art. 262 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 4) Zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. c oraz art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Rada Gminy Raciążek wyraziła zgodę na zaciągnięcie pożyczki długoterminowej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz wskazała źródła spłaty pożyczki wraz z odsetkami w formie uchwały (uchwała Nr XXXVI/315/2022 z dnia 28 czerwca 2022 r.).
- 5) Kontrolowana jednostka, stosownie do przepisów art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uzyskała pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w zakresie wydania opinii o możliwości spłaty pożyczki zaciąganej przez Gminę Raciążek (uchwała nr 18/K/2018 Składu Orzekającego Nr 13 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 19 sierpnia 2022 r.).
- 6) Na podstawie ewidencji księgowej (wydruki komputerowe stwierdzono, że wpływ pożyczki ujęto prawidłowo w księgach rachunkowych prowadzonych dla 2023 r. dla budżetu gminy na koncie 260 „Zobowiązania finansowe” (konto analityczne 260-000-00000-0000-02). Wpływ pożyczki ujęto w księgach rachunkowych w dniu 9 marca 2023 r., (tj. w dniu wpływu środków na rachunek budżetu Gminy) na stronie Wn konta 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 260 „Zobowiązania finansowe” (ww. konto analityczne).
- 7) Raty spłaty pożyczki zaciągniętej w 2017 r. ujmowano prawidłowo w księgach rachunkowych prowadzonych dla 2022 r. i dla 2023 r. dla budżetu gminy na koncie 260 „Zobowiązania finansowe” (konto analityczne 260-000-00000-0000-00). Skonstatowano, że spłaty raty WW. pożyczki, której termin ustalono do dnia 31 grudnia 2022 r. dokonano w dniu 20 stycznia 2023 r., (WB nr 14/2023 z dnia 20 stycznia 2023 r. - **akta kontroli nr 12/24/III.3/2**), tj. z opóźnieniem wynoszącym 20 dni, czym naruszono postanowienia § 6 pkt 19 umowy nr PW17039/OW-kk z dnia 15 grudnia 2017 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.3/3**)

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak – wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 14 marca 2024 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.3/4**), że przyczyną nieterminowego przekazania raty pożyczki było przeoczenie terminu.

Odnosząc się do wyjaśnień, należy wskazać, że zgodnie z przepisami art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Zasada powyższa dotyczy także rozchodów.

- 8) Badając terminowość spłat odsetek od pożyczki przeanalizowano zapisy ww. umów, które porównano z ewidencją księgową oraz dowodami źródłowymi (wyciągami bankowymi). Stwierdzono, że spłaty odsetek od zaciągniętej w 2017 r. pożyczki przypadających do zapłaty w 2022 r. (od pożyczki nr PW17039/OW-kk) w łącznej wysokości 4.073,26 zł oraz od zaciągniętej w 2022 r. pożyczki przypadających do zapłaty w 2023 r. (od pożyczki nr PN22056/OA-nem) w łącznej wysokości 38.862,43 zł dokonywano z zachowaniem terminów umownych.
- 9) Badając prawidłowość danych zawartych w jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. znacznik: E0C865E7CF9A0B64 (**akta kontroli nr 12/24/III.3/5**) stwierdzono, że jednostka w pozycji E2 „kredyty i pożyczki” wykazała kwotę zadłużenia ogółem 2.687.807,11 zł, w tym: jako zadłużenie wobec banków (kol. 10) kwotę 2.566.006,11 zł oraz jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych (kol.11) kwotę 121.801,00 zł.

Wykazane w sprawozdaniu dane porównano z danymi wykazanymi w księgach rachunkowych budżetu Gminy Raciążek, tj. zestawieniem obrotów i sald kont syntetycznych na dzień 31 grudnia 2022 r. W wyniku porównania stwierdzono, że wykazana w sprawozdaniu wielkość zadłużenia z tytułu pożyczek była zgodna z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

Kontrolujący skonstatowali, że zobowiązania z tytułu zaciągniętej pożyczki wykazano w kol. 11 sprawozdania jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych zamiast w kol. 7, czym naruszono przepisy § 2 ust. 2 pkt 1 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2396 ze zm.) w myśl, których „*W układzie podmiotowym prezentowane są zobowiązania wobec następujących wierzycieli: 1) jednostek należących do sektora finansów publicznych, w tym wobec: (...) grupy III, obejmującej jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, związki jednostek samorządu terytorialnego, w tym związki metropolitalne, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest jednostka samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne, utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem banków i spółek prawa handlowego*”, w zw. z art. 400 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54) stanowiącymi, że wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zwane dalej „wojewódzkimi funduszami”, są samorządowymi osobami prawnymi w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

- 10) Wykazana w jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. znacznik: 2E65588287ECFA0A (**akta kontroli nr 12/24/III.3/6**) stwierdzono, że jednostka w pozycji E2 „kredyty i pożyczki” wykazała kwotę zadłużenia ogółem 3.175.365,83 zł, w

tym: jako zadłużenie wobec banków (kol. 10) kwotę 2.100.415,83 zł oraz jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych (kol.11) kwotę 1.074.950,00 zł.

Wykazane w sprawozdaniu dane porównano z danymi wykazanymi w księgach rachunkowych budżetu Gminy Raciążek, tj. zestawieniem obrotów i sald kont syntetycznych na dzień 31 grudnia 2023 r. Ustalono, że wykazana w sprawozdaniu wielkość zadłużenia z tytułu pożyczek była zgodna z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

Kontrolujący stwierdzili, że analogicznie jak w sprawozdaniu za 2022 r. także w sprawozdaniu za 2023 r. zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek wykazano w kol. 11 sprawozdania jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych zamiast w kol. 7, czym naruszono przepisy § 2 ust. 2 pkt 1 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 652).

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak – odpowiedzialna za przygotowanie projektów sprawozdań za lata 2022-2023 wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 14 marca 2024 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.3/4**), że pomyłkowo wykazała zadłużenie z tytułu pożyczek jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych, a później błąd ten powieliała w sprawozdaniach dotyczących kolejnych okresów sprawozdawczych.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że jednostki sporządzające sprawozdania Rb-Z zgodnie z przepisami § 10 ust. 4 przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych obowiązane są sporządzać je rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Konsekwencją nieprawidłowego sporządzenia ww. sprawozdań było błędne sporządzenie sprawozdań łącznych Rb-Z (wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. znacznik 62D6F3A6AF005403 i wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. znacznik D5B05AE62D0D6A9F), które zostały przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Bydgoszczy.

- 11) W pasywach bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Raciążek (budżet) sporządzonego wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., znacznik: B1F838630C70D35E (**akta kontroli nr 12/24/III.3/7**) w poz. I.1 „Zobowiązania finansowe” wykazano wartość zadłużenia w wysokości 2.687.807,11 zł, tj. wartość zobowiązań jednostki wynikającą z sald konta 134 (2.566.006,11 zł) i konta 260 (121.801,00 zł), z czego całość wykazano jako zobowiązania długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) – 2.687.807,11 zł (poz. I.1.2).

Kontrolujący ustalili, iż w pasywach bilansu z wykonania budżetu Gminy Raciążek za 2022 r. wykazano całość zobowiązań tylko jako zobowiązania długoterminowe (pasywa, poz. I.1.2), podczas gdy zgodnie z warunkami umów kredytów i pożyczek terminy spłaty winny być podzielone na długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) i krótkoterminowe (do 12 miesięcy) w sposób następujący:

- zobowiązania finansowe ogółem – 2.687.807,11 zł (pasywa poz. I.1), z tego: krótkoterminowe – 512.440,28 zł (pasywa, poz. I.1.1) i długoterminowe – 2.175.366,83,00 zł (pasywa, poz. I.1.2).

W kwocie zobowiązań została uwzględniona także rata pożyczki w wysokości 9.370,00 zł płatna do 31 grudnia 2022 r., która została spłacona dopiero w styczniu 2023 r.

Powyższe naruszyło przepisy art. 40 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342) w związku z w art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.) określającym definicję zobowiązań krótkoterminowych – rozumianych jako ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Odpowiedzialność za powstałą nieprawidłowość w brzmieniu przepisów § 33 ust. 1 przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...) ponoszą osoby podpisujące sporządzony bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r. i za 2021 r., tj. Wójt Gminy Raciążek i Skarbnik Gminy.

Przyczyną wykazania ww. zobowiązań tylko jako długoterminowych, według wyjaśnienia Skarbnika Gminy Pani Beaty Pietrzak – odpowiedzialnej za przygotowanie projektu bilansu za 2022 r. (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 14 marca 2024 r. – **akta kontroli nr 12/24/III.3/4**) była pomyłka.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień, należy wskazać, że sprawozdanie winno być sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. W związku z powyższym od osób przygotowujących projekt takiego sprawozdania wymagane jest dochowanie należytej staranności, a od osób zatwierdzających (podpisujących) sprawozdanie weryfikacja wykazywanych danych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 14 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

3.1.4. Kredyty.

W latach 2022-2024 (do dnia kontroli, tj. 4 marca 2024 r.) Gmina Raciążek nie zawierała umów kredytów.

W zakresie kredytów kontrolą objęto:

- prawidłowość wykazania kredytów w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na IV kwartał 2022 r. oraz wg stanu na IV kwartał 2023 r.,
- prawidłowość zaewidencjonowania spłaty kredytów w księgach rachunkowych jednostki,
- terminowość spłat rat kredytów wynikających z zawartych umów przypadających do spłaty w 2022 r.,
- prawidłowość sporządzenia sprawozdania Rb-NDS za rok 2022 i za rok 2023.

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- umowy kredytu: nr S2213/KI/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r., nr S2241/KI/2017 z dnia 21 grudnia 2017 r., nr 21/KR-O/2018/FW z dnia 21 czerwca 2018 r. wraz z aneksem nr 1 z dnia 22 czerwca 2021 r. oraz umowę nr 45/KDG-O/2019/FW z dnia 30 grudnia 2019 r.,
- ewidencję syntetyczną i analityczną prowadzoną do konta 134 „Kredyty bankowe” w 2022 r. i w 2023 r.,
- sprawozdania Rb-Z i Rb-NDS za IV kwartał 2022 r. oraz Rb-Z i Rb-NDS za IV kwartał 2023 r.,
- potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2022 r.

Na podstawie ewidencji księgowej (wydruki komputerowe) pn. „Zestawienie stanów kont – syntetyczne, Konta od 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00 za okres od 2022.01.01 do 2022.12.31”, „Zestawienie stanów kont – syntetyczne, Konta od 133-000-00000-0000-00 - 992-926-92695-6050-00 za okres od 2023.01.01 do 2023.12.31” i obroty na kontach analitycznych pn. „Wykaz Stanów i sald, Konta ...” dla kont: 134-000-00000-0000-00 (tylko w 2022 r.), 134-000-00000-0000-01, 134-000-00000-0000-03 i 134-000-00000-0000-06 kontrolujący stwierdzili, że stan obrotów i sald konta 134 w 2022 r. i w 2023 r. przedstawiał się następująco:

	Rok 2022	Rok 2023
BO Wn na 01.01.	0,00	0,00
BO Ma na 01.01.	3.080.564,39	2.566.006,11
Obroty Wn	514.558,28	465.590,28
Obroty Ma	0,00	0,00
BZ Wn na 31.12.	0,00	0,00
BZ Ma na 31.12.	2.566.006,11	2.100.415,83

Zestawienie umów kredytów obowiązujących w 2022 r., terminowość spłat rat kredytów, analizę przestrzegania terminów zapłaty odsetek od kredytów w 2022 r. włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.3/8**.

Ustalenia:

- 1) Na koncie 134 „Kredyty bankowe” ewidencjonowano kredyty bankowe zaciągnięte przez Gminę Raciążek. Na stronie Wn konta 134 ujmowano spłaty rat kredytów. Strona Ma konta wykazywała wartość zaciągniętych kredytów bankowych. Konto 134 prowadzono zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342).
- 2) Ewidencja analityczna konta 134 jest prowadzona w sposób prawidłowy tj. w sposób umożliwiający ustalenie zobowiązań z tytułu poszczególnych umów kredytowych.
- 3) Badając terminowość spłat odsetek i rat od kredytów przeanalizowano zapisy umowne ww. umów kredytu, które porównano z ewidencją księgową oraz dowodami źródłowymi (wyciągami bankowymi). Stwierdzono, że spłaty odsetek i rat od zaciągniętych kredytów przypadających do zapłaty w kontrolowanym okresie dokonywano z zachowaniem terminów umownych.

Stwierdzono jednakże, że dokonując spłaty odsetek od kredytów w miesiącach lipcu i sierpniu 2022 r. dokonano wydatków wyższych niż przewidziane w planie finansowym dla działu 757 rozdziału 75702 § 8110. Łączne przekroczenie planu wydatków na dzień 31 sierpnia 2022 r. wynosiło 31.953,48 zł, czym naruszono przepisy art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którymi dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, stanowiących nieprzekraczalny limit. Zagadnienie to szczegółowo opisano w niniejszej III części protokołu w punkcie „Przekroczenie planu wydatków”.

- 4) Badając prawidłowość danych zawartych w jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. znacznik: E0C865E7CF9A0B64 (**akta kontroli nr 12/24/III.3/5**) stwierdzono, że jednostka w pozycji E2 „kredyty i pożyczki” wykazała kwotę zadłużenia ogółem 2.687.807,11 zł, w tym: jako zadłużenie wobec banków (kol. 10) kwotę

2.566.006,11 zł oraz jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych (kol.11) kwotę 121.801,00 zł.

Wykazane w sprawozdaniu dane porównano z danymi wykazanymi w księgach rachunkowych budżetu Gminy Raciążek, tj. zestawieniem obrotów i sald kont syntetycznych na dzień 31 grudnia 2022 r. W wyniku porównania stwierdzono, że wykazana w sprawozdaniu wielkość zadłużenia z tytułu kredytów była zgodna z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych (saldem konta 134 – 2.566.006,11 zł).

- 5) Wykazana w jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. znacznik: 2E65588287ECFA0A (**akta kontroli nr 12/24/III.3/6**) stwierdzono, że jednostka w pozycji E2 „kredyty i pożyczki” wykazała kwotę zadłużenia ogółem 3.175.365,83 zł, w tym: jako zadłużenie wobec banków (kol. 10) kwotę 2.100.415,83 zł oraz jako zadłużenie wobec pozostałych krajowych instytucji finansowych (kol.11) kwotę 1.074.950,00 zł.

Wykazane w sprawozdaniu dane porównano z danymi wykazanymi w księgach rachunkowych budżetu Gminy Raciążek, tj. zestawieniem obrotów i sald kont syntetycznych na dzień 31 grudnia 2023 r. Ustalono, że wykazana w sprawozdaniu wielkość zadłużenia z tytułu kredytów była zgodna z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych (saldem konta 134 – 2.100.415,83 zł).

- 6) Wykazanie danych w bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Raciążek (budżet) sporządzonego wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. opisano w punkcie dotyczącym pożyczek i obligacji.

3.1.5. Poręczenia, gwarancje.

W zakresie udzielania poręczeń i gwarancji kontrolujący sprawdzili czy:

- zaplanowano w uchwałach budżetowych na lata 2022-2024 kwoty na wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji,
- ustalono maksymalną wysokość poręczeń, do której Wójt Gminy Raciążek mógł udzielić poręczeń i gwarancji, zgodnie z treścią art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- udzielone poręczenia i gwarancje wykazano w sprawozdaniach jednostki sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Ustalenia:

- 1) Rada Gminy w Raciążku w uchwałach budżetowych na lata 2022-2024 (odpowiednio: nr XXXII/263/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. (§ 19 pkt 6 uchwały), nr XLVII/365/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2023 r. (§ 21 pkt 5 uchwały) i nr LVII/437/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2024 r. (§ 21 uchwały) udzieliła Wójtowi Gminy Raciążek upoważnienia do udzielania w roku budżetowym poręczeń i gwarancji do kwoty 50.000,00 zł.
- 2) W kontrolowanym okresie nie wystąpiły zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji. Powyższe potwierdza także informacja Zastępcy Wójta Gminy Pana Michała Suchomskiego z dnia 18 marca 2024 r. Informację włączono **do akt kontroli nr 12/24/III.3/9**.
- 3) W związku z brakiem zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji nie zachodziła potrzeba ustalania w budżetach na lata 2022-2024 kwoty wydatków przypadających do ewentualnej spłaty z tego tytułu.

3.1.6. Zobowiązania wymagalne

W sprawozdaniach łącznych Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. i wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. jednostka kontrolowana nie wykazywała zobowiązań wymagalnych - jednostka kontrolowana wykazała zobowiązania wymagalne w zerowej wysokości (poz. E4 sprawozdania).

W oparciu o jednostkowe kwartalne sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. sporządzone przez Urząd Gminy znacznik E0C865E7CF9A0B64 (sprawozdanie jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku, Szkołę Podstawową w Raciążku, Przedszkole Publiczne w Raciążku, tj. wszystkie jednostki Gminy Raciążek funkcjonujące w formie jednostek budżetowych oraz łączne kwartalne sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. jednostki samorządu terytorialnego - znacznik: 62D6F3A6AF005403, tj. sprawozdanie podlegające przekazaniu do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy i mające wpływ na wydawane przez RIO w Bydgoszczy opinie w ramach postępowania nadzorczego, sprawdzono zgodność danych w zakresie wymagalnych zobowiązań wg stanu na koniec IV kwartału wykazanych w łącznym sprawozdaniu z danymi sprawozdań jednostkowych.

Stwierdzono, że:

- a) w łącznym kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. wykazano dane wynikające wyłącznie z wielkości ujętych we własnym sprawozdaniu jednostkowym Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. (Urzędu), znacznik E0C865E7CF9A0B64 (**akta kontroli nr 12/24/III.3/5**), co wynika z części F sprawozdania pn. „*Lista jednostek sporządzających sprawozdania*”, w której wskazano regony Gminy (910866442) i Urzędu (000994526). Sprawozdania jednostkowe Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. GOPS (**akta kontroli nr 12/24/III.3/10**), Szkoły Podstawowej (**akta kontroli nr 12/24/III.3/11**), Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/III.3/12**) nie zostały zatwierdzone w programie Bestia JST przez co nie zostały również zagregowane do sprawozdania łącznego przesłanego do Regionalnej izby Obrachunkowej. Powyższe potwierdza zrzut ekranu z programu Bestia JST sporządzony w dniu kontroli tego zagadnienia, tj. z dnia 21 marca 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.3/13**).

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 4 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/III.3/14**), że przyczyną niezatwierdzenia sprawozdań Rb-Z jednostek obsługiwanych w programie Bestia było niedopatrzenie.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że przepisy § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 652) nakładają na jednostki będące odbiorcami sprawozdań obowiązek sprawdzenia prawidłowości otrzymywanych sprawozdań pod względem formalno-rachunkowym. W przypadkach sporządzania i przekazywania odbiorcy sprawozdań w postaci elektronicznej – to zatwierdzenie otrzymanych sprawozdań jest potwierdzeniem dokonania czynności ich sprawdzenia.

Sporządzenie sprawozdania łącznego tylko na podstawie własnego sprawozdania jednostkowego, tj. bez sprawozdań jednostkowych jednostek podległych Gminie naruszyło przepisy § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w

zakresie operacji finansowych, w myśl których sprawozdanie łączne, w szczególności sprawozdań jednostkowych - sporządzane przez (...) jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych i własnego sprawozdania jednostkowego.

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 13 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

- b) sprawozdania jednostkowe Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. GOPS, Szkoły Podstawowej i Przedszkola zostały sporządzone i podpisane przez kierowników tych jednostek, tj. Dyrektorów Szkoły i Przedszkola, a w przypadku GOPS przez Kierownika GOPS, czym naruszono przepisy § 6 ust. 1 pkt 2 lit b rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 652), w myśl których sprawozdania, w imieniu jednostki, są sporządzane i przekazywane w zakresie operacji finansowych kierownikom jednostek organizacyjnych podległych jednostkom samorządu terytorialnego, w tym kierownikom samorządowych zakładów budżetowych, albo przez kierowników jednostek obsługujących daną jednostkę odpowiednio do zakresu wykonywanych zadań wynikających z przepisów odrębnych - Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-ZN. Powyższe stwierdzono w związku z tym, że Urząd Gminy w Raciążku uchwałą nr XXXV/288/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi przez Urząd Gminy w Raciążku (**akta kontroli nr 12/24/I.2/5**) został wskazany jako jednostka obsługująca dla GOPS, Szkoły Podstawowej i Przedszkola m.in. w zakresie prowadzenia rachunkowości i sprawozdawczości (finansowej, budżetowej i statystycznej jednostek budżetowych), a obowiązki z zakresu rachunkowości jednostek obsługiwanych, przekazano w całości (powyższe zawarto w § 4 pkt 2 przywołanej powyżej uchwały) to na kierowniku jednostki obsługującej spoczywała odpowiedzialność za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostek obsługiwanych. Wobec powyższego sprawozdania w imieniu jednostek obsługiwanych powinien sporządzić i podpisać Wójt Gminy Raciążek.

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 4 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/III.3/14**), że przyczyną przygotowania projektów sprawozdań budżetowych Rb-27S i Rb-28S oraz w zakresie operacji finansowych podległych gminie jednostek organizacyjnych, dla których Urząd był jednostką obsługującą, w których jako osoba sporządzająca i podpisująca wskazałam kierowników tych jednostek zamiast Wójta Gminy - kierownika jednostki obsługującej było powielenie danych ze sprawozdań z lat wcześniejszych.

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, sprawozdanie jednostkowe winno być sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Zatem, to od osób przygotowujących projekty sprawozdań wymagane jest dochowanie należytej staranności, w tym także w zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdań pod względem formalnym.

- c) na podstawie ewidencji analitycznej konta rozrachunkowego 201 prowadzonego w księgach rachunkowych Urzędu dla 2022 r. oraz dowodów źródłowych (faktur), stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina Raciążek posiadała następujące wymagalne zobowiązania (zobowiązania przeterminowane) zaewidencjonowane w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Raciążek:

	Kontrahe nt	Nr faktury	Data wystawienia faktury/ data wpływu	Termin zapłaty wynikający z faktury	Wysokość zobowiąza nia	Data zapłaty	Kwota	Numer i data wyciągu bankowego	Dz./Rozdz./ Paragraf wg dowodu księgowego
1	PGE Obrót	16/2211/0000 1677	02.12.2022/ 09.12.2022	30.12.2022	2 167,46	03.01.2023	2 159,03	WB 4	400/40002/ 4260
2	Energa Obrót	0981475430/ FES/00054	05.12.2023/ 12.12.2022	19.12.2022	2 523,26	26.01.2023	2 523,26	WB 55	900/90015/ 4260
Ogółem					4 690,72	-	4 690,72	-	-

Potwierdzone kserokopie faktur oraz wydruki z ksiąg rachunkowych w zakresie analitycznych kont rozrachunkowych konta 201, na których ujęto ww. zobowiązania włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/II.2/9.**

Ustalono, że we własnym sprawozdaniu jednostkowym Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r., znacznik E0C865E7CF9A0B64 (**akta kontroli nr 12/24/III.3/5**) w wierszu E4 „wymagalne zobowiązania” wykazano wartość zerową a zaniechano wykazania wymagalnych zobowiązań pokazanych w ww. tabeli (w łącznej wysokości 4.690,72 zł, czym naruszono przepisy § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2396 ze zm.; aktualnie t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 652), w myśl których: sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym i w związku z przepisami § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia zgodnie z którymi: wymagalne zobowiązania - rozumiane jako wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Są to zobowiązania wynikające głównie z dostaw towarów i usług (np. faktur niezapłaconych w terminie), prawomocnych orzeczeń sądu, udzielonych poręczeń i gwarancji. Kategoria ta nie obejmuje zobowiązań wymagalnych z tytułu papierów wartościowych, pożyczek i kredytów oraz przyjętych depozytów, a także odsetek za opóźnienie od wymagalnych zobowiązań. W sytuacji, w której zostanie zawarta ugoda pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem, i zobowiązanie uprzednio wymagalne zostanie zrestrukturyzowane (tj. wierzyciel wyznaczy nowy harmonogram spłat), zobowiązanie przestaje być wymagalne i nie wykazuje się go w wierszu E4. W tej kategorii zobowiązań wykazywane są niezwrócone w terminie depozyty mające charakter gwarancji należytego wykonania zobowiązania (np. kaucje mieszkaniowe, depozyty przyjęte przez jednostkę sprawozdającą się w celu zabezpieczenia należytego wykonania umów). W przypadku gdy termin spłaty zrestrukturyzowanego zobowiązania wykracza poza jeden rok, licząc od pierwotnego terminu powstania zobowiązania do płatności, takie zobowiązanie może spełniać przesłanki umowy nienazwanej kwalifikowanej do kategorii kredyty i pożyczki. Zobowiązanie staje się wymagalne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, licząc od dnia następnego po upływie terminu płatności wskazanego w dokumencie zapłaty lub zapisanego w umowie.

Zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 2 lit b w zw. z § 10 ust. 4 przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, które określają, że do sporządzenia i przekazywania sprawozdań łącznych w imieniu jednostki samorządu terytorialnego, w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, jest obowiązany kierownik jednostki, odpowiedzialność za powstałą nieprawidłowość ponosi Wójt Gminy Raciążek, który również podpisał sprawozdanie.

Odpowiedzialność ponosi również Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak, która przygotowała projekt sprawozdania łącznego (zgodnie z zakresem czynności – pkt 6 części C zakresu

czynności z dnia 3 maja 2017 r.).

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak wyjaśniła (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 4 kwietnia 2024 r. włączono do akt kontroli - **akta kontroli nr 12/24/III.3/14**), że przyczyną niewykazania w sprawozdaniu jednostkowym Rb-Z zobowiązań wymagalnych było niezweryfikowanie danych otrzymanych od pracownika Referatu Finansowo-Budżetowego i włączenie ich do sprawozdania.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, sprawozdanie jednostkowe winno być sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. W związku z powyższym od osób przygotowujących projekt takiego sprawozdania wymagane jest dochowanie należytej staranności, a od osób zatwierdzających (podpisujących) sprawozdanie weryfikacja wykazywanych danych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Tym samym stwierdzono niewykonanie zalecenia pokontrolnego zawartego w pkt 12 wystąpienia pokontrolnego nr RIO-KF-4104-60/2020 z dnia 5 marca 2020 r.

W związku z ustaleniami dotyczącymi wymagalnych zobowiązań, co szczegółowo opisano powyżej stwierdzono, że brak wymagalnych zobowiązań przeniesiony został do sprawozdania łącznego Rb-Z jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. podczas gdy wymagalne zobowiązania winny wynosić 4.690,72 zł, tj. zostały zaniżone w sprawozdaniu łącznym Rb-Z o 4.690,72 zł.

3.1.7. Informacja o zadłużeniu SP ZOZ i spółek kapitałowych utworzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Na terenie Gminy Raciążek w latach 2022 – 2023 nie funkcjonowały podlegające nadzorowi gminy – samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej czy spółki kapitałowe utworzone przez Gminę Raciążek, co ustalono na podstawie wykazu jednostek organizacyjnych j.s.t.

W związku z powyższym nie stwierdzono występowania zobowiązań dotyczących ww. podmiotów.

3.1.8. Zobowiązania z tytułu umów zawartych z podmiotami świadczącymi usługi finansowe niebędących bankami. Zobowiązania zaciągane w instytucjach parabankowych.

Na podstawie informacji złożonej przez Zastępcę Wójta Gminy Raciążek oraz w oparciu o ewidencję księgową budżetu i Urzędu prowadzoną w księgach rachunkowych w latach 2022-2023 w zakresie operacji finansowych (obroty kont 133, 130, 135 i 139) ustalono, iż w okresie od 24 grudnia 2020 r. (tj. od poprzedniej kontroli kompleksowej) do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli, Gmina Raciążek nie zawierała z podmiotami świadczącymi usługi finansowe niebędącymi bankami czynności prawnych, których przedmiotem było udostępnienie środków finansowych lub innych umów, na podstawie których kontrolowana jednostka byłaby zobowiązana do zapłaty zobowiązań finansowych ww. podmiotom.

Informację w tej sprawie, z której wynika, że z podmiotami świadczącymi usługi finansowe niebędącymi bankami nie były zawierane umowy, na podstawie których byłyby zaciągane zobowiązania finansowe, złożył Zastępca Wójta Gminy Raciążek Pan Michał Suchomski - **akta kontroli nr 12/24/III.3/15**.

3.2. Spłata zobowiązań oraz koszty obsługi długu.

Rada Gminy Raciążek w uchwale nr XXXII/264/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. ze zmianami, na obsługę długu przyjęła kwotę 186.382,81 zł, którą ujęto w dz. 757 „Obsługa długu publicznego”, rozdz. 75702 „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki” § 8110 „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek”.

Uchwałą nr XLVII/365/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2023 r. ze zmianami Rada Gminy Raciążek na obsługę długu zaplanowała środki w wysokości 217.992,38 zł.

W tabeli poniżej zaprezentowano wielkości planowane oraz wykonanie w zakresie obsługi długu:

Obsługa długu	2022 r. (zł)	2023 r. (zł)
1	2	3
Plan	74 382,81	179 129,38
Plan po zmianach	186 382,81	217 992,38
Wykonanie	176.990,04	216 467,86

W wyniku kontroli zapisów w księgach rachunkowych Urzędu – wydruk pn. „Wykaz stanów i sald dla konta 130-757-75702-8110-00 za okres 2022.01.01- 2022.12.31” (**akta kontroli nr 12/24/III.3/16**), „Wykaz stanów i sald dla konta 130-757-75702-8110-00 za okres 2023.01.01- 2023.12.31” i „Wykaz stanów i sald dla konta 130-757-75702-8110-00 za okres 2024.01.01- 2024.03.06” stwierdzono realizację wydatków w klasyfikacji 757-75702-8110 w 2022 w wysokości 176.990,04 zł oraz w 2023 r. – 216.467,86.

Na podstawie wydruków z ewidencji księgowej pn. „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75702-8110-00 za okres 2022.01.01- 2022.12.31”, „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75705-8010-00 za okres 2022.01.01- 2022.12.31”, „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75702-8110-00 za okres 2023.01.01- 2023.12.31” i „Wykaz stanów i sald dla konta 751-757-75702-8110-00 za okres 2024.01.01- 2024.03.06” (wydruki włączono do akt kontroli – **akta kontroli nr 12/24/III.3/17**) kontrolujący stwierdzili, że pomimo braku uregulowań w tym zakresie w zasadach (polityce) rachunkowości, w księgach Urzędu prowadzono w latach 2022-2024 ewidencję spłacanych odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek na koncie 751-757-75702-8110-00 w korespondencji z kontem 130-757-75702-8110-00 poza spłatą odsetek w kwocie 7.910,90 zł w dniu 31 marca 2022 r., którą ujęto na koncie 751-757-75705-8010-00 w korespondencji z kontem 130-757-75702-8110-00, tj. w prawidłowej klasyfikacji na koncie 130 lecz błędnej na koncie 751.

W trakcie kontroli zarządzeniem nr 14/2024 z dnia 21 marca 2024 r. zmieniającym zasady prowadzenia polityki rachunkowości Wójt Gminy Raciążek wprowadził do Planu Kont konto 751 „Koszty finansowe” (**akta kontroli nr 12/24/I.2/**).

3.2.1. Przestrzeganie reguły wyrażonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 242 ustawy, nie można uchwalić budżetu, w którym wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Powyższa relacja musi być zachowana również na etapie wykonania budżetu.

Analizie poddano uchwały w sprawie budżetu na 2022 r. (nr XXXII/263/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. ze zmianami), 2023 r. (nr XLVII/365/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy

Raciążek na 2023 r. ze zmianami) i 2024 r. (nr LVII/437/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na 2024 r. ze zmianami) uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej obowiązujące w danym roku budżetowym objętym kontrolą (odpowiednio: nr XXXII/264/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r., nr XLVII/366/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. i nr LVII/438/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r.), ewidencji księgowej prowadzonej w księgach budżetu na kontach 901 „Dochody budżetowe” i 902 „Wydatki budżetowe” oraz sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. i za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r.

Wartości przyjęte w uchwałach w sprawie planu budżetu oraz wykonanie przedstawiają poniższe tabele:

2022 r.

Wyszczególnienie	Budżet na 1.01.2022	Budżet na 31.12.2022	Wykonanie na 31.12.2022 wg sprawozdawczości	Wykonanie na 31.12.2022 ustalone podczas kontroli przez kontrolujących*
Dochody bieżące	13 125 554,37	21 279 960,16	21 687 593,53	21 246 404,53
Wydatki bieżące	13 124 075,55	19 794 108,50	18 685 328,78	18 685 328,78
Różnica – dochody bieżące minus wydatki bieżące	1 478,82	1 485 851,66	3 002 264,75	2 561 078,75

*Kontrolujący stwierdzili, że w rocznych sprawozdaniach Rb-27S (zbiorczym i jednostkowym Urzędu, jako organu i jako jednostki – dane do sprawozdania zbiorczego zaagregowane tylko ze sprawozdania jednostkowego Urzędu, jako organu i jako jednostki w związku z niezatwierdzeniem sprawozdań jednostkowych jednostek podległych, tj. GOPS, Szkoły i Przedszkola) za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. wykazano zawyżone o łączną kwotę 411.189,06 zł dochody bieżące, co szczegółowo opisano w niniejszej III części protokołu w pkt 1.1.2.1 Poprawność danych wykazanych w rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S.

2023 r.

Wyszczególnienie	Budżet na 1.01.2023	Budżet na 31.12.2023	Wykonanie na 31.12.2023
Dochody bieżące	14 349 964,79	17 614 138,15	16 959 224,01
Wydatki bieżące	15 944 897,09	18 260 406,60	16 984 403,62
Różnica – dochody bieżące minus wydatki bieżące	-1 594 932,30	-646 268,45	-25 179,61

2024 r.

Wyszczególnienie	Budżet na 1.01.2024	Budżet na 25.03.2024
Dochody bieżące	16 260 841,16	17 258 079,16
Wydatki bieżące	17 259 604,95	18 249 900,95
Różnica – dochody bieżące minus wydatki bieżące	-998 763,79	-991 821,79

Ustalenia:

- 1) W badanej jednostce wartości przyjęte do planu dochodów i wydatków bieżących na początek roku spełniały relację określoną w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Różnicę pomiędzy planowanymi w 2023 r. i w 2024 r. dochodami a wydatkami, zamierzano sfinansować przychodami o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (ufp). Uwzględnienie środków z art. 217 ust. 2 pkt 6 ufp dla spełnienia relacji z art. 242 ufp dozwolone jest tylko w latach 2023 – 2025, na mocy przepisów art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1964).

- 2) Na koniec 2022 r. wydatki bieżące nie przekraczały kwoty wykonanych dochodów.
- 3) Na koniec 2023 r. wykonane wydatki bieżące przekroczyły kwotę wykonanych dochodów bieżących o 25.179,61 zł. Jednostka różnicę pokryła przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 (wykonanymi na koniec IV kwartału 2023 r. w kwotach odpowiednio: 2.095.835,38 zł i 1.375.172,34 zł), tym samym zachowana została relacja określona w art. 242 ust. 2 ww. ustawy.

3.2.2. Prawdliwość sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek. Kontrola rzetelności danych dotyczących przypadających do spłaty w danym roku rozchodów i wydatków (lewa strona relacji określonej w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych).

Badaniem objęto realistyczność sporządzenia wieloletniej prognozy finansowej jednostki dla roku 2023.

Badaniem objęto następujące dokumenty:

- wieloletnią prognozę finansową Gminy Raciążek obowiązującą w roku 2023,
- uchwałę budżetową Gminy Raciążek obowiązującą w roku 2023,
- umowy kredytowe oraz umowy pożyczek obowiązujące w 2023 r.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że wskaźnik obsługi długu będzie większy, niż średnia arytmetyczna dla ostatnich siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. Wyżej wskazany okres średniej arytmetycznej wynoszący siedem lat został określony na mocy zarządzenia nr 46/2021 Wójta Gminy Raciążek z dnia 10 listopada 2021 r. w sprawie określenia wieloletnich ram finansowych na potrzeby obliczenia wskaźnika art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Dla roku 2023, stosownie do treści przepisu art. 7 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964) powyższy wskaźnik może być niezachowany w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody wskazane w art. 217 ust. 2 pkt 4 – 8 ufp.

Ustalenia:

- 1) Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2023 – 2037 został przyjęty w dniu 10 listopada 2022 r., na mocy zarządzenia nr 47/2022 Wójta Gminy Raciążek.
- 2) Rada Gminy Raciążek w dniu 31 stycznia 2023 r. podjęła uchwałę nr XLVII/366/2023 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2023 – 2037.
- 3) Planowaną kwotę długu na koniec 2023 r. określono WPF w kol. 6 w wysokości 3.687.806,11 zł. Nie planowano kwoty długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków – w kol. 6.1 wykazano wartość zerową. Planowaną kwotę długu obliczono zgodnie z poniższym zestawieniem:
 $2.687.807,11 \text{ zł (planowa kwota długu na koniec 2022 r. – kol. 6)} + 1.503.069,28 \text{ zł (planowane przychody zwrotne – kol. 4.1)} - 503.070,28 \text{ zł (planowane rozchody 5.1)} - 0,00 \text{ zł (wydatki zmniejszające dług – kol. 10.7)} = 1.233.491.335,89 \text{ zł}.$
- 4) W uchwale nr XLVII/366/2023 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raciążek na lata 2023 – 2037 w kolumnie 4.1 ujęto zaplanowane przychody zwrotne

(kredyty, pożyczki) w łącznej kwocie 1.503.069,28 zł. W kolumnie 5 oraz 5.1 ujęto rozchody w łącznej kwocie 503.070,28 zł, tj. w planie rozchodów ujęto rozchody wynikające z zaciągniętych przez Gminę Raciążek zobowiązań finansowych z tytułu kredytów i pożyczek – w związku z powyższym wieloletnią prognozę finansową sporządzono zgodnie z treścią art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

- 5) Do obliczenia wskaźnika na 2023 r. przyjęto w Wieloletniej Prognozie Finansowej następujące wartości:
- planowane wydatki na obsługę długu w 2023 r. (kolumna WPF 2.1.3): **179.129,38 zł**,
 - planowane spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek w 2023 r. (kolumna WPF nr 5; 5.1): **503.070,28 zł**,
 - planowane dochody bieżące w 2023 r. (kolumna 1.1): **14.349.964,79 zł**,
 - planowane dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące w 2023 r. (kolumna 1.1.4) – **3.282.305,05 zł**.

- a) Badaniem objęto zaplanowanie w latach 2023 – 2027 rozchodów w kolumnach 5 oraz 5.1.

Wyniki kontroli przedstawiono w poniższej tabeli:

Kategoria	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Rozchody wykazane w WPF (kol. 5 i 5.1)	503 070,28	537 595,28	410 768,20	424 041,10	424 041,10
W tym rozchody wynikające z planowanych do zaciągnięcia przez Gminę Raciążek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek w latach 2023 i późniejszych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Stwierdzono, że zaplanowane w WPF rozchody wykazane w kolumnach: 5 i 5.1 WPF spełniają wymóg realistyczności stosownie do treści przepisu art. 226 ust. 1 upf.

- b) Z podstawienia ww. kwot do wzoru uzyskano wskaźnik na poziomie 6,16 tj.:

$$\frac{179.129,38 + 503.070,28}{14.349.964,79 - 3.282.305,05} * 100 = 6,16 \%$$

Powyższa wartość została wskazana w WPF Gminy Raciążek na 2023 rok w kolumnie 8.1.

Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej strony nierówności, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wynosił odpowiednio 10,22 % (obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego rok budżetowy) – kolumna 8.3 oraz 13,69 % (obliczony w oparciu plan wykonania roku poprzedzającego rok budżetowy) – kolumna 8.3.1.

W związku z powyższym jednostka spełnia wskaźnik spłaty zobowiązań wskazany w treści przepisu art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

- c) W kolumnie 5.1.1.2 WPF (kwoty rozchodów podlegające wyłączeniom na podstawie przepisów art. 243 ust. 3a ustawy) dla roku 2023 jednostka wyłączyła z kwoty rozchodów 0,00 zł, tj. nie planowała wyłączeń w kwocie rozchodów.

3.3. Przychody i rozchody budżetowe.

3.3.1. Przychody.

Handwritten signature/initials in blue ink.

Handwritten initials "h af" in blue ink.

Kontrolą objęto planowane i wykonane przychody w 2022 r. oraz planowane przychody w 2023 r.

Planowane przychody w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych ustalone w załączniku nr 8 do uchwały nr XXXII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na rok 2022 ze zmianami na koniec 2022 r. określono w wysokości 4.576.952,34 zł.

Jako źródło przychodów wskazano przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach – § 905) – 1.035.871,08 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – § 950) – 1.255.810,00 zł, oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – § 952) – 2.285.271,26 zł.

Planowane przychody ustalone w załączniku nr 8 do uchwały nr XLVII/365/2023 Rady Gminy w Raciążku z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na rok 2023 ze zmianami na koniec 2023 r. określono w wysokości 4.983.457,00 zł.

Jako źródło przychodów wskazano: przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) – 1.375.172,34 zł oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych (§ 950) – 2.095.835,38 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) – 1.512.449,28 zł. W zakresie planowanych przychodów w 2023 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakresie kontroli przychodów Gminy Raciążek sprawdzono, czy niewykorzystane w 2022 r., środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu Gminy pochodzące z poszczególnych tytułów, w odniesieniu do których odrębne ustawy wskazują imiennie wymienione wydatki jakie mają być z nich sfinansowane (m.in. „alkohole”, „kary i opłaty środowiskowe”, „opłaty za odpady komunalne”), zostały zaplanowane jako przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a które są klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji (...) w § 905 – Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

W planowanych przychodach na 2022 r. wynikających ze zmian wprowadzonych uchwałą nr XXXVI/308/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 czerwca 2022 r. kwota 28.094,17 zł (pismo Skarbnik Gminy z dnia 27 marca 2024 r. stanowi **akta kontroli nr 12/24/III.3/18**), dotycząca niewykorzystanych dochodów z lat ubiegłych z tytułu opłat za alkohole -27.442,60 zł oraz dochodów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska - 651,57 zł została ujęta w § 950 „Wolne środki o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy”, następnie uchwałą nr XXXVII/319/2022 Rady Gminy w Raciążku z dnia 7 lipca 2022 r. kwotę 28.094,17 zł przeniesiono z § 950 na § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach”.

Uchwałą nr XXXIX/324/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 28 września 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/III.3/19**) zwiększono w § 905 przychody z kwoty 988.816,01 zł do kwoty

1.035.871,08 zł, tj. o kwotę 47.055,07 zł, na którą składały się kwoty: 43.610,00 zł – dotyczyła środków z rezerwy subwencji ogólnej z 2021 r. (kwota ta winna zostać ujęta w § 950), 2.940,34 zł - opłaty od napojów alkoholowych z US za 2021 r. oraz 504,73 zł (z wyjaśnień Skarbnika wynika, że „nie wie z czego ta kwota wynika” (protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 4 kwietnia 2024 r. włączono do **akt kontroli nr 12/24/III.3/20**).

Zaplanowane przychody w § 905 w kwocie 1.035.871,08 zł zostały w tej samej wysokości wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce / deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że o ile dane dotyczące przychodów jednostki samorządu terytorialnego (jst) po stronie planu powinny być zgodne z planem budżetu uchwalonym przez organ stanowiący jst na koniec okresu sprawozdawczego, to dane dotyczące wykonanie przychodów powinny odzwierciedlać stan rzeczywisty ustalony z należytą starannością, w tym w zakresie nadwyżki niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, stosownie do art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.) ujętą w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” wskazanym w załączniku Nr 5 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.). Kontrolujący w powyższym zakresie udzielili instruktażu Skarbnikowi Gminy Pani Beacie Pietrzak.

3.3.2. Rozchody budżetowe.

Kontrolą objęto planowane i wykonane rozchody w 2022 r.

Plan rozchodów budżetowych, w rozumieniu art. 6 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, ustalony w załączniku nr 8 do uchwały nr XXXII/263/2022 Rady Gminy Raciążek z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na rok 2022 (ze zmianami) na koniec 2022 r. wynosił 552.038,28 zł i dotyczył spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (plan po zmianach - § 992) w kwocie 552.038,28 zł.

Dane wykazane w poz. D2, poz. D21 sprawozdania Rb - NDS – kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. zakresie spłaty kredytów i pożyczek zgodne były z zapisami ewidencji księgowej. Przychody oraz rozchody wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS na koniec 2022 r. w kolumnie Nr 3 „Wykonanie”, wynikały z prowadzonej w jednostce ewidencji księgowej.

Na podstawie rocznego sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego za 2022 r. w wierszu „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazano stan środków na rachunku budżetu j.s.t. na koniec ww. okresu w wysokości 4.363.342,77 zł wynikający z ewidencji księgowej konta 133 zgodnej z bankowymi potwierdzeniami sald. Stan środków na rachunkach bankowych opisano w II części niniejszego protokołu w punkcie dotyczącym obsługi bankowej.

Ponadto w ww. sprawozdaniu wykazano środki subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku w wysokości 235.154,00 zł.

Z powyższego wynika, że po odjęciu ze stanu środków pozostających na rachunku bieżącym na koniec 2022 r. środków subwencji i dotacji pozostały, stan środków na rachunku budżetu wynosił 4.128.188,77 zł i był znacznie wyższy od stanu niewykorzystanych środków

pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, co wskazuje, że środki te nie zostały przeznaczone na inne cele niż wskazane w odrębnych ustawach.

IV. GOSPODARKA MIENIEM.

1. Gospodarka mieniem komunalnym.

Zagadnienie powyższe skontrolowano pod kątem przestrzegania przepisów regulujących gospodarkę mieniem komunalnym, według stanu prawnego w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie, to jest:

- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 344),
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 725),
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie,
- ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1360 ze zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2213).

1.1. Ustalenia ogólne.

Na podstawie danych zawartych w rejestrze uchwał stwierdzono, że Rada Gminy w Raciążku podjęła uchwałę dotyczącą spraw majątkowych Gminy Raciążek Nr XXXVI/220/06 z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia, obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawienia lub wynajmowania na okres dłuższy niż 3 lata (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2006 r. nr 124, poz. 1828).

W uchwale wskazano, iż decyzje w sprawie nabywania oraz zbywania i obciążania nieruchomości wchodzących w skład mienia Gminy Raciążek podejmuje Rada Gminy w formie uchwały.

1.2. Stan mienia komunalnego.

Wójt Gminy Raciążek, działając zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 267 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.), opracował oraz przedstawił Radzie Gminy Raciążek w dniu 31 marca 2023 r., tj. w terminie do dnia 31 marca roku następnego informację o stanie mienia komunalnego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku budżetowego - zarządzenie nr 15/2023 Wójta Gminy Raciążek z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Raciążek za 2022 r. Informacja o stanie mienia stanowiła integralną część sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Raciążek za rok 2022.

Sprawozdanie wraz z informacją o stanie mienia, zgodnie z przepisami art. 267 ust. 3 ustawy, zostało przedstawione Regionalnej Izbie Obrachunkowej i uzyskało pozytywną opinię Składu Orzekającego nr 10 RIO w Bydgoszczy wyrażoną w uchwale nr 16/S/2022 z dnia 26 kwietnia 2023 r.

Prawidłowość sporządzenia informacji o stanie mienia komunalnego skontrolowano w zakresie spełnienia wymogów zawartych w przepisie art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach

publicznych.

Informacja o stanie mienia (stanowiąca część materiału sprawozdawczego) składała się z części opisowej oraz części tabelarycznej i spełniała wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 3 upf i została sporządzona za okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., tj. zawierała informacje o przysługujących gminie prawach własności oraz innych prawach majątkowych, o zmianach w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania tych praw.

1.2. Wieloletnie programy gospodarowania mieniem Gminy.

Gmina Raciążek nie utworzyła gminnego zasobu mieszkaniowego. Gmina nie posiadała w swoim zasobie lokali ani gruntów. Oświadczenie w tej sprawie, w dniu 28 marca 2024 r. złożył Wójt Gminy Raciążek (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/1**). W związku z tym nie opracowano wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

1.3. Obrót nieruchomościami komunalnymi.

Kontrolę zagadnień związanych z obrotem nieruchomościami w latach 2022-2023 przeprowadzono pod kątem przestrzegania procedur i zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Raciążek, określonych przepisami (w brzmieniu obowiązującym w okresie poddanym kontroli) :

- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości,
- uchwał Rady Gminy w przypadkach obrotu nieruchomościami.

W kontrolowanym okresie (lata 2022 – 2023) Gmina Raciążek dokonała następującego obrotu nieruchomościami stanowiącymi jej własność:

Lp.	Rodzaj obrotu nieruchomościami	Ilość	
		Rok 2022	Rok 2023
1.	Nabycie nieruchomości, w tym:	0	0
1.1.	- w drodze kupna	0	0
1.2.	- w drodze darowizny	0	0
1.3.	- w drodze komunalizacji	0	0
1.4.	- nieodpłatnie przekazane przez Skarb Państwa	0	0
1.5.	- na podstawie decyzji ZDIR (za odszkodowaniem)	0	0
2.	Sprzedaż nieruchomości, w tym:	0	0
2.1.	- w trybie przetargowym, w tym:	0	0
2.1.1.	• w przetargu nieograniczonym	0	0
2.1.2.	• w przetargu ograniczonym	0	0
2.2.	- w trybie bezprzetargowym	0	0
3.	Zamiana nieruchomości	0	0
4.	Wieczyste użytkowanie	0	0
5.	Najem i dzierżawa, w tym:	0	1
5.1.	- najem lokali użytkowych	0	0
5.2.	- najem lokali mieszkalnych	0	0
5.3.	- dzierżawa	0	1
6.	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	0	0
7.	Oddanie w trwały zarząd	0	2

Wójt Gminy Raciążek nie gospodarował – w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami – mieniem Skarbu Państwa.

V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI.

1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi.

W Gminie Raciążek w latach 2022-2024 (do dnia kontroli) w formie organizacyjno – prawnej przewidzianej dla jednostki budżetowej funkcjonowały następujące jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku,
- Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Raciążku,
- Przedszkole Publiczne w Raciążku.

Kontrola jednostek budżetowych obejmowała następujące zagadnienia:

- przestrzeganie zasad sporządzania planów finansowych,
- prawidłowość rozliczania jednostek budżetowych z tytułu dochodów i wydatków.

Prawidłowość rozliczeń Gminy Raciążek z podległymi jednostkami organizacyjnymi skontrolowano w zakresie zgodności z przepisami:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 120 ze zm.),
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (obecnie t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1718),
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 342),
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 652),

oraz uregulowaniami wewnętrznymi zawartymi w:

- obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami,
- uchwale nr XLI/295/2010 Rady Gminy w Raciążku z dnia 9 września 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej z dnia 5 października 2010 r.,

Kontrolą objęto 2022 rok i przeprowadzono w zakresie:

- przestrzegania obowiązku przekazywania podległym jednostkom informacji niezbędnych do opracowania projektów ich planów finansowych,
- terminowości opracowania i składania przez kierowników jednostek projektów planów finansowych,

- przestrzegania obowiązku przekazania podległym jednostkom informacji o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków,
- sporządzania sprawozdań budżetowych, finansowych i w zakresie operacji finansowych,
- przekazywania i rozliczania środków finansowych na wydatki,
- prawidłowości rozliczania dochodów uzyskanych przez jednostki budżetowe.

1.1.Przestrzeganie zasad sporządzania planów finansowych przez jednostki.

Kontrolą w zakresie przestrzegania zasad sporządzania projektów i planów finansowych objęto dokumentację dotyczącą projektów i planów finansowych sporządzonych na 2022 rok dla wszystkich jednostek budżetowych Gminy Raciążek.

Ustalenia:

- 1) W dniu 10 listopada 2021 r. zarządzeniem nr 44/2021 Wójt Gminy Raciążek przyjął projekt budżetu Gminy Raciążek na 2022 r. W dniu 15 listopada 2021 r. projekt został przekazany Przewodniczącemu Rady Gminy Raciążek.
- 2) Zgodnie z art. 248 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w terminie 7 dni od dnia przekazania projektu uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje podległym jednostkom informacje niezbędne do opracowania projektów ich planów finansowych, zatem informacje te winny być przekazane podległym jednostkom do dnia 22 listopada 2021 r. W oparciu o przedłożoną dokumentację, tj. pisma skierowane do kierowników poszczególnych jednostek ustalono, iż informacje te przekazano jednostkom objętym kontrolą w terminie, w dniu 17 listopada 2021 r.
- 3) Jednostki opracowały projekty planów finansowych i przekazały je do Urzędu Gminy w Raciążku do 2 grudnia 2021 r. Zgodnie z art. 248 ust. 2 ustawy o finansach publicznych przepisem „*Jednostki, o których mowa w ust. 1, opracowują projekty planów finansowych w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji określonej w ust. 1, nie później jednak niż do dnia 22 grudnia*”. Plany finansowe od dyrektorów jednostek oraz od Kierownika GOPS-u zostały złożone w zakresie wydatków natomiast nie obejmowały dochodów pomimo, iż dochody występowały w latach poprzednich.
- 4) Uchwałą w sprawie budżetu na 2022 r. Rada Gminy w Raciążku podjęła w dniu 20 stycznia grudnia 2022 r. – uchwała nr XXXII/365/2022 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Raciążek na rok 2022. Informacje o ostatecznych kwotach wydatków i dochodów zostały skierowane do kierowników podległych jednostek z zachowaniem 21 dniowego terminu, tj. w dniu 27 stycznia 2022 r., co ustalono na podstawie pism z tego dnia, tj. zgodnie z art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Jednostki dostosowały projekty planów finansowych do uchwały budżetowej, zgodnie z art. 249 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

1.2.Sporządzanie jednostkowych sprawozdań budżetowych, finansowych i w zakresie operacji finansowych.

Kontrolą w zakresie prawidłowości i terminowego przedkładania sprawozdań objęto sporządzone dla wszystkich jednostek budżetowych Gminy Raciążek niżej wymienione sprawozdania jednostkowe:

- jednostkowe sprawozdanie roczne 2022 r. Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych oraz Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych,
- sprawozdania finansowe: bilans, rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy),

8.	Prywatyzacja i inne przekształcenia własnościowe	0	0
9.	Użyczenie	0	0

Kontrolą objęto obrót nieruchomościami dokonany w 2023 r.

1.3.1.1. Nabycie nieruchomości.

Na podstawie oświadczenia Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**) oraz przedłożonych kontrolującym dokumentów stwierdzono, że w kontrolowanym okresie Gmina Raciążek nie nabywała nieruchomości.

1.3.1.2 Zbycie nieruchomości.

Na podstawie dokumentacji znajdującej się w jednostce oraz oświadczenia Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**) przekazanej kontrolującym, ustalono, że w okresie kontrolowanym Gmina Raciążek nie zbywała w formie umowy darowizny nieruchomości wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości.

1.3.1.3 Nieodpłatne przekazanie

W badanym okresie z nieruchomości stanowiących własność Gminy Raciążek żadna nieruchomość nie była przedmiotem nieodpłatnego przekazania, co potwierdza oświadczenie Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**)

1.3.2 Wieczyste użytkowanie.

W badanym okresie z nieruchomości stanowiących własność Gminy Raciążek żadna nieruchomość nie była oddana w wieczyste użytkowanie ani też gmina nie nabyła prawa wieczystego użytkowania (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**).

1.3.3. Dzierżawa i najem.

W badanym okresie zawarto jedną umowę dzierżawy gruntów rolnych.

Umowa zawarta została w wyniku rozstrzygnięcia przetargu pisemnego nieograniczonego. Ogłoszenie o przetargu podano do publicznej wiadomości 21 marca 2023 r. wywieszając je na tablicy ogłoszeń w okresie od dnia 21 marca do 21 kwietnia 2023 r.

Zgodnie z pkt. 2 załącznika nr 2 do uchwały nr XXXVI/220/06 z dnia 28 czerwca 2006 r. „Decyzję w sprawach najmu, dzierżawy do 10 lat, oraz użyczenia podejmuje Wójt Gminy W formie zarządzenia”. W przypadku tym Wójt Gminy Raciążek nie wydał stosownego zarządzenia. W wyjaśnieniu z dnia 3.04.2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/3**) Zastępca Wójta wyjaśnił, iż powodem „niedopełnieniem obowiązku wynikającego z uchwały Rady Gminy Raciążek było niedopatrzenie merytorycznego pracownika oraz niedopatrzenie z mojej strony jako osoby podpisującej ogłoszenie dot. przetargu na dzierżawę przedmiotowej nieruchomości”.

Wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia sporządzono i podano do publicznej wiadomości w dniu 27 lutego 2023 r. (**akt kontroli nr 12/24/IV.1/4**). Wykaz ten wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Raciążku na okres od 27 lutego do 20 marca 2023. Wykaz nie został podpisany przez Wójta Gminy Raciążek. Ogłoszenie o przetargu zostało podane do publicznej wiadomości w dniu 21 marca 2023 r.

Do dnia wyznaczonego w ogłoszeniu złożona została jedna oferta, spełniająca warunki ogłoszenia.

W dniu 21 kwietnia 2023 r. przeprowadzono przetarg i wyłoniono dzierżawcę, z którym w dniu

6 maja 2023 r. zawarto umowę dzierżawy. W umowie zostały w należyty sposób zabezpieczone interesy Gminy, poprzez zawarcie zapisów dotyczących wysokości czynszu i terminów jego płatności, naliczania odsetek w przypadku nieterminowego regulowania czynszu za dzierżawę gruntów oraz zasad korzystania z dzierżawionej nieruchomości.

1.3.4. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W badanym okresie w Gminie Raciążek nie dokonano przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (oświadczenie Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**)).

1.3.5 Zamiana nieruchomości

W okresie objętym kontrolą Gmina Raciążek nie dokonywała zamiany nieruchomości. Oświadczenie Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**).

1.3.6 Oddawanie nieruchomości w trwały zarząd

W okresie objętym kontrolą w Gminie Raciążek z nieruchomości stanowiących własność gminy oddano w trwały zarząd dwie nieruchomości.

Decyzją IT.6844.1.2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r. Wójt Gminy Raciążek oddał w trwały zarząd na rzecz Przedszkola Publicznego „Słoneczko” w Raciążku nieruchomość o powierzchni 0,1800 ha zapisanej w KW nr WL1A/00022948/2, zabudowanej budynkiem Przedszkola oraz nieruchomość o powierzchni 0,0044 ha (KW WL1A/00015242/1) stanowiącej drogę. Trwały zarząd ustanowiono na okres 5 lat. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych opłaty za trwały zarząd nie pobrano. Podkreślić należy iż w decyzji jako podstawę niepobierania opłaty za oddanie w trwały zarząd wskazano art. 81 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, który został uchylony z dniem 1 stycznia 2018 r. w związku z wejściem w życie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Obecnie kwestie zwolnienia z opłat za oddanie nieruchomości w trwały zarząd reguluje art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1400).

Decyzją IT.6844.2.2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r. Wójt Gminy Raciążek oddał w trwały zarząd na rzecz Szkoły Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej w Raciążku nieruchomość o powierzchni 0,4786 ha zapisanej w KW nr WL1A/00022885/2 zabudowanej budynkiem szkoły podstawowej, budynkiem Sali gimnastycznej, pracowni do nauki języków obcych oraz budynek edukacji wczesnoszkolnej. Trwały zarząd ustanowiono na okres 5 lat. Podobnie jak w przypadku przedszkola opłaty za ustanowienie trwałego zarządu nie pobrano podając jako podstawę uchyloną podstawę prawną – art. 81 ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

Kontrolujący udzielili instruktażu Panu Maciejowi Malinowskiemu – Kierownikowi Referatu Infrastruktury Technicznej Urzędu Gminy w Raciążku w zakresie konieczności stosowania aktualnych podstaw prawnych w wydawanych decyzjach.

1.3.7. Prywatyzacja i przekształcenia własnościowe.

W latach 2022-2023 w Gminie Raciążek nie dokonano prywatyzacji ani innych przekształceń własnościowych. Oświadczenie Wójta Gminy Raciążek z dnia 2 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/IV.1/2**).

2. Gospodarka mieniem Skarbu Państwa

zestawienie zmian w funduszu jednostki oraz informację dodatkową – sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 r.,

- Rb-Z i Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – sporządzone za IV kwartał 2022 r.

Kontrolę sprawozdań przeprowadzono w zakresie:

- terminowości sporządzenia i przekazania sprawozdań,
- spełnienia wymogów formalnych sprawozdań (sporządzenie według właściwego wzoru, podpisy).

Ustalenia:

- 1) Formy przekazywania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych zostały określone w zarządzeniu nr 57/2020 Wójta Gminy Raciążek z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości zostało określone w formie papierowej.
- 2) Sprawozdania Rb-27S i Rb-28S na koniec 2022 r. zostały sporządzone i złożone w wymaganym terminie. Sprawozdania jednostkowe Rb-27S z wykonania planu dochodów i Rb-28S z wykonania planu wydatków (poza sprawozdaniem GOPS) za kontrolowany okres opatrzone były podpisami kierowników jednostek zamiast kierownika jednostki obsługującej oraz Głównego Księgowego (Skarbnika Gminy). Zagadnienie to zostało opisane w niniejszym protokole w punkcie II. Księgowość i sprawozdawczość.
- 3) Prawidłowość sporządzenia sprawozdań Rb-Z została opisana w III części protokołu w punkcie dotyczącym długu publicznego.
- 4) Na podstawie sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń gwarancji, wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. stwierdzono, że w objętych kontrolą jednostkach nie wystąpiły na koniec roku zobowiązania wymagalne.

1.3. Przekazywanie i rozliczanie środków finansowych na wydatki dla jednostek budżetowych pod kątem zgodności z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków za 2022 r.

W zakresie przekazywania i rozliczania środków finansowych na wydatki dla jednostek budżetowych kontrolą objęto:

- analityczną ewidencję księgową prowadzoną w księgach budżetu Gminy (organu) do konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” za 2022 r. dla wszystkich jednostek budżetowych gminy Raciążek, tj.:
 - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciążku – wydruk z ewidencji pn. „Wykaz obrotów i sald dla konta 223-000-00000-0000-04 –gops na dzień 2022.12.31”,
 - Szkoły Podstawowej w Raciążku – wydruk z ewidencji pn. „Wykaz obrotów i sald dla konta 223-000-00000-0000-03- szkoła 2022.12.31”,
 - Publicznego Przedszkola w Raciążku – wydruk z ewidencji pn. „Wykaz obrotów i sald dla konta 223-000-00000-0000-05-przedszkole na dzień 2022.12.31”,
- dowody źródłowe - wyciągi bankowe dot. zasilenia w środki oraz zwrotu przez jednostki budżetowe na rachunek budżetu niewykorzystanych środków na wydatki budżetowe,
- sprawozdania Rb-28S za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r. i zestawienie zmian w funduszu jednostki za 2022 r., złożone przez ww. jednostki objęte kontrolą.

Planowane i wykonane wydatki jednostek budżetowych na dzień 31 grudnia 2022 roku przedstawiono w tabeli poniżej:

Lp.	Jednostka organizacyjna	Wydatki na dzień 31.12.2022r.		% wykonan	Środki przebrane	Zwrot niewykorzystanych środków: kwota/wb i data
		Plan	po Wykonanie			

		zmianach		ia	rachunek jednostki budżetowej	
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku	7.755.336,93	7.291.811,71	94,02	7.504.243,03	340,20 -27.07.2022, 68.704,09 – 29.12.2022 143.387,03 – 30.12.2022
2.	Szkoła Podstawowa w Raciążku	5.518.368,88	3.800.591,07	68,87	3.801.242,04	129,27 – 28.12.2022 521,70 – 30.12.2022
3.	Przedszkole Publiczne w Raciążku	1.521.703,49	1.467.545,81	96,44	1.469.700,28	2.154,47 – 30.12.2022
Razem		14.795.409,00	12.559.948,59	84,89	12.775.185,35	215.236,76

Ustalenia:

- 1) Ewidencję szczegółową do konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” prowadzono w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi.
- 2) Stwierdzono zgodność ewidencji analitycznej kontrolowanych jednostek z ewidencją syntetyczną, czym dopełniony został obowiązek wynikający z art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w myśl którego konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, prowadzi się je (...) jako wyodrębniony system ksiąg (...) uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.
- 3) Na podstawie zapisów na ww. kontach analitycznych ustalono, że zrealizowane wydatki ujęto na stronie Ma konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w korespondencji ze stroną Wn konta 902 „Wydatki budżetu” w okresach miesięcznych, tj. zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...),
- 4) Niewykorzystane środki jednostki przekazały na rachunek Gminy do końca 2022 roku.
- 5) Kwota ogółem z kolumny „Wydatki wykonane” - Rb-28S sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku jest zgodna z kwotą wykazaną w pozycji „Zrealizowane wydatki budżetowe” zestawienia zmian w funduszu jednostki (poz.I.1.2), sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 r., w sprawozdaniach jednostek objętych kontrolą tj. GOPS-u, Szkoły Podstawowej oraz Przedszkola Publicznego.

1.4. Prawdliwość rozliczania dochodów uzyskanych przez jednostki budżetowe.

W powyższym zakresie kontrolą objęto:

- analityczną ewidencję księgową prowadzoną w księgach budżetu gminy (organu) do konta 901 „Dochody budżetu” dla wszystkich jednostek budżetowych gminy Raciążek. W 2022 r. w księgach rachunkowych budżetu nie występowało konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, tj. nie było prowadzone dla jednostek organizacyjnych gminy Raciążek. Kontrolujący stwierdzili, że w roku 2023 w księgach rachunkowych budżetu zostało wprowadzone konto 222 dla rozrachunków z jednostkami w zakresie uzyskanych dochodów.
- sprawozdania RB-27S za 2022 r. i zestawienia zmian w funduszu jednostki za 2022 r., jednostek objętych kontrolą.

Planowane i wykonane dochody jednostek budżetowych (bez Urzędu Gminy) na dzień 31 grudnia 2022 roku:

Lp.	Jednostka organizacyjna	Dochody na dzień 31.12.2022 r.	% wykonania	Środki przebrane
-----	-------------------------	--------------------------------	-------------	------------------

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

		Plan po zmianach	Wykonanie		na rachunek budżetu gminy
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku	-	28.967,27	-	28.967,27
2.	Szkoła Podstawowa w Raciążku	-	35.288,79	-	35.288,79
3.	Przedszkole Publiczne w Raciążku	-	16.179,83	-	16.179,83
Razem		-	80.179,83	-	80.179,83

Ustalenia:

- 1) Brak prowadzenia w 2022 r. konta 222 służącego do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych uniemożliwił ustalenie czy jednostki budżetowe przekazały w całości uzyskane dochody za 2022 r. na rachunek budżetu.
- 2) Na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej w organie 0- RACIĄŻEK oraz jednostki 1-RACIĄŻEK oraz w oparciu o przedstawione wyciągi bankowe, stwierdzono, że odprowadzone dochody jednostek na rachunek budżetu były ewidencjonowane:

a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - w sprawozdaniu Rb-27S GOPS-u sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. wykazał wykonane dochody w łącznej wysokości 28.967,27 zł. W związku z brakiem prowadzenia w 2022 r. konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” sprawdzono w jaki sposób ujmowano przekazane przez GOPS dochody w księgach budżetu Gminy. Kontrolą objęto dochody wykazane przez GOPS w dziale 852 „Pomoc społeczna” rozdziale 85295 „Pozostała działalność” § 0690 „Wpływy z różnych opłat” w kwocie 16.600,00 zł.

W księgach budżetu (0-RACIĄŻEK) zaksięgowano przekazane dochody w następującej klasyfikacji budżetowej:

- kwotę 14.580,00 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-852-85295-0690-00” (zgodnej ze sprawozdaniem GOPS),
- kwotę 1.400,00 zł przekazaną w dniu 10 kwietnia 2022 r. zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-852-85295-0830-00”, a winno być „901-852-85295-0690”, tj. niezgodnej ze sprawozdaniem GOPS,
- kwotę 180,00 zł przekazaną w dniu 14 lutego 2022 r. zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-852-85295-0690-00” (zgodnej ze sprawozdaniem GOPS),
- kwotę 800,00 zł przekazaną w dniu 30 grudnia 2022 r. zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-750-75023-0690-00”, a winno być „901-852-85295-0690”, tj. zgodnej ze sprawozdaniem GOPS.

Z powyższego wynika, że dochody przekazane przez jednostkę podległą GOPS były ujmowane w księgach budżetu bez zachowania systematyki – zmieniano klasyfikację dochodów.

Ponadto na koniec 2022 r. dochody zrealizowane przez GOPS ujęto w księgach Urzędu (1-RACIĄŻEK), w tym:

- kwotę 14.580,00 zł dotyczącą dochodów pobranych przez GOPS w dniu 31 grudnia 2022 r. zaksięgowano na stronie Wn konta „130-852-85295-0690-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „720-852-85295-0690-00”,
- kwotę 7.228,64 zł zaksięgowano w dniu 31 grudnia 2022 r. Wn konta „130-852-85295-0830-00” / Ma konta „720-852-85295-0830-00”,

czym naruszono przepisy art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości z 29 września 1994 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.), w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz w związku z § 5 przywołanego wcześniej

Handwritten signature

Handwritten initials

rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).

Powyższy sposób ujmowania dochodów przekazanych przez GOPS jako dochodów Urzędu, co pokazano na ww. przykładach skutkowało ujęciem dochodów GOPS-u w łącznej wysokości 28.867,27 zł wykazanych w jednostkowym rocznym sprawozdaniu Rb-27S GOPS-u (**akta kontroli nr 12/24/II.3/3**) również jako dochody w jednostkowym rocznym sprawozdaniu Urzędu Gminy Raciążek za 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/1**), czym naruszono przepisy § 9 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454).

- b) Szkoła Podstawowa w Raciążku - w sprawozdaniu Rb-27S Szkoły Podstawowej sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. wykazał wykonane dochody w łącznej wysokości 35.288,79 zł. W związku z brakiem prowadzenia w 2022 r. konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” sprawdzono w jaki sposób ujmowano przekazane przez Szkołę Podstawową dochody w księgach budżetu Gminy. Kontrolą objęto dochody wykazane przez SP w dziale 801 „Oświata i wychowanie” rozdziale 80101 „Szkoły podstawowe” § 0830 „Wpływy z usług” w kwocie 2.043,25 zł. W księgach budżetu (0-RACIĄŻEK) zaksięgowano przekazane dochody w następującej klasyfikacji budżetowej:

- kwotę czynsz – 1.916,53 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-700-70095-0830-00” (niezgodnej ze sprawozdaniem SP),
- kwotę vat – 433,24 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „224-000-00000-0000-08” (niezgodnej ze sprawozdaniem SP),
- kwotę czynsz – 1.904,53 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-700-70095-0830-00” (niezgodnej ze sprawozdaniem SP),
- kwotę vat – 430,48 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „224-000-00000-0000-08” (niezgodnej ze sprawozdaniem SP)

Z powyższego wynika, że dochody przekazane przez jednostkę podległą SP były ujmowane w księgach budżetu bez zachowania systematyki – zmieniano klasyfikację dochodów.

Ponadto na koniec 2022 r. dochody zrealizowane przez SP ujęto w księgach Urzędu (1-RACIĄŻEK), w tym:

- kwotę czynsz – 1.916,00 zł strona Wn konta „130-700-700095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „720-700-70095-0830-00”,
- kwotę vat – 433,24 zł strona Wn konta „130-700-70095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „225-002-00000-0000-00”,
- kwotę czynsz – 1.904,53 zł strona Wn konta „130-700-70095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „720-700-70095-0830-00”,
- kwotę vat – 430,48 zł strona Wn konta „130-700-70095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „225-002-00000-0000-00”,

co narusza przepisy art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości z 29 września 1994 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.), w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz w związku z § 5 przywołanego wcześniej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).

Powyższy sposób ujmowania dochodów przekazanych przez Szkołę Podstawową jako dochodów Urzędu, co pokazano na ww. przykładach skutkowało ujęciem dochodów SP w łącznej wysokości 35.288,79 zł wykazanych w jednostkowym rocznym

sprawozdaniu Rb-27S Szkoły Podstawowej (**akta kontroli nr 12/24/II.3/4**) również jako dochody w jednostkowym rocznym sprawozdaniu Urzędu Gminy Raciążek za 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/1**), czym naruszono przepisy § 9 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454).

- c) Przedszkole Publiczne „Słoneczko” - w sprawozdaniu Rb-27S Przedszkola sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. wykazał wykonane dochody w łącznej wysokości 16.179,83 zł. W związku z brakiem prowadzenia w 2022 r. konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” sprawdzono w jaki sposób ujmowano przekazane przez Szkołę Podstawową dochody w księgach budżetu Gminy. Kontrolą objęto dochody wykazane przez SP w dziale 801 „Oświata i wychowanie” rozdziale 80104 „Przedszkola” § 0830 „Wpływy z usług” w kwocie 15.700,13 zł. W księgach budżetu (0-RACIĄŻEK) zaksięgowano przekazane dochody w następującej klasyfikacji budżetowej:

- kwotę czynsz - 210,00 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-700-70095-0830-00” (niezgodnej ze sprawozdaniem PP),
- kwotę vat - 48,30 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „224-000-00000-0000-08” (niezgodnej ze sprawozdaniem PP),
- kwotę czynsz - 180,00 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „901-700-70095-0830-00” (niezgodnej ze sprawozdaniem PP),
- kwotę vat – 41,40 zł zapisem Wn konta „133-000-00000-0000-00” / Ma konta „224-000-00000-0000-08” (niezgodnej ze sprawozdaniem PP),

Z powyższego wynika, że dochody przekazane przez jednostkę podległą PP były ujmowane w księgach budżetu bez zachowania systematyki – zmieniano klasyfikację dochodów.

Ponadto na koniec 2022 r. dochody zrealizowane przez Przedszkole ujęto w księgach Urzędu (1-RACIĄŻEK), w tym:

- kwotę czynsz - 210,00 zł strona Wn konta „130-700-700095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „720-700-70095-0830-00”,
- kwotę vat - 48,30 zł strona Wn konta „130-700-70095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „225-002-00000-0000-00”,
- kwotę czynsz – 221,40 zł strona Wn konta „130-700-700095-0830-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „720-700-70095-0830-00”,
- kwotę 15.700,00 doksięgowano w dniu 31 grudnia 222 r. - strona Wn konta „130-801-80104-0660-00” w korespondencji ze stroną Ma konta „720-801-80104-0660-00”,

czym naruszono przepisy art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości z 29 września 1994 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.), w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz w związku z § 5 przywołanego wcześniej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...).

Powyższy sposób ujmowania dochodów przekazanych przez Przedszkole jako dochodów Urzędu, co pokazano na ww. przykładach skutkowało ujęciem dochodów PP w łącznej wysokości 16.179,83 zł wykazanych w jednostkowym rocznym sprawozdaniu Rb-27S Przedszkola (**akta kontroli nr 12/24/II.3/5** również jako dochody w jednostkowym rocznym sprawozdaniu Urzędu Gminy Raciążek za 2022 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.3/1**), czym naruszono przepisy § 9 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 454).

Skarbnik Gminy Pani Beata Pietrzak pismem z dnia 3 kwietnia 2024 r. (**akta kontroli nr 12/24/II.2/6**) poinformowała, że nie umie wyjaśnić przyczyn ujmowania w księgach Urzędu dochodów zrealizowanych przez jednostki organizacyjne Gminy Raciążek ani zmiany klasyfikacji tych dochodów. Kolejnym pismem z tego samego dnia (**akta kontroli nr 12/24/V/33**) Skarbnik Gminy poinformowała, że dochody pobierane przez Szkołę od mieszkańców tzw. Domu Nauczyciela i ujmowane w § 0750 „*Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze*” dotyczyły dostarczanych mediów np. wody, energii elektrycznej i ciepła, a lokale mieszkalne w tym budynku wielorodzinnym, stanowią własność ich mieszkańców. Do ww. pisma załączyła materiały dowodowe w postaci aktów notarialnych zawartych w latach 2000-2003 oraz porozumienie z dnia 28 stycznia 2021 r. wraz z przykładowymi fakturami.

Wobec powyższego kontrolujący stwierdzili, że do ujęcia ww. dochodów właściwym paragrafem zgodnie z przepisami załącznika nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych był § 0830 „*Wpływy z usług*”, jednakże zmiana klasyfikacji powinna zostać wprowadzona na poziomie jednostki realizującej dochody a nie Gminy.

Ponadto nadmieniamy, że jednostki podległe Gminie Raciążek pobierały dochody bez planu finansowego w tym zakresie.

- d) Sprawozdania Rb-27S jednostek takich jak GOPS-u, Szkoły Podstawowej oraz Przedszkola Publicznego w Raciążku nie zostały zatwierdzone w programie Bestia, co spowodowało, że nie zostały zagregowane do zbiorczego sprawozdania Rb -27S z wykonania planów dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. Dane do sprawozdania zostały przyjęte z danych zaksięgowanych w jednostce gminy Raciążek.

Powyższe zagadnienie zostało opisane w punkcie II. Księgowość i sprawozdawczość. Skarbnik w dniu 4 kwietnia 2024 r. (protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień włączono do **akt kontroli nr 12/24/V/1.**) wyjaśniła, iż nieprowadzenie w organie konta 222 w 2022 r. (oraz 2021 r.) na poszczególne jednostki wynikało z niedopatrzenia. Konto zostało wprowadzone w 2023 r.

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z podstawową zasadą funkcjonowania jednostek budżetowych określoną w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1644 ze zm.), ewidencjonowanie i rozliczanie dochodów uzyskanych z jednostek winno być księgowane w księgach rachunkowych danej jednostki i nie ujmowane w księgach rachunkowych Urzędu Gminy.

Do akt kontroli załączono:

- Rb-27S sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. – GOPS- wersja robocza – **akta kontroli nr 12/24/II.3/3**, w punkcie II. Księgowość i sprawozdawczość zostało opisane przyjęcie sprawozdań w wersji roboczej,
- Rb-27S sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. – Szkoły Podstawowej - wersja robocza - **akta kontroli nr 12/24/II.3/4**, w punkcie II. Księgowość i sprawozdawczość zostało opisane przyjęcie sprawozdań w wersji roboczej,
- Rb-27S sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych samorządowej jednostki

budżetowej okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r. – Przedszkole Publiczne Słoneczko - wersja robocza - **akta kontroli nr 12/24/II.3/5**, w punkcie II. Księgowość i sprawozdawczość zostało opisane przyjęcie sprawozdań w wersji roboczej,

- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 901-700-70095-0830-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/2**,
- Jednostka 1- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 130-700-70095-0830-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/3**,
- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85295-0690-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/4**,
- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 901-852-85295-0830-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/5**,
- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 901-750-75023-0690-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/6**,
- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 224-000-0000-000-08 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/7**,
- Jednostka 3-GOPS -, „wykaz stanów i sald dla konta 131-852-85295-069-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/8**,
- Jednostka 3-GOPS- księgowanie WB nr 215 z dnia 30 grudnia 2022 r. – **akta kontroli nr 12/24/V/9**,
- Jednostka 1- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 720-700-70095-0830-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/10**,
- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 224-000-00000-0000-08 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/11**,
- Jednostka 1- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 130-801-80104-0660-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/12**,
- Jednostka 0- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 901-801-80104-0660-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/13**,
- Jednostka 1- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 130-852-85295-0830-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/14**,
- Jednostka 1- Raciążek -, „wykaz stanów i sald dla konta 130-852-85295-0690-00 za okres 2022.01.01.-2022.12.31” – **akta kontroli nr 12/24/V/15**,
- dowody księgowe Jednostka 1-RACIĄŻEK 6 sztuk (WB nr 687, WB nr 615, WB nr 38, WB nr 320, WB nr 679, WB nr 176) – **akta kontroli nr 12/24/V/16**,
- dowody księgowe Jednostka 0- RACIĄŻEK 11 sztuk (WB nr 593, WB nr 661, WB nr 322, WB nr 334, WB nr 64, WB nr 252, WB nr 669, WB nr 163, WB nr 37, WB nr 310, WB nr 653) – **akta kontroli nr 12/24/V/17**,
- WB nr 636 z dnia 8 grudnia 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/18**,
- WB nr 466 z dnia 9 września 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/19**,
- WB nr 341 z dnia 8 lipca 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/20**,
- WB nr 219 z dnia 9 maja 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/21**,
- WB nr 326 z dnia 1 lipca 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/22**,
- WB nr 161 z dnia 10 kwietnia 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/23**,
- WB nr 687 z dnia 27 grudnia 202 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/24**,
- WB nr 611 z dnia 28 listopada 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/25**,
- WB nr 64 z dnia 14 lutego 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/26**,
- WB nr 86 z dnia 28 lutego 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/27**,
- WB nr 259 z dnia 31 maja 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/28**,
- WB nr 309 z dnia 24 czerwca 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/29**,
- WB nr 38 z dnia 28 stycznia 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/30**,

- WB nr 360 z dnia 18 lipca 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/31**,
 - WB nr 480 z dnia 16 września 2022 r. - **akta kontroli nr 12/24/V/32**.
- 3) Kwota ogółem z kolumny „*Dochody wykonane*” - Rb-27S sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku, jest zgodna z kwotą wykazaną w pozycji „*Zrealizowane dochody budżetowe*” zestawienia zmian w funduszu jednostki (poz.I.2.2), sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 r., w sprawozdaniach jednostek objętych kontrolą tj. GOPS-u, Szkoły Podstawowej oraz Przedszkola Publicznego.

2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi.

Gmina Raciążek nie posiadała w okresie poddanym kontroli jednostek organizacyjnych z formą finansowania przewidzianą dla samorządowych zakładów budżetowych.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

Częścią składową protokołu są załączniki:

1. Protokół kontroli kasy.
2. Zestawienie akt kontroli.

Protokół został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz - oznaczony nr 2 - wręczono kierownikowi jednostki w dniu podpisania protokołu. Jednocześnie kierownika jednostki poinformowano o prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy, zgodnie z przepisami art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

Niniejszą kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. 1/2024.

Raciążek, dnia 25 kwietnia 2024 r.

Podpisy

Kontrolujący:

Joanna Głabicka
Inspektor kontroli
Główny Inspektor Kontroli

Jaroław Łukomski
Główny inspektor kontroli
Inspektor Kontroli

Zbigniew Roślik
Inspektor kontroli

Jednostka kontrolowana:

**URZĄD GMINY
W RACIĄŻKU**
ul. Wysoka 4
tel. (054) 283 18 82, tel./fax 05 283 18 82
Regon 142394320 NIP 541-13-62 517

WÓJT

Rafał Krajewski
Wójt Gminy Raciążek

SKARBNIK GMINY

Beata Pietrzak

GMINA RACIĄŻEK
8. 721 Raciążek, ul. Wysoka 4
tel. 54 283 18 85
NIP 091-15-55-882 REG: 910866442

Kwituję odbiór egz. nr 2

25. 04. 2024 r.

WÓJT

mgr inż. Rafał Krajewski